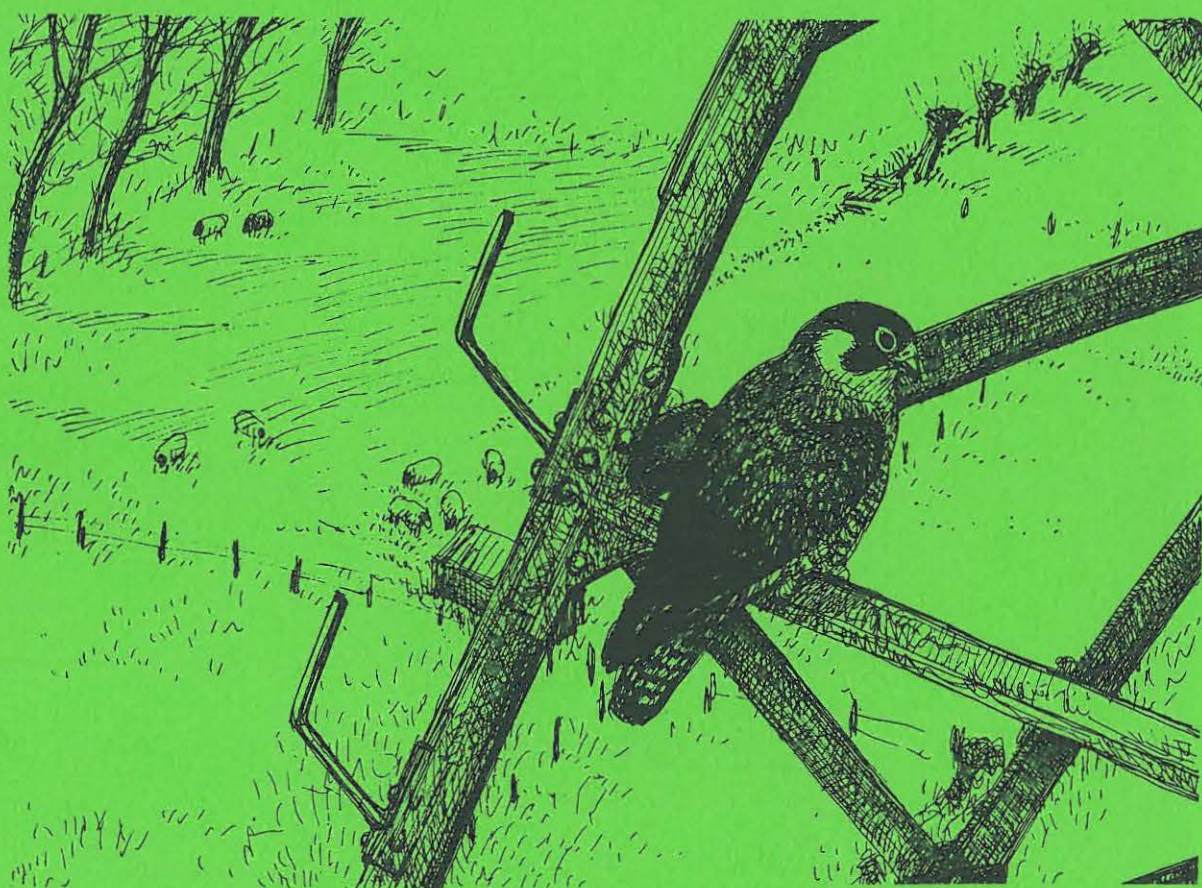

**VELDORNITHOLOGISCH
JAARBOEK VAN
NOORDWEST-VLAANDEREN**

1987~1988

VELDORNITHOLOGISCH JAARBOEK VAN
NOORDWEST-VLAANDEREN 1987-1988

oktober 1989

Algemene coordinatie : Frank De Scheemaeker

Centrale veldwaarnemingen : Frank De Scheemaeker
Georges De Putter
Jurgen Vanpraet

Eindredactie : Jurgen Vanpraet, Frank De Scheemaeker

Typwerk en Lay-out : Simon Van Hille

Illustraties : Bruno Callebaut

Verantwoordelijke uitgever : Frank de Scheemaeker
Ronselarestraat 105
8380 Brugge
ISSN 0772-8395

Voorwoord

Met dit negende jaarboek sluiten we de periode van manuele gegevensverwerking definitief af. Volgende jaarboeken zullen volledig kunnen worden samengesteld aan de hand van computerlistings met daarop de gegevens van alle soorten per datum en/of per gebied weergegeven. Dit zou de uitwerkingsduur enorm moeten verkorten en de gewonnen tijd zou de kwaliteit van de artikels moeten verhogen. Verdere voordelen van een efficient computergebruik zullen ongetwijfeld een grotere nauwkeurigheid en volledigheid zijn. Tevens wordt een definitieve indeling van de regio in 'supergebieden' en 'gebieden' voorbereid. De vergelijkbaarheid van de gegevens over verschillende jaren zal hierdoor zeker verbeterd worden.

Het tiende jaarboek '1988-1989' zal wellicht het laatste zijn dat alleen N.-W.-Vlaanderen bespreekt. Op verzoek van de VWG Wielewaal Middenkust o.l.v. P. Lingier werd besloten om van 1/7/89 af een gezamenlijk boek uit te werken voor Middenkust en onze regio. Daar de Oostendse gegevens op een analoge manier verzameld en verwerkt worden, mag dat geen probleem geven.

Tot slot mogen wij verheugd opmerken dat opnieuw een regio een jaarboek uitgebracht heeft. Het betreft hier het Veldornithologisch Jaarboek van de Noordwesthoek 1987-1988. Alvast veel succes toegewenst aan de initiatiefnemers.

Frank De Scheemaeker

Bontbekplevier	138
Strandplevier	140
Morinelplevier	141
Goudplevier	141
Zilverplevier	142
Kanoetstrandloper	145
Drieteenstrandloper	146
Kleine Strandloper	147
Temmincks Strandloper	149
Krombekstrandloper	149
Paarse Strandloper	150
Bonte Strandloper	151
Breedbekstrandloper	152
Blonde Ruiter	152
Kemphaan	153
Bokje	155
Watersnip	155
Poelsnip	157
Houtsnip	157
Grutto	158
Rosse Grutto	160
Regenwulp	161
Wulp	162
Zwarte Ruiter	166
Tureluur	167
Poelruiter	168
Groenpootruiter	168
Witgatje	169
Bosruiter	170
Oeverloper	171
Steenloper	172
Grauwe Franjepoot	174

DEEL 5 : Pleisterende Meeuwen en Sterns - Zeetrek

Zeetrekwaarnemingen	175
Alkachtigen	178
Pleisterende Meeuwen en Sterns	179
Strandtellingen stookolieslachtoffers	184

DEEL 6 : Uilen

Nachtroofvogels in Noordwest-Vlaanderen '87-'88	
Kerkuil	185
Velduil	187
Bosuil	189
Steenuil	190
Ransuil	

Klapekster	222
Europese Kanarie	223
Notekraker	223
Roek	223
Raaf	223
Frater	224
Barmsijs	224
Goudvink	225
Kruisbek	225
IJsgors	226
Sneeuwgorst	226
Geelgorst	227
Ortolaan	228
Waterral	229
Porceleinhoen	230
Kleine Waterhoen	230
Kwartel	230

DEEL 8 : Fenologie

Fenologieverslag 1988 - Noordwest-Vlaanderen	232-237
--	---------

Januari :

De ganse maand werd het weer beheerst door zachte en gestoorde zeelucht waardoor een zeer aanzienlijk temperatuurverschot ontstond. De periode 15 dec. - 15 jan. was daarmee de meest zachte sinds het begin van de klimatologische wrnm. In de kuststreek en de polders was er een zeer uitzonderlijk teveel aan neerslag. De wind kwam hoofdzakelijk uit het ZZW en bereikte vaak hoge snelheden.

Februari :

Tot 12 febr. kregen we zachte zeelucht te verwerken maar daarna was er een aanvoer van continentale lucht tot de 16e. Van de 17e tot 22e frissere zeelucht; van 22e tot 29e gestoorde, koude polaire luchtstromingen. De temperaturen waren bijzonder zachte tijdens de eerste twee decaden maar bereikten de normale waarden in de laatste decade. Er was opnieuw een zeer abnormaal teveel aan neerslag. De wind waaide vooral uit de sector ZZW tot NW, met uitzonderlijk hoge windsnelheden in de eerste decade.

De winter was dus bijzonder zacht en komt, wat de gemiddelde temp. betreft op de 7de plaats sinds 1900. Sinds 1950 waren er slechts 2 zachtere winters, nl. 1956/57 en 1974/75.

Maart :

Dit was een bijzonder natte en sombere maand. Van 1 tot 8 maart werd ons weer bepaald door gestoorde polaire lucht, gevolgd door zeelucht tot de 13e. Van de 14e tot 17e bracht een depressie ons opnieuw polaire lucht. Op 18 maart werd het tijdelijk wat beter maar daarna kregen we weer zeer gestoorde lucht tot het einde van de maand.

In de eerste decade waren de temperaturen zeer laag, daarna vrij normaal. Wat de neerslag betreft was maart een van de natste maanden van de eeuw. De wind waaide meestal uit het ZZW tot NW.

April :

Van 1 tot 7 april kregen we zeelucht doch daarna werd het weer overwegend bepaald door continentale lucht. De waarden van de dagtemperaturen waren meestal aan de hoge kant, vooral in de tweede decade. Neerslag was er weinig. De wind kwam meestal uit de sector N tot O.

Mei :

In mei kregen we van alles wat; gaande van droge, continentale lucht tot erg koele polaire stromingen. Warme luchtstromingen overheersden echter en zorgden voor vrij hoge temp. De neerslag was echter abnormaal hoog. De wind kwam vooral uit de sectoren NNO-O en ZZO-Z.

Juni :

Het weer werd eerst beheerst door zeeluchtstromingen maar van 5 tot 28 juni kregen we vochtige lucht van noordelijke oorsprong. De gemiddelde dagtemperaturen waren iets aan de lage kant en ook de neerslag kende een deficit. De wind waaide meestal uit de sectoren NNW tot NNO. Juni vertoonde het merkwaardige verschijnsel van tegelijkertijd droog en somber te zijn.

SITUERING VAN DE REGIO

Fig. 1 : Regio Brugge-Oostkust, overzicht van het besproken areaal.

De besproken regio omvat de polders en duinen van de Oostkust, de agglomeratie Brugge en een groot gedeelte van de bosrijke streek ten Z van Brugge (Fig. 1). Voor het situeren van zeldzame broedgevallen werd de regio in 4 blokken ingedeeld (Fig. 2). Hierna volgt een alfabetische lijst van alle betrokken gemeenten.

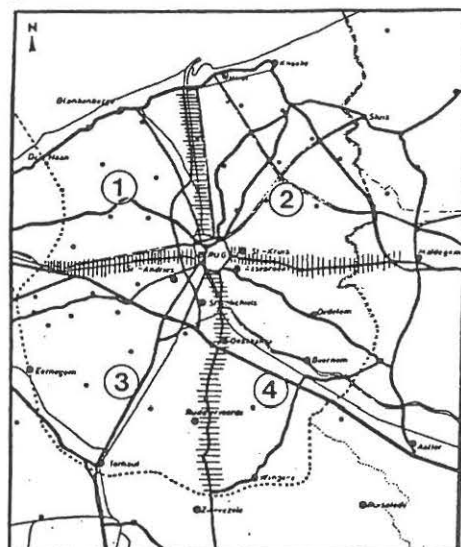

Fig. 2 : Indeling van de regio in vier blokken ter vage aanduiding van zeldzame broedgevallen.

Aartrijke	Koolkerke	St.-Joris
Assebroek	Lapscheure	St.-Kruis
Beernem	Lissewege	St.-Michiels
Bekegem	Loppem	St.-Pieters
Blankenberge	Meetkerke	Torhout
Brugge	Middelburg	Uitkerke
Damme	Moerkerke	Varsenare
De Haan	Nieuwmunster	Veldegem
Dudzele	Oedelem	Vlissegem
Duinbergen	Oostkamp	Waardamme
Eernegem	Oostkerke	Wenduine
Ettelgem	Ramskapelle	Westkapelle
Heist	Roksem	Wingene
Hertsberge	Ruddervoorde	Zedelgem
Hoek	Sijsele	Zeebrugge
Houtave	Snellegem	Zerkegem
Jabbeke	Stalhille	Zuierenkerke
Knokke	St.-Andries	

WATERVOGELS

GANZEN

ZWANEN

WETLANDS IN N.W.-VLAANDEREN EN HUN BELANG VOOR WATERVOGELS TIJDENS HET SEIZOEN 1987 - 1988

Koen Devos & Patrick Meire

Laboratorium voor Ecologie der Dieren, Zoögeografie en Natuurbehoud
Rijksuniversiteit Gent
K.L. Ledeganckstraat 35
9000 Gent

* Inleiding.

In dit artikel geven we traditioneel een overzicht van de aantallen watervogels in diverse gebieden in N.W.-Vlaanderen. Een aantal gebieden (o.a. de Hoge Dijken te Roksem) werden zeer frequent geteld waardoor we een nauwkeurige beschrijving van het seizoensverloop kunnen geven (zie volgend artikel). Voor heel wat wetlands krijgen we na bijna tien jaar tellingen een goed beeld van het aantalsverloop van diverse soorten watervogels. Waar we echter nog heel weinig over weten zijn de verplaatsingen die watervogels ondernemen. Het sterk schommelende aantalsverloop in bepaalde gebieden doet vermoeden dat heel wat overwinterende watervogels zich regelmatig verplaatsen van het ene gebied naar een ander. Soms kan verstoring hier een rol in spelen, zoals bij de uitwisseling van Futen tussen de Hoge Dijken te Roksem en de put te Ettelgem. Een complex van verschillende plassen, soms vele kilometers van elkaar verwijderd, kan in feite één enkel overwinteringsgebied vormen. Door gebieden zeer frequent en kort na elkaar te tellen, kan men hierin een inzicht krijgen. Dit zou één van de belangrijkste doelstellingen moeten worden in de nabije toekomst. We doen hierbij dan ook een oproep tot de tellers om te proberen bepaalde dicht bij elkaar gelegen plassen zo frequent en systematisch mogelijk te tellen. Wat het seizoen 1987-1988 betreft, moesten we helaas vaststellen dat vele, iets minder belangrijke, gebieden vrijwel niet meer geteld worden.

In dit artikel worden alleen de belangrijkste en frequent getelde gebieden behandeld. Tussen haakjes vermelden we telkens het aantal tellingen dat we van de verschillende waarnemers ontvingen.

* Gebiedsbespreking.

1. Achterhaven Zeebrugge-Dudzele.

(FW: 52, FDS: 14, GDP: 12, DBL: 8, JVP: 3
+ sporadische tellingen van o.a. WD, TDS, PBu, KM, FDR,...)

Door de uiterst zachte winter liet de Achterhaven geen spectaculaire aantallen watervogels noteren. Smient, Kuifeend en Tafeleend waren heel wat minder talrijk dan tijdens de voorgaande strenge winters. Zaagbekken werden nauwelijks waargenomen. Alleen de Slobeend overschreed de internationale 1 %-norm (400 ex.). Zeldzame soorten die werden waargenomen, waren Roodkeelduiker, Wilde Zwaan, Roodhalsfuut, Witoogeend, Krooneend, IJseend en Rosse Stekelstaart. Meer details kunnen gevonden worden in de soortbesprekingen.

	DD	GF	FU	BE	SI	KE	WT	WE	SE	TE	QE	BD	HK	AS	PY	TO	YZ	NZ	NO	ZT	XZ
JUL.1			13	129				x	x		8	1	x	44							
JUL.2			17	164			8	x	131		11	1	x	27		1					
AUG.1	1		29	199			26	x	101		17	1	x	200							
AUG.2			35	103			20	1375	150	4	x	1	270	211						2	
SEP.1			x	x			x	x	x	28	62	x	x	x							
SEP.2	geen telling																				
OKT.1	21		47	120	520		x	x	200	245	x		820	70	4						
OKT.2	36	1	27	130	340	4	203	3930	110	160	23	1	345	52	29						7
NOV.1	144	2	43	172	1130	13	352	2792	170	247	40	4	497	69	25	1					30
NOV.2	(26)	1	25	x	x	2	x	x	x	232	x	x	x					3			3
DEC.1	105		9	76	3600	5	763	2350	58	387	146	9	714	15	62		1	2			4
DEC.2	50		25	27	3146	4	554	4266	x	444	26	4	906	18	75						11
JAN.1	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	x	x						3
JAN.2	43		17	37	3658	2	798	2680	136	395	201	9	1190	12	15						3
FEB.1	16	1	58	107	3440	10	250	1159	135	213	165	18	770	8	52				2		
FEB.2	x		69	x	x	x	x	x	x	303	127	15	x	18	7						
MAR.1	16		45	161	1975	10	14	140	109	274	92	7	459	15	20	1					
MAR.2	5		13	329	563	7	31	129	166	151	120	4	105	34	2						
APR.1	4	2	17	369	110	13	44	x	460	10	119	4	40	35	9		1				5
APR.2		2	17	154	5	5	18	x	87	4	124			47	6						5
MAY.1	2	1	19								76			13							4
MAY.2						3	1			3				24							6
geen juni-gegevens.																					

Tabel 1. Maximale aantallen watervogels per halve maand in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987-1988.

2. Voorhaven Zeebrugge.

(TDS: 24, FW: 28, FDS: 3, GDP: 16, DBL: 5)

In onderstaande tabel werd geen onderscheid gemaakt tussen totaaltellingen van de Voorhaven en afzonderlijke tellingen van Westelijke en Oostelijke dam. Het meest opmerkelijk zijn de vrij grote aantallen Futen en het hoge aantal overzomerende en ruiende Eidereenden. In het winterhalfjaar welden heel wat minder Eiders genoteerd. In de tabel werden ook een aantal zeldzamere en onregelmatige pleisteraars niet vermeld, bijv. Krakeend (6 ex. op 25/12; Grote Zeeëend (2 w. op 15 en 22/11); Kuifduiker (1 ex. op 13/03) en IJseend (1 ex. op 25/10).

	RD	PU	RP	BE	SI	WE	TO	EI	BD	YZ	NZ	GZ	ZZ	AS
JUL.		15		8				98						
AUG.		35		14			1	97	1	1				32
SEP.		23						67						3
OKT.		91	3			6		6	1		1			6
NOV.		130	3	7	17	250	11	11	7					48
DEC.		184	3			31	8	22	4	1	4			35
JAN.	3	329	2	2	355	119	19	27	3	1	5		9	28
FEB.	3	254	1	7		30	26	37	1	1	22		3	21
MAR.	1	29		4		1	26	38		1	26		5	2
APR.				9		3	10	9						
MAY.		22	2	2				9						
JUN.	geen telling													

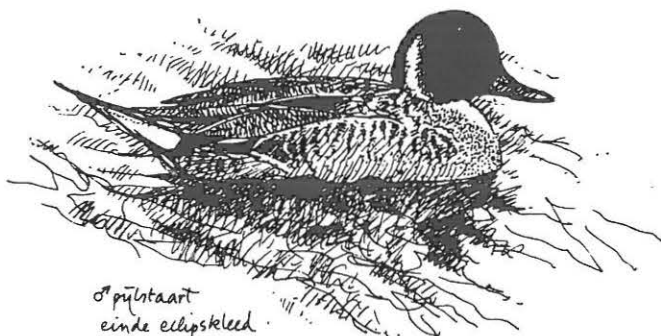
Tabel 2. Maximale aantallen watervogels per maand in de Voorhaven te Zeebrugge, 1987-1988.

3. Hoge Dijken te Roksem.

(JVP: 109 !, PBU: 3, TG: 3, + sporadisch BB, FDR, GOT)

Dit belangrijke watervogelgebied werd zeer regelmatig geteld en van de meeste soorten waren we in staat om een zeer nauwkeurig aantalsverloop samen te stellen (zie volgend artikel). Net zoals in de meeste andere gebieden werden iets kleinere aantallen dan in vorige jaren genoteerd, vooral door de zachte winter. Wilde Eend en Smient bleken de talrijkste eendensoorten. In het oog springend waren ook de hoge voorjaarsaantallen van de Fuut. Daarbij kon een regelmatige uitwisseling vastgesteld worden tussen de Hoge Dijken en de put te Ettelgem, vooral door verstoring op deze laatste put.

Belangrijk om te vermelden is ook dat op 01/02 gestart werd met beheerswerken op de Hoge Dijken waarbij graafmachines e.d. veel verstoring veroorzaakten. De aantallen van vele soorten lagen vanaf dan opvallend lager.

	DD	FU	BE	SI	IE	WT	WE	SE	TE	QE	BD	NK	AS	ZT	PY	YZ
JUL.1		11					141	19	3	7		60				
JUL.2	1	12	2				426	18	46	14		133	1	2		
AUG.1		19			2		1466	17		35		325	3	10		
AUG.2		28	1			15	2347	46		49		291	1	9		
SEP.1	1	26		4		27	2212	40	15	56		101				
SEP.2		22		5	1	50	3000	75	11	64		103				
OCT.1	3	17		88		87	2779	281	21	36		109				
OCT.2	1	20	1	69	3	153	1869	174	57	24	3	48	1			
NOV.1	2	16	5	273	1	108	2108	239	83	56		112				
NOV.2	1	21	15	880	2	244	2475	219	17	44		102			1	
DEC.1	1	27	7	1151	2	157	1898	26	248	60		300	4		9	
DEC.2		25	15	x		125	x	x	243	x	3	269			1	1
JAN.1		15	9	849		143	2370	44	26	74	2	393			1	4
JAN.2	1	12	14	857		106	1988	66	146	75	2	429	1		2	
FEB.1		20	3	125			675	67	325	100	1	319	3		2	
FEB.2		x	12	x		x	x	x	x	x	x	x				2
MAR.1		27	9	69		6	95	13	16	62		155				
MAR.2		37		13			25	1	58	43		45				
APR.1		61	16	9	5	10	41	11	1	46		6	5			
APR.2		72	11	1		3	95	6	5	63	2	8	1			
MET.1		71	15				140	4	1	32		8				
MET.2		56	10				118	4		4		8		2		
JUN.1				geen telling												
JUN.2		14	6				159			17		60				

Tabel 3. Maximale aantallen watervogels per halve maand op de Hoge Dijken te Roksem, 1987 - 1988.

4. Put te Ettelgem.

(JVP: 53, EVL: 1)

Deze put blijkt vooral op fuutachtigen een grote aantrekkingskracht uit te oefenen. In het najaar waren Dodaars (max. 31 ex. op 14/10) en Geoorde Fuut (max. 9 ex. op 16/09) in hoge aantallen aanwezig. Van de Fuut werden de piekaantallen in het voorjaar genoteerd (max. 70 ex. op 28/05).

	DD	GF	PU	BE	SI	WT	WE	SE	TE	QE	BD	NK	ZT	AS
JUL.1	7	4	40	6			21	13	3	33		96	2	
JUL.2	2	2	52				7			17		161		
AUG.1	4	3	34	2			21			26		124	12	
AUG.2	7	6	44				9			16		91	2	
SEP.1	8	5	45				47		2	14		x		
SEP.2	17	9	37	1			116		5	9		56		
OKT.1	31	4	37				x		x	x		x		
OKT.2	17	1	11	1		15	203		9	12		18		
NOV.1	16	3	6		1	3	146		82	56	1	21		
NOV.2				geen telling										
DEC.1							x		x	x	1	105		
DEC.2					3	34	361		28	26	1	269		
JAN.1				geen telling										
JAN.2													237	
FEB.1			12			11	111		132	27	1	169		
FEB.2				geen telling										
MAA.1			34	2			12		29	28		133		
MAA.2			27	2							1			
APR.1	2	1	49	2			23	3	14	41	2	8		
APR.2		1	56	1			6		4	27		3		
MEI.1		1	21				21		2	11		13		
MEI.2		1	70	10			58		1	14		12		2
JUN.1				geen telling										
JUN.2		4	5	2					8	1				

Tabel 4. Maximale aantallen watervogels per halve maand op de put te Ettelgem, 1987 - 1988.

5. Zwin te Knokke-Heist.

(LMa: 5, EVL: 2)

In de tabel hebben we alleen de totaalstellingen opgenomen (LMa). Daarnaast zijn er nog enkele losse gegevens binnengekomen (o.a. EV, GO, KM, MVDW, PBu). De belangrijkste waren 2 Zwarte Zeeëenden op 10/01 (LMa), 122 Smienten en 19 Pijlstaarten op 27/02 (EV).

In augustus waren ook 1 tot 2 Geoorde Futen aanwezig (PBu, KMa). Op 20/12 ook een Kuifduiker (EV).

Dit belangrijke watervogelgebied zou veel regelmatigier moeten geteld worden !

	DD	PU	BE	SI	KE	WT	WE	SE	QE	BD	NK	PT	AS	KZ
18/10/87	12	8	61	22		87	1740						2	18
15/11/87	16	6	97	104		70	2400	6	9	6	11	4	3	
17/01/88	4	2	227	73	5	367	1370	7	7	5	166	7	3	
14/02/88	3	2	483	93	12	71	945	3	1	5	178		1	
13/03/88			356	28		19	540	2	2	7	121	17	1	3

Tabel 5. Enkele totaalstellingen van watervogels in het Zwin te Knokke-Heist, 1987 - 1988.

6. Polderwind te Brugge.

(FW:5, GDP:4)

Er werden belangrijke aantallen genoteerd van Smient, Wilde Eend en Meerkoet. Verder ook nog een Geoorde Fuut op 15/11.

	DD	PU	SI	WT	WE	SE	PY	TE	QE	BD	MK	AS	KZ
Okt.	15	2	32		212				1		32		1
Nov.	15	3	52		230	2	1	7	2	1	45	1	
Dec.	3		553	1	495	19			17		214	1	
FEB.		geen telling											
JAN.	7	2	7	7	307				8		281		
MAA.	6				14						68		

Tabel 6: Maximale aantallen watervogels per maand in Polderwind te Brugge, 1987 - 1988.

7. Eendekooi Lissewege.

(FW: 9, FDS: 2)

De 48 Dodaarzen op 18/10 betreft één van de grootste concentraties die deze winter in de regio werden waargenomen. Opmerkelijk was verder de aanwezigheid van een m. Rosse Stekelstaart 15/11 en 17/01 (FW).

	DD	PU	BE	SI	WT	WE	SE	TE	QE	BD	MK	KZ
JUL.	2						4	4	5		7	
Okt.	48					30	5		1		48	
Nov.	14					22		1			43	7
JAN.	2					4					34	
FEB.											7	
MAA.	6		2		6	27			10	1	13	
APR.			8	8	18	52	5			2	11	

Tabel 7: Maximale aantallen watervogels per maand in de eendekooi te Lissewege, 1987-1988.

8. De Vrede Knokke-Heist.

(FW: 15, FDS: 3, LMa,GBu: 1, CW: 1, HEP: 1, MVDW,DD: 2, PDc: 1)

	BE	SI	WT	KE	VE	SE	TE	QE	HK	GZ	XZ
JUL.	2				30			2	3		
AUG.	11				20				24		
SEP.	8		1		18			1	63		
NOV.		56	94		126	18	23		78		7
DEC.					1				64		12
JAN.			250		80	1	40	3	90		
FEB.	13	2	5	2	252		23	17	43		
MAA.							2	8			2
APR.	44				63	3	1	15	6		

Tabel 8: Maximale aantallen watervogels per maand in De Vrede te Knokke-Heist, 1987-1988.

Verder ook éénmalige waarnemingen van Pijlstaart, Dodaars en Aalscholver.

9. Blauwe Toren Brugge.

(WD: 3, GDP: 10, JK: 3, FW: 8, FDS: 4, MaP: 4, MG: 1)

	DD	FU	WT	VE	SE	TE	QE	BD	HK
AUG.							8		
SEP.	1	25					12		11
OKT.	1	14		18		23	5		23
NOV.	1	9		4		28		1	42
DEC.	1	9	5	1	2	225	77	1	127
JAN.		5				79	75		132
FEB.		10		8		23	12		250
MAA.	1	10		2		4	18		117
APR.		11				1	11		8
MEI.		8							

Tabel 9: Maximale aantallen watervogels op de Blauwe Toren te Brugge, 1987-1988.

10. Put Eernegem.

(KM: 52)

	FU	BE	WE	SE	TE	QE	ME
AUG.1	1		19				
AUG.2			40				
OXT.1	4		200				4
OXT.2	2		150	3			2
NOV.1			250			1	
NOV.2	3	1	300		2		4
DEC.1	1		400				4
DEC.2			402		1		7
JAN.1			445				8
JAN.2			347				11
FEB.1	1		291				12
FEB.2	2		247			1	10
MAA.1	1		120				
MAA.2	3		?				
APR.1			5				
APR.2	2						
MEI.1	1		2				

Tabel 10: Maximale aantallen watervogels per halve maand op de put te Eernegem, 1987-1988.

11. St.Pieters-plas Brugge.

(GDP: 11, FW: 5, FDS: 3)

	DD	FU	KZ	SI	KE	WT	WE	SE	TE	QE	BD	ME
OXT.	22						10	3				15
NOV.	18	1	5	11	1	6	171	2	107	63	1	61
DEC.	6			12			200		160	110		119
JAN.	7						100		64	30	2	223
FEB.	5	2					30		57	32		250
MAA.	6	2					10		43			76

Tabel 11: Maximale aantallen watervogels per maand op de St.Pietersplas te Brugge, 1987-1988.

Zeldzamere soorten waren Parelduiker, Roodhalsfuut en Geoorde Fuut.

12. Put Zevekerke Loppem.

(WLT: 32, HDL: 3, FW: 1, PDc: 2, FDS: 1)

	FU	WE	WT	SI	SE	PT	QE	TE	TO	MX
AUG.1		x								9
AUG.2				geen telling						
SEP.1		191								51
SEP.2		191					3			66
OKT.1		330					19		1	86
OKT.2		186					31	1	1	89
NOV.1		678					2	2		121
NOV.2	1	722		6			19	4		129
DEC.1		693			1	1	23	1		191
DEC.2	1	708		1			8			204
JAN.1		13					13	7		196
JAN.2		344		2	2		27	12		186
FEB.1		x		1	6		13	4		x
FEB.2		x					2	3		x
MAR.1	1	10					8			67
MAR.2	1	30	6				5	3		33
APR.1		49								2
MRI.2		49								2

Tabel 12: Maximale aantallen watervogels per halve maand op de put Zevekerke te Loppem, 1987-1988.

Vermeldenswaard zijn verder de 54 Canadese Ganzen op 05/12 (FW).

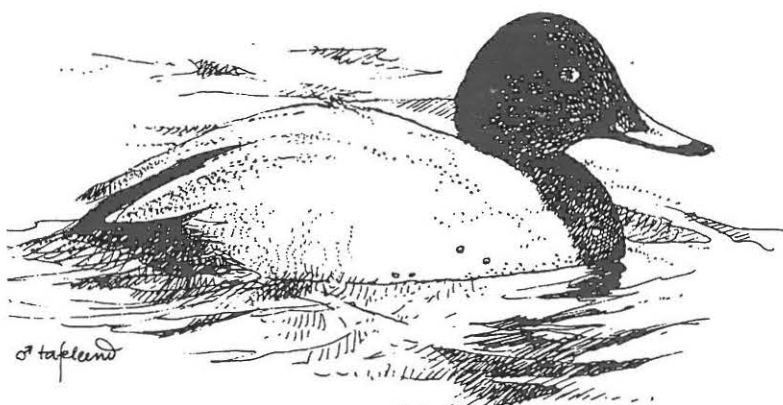
13. Laguna Beach Knokke-Heist.

(DBL: 16)

	WE	WT	SE	QE	TE	YZ	MX
NOV.	250			116			5
DEC.	209			206	2	2	32
JAN.	x			229	3		x

Tabel 13: Maximale aantallen watervogels per maand op Laguna Beach te Knokke-Heist, 1987-1988.

Het gaat hier duidelijk om één van de belangrijkste pleisterplaatsen van Kuifeenden in de regio. Slecht uit 3 maanden kregen we tellingen binnen. Meer systematische tellingen gedurende gans het jaar zijn dan ook zeer wenselijk.

14. Vijverhof St.Michiels.

(JDM: 17)

	FU	SI	WE	QE	TE	YZ	MX
OKT.	2		339				8
NOV.	1	3	591	9	7		20
DEC.			505	7	9		27
JAN.	5		458	6			29
FEB.	3		271		1		23
MAA.	3		99	9		2	17

Tabel 14: Maximale aantallen watervogels per maand op het Vijverhof te St. Michiels, 1987-1988.

15. Zandbergput Oedelem.

(CW: 19)

	FU	VT	SI	WE	TE	MX
AUG.	5			40		
SEP.	9			112		
OKT.		geen telling				
NOV.	7		2	273	5	12
DEC.				308		40
JAN.		geen telling				
FEB.	4			176		61
MAA.				83		8

Tabel 15: Maximale aantallen watervogels per maand op de zandbergput te Oedelem, 1987-1988.

16. Putten Van Haelewijn te Beernem.

(E. Niesen: 304 !!)

Er werd vrijwel dagelijks geteld in dit gebied ! De belangrijkste soorten waren duidelijk Wilde Eend en Tafeleend.

	PU	SI	WE	QE	TE	MX
JUL.	3			2		2
AUG.	2					2
SEP.	2			1		4
OKT.	1	1	150	2	6	12
NOV.		1	200	2	30	33
DEC.		10	300	15	140	50
JAN.	1	2	200	2	22	60
FEB.	3	1	150	3	30	60
MAR.	5		100	20	65	50
APR.	6		28			6
MET.	4		25			4
JUN.	4		37			2

Tabel 16. Maximale aantallen watervogels per maand op de putten Van Haelewijn te Beernem, 1987-1988.

Verder sporadische waarnemingen van Wintertaling, Bergeend, Slobeend en Dodaars (niet vermeld in de tabel).

17. Overige gebieden.

We kregen ook nog heel wat tellingen binnen van gebieden die veel onregelmatiger bezocht werden of die veel minder belangrijk waren voor watervogels. Deze worden hier niet behandeld maar komen wel aan bod in de soortbesprekingen van het volgende artikel. Gebieden die absoluut meer zouden moeten geteld worden, zijn o.a. de putten te Hoeke, de polders (Uitkerke, Houtave,...), de put van Meetkerke en de kleiputten te Oostkerke.

* Dankwoord.

Hiermee willen we nog eens alle mensen hartelijk bedanken voor het doorsturen van hun watervogeltellingen, vooral zij die systematisch één of meer gebieden bezocht hebben: JVP, FW, FDS, GDP, LMa, KM, WLT, DBL, JDM, CW, TDS en E. Niesen. Koen Devos is in het bezit van een beurs van het I.W.O.N.L. waardoor de watervogelgegevens grondiger konden uitgewerkt worden.

HET VOORKOMEN VAN WATERVOGELS IN N.W.-VLAANDEREN GEDURENDE HET SEIZOEN 1987 - 1988

Koen Devos & Patrick Meire

Laboratorium voor Ecologie der Dieren, Zoögeografie en Natuurbehoud
Rijksuniversiteit Gent
K.L. Ledeganckstraat 35
9000 Gent.

* Inleiding.

Na drie strenge winters kregen we in 1987/1988 eindelijk nog eens milde weersomstandigheden. Voor heel wat watervogelsoorten waren de aantallen dan ook heel wat minder spectaculair. Daartegenover staat dat er in deze winter verschillende belangrijke waterrijke gebieden heel intensief werden geteld zodat heel nauwkeurige en interessante vergelijkingen van het aantalsverloop kunnen worden gemaakt. Helaas moeten we ook vaststellen dat ook dit jaar een aantal (internationaal) belangrijke gebieden, zoals het Zwin te Knokke-Heist en vele poldercomplexen, weinig werden bezocht.

De primaire doelstelling van de jaarboeken in acht nemend, beperken we ons in dit artikel tot het weergeven van het aantalsverloop en de verspreiding van watervogels in het Brugse. Een meer diepgaande interpretatie van de gegevens moet echter zeker nog in een latere fase gebeuren.

* Soortbespreking.

ROODKEELDUIKER (GAVIA STELLATA)

Zoals elk winterhalfjaar bleek vooral het havengebied te Zeebrugge-Dudzele de meeste Roodkeelduikers te herbergen. In de Voorhaven was de soort vrijwel continu aanwezig van januari tot begin april. We geven een chronologisch overzicht van alle waarnemingen per gebied:

- Voorhaven Zeebrugge:	09/01 tot 24/01	1 ex.	FW
	17/01	2 ex.	DBL
	25/01 tot 14/02	3 ex.	GDP,FW,DBL,FDS
	15/02	1 ex.	TDS
	18/03	1 ex.	FW
	20/03	1 ex.	DBL
	25/03	1 ex.	TDS
	27/03	2 ex.	TDS
	01/04 tot 04/04	1 ex.	TDS,FW
			.
- Achterhaven Zeebrugge:	17/01 tot 21/01	1 ex.	FW,FDR
	18/03	1 ex.	FW
	01/04	1 ex.	FW
- Fonteintjes Blankenberge:	05/02	1 ex.	JVG
- Hoge Dijken Roksem:	04/04	1 ex.	JVP

In november bleek er sterke doortrek te zijn boven zee: 35 ex. op 21/11, 45 ex. op 22/11 en 30 ex. op 28/11 (DNG).

Verder worden aan de kust ook regelmatig stookolieslachtoffers aangetroffen:

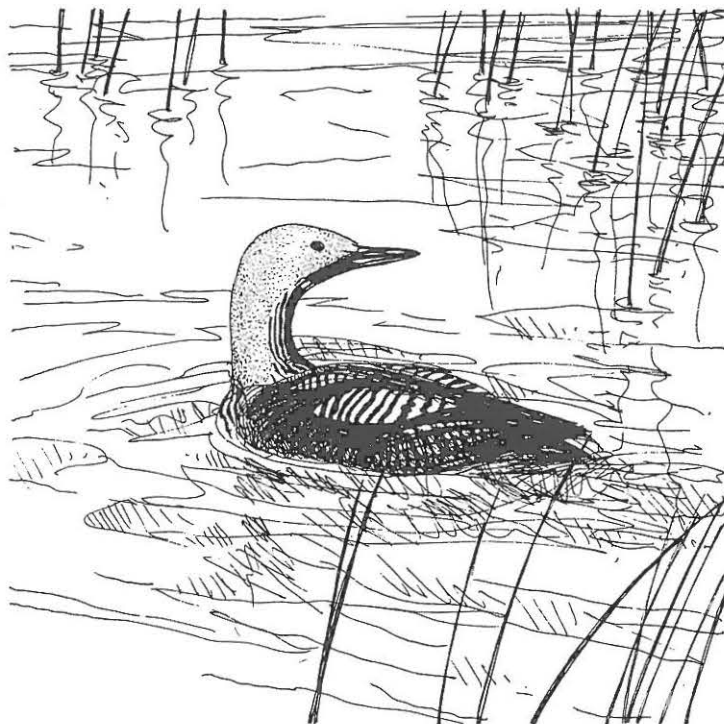
- Westende:	12/01	1 ex.	RPi
- Muur Zeebrugge:	31/01	1 ex.	JZV
- Blankenberge:	21/02	2 ex.	JZV, MaS

PARELDUIKER (GAVIA ARCTICA)

Slechts drie waarnemingen deze winter:

- Put St.Pieters Brugge:	17/01 tot 24/01	1 ex.	FW
	14/02	1 ex.	GDP
- Hoge Dijken Roksem:	04/04	1 ex.	JVP

Net als bij de Roodkeelduiker was er ook doortrek boven zee in november: 3 ex. op 21/11, 5 ex. op 22/11 en 1 ex. op 28/11 (DNG).

FUUT (PODICEPS CRISTATUS)

- Voorhaven Zeebrugge (fig.1).

Deze belangrijke pleisterplaats bleek vooral in de tweede winterhelft grote aantallen Futen te herbergen. De concentraties waren zelfs merkkelijk groter dan in bepaalde voorgaande strenge winters.

De Westelijke en Oostelijke Havendam werden slechts enkele keren op dezelfde dag geteld zodat we over weinig totaalstellingen van de Voorhaven beschikken. De belangrijkste totalen waren: 23 ex. op 13/09, 130 ex. op 11/11 en 26/11, 195 ex. op 10/01 en 329 ex. op 31/01.

Daarnaast kregen we nog heel wat aanvullende tellingen binnen van de Westelijke en in mindere mate de Oostelijke havendam afzonderlijk (zie fig.1). We geven hier enkel de maandmaxima:

. Westelijke Havendam: 35 ex. op 23/08
 47 ex. op 13/09
 91 ex. op 25/10
 95 ex. op 15/11
 71 ex. op 31/12
 277 ex. op 17/01
 153 ex. op 07/02
 29 ex. op 13/03

. Oostelijke Havendam: 50 ex. op 22/11
 184 ex. op 25/12
 109 ex. op 31/01
 323 ex. op 14/02
 9 ex. op 27/03

Vooraf vanaf eind december schoten de aantallen de hoogte in naar maxima rond eind januari en de eerste decade van februari (vermoedelijk reeds 'voorjaars' trek). Er gebeurden geen tellingen meer na maart.
 (tellingen GDP, FDS, FW, TDS, e.a.)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.2).

Van juli tot begin oktober manifesteerde zich een duidelijke toename: van 13 ex. op 05/07 en 26/07 naar 35 ex. op 16/08 en een najaarsmaximum van 47 ex. op 04/10. Daarna vielen de aantallen geleidelijk terug, hoewel af en toe nog enkele uitschieters werden genoteerd, o.a. 43 ex; op 03/11.

Een dieptepunt werd bereikt in de eerste decade van december: 9 ex. op 03/12 en 2 ex. op 10/12. Tot begin februari bleef het aantal futen op een vrij laag niveau, variërend van 25 ex. op 31/12 tot slechts 2 ex. op 07/02.

Tussen half februari en de tweede decade van maart werd de voorjaarstrek merkbaar die leidde tot piekaantallen van 58 ex. op 14/02, 69 ex. op 21/02 en 54 ex. op 18/03. Naar eind maart toe gingen de concentraties sterk afnemen: 13 ex. op 27/03 en slechts 2 ex. meer op 10/04. Vanaf half april werden echter opnieuw een 10 à 20 ex. geteld. Jammer genoeg ontbreken juni-gegevens zodat we niet weten of het hier om echte overzomeraars gaat.

(tellingen FW, FDS, GDP, TDS, DBL, e.a.)

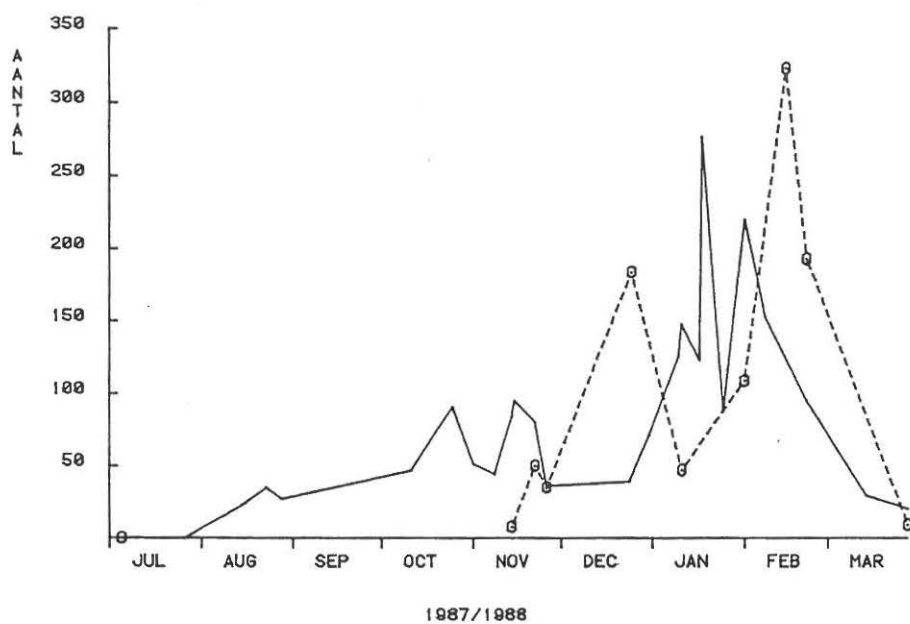

Fig.1: Aantalsverloop van de Fuut Podiceps cristatus in de Voorhaven te Zeebrugge, 1987/1988. —: Westelijke Havendam. - - -: Oostelijke Havendam.

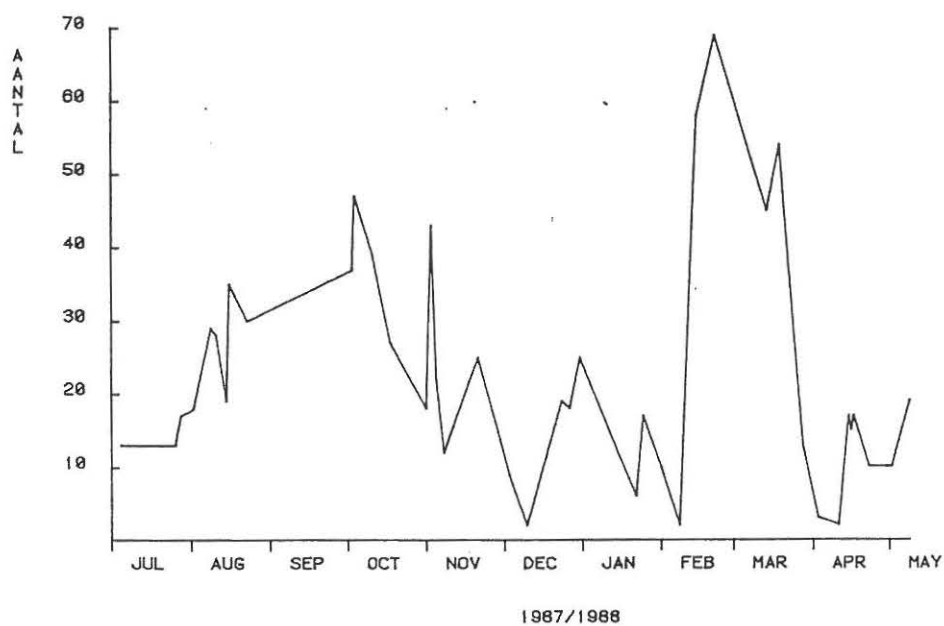

Fig.2: Aantalsverloop van de Fuut Podiceps cristatus in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987/1988.

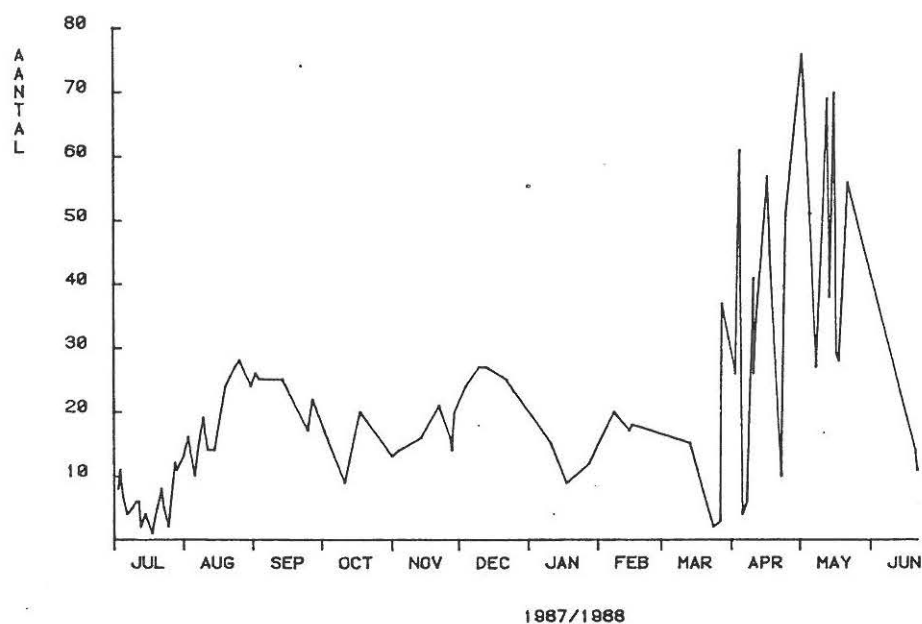

Fig.3: Aantalsverloop van de Fuut Podiceps cristatus op de Hoge Dijken te Roksem, 1987/1988.

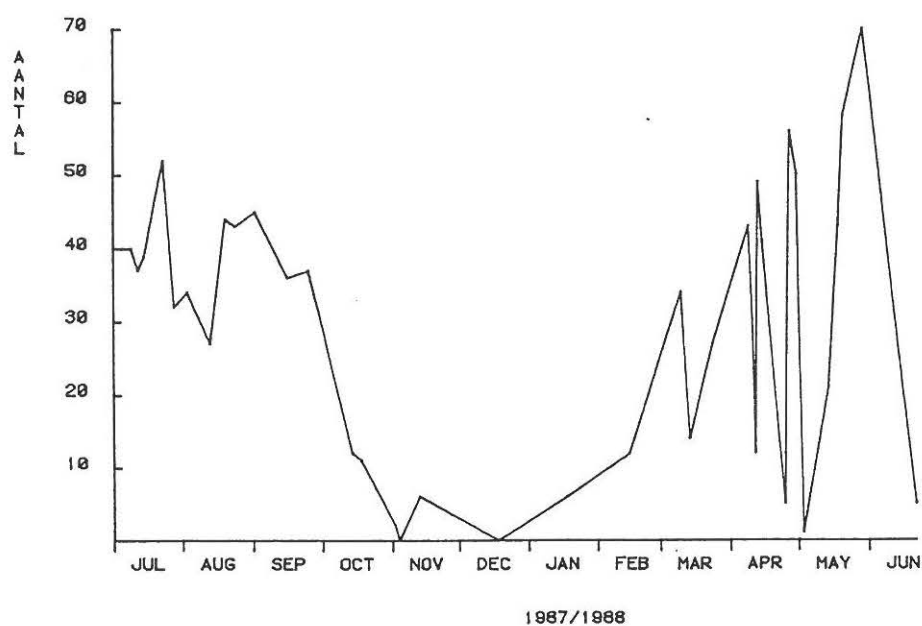

Fig.4: Aantalsverloop van de Fuut Podiceps cristatus op de put te Ettelgem, 1987/1988.

- Hoge Dijken Roksem (fig.3).

De soort werd heel intensief geteld zodat we een zeer gedetailleerd aantalsverloop kunnen schetsen.

In juli bleef het aantal Futen laag, meestal variërend tussen 4 en 8 ex. Op het einde van de maand zette zich een toename in die leidde tot een najaarsmaximum van 28 ex. op 26/08. Gedurende de ganse winter bleven de aantallen vervolgens schommelen rond een min of meer constant niveau van 10 à 20 ex. Op 23/03 en 26/03 werden resp. slechts 2 en 3 ex. genoteerd maar daarna deed zich een sterke toename voor. Enkele piekaantallen waren: 61 ex. op 04/04, 76 ex. op 30/04 en 70 ex. op 15/05. In juni viel het aantal Futen sterk terug: van 56 ex. op 21/05 naar 14 ex. op 20/06. (tellingen JVP)

Opmerkelijk is verder het grillige verloop van deze voorjaarsaantallen (fig.3). Dit is vermoedelijk niet zozeer te wijten aan kortstondig doortrekkende vogels, maar eerder aan een intense uitwisseling met de nabijgelegen put te Ettelgem waar zich eenzelfde wisselvallig voorjaarsverloop voordeed (fig.4). Beide gebieden werden echter te weinig op dezelfde dag geteld om hierover echte zekerheid te verwerven.

- Put Ettelgem (fig.4).

Van juli tot eind september pleisterden er vrij hoge aantallen met als maxima 52 ex. op 23/07, 44 ex. op 20/08 en 45 ex. op 02/09. Daarna verlieten de meeste Futen deze plas: nog 12 ex. op 14/10 en slechts 2 ex. meer 02/11.

Pas vanaf februari-maart werd een nieuwe toename merkbaar. Piekaantallen waren: 34 ex. op 09/03, 43 ex. op 08/04, 49 ex. op 12/04, 50 ex. op 29/04, 58 ex. op 19/05 en 70 ex. op 28/05. Op 21/06 slechts 5 ex. meer. Ook hier bemerken we sterke aantalsschommelingen in het voorjaar (fig.4, zie ook Hoge Dijken Roksem).

(tellingen JVP)

- Blauwe Toren Brugge.

De soort was hier vrijwel gedurende gans het seizoen aanwezig . de grootste aantallen kwamen tijdens het voorjaar voor met o.a. 23 ex. op 03/09 en 25 ex. op 20/09. Van november tot april pleisterden er steeds 5 à 10 ex. Latere gegevens ontbreken.

(WD,JK,GDP,FW,MaP)

- Noordzee.

Enkele sporadische tellingen tonen aan dat hier soms aanzienlijke aantallen kunnen pleisteren en/of doortrekken. De grootste pleisterende aantallen waren: 250 ex. op 11/02 op zee thv de Zwinbosjes (DD,MVDW) en 150 ex. op 10/01 thv De Haan.

Op 14/01 bleken te Blankenberge gedurende gans de morgen en middag vele groepjes van 3 à 10 ex. door te trekken naar het Z.W.; in totaal vele honderden (JVG).

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima:

Zwin Knokke-Heist: 6 ex. op 15/11 en 8 ex. op 18/10; Zee Knokke: 2 ex; op 15/11; havengeul Blankenberge: 2 ex. op 28/01 en 29/05; Zegemeer Knokke: 1 ex. op 13/03; Hoeke-St.Donaas: 2 ex. op 15/11, 13/03 en 18/03; Stortput Roksem: 2 ex. op 24/04; Struikenput Roksem: 3 ex. op 01/05, Put Zerkegem: 7 ex.(3 juv.) op 23/07; Visput Westkerke: 2 ex. op 18/10 en 26/04; Put Meetkerke: 1 ex. op 17/01; Van Haelewijn Beernem: 6 ex. op 30/04 en 01/05; Steenbakkerij Hoeke: 4 ex. op 10 en 24/04; Stationsput Eerenegem: 4 ex. op 11/10; Put Zevekerke: 1 ex. in nov. en maart, Koude Keuken St.Andries: 2 ex. van 29/04 tot 30/05; Expresswegput St.Andries: 1 ex. op 27/01; put St.Pieters Brugge: 2 ex. op 14/02 en 13/03; Putje Maleveld: 2 ex. op 19/06; Zandbergput Oedelem: 9 ex. op 27/09; Meibosvijver Sijsele: 4 ex. op 18/03; Vijverhof St.Michiels: 5 ex. op 31/01; Fribona Oostkamp: 2 ex. op 31/01, 14/02, 13/03 en 24/05; Polderwind Zuilenkerke: 3 ex. op 21/02.

ROODHALSFUUT (PODICEPS GRISEGENA)

We geven een overzicht van alle waarnemingen per gebied:

- Voorhaven Zeebrugge:	25/10	3 ex.	FW, FDR
	01/11 tot 26/11	1 ex.	FW, PBU, GDP, FDS
	24/02	3 ex.	FW, PBU
	03/01	1 ex.	FW, FDR
	09/01	2 ex.	FW
	10/01	1 ex.	FW, FDR, FDS
	21/02	1 ex.	GDP
	27/03	1 ex.	TDS
	28/02	1 ex.	TDS
	03/03	1 ex.	TDS
	30/03	1 ex.	TDS
	01/05	1 ex.	FW
	12/05	2 ex.	FW
- Achterhaven Zeebrugge:	21/02	1 ex.	FW, MP
	27/03	1 ex.	GDP, TDS
- Put St.Pieters Brugge:	13/03	1 ex.	FW, FDR
- Hoge Dijken Roksem:	06/11 en 11/11	1 ex.	JVP
- Strand Blankenberge:	20/03	1 ex. dood	MAP

KUIFDUIKER (PODICEPS AURITUS)

Twee waarnemingen:

- Hoge Dijken Roksem:	06/11 tot 21/11	1 ex.	JVP
- Voorhaven Zeebrugge:	13/03	1 ex.	FW

GEOORDE FUUT (PODICEPS NIGRICOLLIS)

- Put Ettelgem.

Van juli tot half augustus waren steeds 2 of 3 ex. aanwezig, met uitzondering van 4 ex. op 02/07 en 11/07. In de tweede helft van augustus en in september bereikte de najaarstrek een hoogtepunt: 5 ex. op 19/08, 6 ex. op 20/08 en 24/08, 5 ex. op 02/09 en maxima van resp. 9 en 7 ex. op 16/09 en 25/09. De laatste najaars- waarneming betrof 3 ex. die van 02/11 tot 13/11 bleven pleisteren.

Op 08/04 werd de eerste voorjaarstrekker gesignaleerd. Tot 19/05 werd er regelmatig 1 ex. waargenomen, terwijl er op 17/05 2 ex. verbleven.

Opvallend zijn verder de zomerwaarnemingen op 18/06 en 21/06 waarbij 2 tot 4 ex. werden gezien.

(alle gegevens JVP)

- Hoge Dijken Roksem:	11/10	1 ex.	JVP
	02/04	5 ex.	JVP
- Achterhaven Zeebrugge:	25/10	1 ex.	
	01/11	2 ex.	
	08/11	2 ex.	GDP
	15/11	1 ex.	
	21/11	1 ex.	
	07/02	1 ex.	FW, FDS
	14/04 tot 17/04	2 ex.	FW
	08/05	1 ex.	FW
	19/06	2 ex.	DBL
- St. Pieters Brugge:	04/10	1 ex.	GDP
	08/11	1 ex.	GDP
- Polderwind Zuilenkerke:	15/11	1 ex.	FW

DODAARS (TACHYBAPTUS RUFICOLLIS)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.5).

Het duurde tot in oktober vooraleer Dodaarzen verschenen: 16 ex. op 03/10, oplopend tot 40 ex. op 03/11. In 2 dagen tijd deed zich vervolgens een plotse aantalstoename voor tot 144 ex. op 05/11 en 143 ex. op 08/11. Op 15/11 en 21/11 werden er resp. slechts 26 en 25 ex. meer geteld, doch het gaat hier om onvolledige tellingen. Op 03/12 waren immers opnieuw 105 ex. aanwezig. Daarna was er een geleidelijke afname tot half april: 85 ex. op 10/12, 50 ex. op 27/12, 14 ex. op 07/02, 16 ex. op 13/03, 5 ex. op 27/03 en als laatste waarneming 3 ex. op 14/04. Er waren wel nog twee meiwaarnemingen.

(tellingen FW, FDS, GDP, TDS, DBL, e.a.)

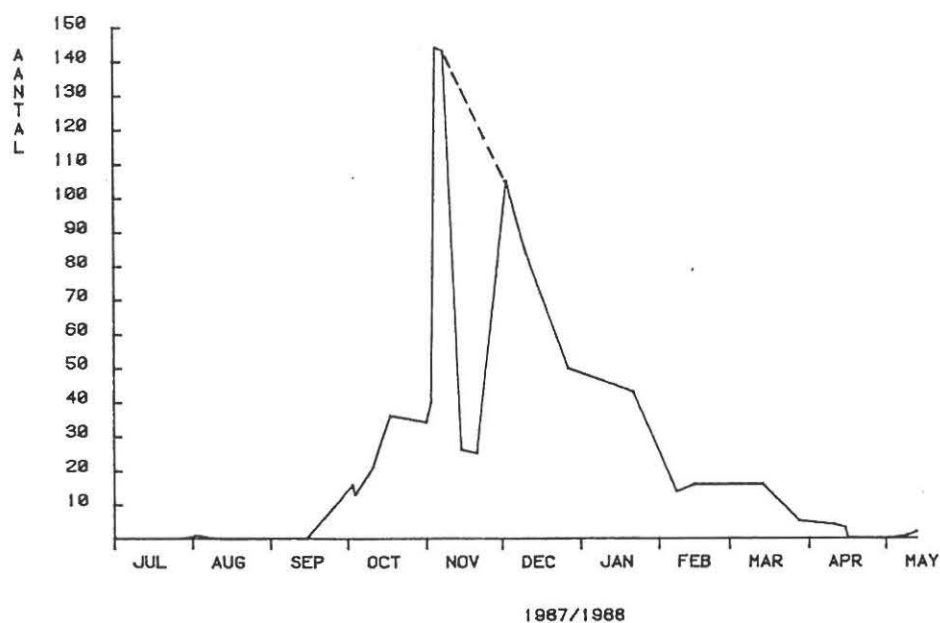

Fig.5: Aantalsverloop van de Dodaars Tachybaptus ruficollis in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987/1988.

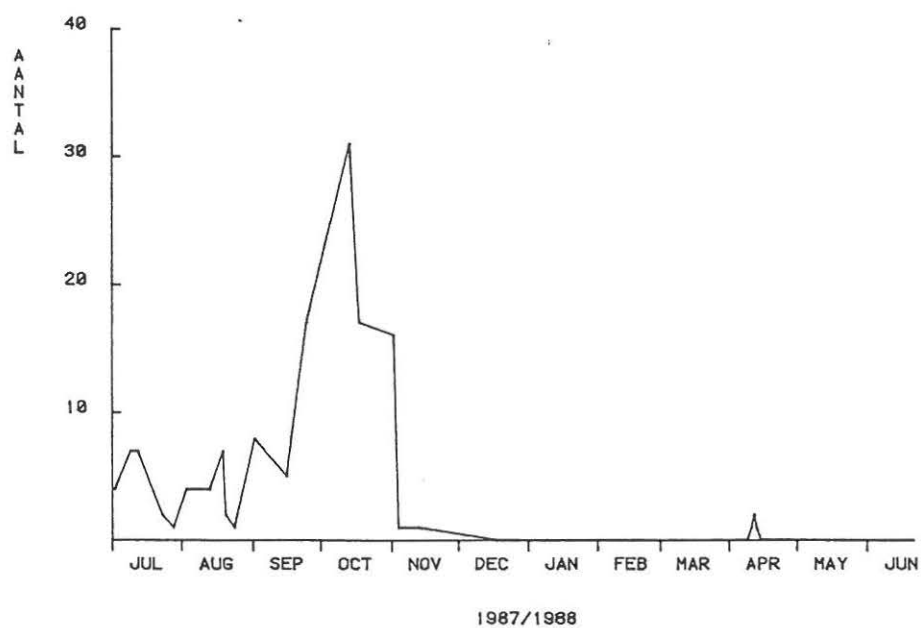

Fig.6: Aantalsverloop van de Dodaars Tachybaptus ruficollis op de put te Ettelgem, 1987/1988.

- Put Ettelgem (fig.6).

Van juli tot half november was de soort constant aanwezig met een duidelijke najaarspiek eind september - begin november: 17 ex. op 25/09 en 18/10, 31 ex. op 14/10 en nog 16 ex. op 02/11. Op 04/11 en 13/11 vertoefde er slechts 1 ex. meer. Verder alleen nog een 3-tal aprilwaarnemingen.
(tellingen JVP, ...)

- Eendekooi Lissewege.

Ook in dit gebied opvallend hoge aantallen in het najaar: 48 ex. op 18/10, 18 ex. op 31/10 en 14 ex. op 02/11. van half november tot eind maart nog regelmatig 2 tot 6 ex. (FW)

- Zwin Knokke-Heist.

Enkele sporadische tellingen leverden volgende aantallen op: 12 ex. op 18/10, 22 ex. op 25/10 en 16 ex. op 15/11. In januari en februari nog hooguit 2 tot 4 ex. (Lma)

- St.Pieters Brugge.

Gedurende gans oktober en november vrij hoge aantallen, o.a. 18 ex. op 04/10, 11/11 en 26/11 en een maximum van 22 ex; op 29/10. van december t.e.m. maart nog maximaal 7 ex. op 17/01 en 14/02 (GDP,FW,FDS)

- Polderwind Zuienkerke.

Vrij lage aantallen voor dit gebied: maximaal 15 ex. op 29/10 en 26/11. Daarna regelmatig 3 à 10 ex. met een uitschieter op 21/02 (11 ex.).

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Haven Blankenberge: 6 ex. op 12/01; Put Cloedt Knokke-Heist: 1 ex. op 13/03; Fonteintjes Blankenberge: 2 K op 14/04; Steenbakkerij Hoeke: 1 ex. op 08/07 en 01/04; Duvelsgat St.Andries: 3 ex. op 23/08, 20/09 en 22/09; Putje Maleveld Damme: 4 ad.+ 2 juv. op 03/06; Hoge Dijken Roksem: 3 ex. op 02/10; De Vrede Knokke-Heist: 1 ex. op 17/04, Kleiputten Oostkerke: 1 ex. op 10/08; Blauwe Toren Brugge: 1 ex. op 15/11.

AALSCHOLVER (PHALACROCORAX CARBO)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.7).

Reeds in juli troffen we hier behoorlijke aantallen aan (overzomeraars ?), o.a. 44 ex. op 05/07 en 27 ex. op 28/07. Opmerkelijk is de heel vroege piek in augustus: 92 ex. op 02/08, 119 ex. op 11/08, 200 ex. op 19/08 en 211 ex. op 16/08.

Van de tweede decade van augustus tot begin september viel het aantal aalscholvers terug tot een niveau van 110 à 120 ex. Dat er op 30/08 slechts 8 ex. pleisterden, was mogelijk het gevolg van een tijdelijke verstoring. Op 14/09 werd tussen ongeveer 100 ex. een eerstejaars opgemerkt met aan de linkerpoot een witte kleurring en rechts waarschijnlijk een metallring (MaP).

Het gaat hier om een vogel uit de kolonie van de Oostvaardersplassen in Nederland.

Tijdens de wintermaanden december, januari en februari werden steeds minder dan 20 ex. geteld; maximaal 18 ex. op 27/12 en 21/02.

De voorjaarsaantallen lagen dan opnieuw iets hoger: max. 35 ex. op 01/04 en 47 ex. op 23/04.

In juni werd er helaas weinig geteld zodat we in het ongewisse blijven over eventuele overzomeraars in 1988.

(tellingen FW,GDP,FDS,TDS e.a.)

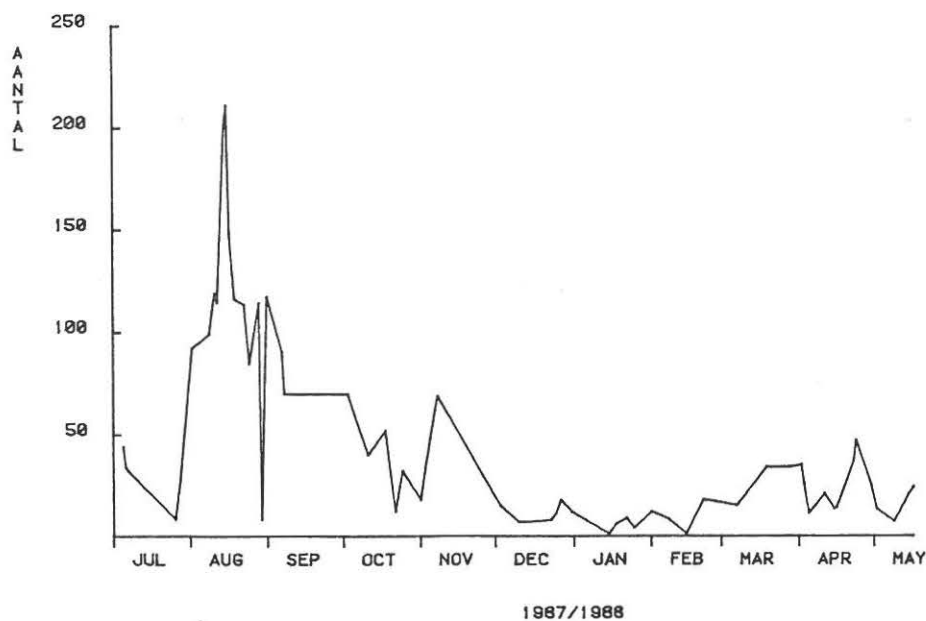

Fig.7: Aantalsverloop van de Aalscholver *Phalacrocorax carbo* in de Achterhaven Zeebrugge-Dudzele, 1987/1988.

- Voorhaven Zeebrugge.

Hier noteren we, opnieuw, lagere aantallen dan in de Achterhaven. In augustus lagen de aantallen duidelijk hoger dan in september en oktober (23 ex. op 15/08 en min. 32 ex. op 23/08) wat overeenkomt met de piekperiode in de Achterhaven. In de Voorhaven bleken daarna pas vanaf november weer wat grotere concentraties te pleisteren, o.a. 48 ex. op 15/11, 36 ex. op 22/11, min. 35 ex. op 25/12 en 33 à 45 ex. op 09/01. het aantalsverloop was wel zeer onregelmatig. In het voorjaar (eind februari - begin mei) werden meestal 2 tot 4 ex. waargenomen, met een uitschieter van 9 ex. op 07/04. (tellingen FW,FDS,GDP,TDS, e.a.)

- Blankenberge.

In dit gebied werden er regelmatig Aalscholvers waargenomen. Het betrof meestal solitaire vogels die op trek waren of die er voor een korte periode verbleven. Wel werden er op 18/10 140 ex. naar Z.W. en op 03/04 33 ex. naar N.O. gezien door MaP.

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

In andere gebieden bleek de soort eerder sporadisch en in zeer kleine aantallen te pleisteren: Zwin Knokke-Heist: 19 ex. op 23/08, 18 ex. op 18/10; Uitkerke-Noord: 2 ex. op 20/11; Put Cloedt Knokke-Heist: 3 ex. op 14/02; Hoge Dijken Roksem: 5 ex. op 04/04; Kleiputten Oostkerke: 5 ex. op 01/05; St.Pieters Brugge: 1 ex. op 19/11; Polderwind Zuierenkerke: 1 ex. op 26/11 en 10/12; Put Ettelgem: 2 ex. op 27/08 en 28/05, St. Michiels: 3 ex. op 27/08, Meetkerke: 9 ex. op 01/11, Blauwe Toren: 2 ex. op 11/11; Stinker & Blinker: 3 ex. slaaptrek op 22/05, kanaal Dudzele: 1 ex. op 20/12 en 08/05.

- Er waren ook nog de volgende trekgegevens:

. Najaarstrek:

19/07	Blauwe Toren	15 ex.-- Z. (FDR)
01/09	Meetkerke, Lage Moere	16 ex.-- Z.W. (FW)
05/09	Fonteintjes	14 ex.-- N.W. (DC, HEP, e.a.)
17/09	Wenduine	5 ex.-- Z.W. (MaP)
10/10	Den Haan	50 ex.-- Z.W. (FV)
17/10	Put St.Pieters	30 ex.-- Z.W. (FDS)
	Waggelwater	21 ex.-- Z.W. (FDS)
18/10	Koolkerke	12 ex.-- Z.W. (FW, FDS)
	Achterhaven Zeebrugge	51 ex. + 53 ex. -- Z.W. (FW, FDS, WAB)
	Den Haan	250 ex.-- Z.W. (CW)
	Bredene	20 ex.-- Z.W. (CW)
	Assebroek	10 ex.-- Z.W. (BC)

. Voorjaarstrek:

24/03	Hoge Dijken Roksem	13 ex.-- N.O. (EL)
03/04	Hoeke	4 ex.-- Z.W. (GDP, FDS)
	Wenduine	2 ex.-- N.O. (MaP)
	Internationale Dijk	2 ex.-- Z.W. (FW, FDR, e.a.)
	Kleiputten Heist	33 ex.-- N.O. (PaL, SF)
06/04	Kleiputten Heist	5 ex.-- N.O. (PaL)
07/04	Roksem	10 ex.-- N.O. (JVP)
10/04	Heist	1 ex.-- N.O. (PaL)
	Dudzele	13 ex.-- N.O. (FDS)
12/04	Fonteintjes	49 ex.-- N.O. (FW, TDF)
	Internat. Dijk (11 h 08)	16 ex.-- N.O. (TDS)
	" " (17 h 08)	48 ex.-- N.O. (TDS)
15/04	Fonteintjes	3 ex.-- N.O. (FDR)
18/04	Fonteintjes	17 ex.-- N.O. (LV, DV)
	Internationale Dijk	4 ex.-- N.O. (FW)
23/04	Voorhaven (8 h 37)	2 ex.-- N.O. (FW, FDR)
	" (8 h 51)	9 ex.-- N.O. (FW, FDR)
15/05	Varsenare	6 ex.-- N. (FDS)

KUIFAALSCHOLVER (PHALACROCORAX ARISTOTELES)

Twee waarnemingen:

Uitkerke-Noord: 1 ex. op 17/11 (FV).

Voorhaven Zeebrugge: 1 ex. op 19/06 (DBL).

BERGEEND (TADORNA TADORNA)

- Zwin Knokke-Heist.

We geven een overzicht van alle beschikbare totaaltellingen:

(LMa,FW,MG,EV)

07/07	38 ex.	17/01	227 ex.
18/10	61 ex.	14/02	483 ex.
15/11	97 ex.	13/03	356 ex.

Duidelijk is opnieuw dat van juli tot zeker december de aantallen relatief laag bleven. Veel vogels waren toen vermoedelijk nog niet terug van de ruigebieden (vooral Duitse Waddengebied).

Daarnaast vermelden we nog een aantal onvolledige tellingen die vanop de Internationale Dijk gebeurden: 104 ex. op 01/04, 121 ex. op 06/04, 43 ex. op 12/04, 54 ex. op 18/04 en 35 ex. op 06/05 (FW,TDF).

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.8).

Ook hier vinden we hetzelfde typische patroon van voorgaande jaren. Vrij hoge aantallen tijdens de nazomer en de herfst: max. 199 ex. op 02/08 en 172 ex. op 05/11 (vermoedelijk vooral juveniele vogels die nog geen slagpenrui doormaken). Daarna volgde een duidelijke afname tijdens de wintermaanden december en januari (min.: 21 ex. op 10/12). Vanaf de tweede decade van februari deed zich een aantalsstijging voor door de voorjaarsstrek. Er werd een piek bereikt tussen eind maart en half april: 329 ex. op 27/03 en 369 ex. op 14/04. Op 29/04 opnieuw een afname tot 154 ex. Helaas zijn er geen mei- en junitellingen. (tellingen FW,GDP,FDS, e.a.)

- De Vrede Knokke-Heist.

In het najaar en de winter bleven de aantallen vrij gering met als maxima 11 ex. op 10/08 en 13 ex. op 15/02. In april vertoefden er duidelijk meer Bergeenden, o.a. 44 ex. op 03/04, 34 ex. op 06/04 en 35 ex. op 17/04. Er waren verder slechts twee mei-tellingen: 24 ex. op 06/05 en 14 ex. op 12/05. Ook in de Oude Vrede waren er soms vrij veel Bergeenden te zien, o.a. 41 ex. op 10/08 en 40 ex. op 09/09. (GBu,LMa,....)

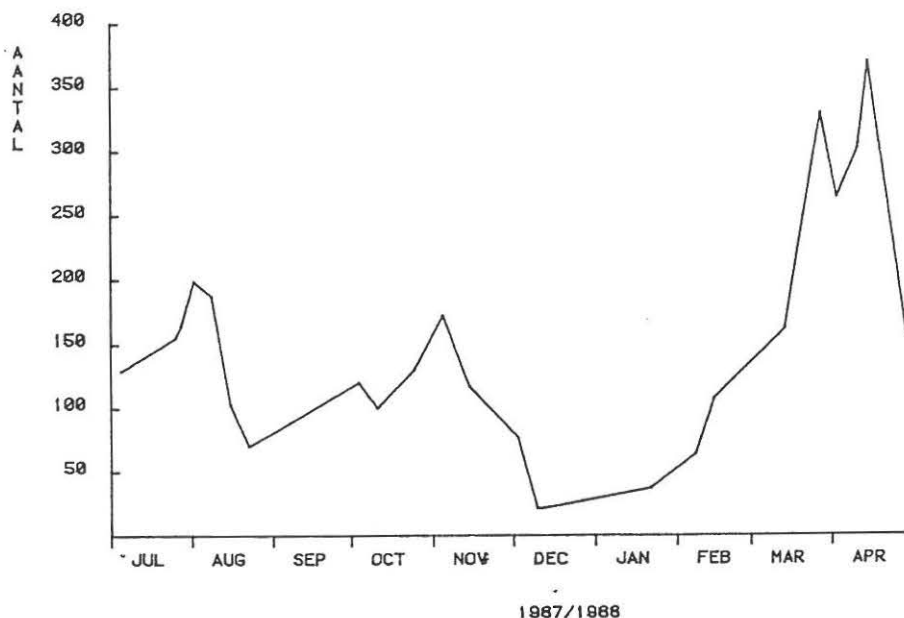

Fig.8: Aantalsverloop van de Bergeend Tadorna tadorna in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987-1988.

- Hoge Dijken Roksem.

Dit is één van de belangrijkste inlands gelegen pleistergebieden. Van juli tot eind oktober waren er nauwelijks enkele waarnemingen: 2 ex. op 21/07 en 1 ex. op 24/08. Vanaf 30/10 was de soort echter constant aanwezig. De aantallen varieerden meestal van 2 tot 15 ex. De opvallend constante maandmaxima waren: 15 ex. op 27/11, 23/12 en 31/12, 14 ex. op 17/01, 12 ex. op 20/02, 16 ex. op 11/04, 15 ex. op 15/05 en 6 ex. op 20/06.
(tellingen JVP)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Put Ettelgem: 10 ex. op 29/05, Putje Maleveld Damme: 4 ex. op 03/06, Meersen Eernegem: 4 ex. op 01/05, Put Cloedt Knokke: 6 ex. op 13/03, Eendekooi Lissewege: 8 ex. op 04/04, Steenbakkerij Hoeke: 6 ex. op 24/04, Hoeke St.Donaas: 9 ex. op 24/04, Van Haelewyn Beernem: 5 ex. op 15 en 16/03, Fonteintjes Blankenberge: 12 ex. op 30/03, Kaleshoek Lapscheure: 8 ex. op 03/04, Speyen Meetkerke: 10 ex. op 10/04, Struikenput Roksem: 1 ex. op 01/05, Kleiputten Oostkerke: 4 ex. op 06/03, Polder Uitkerke: 10 ex. op 12/01 en 02/04, Weiden damme: 3 ex. op 21/11, Polder te noorden van Nieuwmunster: 8 ex. op 14/02, Dievegat: 19 ex. op 15/02, Stapelterrein Heist: 11 ex. op 01/04 en 15 ex. op 03/04, O.T.B.R.: 15 ex. op 04/04.

SMIENT (ANAS PENELOPE)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.9).

De eerste Smienten werden gesignaleerd op 04/10: 520 ex. Tot de tweede decade van november bleven de aantallen steeds onder de 500 ex. maar daarna zette zich een zeer snelle stijging in: 920 ex. op 11/11, 1130 ex. op 15/11, 3325 ex. op 03/12 en 3600 ex. op 10/12. Tot en met de eerste decade van februari bleef het aantal Smienten op een vrij constant niveau van 3000 tot 3700 ex. (wintermaximum: 3658 ex. op 21/01). Daarna trokken de Smienten vlug weg: 2820 ex. op 14/02, 1975 ex. op 13/03, 563 ex. op 27/03, 110 ex. op 10/04. Tot eind april waren er nog onregelmatig kleine groepjes te zien (max. 40 ex. op 27/04). Laatste waarneming: 5 ex. op 29/04.
(tellingen FW,FDS,GDP,DBL, e.a.)

- Voorhaven Zeebrugge.

De Smient is hier slechts een onregelmatige pleisteraar. Toch kunnen er soms behoorlijke aantallen waargenomen worden, o.a. 80 ex. op 09/01 en 355 ex. op 31/01.
(tellingen GDP,FDS,FW, e.a.)

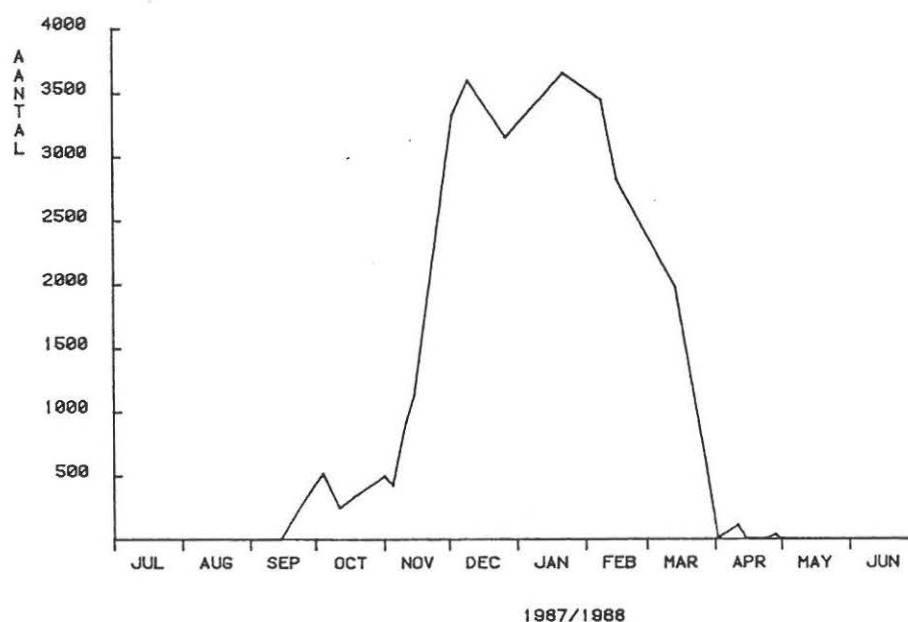

Fig.9: Aantalsverloop van de Smient Anas penelope in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987/1988.

- Hoge Dijken Roksem (fig.10).

De aankomst van de Smienten gebeurde op een zeer gelijkaardige wijze als in de Achterhaven. De eerste waarneming betrof 4 ex. op 04/09. Een echte toename is pas vanaf begin oktober merkbaar (16 ex. op 02/10 en 88 ex. op 11/10) doch daarna bleef het aantal Smienten weer wat hangen. Net als in de Achterhaven was er in november vervolgens opnieuw een aankomstgolf: 200 ex. op 11/11, 426 ex. op 22/11, 880 ex. op 29/11 en 1151 ex. op 04/12. Het wintermaximum werd bereikt op 10/12: 1445 ex. Van half december tot eind januari werden meestal ca. 850 ex. geteld. De plotse afname in februari (412 ex. op 07/02, 98 ex. op 14/02) is ongetwijfeld het gevolg van versterking door beheerswerken die werden uitgevoerd. Als laatste waarneming 1 ex. op 20/04 (TG). (tellingen JVP)

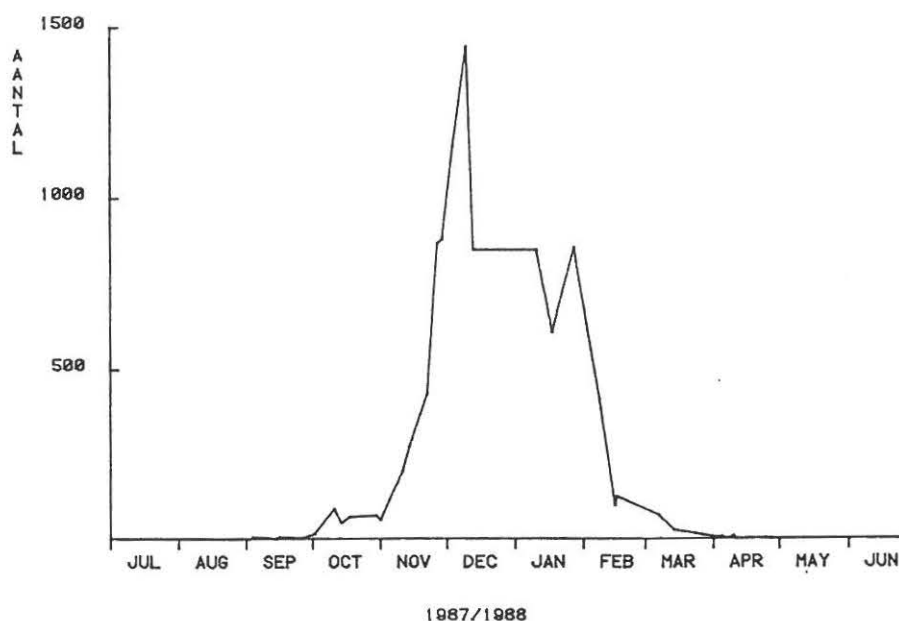
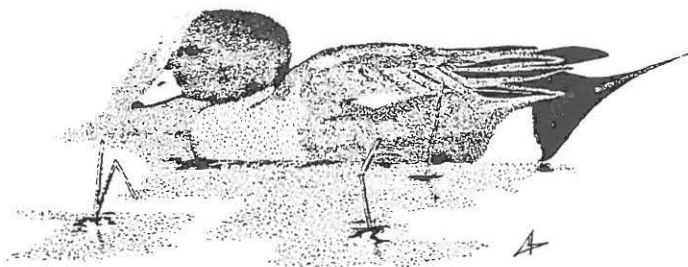

Fig.10: Aantalsverloop van de Smient Anas penelope op de Hoge Dijken te Roksem, 1987/1988.

- Zwin Knokke-Heist.

We beschikken alleen over de mid-maandelijkse I.W.R.B.-tellingen. Deze leverden slechts geringe aantallen op: 22 ex. op 18/10, 104 ex. op 15/11, 73 ex. op 17/01, 39 ex. op 14/02 en 28 ex. op 13/03. (LMA)

- Put Cloedt Knokke-Heist.

Ook hier slechts weinig tellingen: 75 ex. op 12/12, 95 ex. op 17/01, 120 ex. op 14/02 en 4 ex. op 13/03

- Polder Uitkerke-Zuierenkerke.

Jammer genoeg werd hier alleen in november een aantal tellingen uitgevoerd (Uitkerke-Noord): 90 ex. op 13/11, 150 ex. op 14/11, 195 ex. op 17/11 en 85 ex. op 20/11 (FV,JS).

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

St.Pieters Brugge: 12 ex. op 10/12, Polderwind Zuierenkerke: 52 ex. op 26/11, Haven Blankenberge: 1 m. op 14/12, Put Meetkerke: 3 ex. op 29/11 en 22/12, Eendekooi Lissewege: 8 ex; op 04/04, Hoeke St.Donaas: 26 ex. op 13/03, Statieput Eernegem: 2 ex. op 04/11, Van Haelewyn Beernem: 2 ex. op 14/01, Kleiputten Oostkerke: 85 ex. op 06/03, Vijverhof St.Michiels: 3 ex. op 03/11, Put Zevekerke Loppem: 5 ex. op 29/11, De Vrede Knokke-Heist: 1 K op 15/02.

KRAKEEND (ANAS STREPERA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele.

Van half september (4 ex. op 14/09) tot eind april (5 ex. op 29/04) werd de soort hier zeer regelmatig waargenomen. Van half maart tot eind april was de soort er constant aanwezig.

Meestal werden slechts 1 tot 5 ex. geteld. De hoogste aantallen waren 13 ex. op 05/11, 10 ex; op 14/02 en 13/03, 13 ex. op 01/04 en 12 ex. op 04/04.

- Hoge Dijken Roksem.

In totaal liggen een tiental waarnemingen voor, meestal van 1 tot 3 ex. Het hoogste aantal betrof 5 ex. op 04/04. De eerste en laatste waarneming waren resp. 2 ex; op 08/08 en 3 ex. op 09/04.

- Zwin te Knokke-Heist.

Tijdens vorige jaren was dit één van de belangrijkste pleisterplaatsen. In 1987/1988 was de soort er echter weinig algemeen. Er waren drie waarnemingen: 5 ex. op 17/01 en 26/03, en 12 ex; op 14/02 (LMa, EV).

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Voorhaven Zeebrugge: 6 ex. op 25/12, Put Meetkerke: 1 w. op 29/11 en 17/01, Kleiputten Oostkerke: 6 ex. op 06/03, Put Ettelgem: 3 ex. op 14/01, Put Zevekerke Loppem: 1 m. op 05/12, Polderwind Zuikenkerke: 1 ex. op 03/12, Put St.Pieters Brugge: 1 m. op 28/11.

WINTERTALING (ANAS CRECCA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.11)

De eerste Wintertalingen verschenen eind juli: 8 ex. op 28/07. Augustus leverde maximaal 26 ex. op 11/08 op. Op 18/10 waren de aantallen reeds opgelopen tot 203 ex. Vanaf de tweede decade van november was er een snelle aantalsstijging: 352 ex. op 15/11, 763 ex. op 03/12. Tot eind januari bleven de aantallen vervolgens vrij hoog, o.a. 554 ex. op 27/12 en 798 ex. op 21/01. In februari en maart was er dan een sterke terugval: 125 ex. op 07/02, 250 ex. op 14/02 en 14 ex. op 13/03. Tot 22/04 bleven nog enkele tientallen Wintertalingen pleisteren (max. 44 ex. op 14/04) en verder was er nog één meiwaarneming: 1 ex. op 25/05.

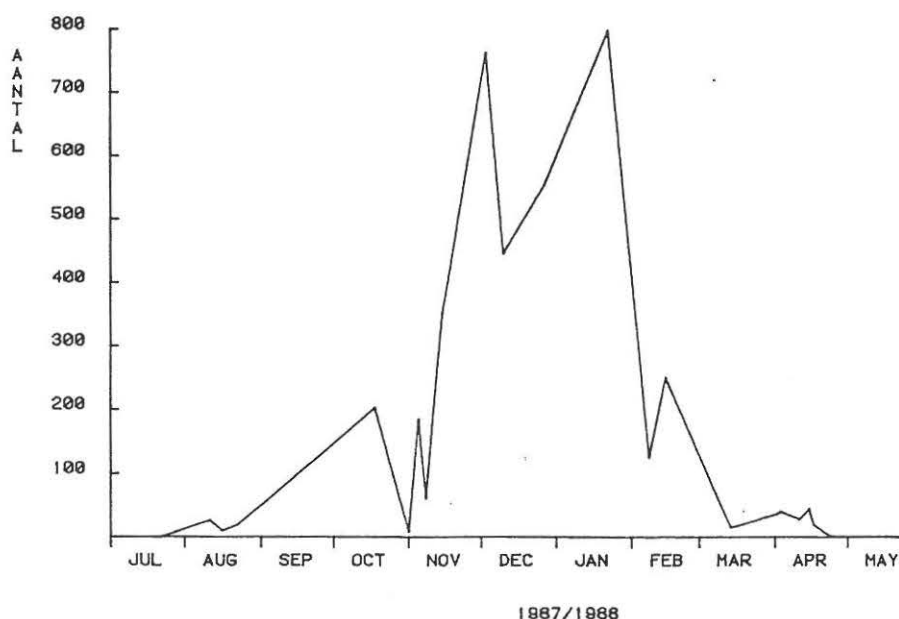

Fig.11: Aantalsverloop van de Wintertaling Anas crecca in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987/1988.

- Hoge dijken te Roksem (fig.12).

Een eerste ex. werd gezien op 24/08. Tot eind september bleef het aantal Wintertalingen onder de 50 ex., om dan in oktober vrij snel toe te nemen: 87 ex. op 11/10, 153 ex. op 18/10. Daarna was er lichte terugval maar eind november kregen we (kortstondige) piek: 239 ex. op 27/11 en 244 ex. op 28/11. Nadat in januari nog vrij behoorlijke aantallen werden genoteerd (o.a. 143 ex. op 10/01 en 106 ex. op 17/01), waren er vanaf begin februari vrijwel geen talingen meer aanwezig, vermoedelijk ook hier door de aanvang van beheerswerken. Het hoogste aantal tijdens de periode betrof 10 ex. op 10/04. Als laatste waarneming waren er 3 ex. op 17/04.

(tellingen JVP)

- De Vrede Knokke-Heist.

Slechts enkele tellingen: 1 ex. op 08/09, 94 ex. op 15/11, 250 ex. op 09/01 en 5 ex. op 15/02 (FW,FDS).

In de Oude Vrede vertoefden op 08/09 en 15/11 resp. 13 ex. en 260 ex.

- Zwin Knokke-Heist.

We geven alle beschikbare tellingen: 6 ex. op 20/09, 87 ex. op 18/10, 70 ex. op 15/11, 367 ex. op 17/01, 71 ex. op 14/02 en 19 ex. op 13/03 (LMa,JNB).

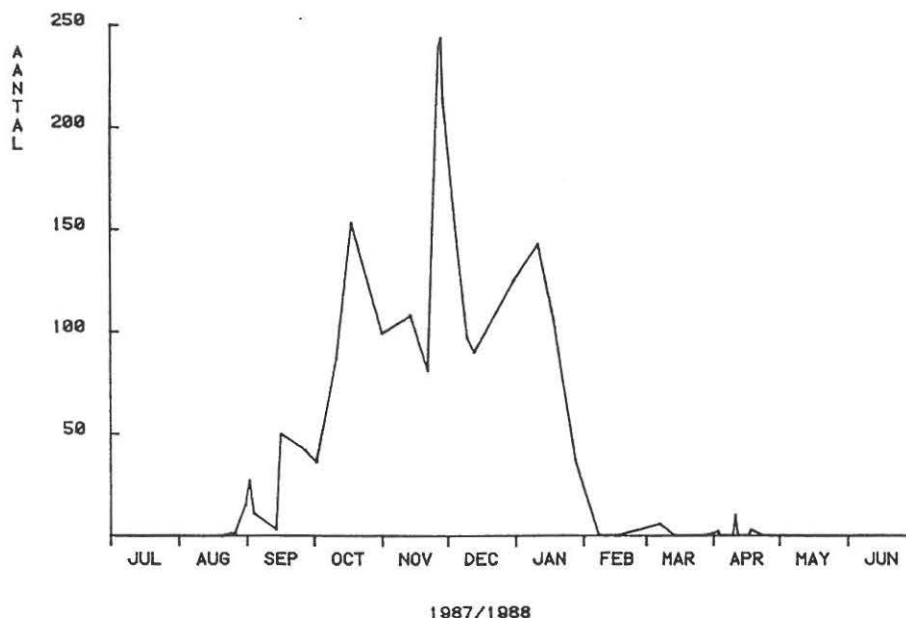

Fig.12: Aantalsverloop van de Wintertaling Anas crecca op de Hoge Dijken te Roksem, 1987/1988.

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Zuid-over-de-Lieve-geleed: 40 ex. op 20/03, put Cloedt Knokke: 13 ex. op 14/02, Voorhaven Zeebrugge: 2 ex. op 09/01, Blauwe Toren Brugge: 5 ex. op 02/12, Kaleshoek Lapscheure: 2 ex. op 03/04, Fonteintjes Zeebrugge: 3 ex. op 24/09, Zegemeer Knokke: 1 ex. op 11/03, Polder Uitkerke: 20 ex. op 30/11, Van Haelewijn Beernem: 3 ex. op 27/12, Put Meetkerke: 2 ex. op 29/11, Eendkooi Lissewege: 18 ex. op 04/04, Meersen Eernegem: 8 ex. op 07/02, Hoeke St.Donaas: 1 m. op 19/03, Laguna Beach Heist: 2 ex. op 09/12, Zandbergput Oedelem: 1 ex. op 02/11, Kleiputten Oostkerke: 30 ex. op 06/03, St.Pieters Brugge: 6 ex. op 28/11, Polderwind Zuienekrke: 7 ex. op 17/01, Put Ettelgem: 34 ex. op 18/12, Weiden Vlissegem: 55 ex. op 27/11, Noord Ede Klemskerke: 55 ex. op 27/11.

WILDE EEND (ANAS PLATYRHYNCHOS)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (Fig.13).

Deze soort is weinig populair bij de tellers en er zijn dan ook vrij weinig totaaltellingen voorhanden.

Twee augustustellingen leverden reeds aanzienlijke nazomerconcentraties op: min. 1300 ex. op 16/08 en min. 1375 ex. op 23/08. Op 18/10 waren reeds 3930 ex. aanwezig. Daarna lagen de aantallen tijdelijk weer wat lager (o.a. slechts 1720 ex. op 15/11), maar op 27/12 werd een nieuwe piek bereikt met 4266 ex. Vanaf januari begon de terugtrek naar de broedgebieden: 2680 ex. op 21/01, 1159 ex. op 14/02, 140 ex. op 13/03 en 129 ex. op 27/03.

- Hoge Dijken Roksem (Fig.14).

Tijdens de eerste 3 weken van juli werden maximaal 100 à 150 ex. geteld. Naar het einde van de maand toe begon een vrij snelle aantalsstijging die een piek bereikte in september-oktober: 3000 ex. op 16/09, 2713 ex. op 27/09 en 2779 ex. op 11/10. Vervolgens schommelde het aantal Wilde Eenden tot bijna half januari meestal tussen 2000 en 2500 ex. Vanaf eind januari was er een vrij snelle afname: 1988 ex. op 27/01, 675 ex. op 14/02, 95 ex op 13/03 en 9 ex. op 26/03. Vanaf half april liepen de aantallen weer lichtjes op, o.a. 95 ex. op 16/04, 140 ex. op 12/05 en 159 ex. op 20/06.

- Zwin Knokke-Heist.

We beschikken slechts over volgende totaaltellingen:

18/10	1740 ex.	14/02	945 ex.
15/11	2400 ex.	13/03	540 ex.
17/01	1370 ex.		

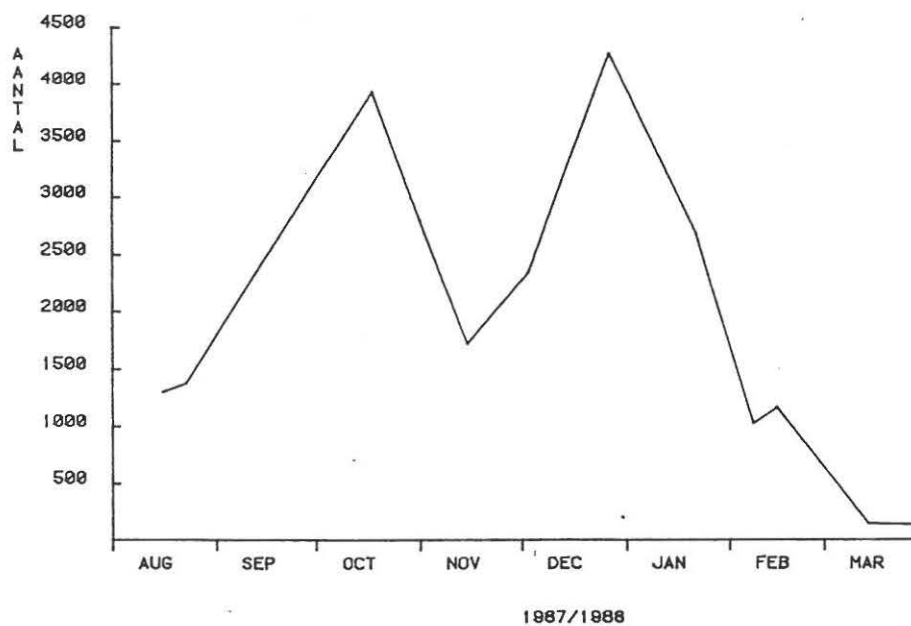

Fig.13: Aantalsverloop van de Wilde Eend in de Achterhaven te Zeebrugge - Dudzele, 1987/1988.

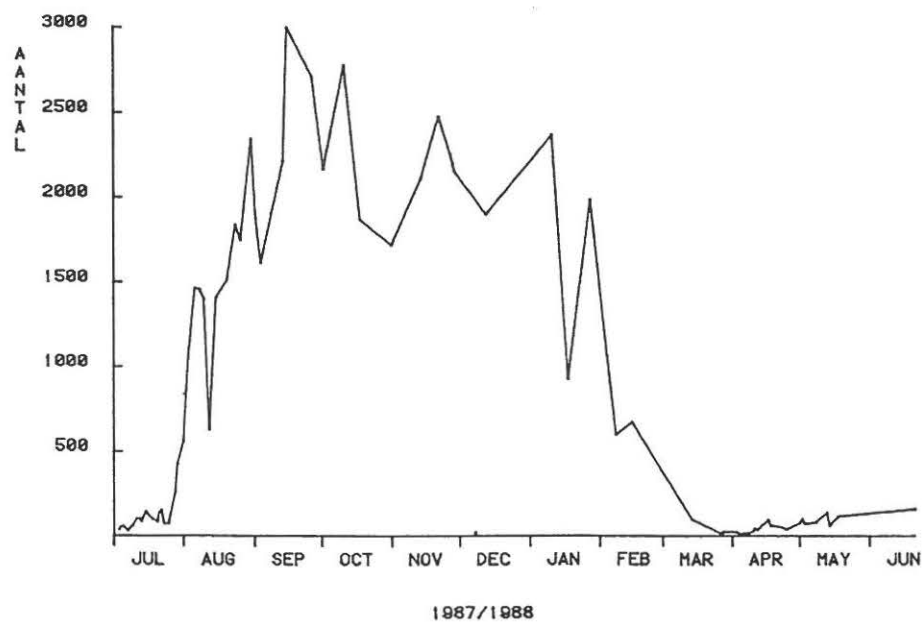

Fig.14: Aantalsverloop van de Wilde Eend op de Hoge Dijken te Roksem, 1987/1988.

- Put Zevekerke Loppem (fig.15).

De maandmaxima voor september en oktober bedroegen resp. 191 ex. op 12/09 en 25/09, 270 ex. op 15/10. In november en december waren de aantallen reeds sterk opgelopen: 678 ex. op 14/11, 722 ex. op 28/11, 693 ex. op 05/12 en 708 ex. op 27/12. Eigenaardig is dat op 01/01 plots slechts 13 ex. aanwezig waren (verstoring?). Daarna liep het aantal Wilde Eenden weer op tot o.a. 344 ex. op 17/01 en 266 ex. op 31/01. Er waren geen februaritellingen. In maart en april waren minder dan 50 ex. aanwezig.
(WLT,FW)

- Vijverhof St.Michiels (fig.16).

Reeds in november werden de hoogste aantallen van het winterhalfjaar bereikt: 543 ex. op 14/11 en 591 ex. op 15/11. Tot half januari werden meestal ca. 450 ex. geteld, o.a. 441 ex. op 27/12 en 458 ex. op 17/01. Daarna manifesteerde zich een geleidelijke afname: 345 ex. op 24/01, 271 ex. op 14/02 en 99 ex. op 13/03. (JDM)

- Put Eernegem (fig.17).

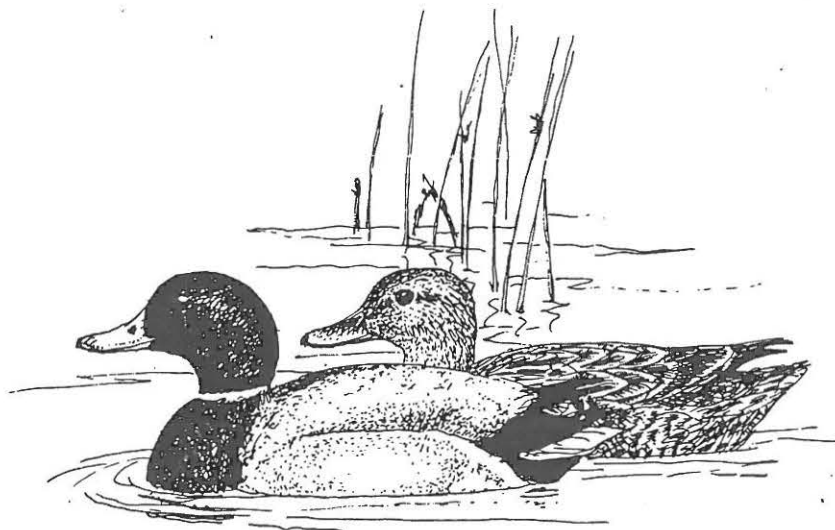
In oktober werden vrij sterk wisselende aantallen genoteerd met als maxima 160 ex. op 01/10 en 200 ex. op 14/10.

In november werd een geleidelijke maar sterke aantalstoename merkbaar: 220 ex. op 05/11, 300 ex. op 20/11 en een wintermaximum van 445 ex. op 09/01. Daarna viel het aantal Wilde Eenden terug op een niveau van ca. 250 ex. in februari. Vanaf eind februari verlieten de vogels het gebied: 129 ex. op 27/02 en 5 ex. op 06/04. (KM)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

We vermelden hieronder alleen de gebieden waar meer dan 100 ex. werden waargenomen.

De Vrede Knokke: 252 ex. op 15/02, Laguna Beach Knokke-Heist: 284 ex. op 15/11, Voorhaven Zeebrugge: 250 ex. op 11/11, St. Pieters Brugge: 200 ex. op 10/12, Polderwind Zuienkerke: 495 ex. op 10/12, Put Meetkerke: 324 ex. op 29/11, Fonteintjes Blankenberge: 219 ex. op 24/11, Ryckvelde St.Kruis: 272 ex. op 08/11, Van Haelewyn Beernem: 350 ex. in de twee eerste decaden van februari, Zandbergput Oedelem: 308 ex. op 18/12, Put Ettelgem: 361 ex. op 18/12, Damse Vaart: 133 ex. op 27/12, Stil Ende Brugge: 292 ex. op 08/12.

- Put Zevekerke Loppem (fig.15).

De maandmaxima voor september en oktober bedroegen resp. 191 ex. op 12/09 en 25/09, 270 ex. op 15/10. In november en december waren de aantallen reeds sterk opgelopen: 678 ex. op 14/11, 722 ex. op 28/11, 693 ex. op 05/12 en 708 ex. op 27/12. Eigenaardig is dat op 01/01 plots slechts 13 ex. aanwezig waren (verstoring ?). Daarna liep het aantal Wilde Eenden weer op tot o.a. 344 ex. op 17/01 en 266 ex. op 31/01. Er waren geen februaritellingen. In maart en april waren minder dan 50 ex. aanwezig.
(WLT,FW)

- Vijverhof St.Michiels (fig.16).

Reeds in november werden de hoogste aantallen van het winterhalfjaar bereikt: 543 ex. op 14/11 en 591 ex. op 15/11. Tot half januari werden meestal ca. 450 ex. geteld, o.a. 441 ex. op 27/12 en 458 ex. op 17/01. Daarna manifesteerde zich een geleidelijke afname: 345 ex. op 24/01, 271 ex. op 14/02 en 99 ex; op 13/03. (JDM)

- Put Eernegem (fig.17).

In oktober werden vrij sterk wisselende aantallen genoteerd met als maxima 160 ex. op 01/10 en 200 ex. op 14/10.
In november werd een geleidelijke maar sterke aantalstoename merkbaar: 220 ex. op 05/11, 300 ex. op 20/11 en een wintermaximum van 445 ex. op 09/01. Daarna viel het aantal Wilde Eenden terug op een niveau van ca. 250 ex. in februari. Vanaf eind februari verlieten de vogels het gebied: 129 ex. op 27/02 en 5 ex. op 06/04. (KM)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

We vermelden hieronder alleen de gebieden waar meer dan 100 ex. werden waargenomen.

De Vrede Knokke: 252 ex. op 15/02, Laguna Beach Knokke-Heist: 284 ex. op 15/11, Voorhaven Zeebrugge: 250 ex. op 11/11, St. Pieters Brugge: 200 ex. op 10/12, Polderwind Zuilenkerke: 495 ex. op 10/12, Put Meetkerke: 324 ex. op 29/11, Fonteintjes Blankenberge: 219 ex. op 24/11, Ryckevelde St.Kruis: 272 ex. op 08/11, Van Haelewyn Beernem: 350 ex. in de twee eerste decaden van februari, Zandbergput Oedelem: 308 ex. op 18/12, Put Ettelgem: 361 ex. op 18/12, Damse Vaart: 133 ex. op 27/12, Stil Ende Brugge: 292 ex. op 08/12.

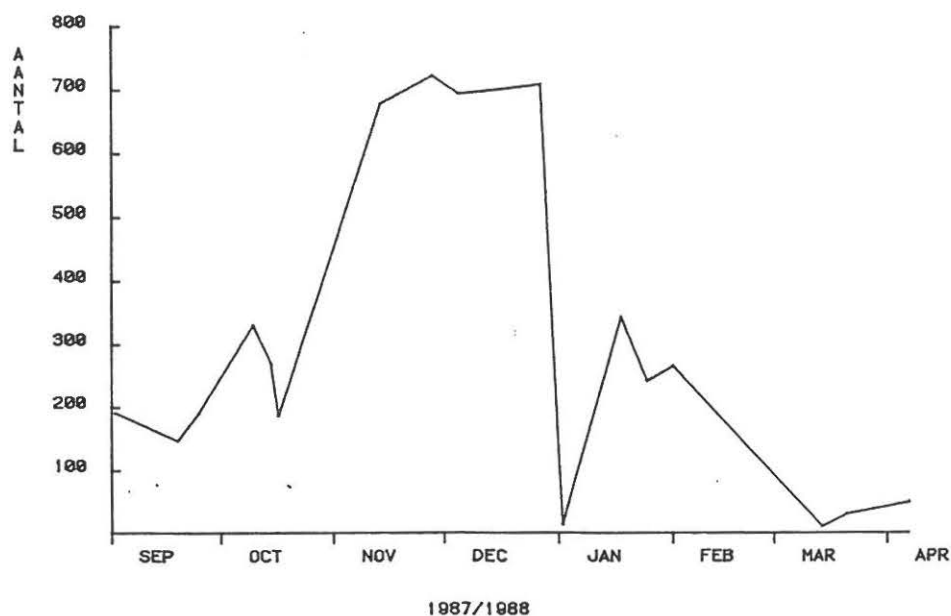

Fig.15: Aantalsverloop van de Wilde Eend Anas platyrhynchos op de put van Zevekerke te Loppem, 1987-1988.

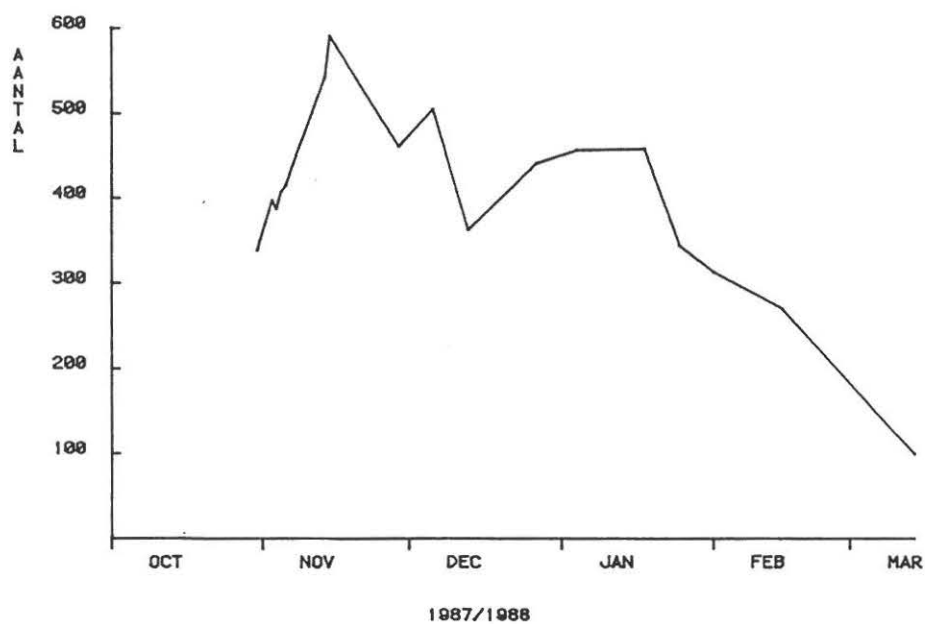

Fig.16: Aantalsverloop van de Wilde Eend op het Vijverhof te St.Michiels, 1987-1988.

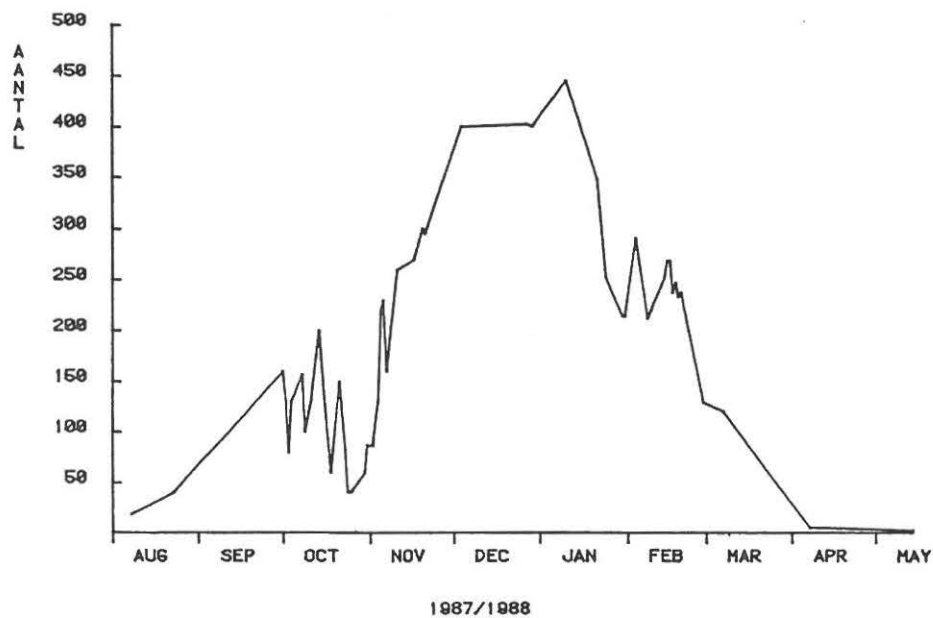

Fig.17: Aantalsverloop van de Wilde Eend Anas platyrhynchos op de put te Ernegem, 1987-1988.

PIJLSTAART (ANAS ACUTA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.18).

Eerste waarneming: 2 ex. op 03/10. Het aantalspatroon was gedurende gans het winterhalfjaar vrij onregelmatig. Enkele piekaantallen waren: 29 ex. op 18/10, 25 ex. op 05/11, 62 ex. op 03/12, 60 ex. op 10/12, 75 ex. op 27/12 (= wintermaximum), 52 ex. op 14/02 en 20 ex. op 13/03. De laatste waarneming betrof 5 ex. op 17/04.

- Hoge Dijken Roksem.

Tussen 29/11 en 27/01 verbleven er steeds 1 tot 2 m. Verder werden er op 06/12 9 ex. geteld, terwijl de laatste waarneming op 07/02 een koppel betrof.

- Zwin Knokke-Heist.

De sporadische tellingen geven geen goed beeld van het aantalspatroon. Pas vanaf januari werden iets grotere aantallen geteld: 7 ex. op 17/01, 19 ex. op 27/02 en 17 ex. op 13/03 (LMa,EV).

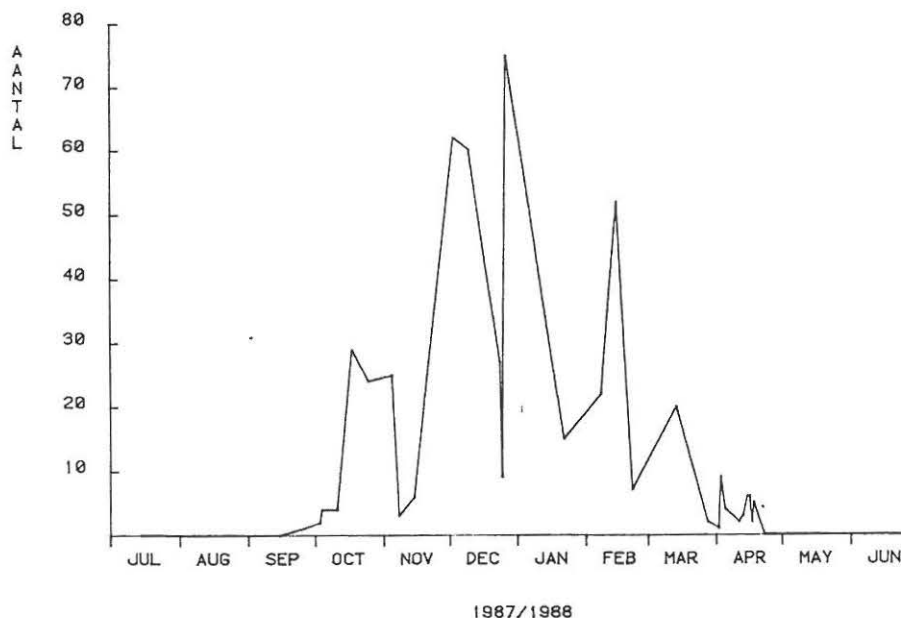

Fig.18: Aantalsverloop van de Pijlstaart Anas acuta in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987/1988.

- Andere gebieden waar de soort voorkwam.

Polderwind Zuierenkerke: 1 w. op 26/12, Steenbakkerij Hoeke: 5 ex. op 10/04, Voorhaven Zeebrugge: 1 m. op 21/02, De Vrede Knokke-Heist: 1 m. op 17/04, Polder Uitkerke: 2 ex. op 28/01 en 29/01, Fonteintjes Blankenberge: 1 w.-- N.O. op 12/04.

ZOMERTALING (ANAS QUERQUEDULA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele.

Slechts 1 najaarswaarneming: 2 ex. op 16/08. In het voorjaar werd de soort er voor het eerst gezien op 02/04 (4 ex.). Tot zeker eind mei waren er daarna heel wat waarnemingen, o.a. 5 ex. op 12/04 en 17/04, en 6 ex. op 22/05.
(FW,GDP,FDS,.....)

- Hoge Dijken Roksem.

Tussen 06/08 en 21/08 waren constant Zomertalingen aanwezig. De belangrijkste aantallen waren: 6 ex. op 08/08 en 24/08, 10 ex. op 12/08 en 9 ex. op 20/08. Verder was er nog 1 voorjaarswaarneming: 1 K op 17/05. (JVP)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam.

Kleiputten Oostkerke: 4 ex. op 03/04, Put Ettelgem: 1 ex. op 06/07 en 12/07, 2 ex. op 10/07, Hoeke St.Donaas: 2 m. op 26/07, Hoeke Steenbakkerij: 3 ex. op 08/07 en 01/04, Fonteintjes Blankenberge: 1 K op 14/04, Kaleshoek Lapscheure: 1 K op 03/04 en 08/05, Weiden Meetkerke: 1 K op 12/06, Oude Vrede: 1 ex. op 10/08.

SLOBEEND (ANAS CLYPEATA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.19).

De Slobeend is één van de vroegste najaarstrekken en reeds vanaf juli waren er reeds behoorlijke aantallen aanwezig, o.a. 131 ex. op 21/07 en 150 ex. op 23/08. Er waren helaas geen september tellingen en de najaarstrek valt dan ook moeilijk te reconstrueren. Op 04/10 vertoefden er ca. 200 ex. Vervolgens lagen de aantallen tot begin december iets lager (meestal 50 à 60 ex.) met uitzondering van de 170 ex. op 15/11. In de loop van december namen de Slobeenden weer in aantal toe zodat in januari en februari een niveau bereikt werd van ca. 130 ex. Heel opvallend was de grote maar kortstondige voorjaarspiek in de eerste helft van april met als maxima 460 ex. op 04/04 en 368 ex. op 10/04. Op 26/04 slechts 87 ex. meer.
(FDS,FW,GDP,...)

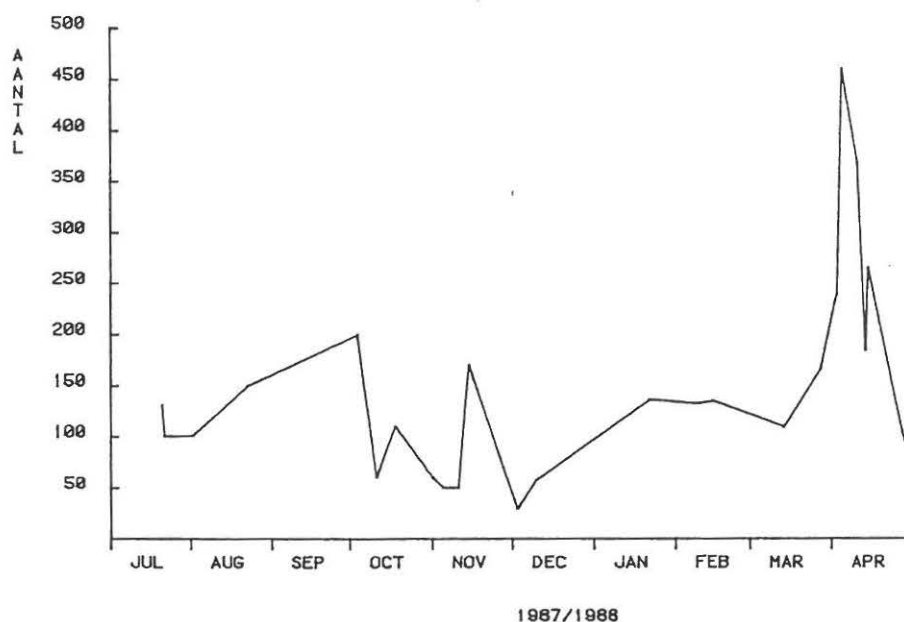

Fig.19: Aantalsverloop van de Slobeend *Anas clypeata* in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987-1988.

- Hoge Dijken Roksem (fig.20).

Tot begin oktober bleef het aantal Slobeenden hier aan de lage kant, enkele kleine piekjes uitgezonderd (o.a. 75 ex. op 16/09). In oktober en november was er een duidelijke aantalsverhoging met als maxima 281 ex. op 14/10, 239 ex. op 01/11 en 219 ex. op 27/11. Daarna was er een snelle afname tot slechts 26 ex. op 13/12. In januari en februari werden tijdelijk weer iets meer Slobeenden genoteerd (o.a. 66 ex. op 27/01 en 67 ex. op 07/02), maar echt grote concentraties kwamen er niet meer voor. Zelfs in het voorjaar bleek er van enige doortrek geen sprake meer te zijn, dit in schril contrast met de Achterhaven. Vanaf april werden meestal slechts 1 tot 4 m. waargenomen (broedvogels, overzomeraars?). (tellingen JVP)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Put Cloedt Knokke: 16 ex. op 15/11, Laguna Beach Heist: 3 ex. op 04/12, De Vrede Knokke: 3 ex. op 14/04, Oude Vrede: 3 ex. op 08/09, Kleiputten Oostkerke: 7 ex. op 18/03 en 8 ex. op 20/03, Zwin Knokke-Heist: 17 ex. op 26/03, Voorhaven Zeebrugge: 7 ex. op 20/03, Blauwe Toren Brugge: 1 K op 02/12, Stortput Roksem: 1 m. op 18/10, Zeedijk Lapscheure: 1 m. op 18/04, Van Haelewijn Beernem: 2 ex. op 11/10 en 08/11, Steenbakkerij Hoeke: 30 ex. op 01/04 en 29 ex. op 10/04, Hoeke St.Donaas: 3 K op 08/04, Eendekooi Lissewege: 5 ex. op 04/04, St.Pieters Brugge: 3 ex. op 29/10, Polderwind Zuilenkerke: 19 ex. op 10/12, Put Ettelgem: 13 ex. op 15/07, Put Zevekerke Loppem: 6 ex. op 14/02.

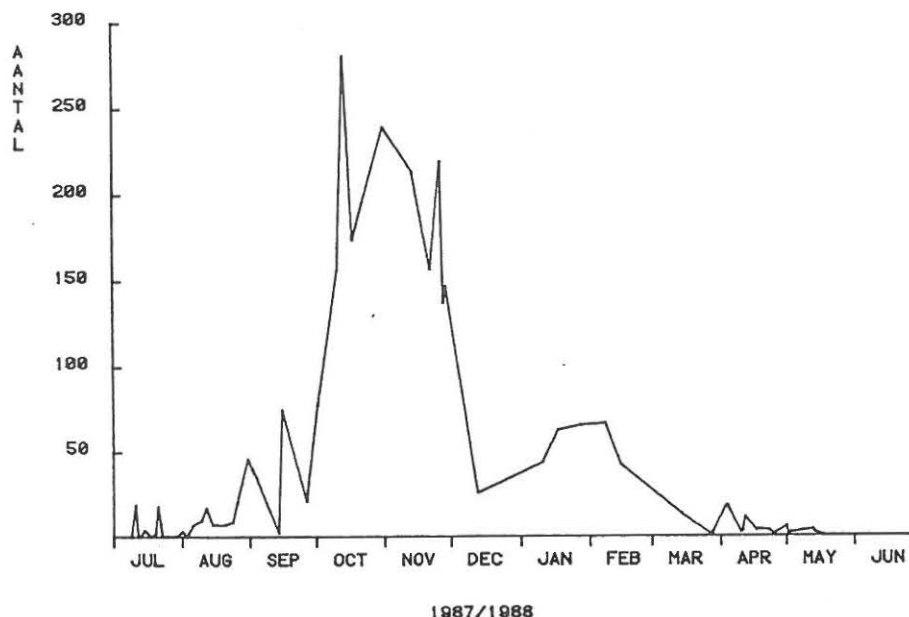

Fig.20: Aantalsverloop van de Slobbeend *Anas clypeata* op de Hoge Dijken te Roksem, 1987/1988.

KROONEEND (NETTA RUFINA)

Slechts twee waarnemingen dit seizoen:

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele: 1 w. op 29/11 (GDP,FW,NE)
- Put Meetkerke: 1 w/juv op 12/10 (JzV).

TAFELEEND (AYTHYA FERINA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.21).

Er was één augustuswaarneming: 4 ex. op 16/08. Vanaf begin september was de soort constant aanwezig en liepen de aantallen vlug op. Vooral in de eerste decade van oktober was er een sterke toename: van 60 ex. op 04/10 naar 245 ex. op 11/10. Tot bijna de tweede decade van december schommelde het aantal Tafeleenden rond een min of meer constant niveau met uitschieters van o.a. 247 ex. op 03/11 en 236 ex. op 11/11.

Daarna vond er een tweede grote aantalsstijging plaats: van 194 ex. op 03/12 naar 387 ex. op 10/12. Op 27/11 werd het wintermaximum bereikt: 444 ex. Van eind januari tot half maart werden er opnieuw minder Tafeleenden geteld, maar de grote wegtrek gebeurde pas in de tweede helft van maart: 274 ex. op 13/03, 151 ex. op 18/03, 26 ex. op 27/03 en 8 ex. op 02/04. In april maximaal nog 10 ex. op 10/04. Er was tevens één meiwaarneming: 3 ex. op 25/05.

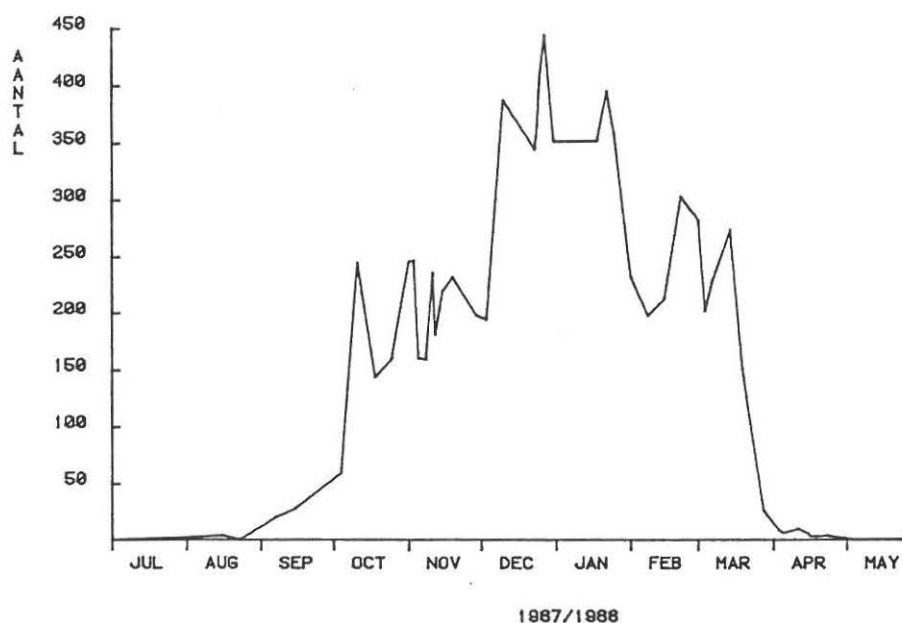

Fig.21: Aantalsverloop van de Tafeleend *Aythya ferina* in de Achterhaven Zeebrugge-Dudzele, 1987-1988.

- Hoge Dijken Roksem (fig.22).

In de eerste helft van juli waren 1 tot 3 ex. aanwezig. Opmerkelijk zijn de vrij grote aantallen in de tweede helft van de maand wat mogelijk met ruitrek te maken heeft: o.a. 33 ex. op 21/07 en 25/07, 46 ex. op 23/07. In augustus waren alle Tafeleenden weggetrokken.

Vanaf begin september verscheen de soort opnieuw. Aanvankelijk bleven de aantallen laag. Enkele uitschieters waren: 57 ex. op 18/10 en 83 ex. op 01/11. Gedurende gans de maand november bleef het aantal Tafeleenden opvallend laag, doch van december was er een grote toename: 121 ex. op 10/12, 248 ex. op 13/12 en 220 ex. op 31/12.

In januari kregen we dan weer een erg wisselvallig aantalsverloop met als maximum 146 ex. op 17/01.

Beheerswerken in februari leidden tot een sterke afname: nog 325 ex. op 06/02 maar slechts 23 ex. meer op 07/02 (aanvang werken). Ook daarna werden geen grote aantallen meer gemeld (max. 16 ex. op 13/03 en 58 ex. op 19/03). In april maximaal 5 ex. op 16/04. De laatste waarneming betrof één m. van 07/05 tot 13/05.

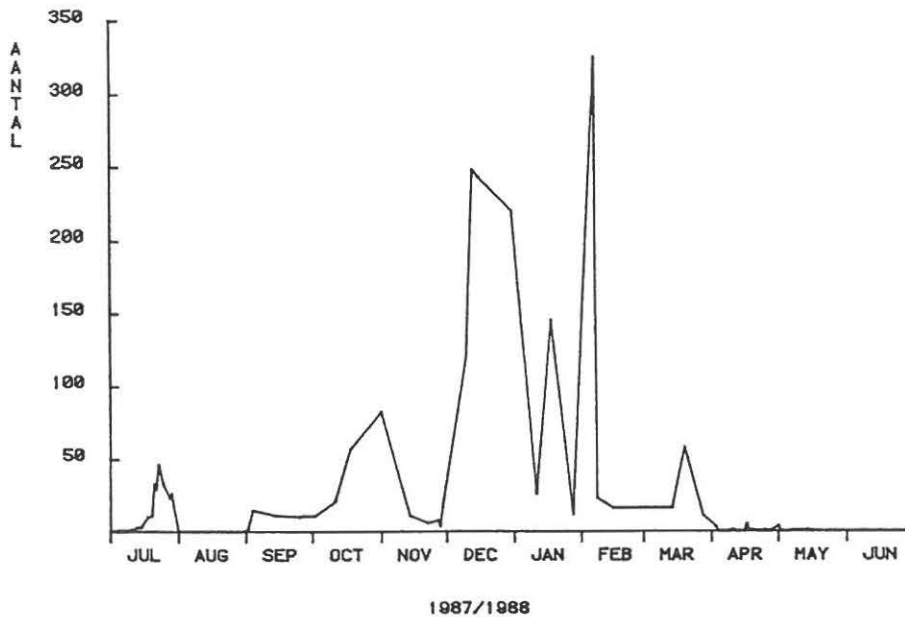

Fig.22: Aantalsverloop van de Tafeleend *Aythya ferina* op de Hoge Dijken te Roksem, 1987 - 1988.

- Vijvers 'Van Haelewijn' Beernem (fig.23).

Door de vrijwel dagelijkse tellingen kan hier een zeer nauwkeurig aantalsverloop beschreven worden.

In de eerste winterhelft werden slechts af en toe voor kortere periodes Tafeleenden waargenomen. Van 05/10 tot 11/10 verbleef een m., 6 m. van 31/10 tot 02/11, 27 ex. van 22/11 tot 25/11 en 30 ex. op 28/11.

In december was de soort er veel regelmatigiger aanwezig. De aantallen liepen op tot maxima van o.a. 120 ex. op 16/12 en 140 ex. op 24 en 25/12.

Januari scoorde echter opnieuw zeer laag met slechts 2 waarnemingen (max. 6 ex. op 02/01). Pas naar het einde van februari verschenen er opnieuw kleine groepjes, o.a. 27 ex. op 22/02 en 19 ex. op 24/02. In maart werden vervolgens weer piekaantallen genoteerd met 120 ex. van 07/03 tot 09/03.

De laatste waarnemingen vonden plaats in de eerste decade van april, o.a. nog 26 ex. op 04/04. Op 07/04 nog 1 m.

(E. Niesen)

- Plas 'St.Pieters' Brugge.

Voor al hoge aantallen in november en begin december met o.a. 124 ex. op 08/12, 160 ex. op 10/12 en 107 ex. op 28/11. (FDS).

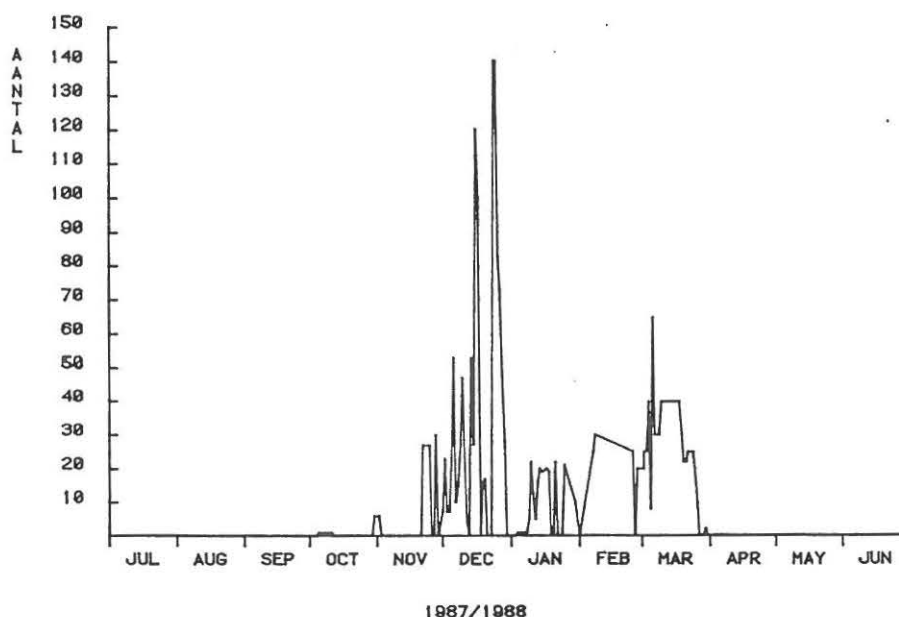

Fig.23: Aantalsverloop van de Tafeleend Aythya ferina op de vijvers 'Van Haelewijn' te Beernem, 1987/1988.

- Blauwe Toren Brugge.

De eerste waarneming betrof 2 ex. op 04/10. Voor december werden nooit hoge aantallen genoteerd (maximaal 22 ex. op 22/11). In de laatste decade van december werden tijdelijk grote concentraties geteld: 225 ex. op 20/12 en 180 ex. op 22/12. Daarna werden opnieuw veel minder Tafeleenden waargenomen, één uitschieter uitgezonderd: 79 ex. op 24/01. Op 03/04 nog 7 ex.
(WD,GDP,JK,MaP,FDS,MG)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Put Zevekerke: 13 ex. op 14/02, statieput Eernegem: 4 ex. op 25/11, Vijverhof St.Michiels: 9 ex. op 13/12, Put Ettelgem: 132 ex. op 14/02, Polderwind Zuikerkerke: 7 ex. op 21/02, Hoeke St.Donaas: 11 ex. op 19/03 en 15/02, Zandbergput Oedelem: 5 ex. op 02/11, Rijckvelde Brugge: 2 m. op 08/11, Putje Maleveld Damme: 9 ex. op 21/11 en 03/12, Laguna Beach Heist: 2 ex. op 17/01, Eendekooi Lissewege: 4 ex. op 29/07, Zegemeer Knokke: 4 ex. op 24/12, Fonteintjes Blankenberge: 2 ex. op 05/02, Steenbakkerij Hoeke: 3 ex. op 28/07, Voorhaven Zeebrugge: 1 ex. op 25/10 en 16/01, De Vrede Knokke-Heist: 23 ex. op 15/11 en 15/02, 40 ex. op 09/01.

WITOOGEEND (AYTHYA NYROCA)

Er waren verschillende waarnemingen in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele die vermoedelijk betrekking hadden op 2 ex. In het najaar werd een m. gezien op 25/10, 01/11 en 03/11 (FDS,WD,FW,TDS,MaP,...). Daarnaast was er nog een voorjaarsgegeven van 1 ex. op 26/04.

Op 12/05 werd tevens een m. signaleerd op de Hoge Dijken te Roksem (JVP).

KUIFEEND (AYTHYA FULIGULA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.24).

Tot eind januari bleven de aantallen over het algemeen erg laag (meestal < 20 ex.), een drietal piekjes uitgezonderd: 62 ex. op 15/09, 40 ex. op 11/11 en 146 ex. op 10/12.

In de laatste decade van januari stegen de aantallen plots van 15 ex. op 21/01 naar 201 ex. op 24/01, meteen het wintermaximum. Ook in februari werden nog vrij veel Kuifeenden geteld, o.a. 165 ex. op 07/02 en 127 ex. op 21/02.

In maart en april schommelden de aantallen sterk met een gemiddelde van ca.100 ex. Maxima in deze periode waren o.a. 120 ex. op 27/03, 122 ex. op 04/04 en 124 ex. op 29/04. We kregen vrijwel geen mei- en juniwaarnemingen binnen.

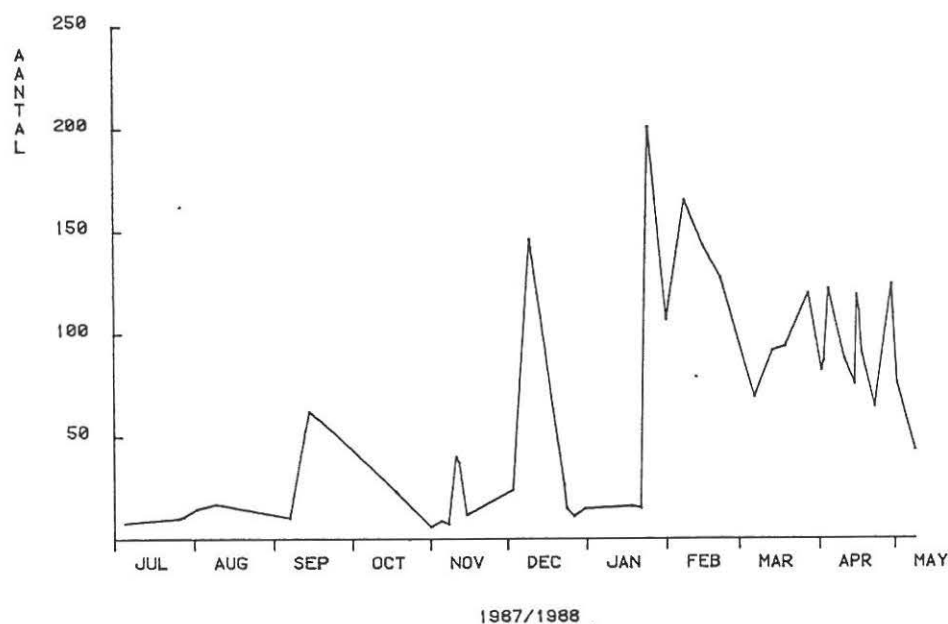

Fig.24: Aantalsverloop van de Kuifeend Aythya fuligula in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987 - 1988.

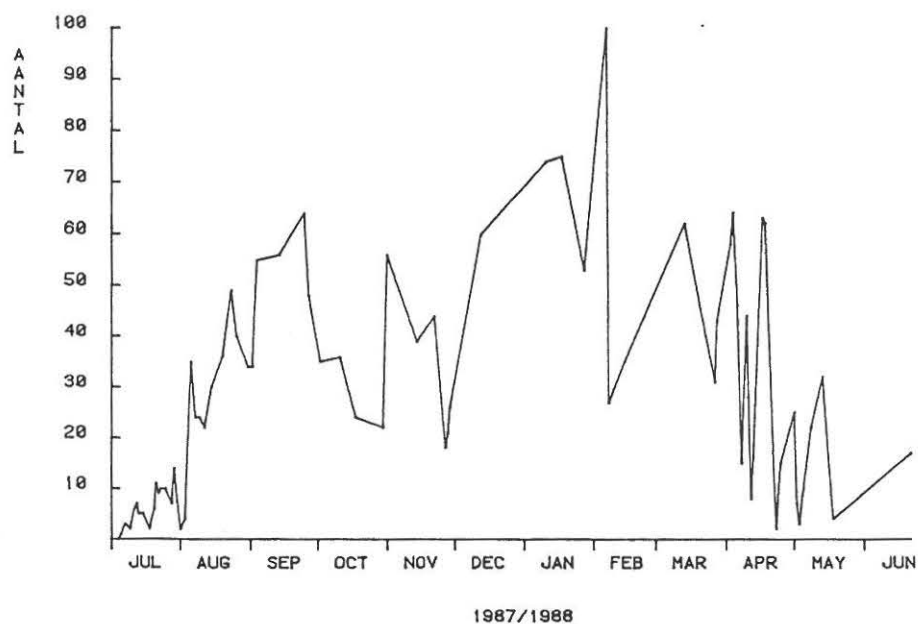

Fig.25: Aantalsverloop van de Kuifeend Aythya fuligula op de Hoge Dijken te Roksem, 1987 - 1988.

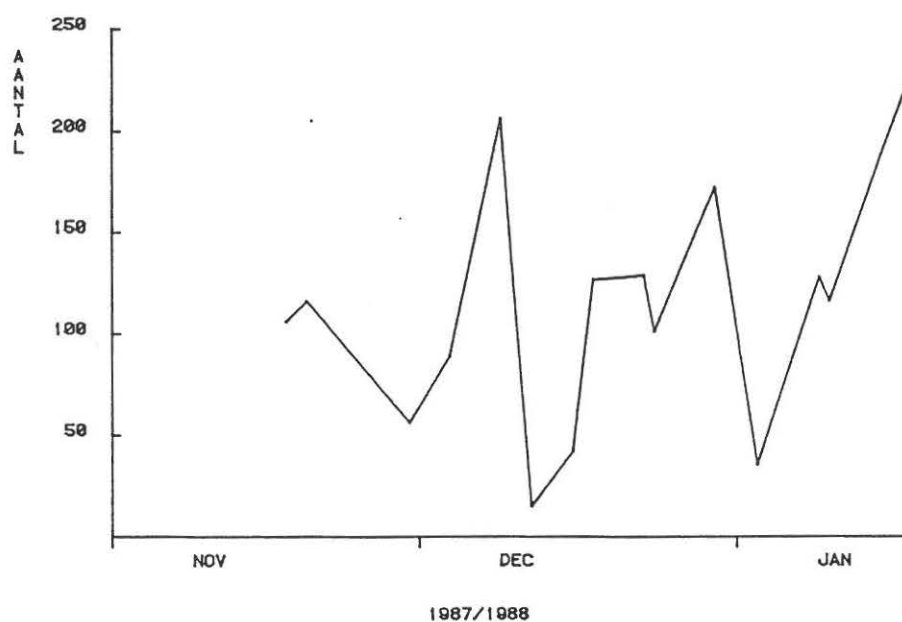

Fig.26: Aantalsverloop van de Kuifeend Aythya fuligula op Laguna Beach te Knokke, 1987-1988.

- Hoge Dijken Roksem (fig.25).

Opvallend zijn het zeer grillige aantalspatroon en de vrij lage aantallen. In juli waren meestal 5 à 10 ex. aanwezig. Duidelijk is de geleidelijke toename van begin augustus tot eind september: van 2 ex. op 01/08 naar 48 ex. op 24/08, 55 ex. op 04/09 en 64 ex. op 25/09. Daarna viel het aantal Kuifeenden weer wat terug.

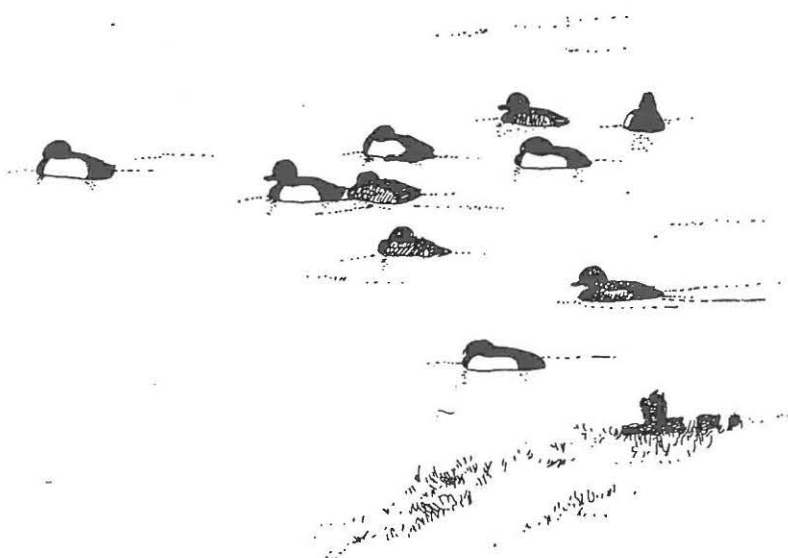
Het hoogste niveau werd bereikt in januari-begin februari: 74 ex. op 10/01, 75 ex. op 17/01 en 100 ex; op 06/02. Het maximum voor maart bedroeg 62 ex., terwijl in april en mei zeer wisselvallige aantallen genoteerd werden; bijv. 46 ex. op 05/04, slechts 15 ex. meer op 07/04 en terug 44 ex. op 09/04.

- Laguna Beach Knokke (fig.26).

Er waren slechts tellingen beschikbaar uit de periode november-januari. Daaruit bleek dat het hier om één van de belangrijkste pleisterplaatsen ging voor Kuifeenden in de regio, maar die helaas te weinig geteld wordt. De aantallen bleken wel soms sterk te fluctueren (zie fig.26). We beperken ons tot het citeren van enkele maxima: 206 ex. op 09/12, 172 ex. op 30/12 en 229 ex. op 17/01. (DBL)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Put Zevekerke: 27 ex. op 24/01, Statieput Eernegem: 1 w. op 04/11, Vijverhof St.Michiels: 9 ex. op 15/11 en 13/12, AZ St.Jan Brugge: 15 ex. op 20/03, Put Ettelgem: 56 ex. op 13/11, Cloedt Knokke-Heist: 11 ex. op 15/11, Polderwind Zuierenkerke: 17 ex. op 10/12, Hoeke-St.Donaas: 13 ex. op 19/03, St.Pieters Brugge: 63 ex. op 28/11, Putje Maleveld Damme: 9 ex. op 27/02, Zegemeer Knokke-Heist: 3 m. op 11/03, Eendekooi Lissewege: 10 ex. op 27/03, Fonteintjes Blankenberge: 3 ex. op 14/04, Steenbakkerij Hoeke: 9 ex; op 10/04, Putten Zerkegem: 15 ex. op 07/04, Vaargeul Blankenberge: 1 ex. op 13/01 en 29/05, Zwin Knokke-Heist: 9 ex; op 15/11, Voorhaven Zeebrugge: 2 ex; op 20/03, Oude Vrede Knokke-Heist: 2 ex; op 10/08, De Vrede Knokke-Heist: 17 ex. op 15/02, St. Pieters Brugge: 110 ex; op 10/12 !, Blauwe Toren brugge: 77 ex; op 20/12 en 75 ex. op 24/01.

TOPPEREEND (AYTHYA MARILA)

- Voorhaven Zeebrugge.

Een vroege waarneming betrof een m. op 02/08.

Van begin november tot half april was de soort daarna constant aanwezig aan de Westdam. De eerste waarnemingen gingen om een m. van 01/11 tot 15/11. Daarna werden al vlug de eerste groepjes genoteerd. Aanvankelijk bleef het aantal Toppereenden steeds onder de 20 ex. (maximaal 19 ex. op 03/01, 24/01 en 25/01). In februari en begin maart werden de hoogste aantallen geteld; o.a. 24 ex. op 28/02 en 26 ex. op 19/02 en 01/03. Van 08/03 tot 27/03 verbleef er nog een groepje van 9 ex., en op 14/04 was er een laatste waarneming van 2 ex. (FW, FDR, PBU, KM, GDP, DBL)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele.

Er waren zeer weinig waarnemingen in dit stuk van de haven. Opmerkelijk waren ook dit seizoen de juli-waarnemingen: 1 m. op 26/07 en 28/07. De andere waarnemingen betroffen 1 w. op 03/11 en 06/03. (FW)

- Andere gebieden:

- . Hoge Dijken Roksem: 1 w. op 01/01 (JVP).
- . Oostendse vaart Meetkerke: 3 w. op 30/11 en 04/12 (JzV, FV).
- . Put St. Pieters: 1 m. op 13/03 (GDP, FDR).

EIDER (SOMMATERIA MOLLISSIMA)

Alle waarnemingen waren afkomstig van de Voorhaven te Zeebrugge (fig.27). Opvallend is dat de hoogste aantallen tijdens de zomermaanden (juli-augustus-september?) aangetroffen werden. De maxima waren 98 ex. op 19/07, 94 ex. op 22/07 en 97 ex. op 23/08. Op 13/09 nog 67 ex. Begin oktober bleken deze overzomeraars vrijwel allemaal weggetrokken te zijn. Tijdens het najaar werden nooit meer dan 10 à 20 ex. geteld. In december groeide het aantal Eiders weer wat aan, aanvankelijk tot 20 à 27 ex. en later tot bijna 40 ex.: 34 ex. op 15/02, 37 ex. op 28/02 en 38 ex. op 25/03. Gezien de aantalsschommelingen (fig.27) trokken de vogels vermoedelijk ook af en toe naar zee. De laatste gegevens die we binnenkregen betroffen 9 ex. op 23/04 en 12/05 (overzomeraars?).

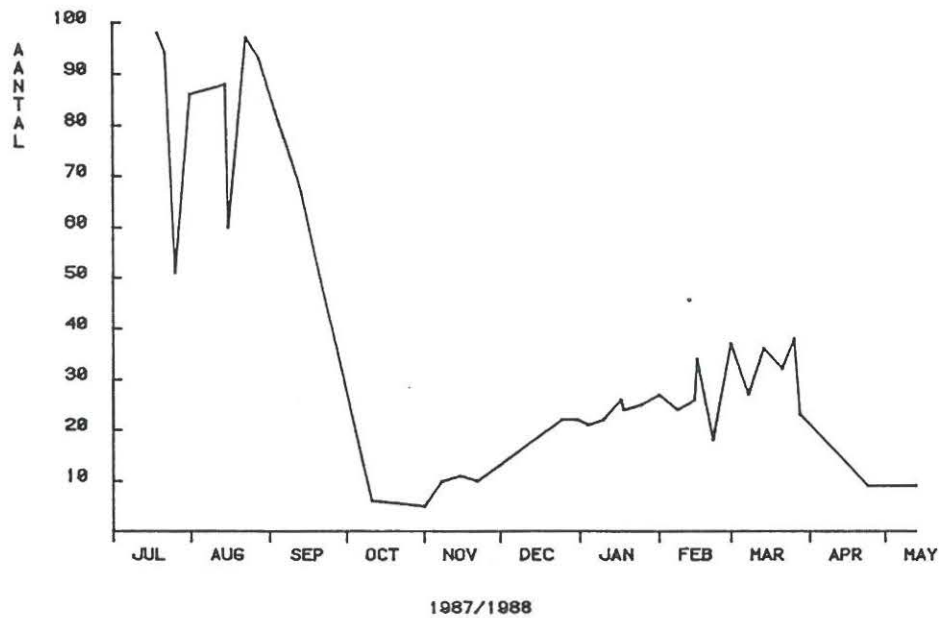
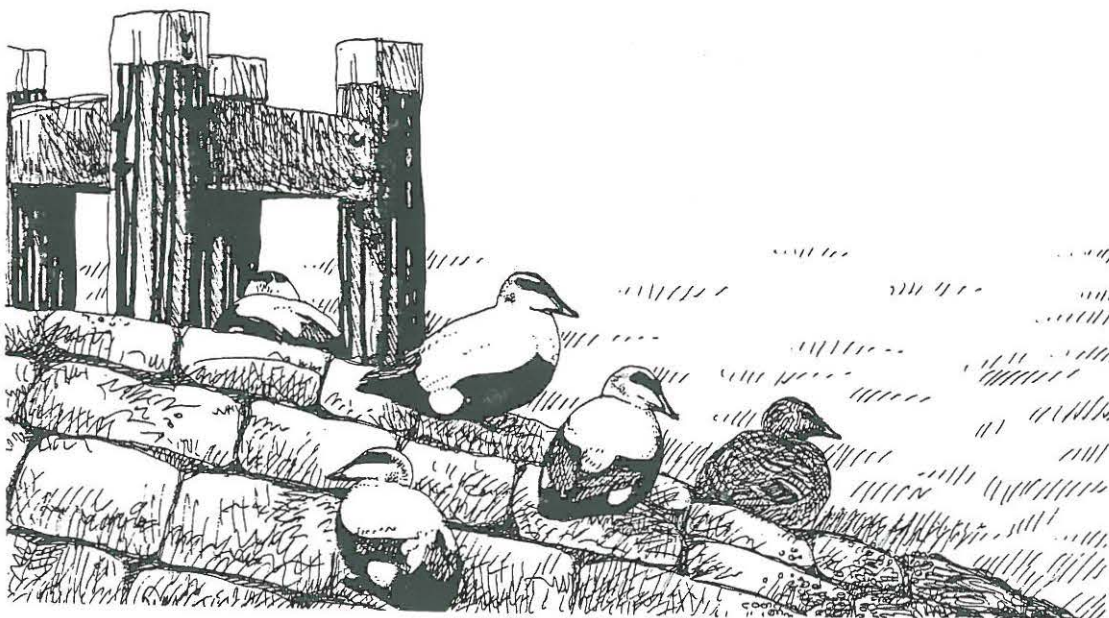

Fig.27: Aantalsverloop van de Eider Somateria mollissima in de Voorhaven te Zeebrugge, 1987-1988.

IJSEEND (CLANGULA HYEMALIS)

Er werd slechts één ex. gesignaleerd: 1 w/juv in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele van 23/12 t.e.m. 18/03. (FW,GDP,BBu,KM,FDS,JVP e.a.)

ZWARTE ZEEËEND (MELANITTA NIGRA)

De meeste waarnemingen zijn afkomstig van de Voorhaven te Zeebrugge. Op zee moeten echter af en toe veel grotere aantallen vertoeven doch hiervan kregen we geen gegevens binnen.

- Voorhaven Zeebrugge.

Van de maanden januari t.e.m. maart liggen verschillende waarnemingen voor. De grootste groepjes werden in januari waargenomen; o.a. 7 ex. op 09/01, 9 ex. op 16/01 en 13 ex. op 17/01. De laatste waarnemingen betroffen 5 ex. op 13/03 en 1 ex. op 20/03 (FW,GDP,TDS,FDR, e.a.).

- Andere gebieden:

- . Havengebied Blankenberge: 2 w. op 12/01 (JVG).
- . Zwin Knokke-Heist: 2 ex. op 10/01 (LMa).
- . Hoge Dijken Roksem: 3 m. + 1 w. op 15/04 (PBu).

GROTE ZEEËEND (MELANITTA FUSCA)

In de Voorhaven werd deze soort twee keer gesignaleerd. Een vroeg m. verbleef er van 15/08 tot 28/08 (FW,HDR,MG,TDF,FDR). Op 22/11 werden 2 ex. met stookolie gezien (FDS).

BRILDUIKER (BUCEPHALA CLANGULA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele.

Opmerkelijk was de overzomering van een w. tijdens de maanden juli en augustus. Pas na half oktober verschenen de eerste wintergasten en/of doortrekkers (1 m. op 18/10). T.e.m. januari werd de 10 ex. nooit overschreden: maximaal 9 ex. op 03/12 en 31/01. In februari liep het aantal Brilduikers op tot 17 ex. op 07/02 en 18 ex. op 14/02. In maart nog maximaal 7 ex. op 13/03 en 20/03. De laatste waarneming betrof 1 w. op 13/04. (FDR,TDS,FW,FDS,e.a.)

- Voorhaven Zeebrugge.

Een erg vroege waarneming betrof een w. op 02/08. van eind oktober tot half februari was de soort er constant aanwezig. De grootste groepjes waren 2 m. + 3 w. op 15/11, 4 w. op 31/12 en 3 w. op 09/01. Laatste waarneming: 2 ex; op 21/02.

- Hoge Dijken Roksem.

De soort was hier een onregelmatige pleisteraar, meestal van 1 tot 2 ex. Eerste en laatste waarneming waren resp. 3 w. op 28/10 en 2 w. op 17/04. Maxima waren 3 w. op 28/10 en 2 m.+ 1 w. op 23/12. (JVP)

- Put Ettelgem.

Waargenomen van 13/11 (1 m.) tot 19/04 (2 w.). Meestal slechts 1 ex.; één keer 3 w. op 17/01. (JVP)

- Zwin Knokke-Heist.

We geven alle beschikbare tellingen: 6 w. op 15/11, 1 m.+ 4 w. op 10/01, 2 m.+ 3 w. op 17/01, 1 m.+ 4 w. op 14/02 en 2 m.+ 5 w. op 13/03. (LMa,GBu,BBu)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Putje Maleveld Damme: 3 w. op 14 en 15/11, Eendekooi Lissewege: 2 m. op 04/04, Blauwe Toren Brugge: 1 ex. op 08/11 en 20/12, St.Pieters Brugge: 5 ex. op 15/11, Polderwind Zuilenkerke: 1 ex. op 26/11.

NONNETJE (MERGUS ALBELLUS)

Er waren uiterst weinig waarnemingen tijdens deze zachte winter. In de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele werden 2 ex. gezien op 31/01 en 14/02 (DBL). Op de Hoge Dijken te Roksem vertoefde een w. van 16/12 tot 31/12 en op 15/02. Verder nog een w. op de nabijgelegen put te Ettelgem op 14/02 (zelfde ex. als 15/02 ?) (JVP).

MIDDELSTE ZAAGBEK (MERGUS SERRATOR)

- Voorhaven Zeebrugge.

Het eerste gegeven betrof een w. van 11/10 tot 01/11. De meeste waarnemingen die we binnekregen waren van de Westdam afkomstig, waar meestal minder dan 5 ex. pleisterden. Een uitzondering waren de 9 ex. op 21/02 en 27/03. Aan de Oostelijke havendam (minder bezocht) pleisterden meer zaagbekken met o.a. 19 ex. 14/02, 13 ex. op 21/02 en 16 ex. op 27/03.

Enkele totaalstellingen van de ganse Voorhaven (Oost + West) leverden volgende aantallen op: 5 ex. op 07/02, 22 ex. op 21/02 en 25 ex. op 27/03. Dit was tevens de laatste waarneming.

Er was een duidelijk overwicht aan m., o.a. 12 m.+ 7 w. op 14/02, 9 m.+ 4 w. op 21/02 en 13 m.+ 6w. op 06/03.
(FW,GDP,...)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele.

Drie waarnemingen: 3 ex. op 21/11, 2 ex. 10/12 en op 21/01, 1 K. op 18/03 (DBC,HEP,JVP).

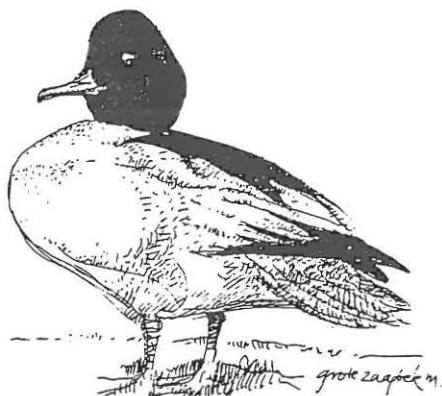
- Hoge Dijken Roksem.

Op 19/03 werd een K. waargenomen (TG).

GROTE ZAAGBEK (MERGUS MERGANSER)

We geven alle waarnemingen:

- Hoge Dijken Roksem: 1 m. op 23/12 en 31/12, 1 m.+ 3 w. op 09/01, 1 K op 19/02 en 1 m.+ 2 w. op 19/03. (JVP,TG)
- Voorhaven Zeebrugge: 1 m. op 02/08 (vroeg !) en 03/03 (TDS).
- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele: 1 ex. op 03/12 en 1 m. van 14/04 t.e.m. 22/04.
- De Vrede Knokke-Heist: 2 w. op 14/03 (MVDW,DD).
- Van Haelewijn Beernem: 1 w. van 31/01 tot 20/02 (E. Niesen).
- Vijverhof St.Michiels: m.+ w. op 13/03 (JDM).
- Noordzee Zwin-Zeebrugge: trekwaarneming van 3 + 2 + 3 ex. naar het Z. op 21/01 (PDc).

ROSSE STEKELSTAART (OXYURA JAMAICENSIS)

In de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele verbleef er 1 m. van 14/04 t.e.m. 28/04 (FW,TDS,PBU,KM,FDR,YDS,DR, e.a.).

Verder werd er ook een m. waargenomen in de eendekooi te Lissewege op 15/11 en 17/01 (FW).

MEERKOET (FULICA ATRA)

- Achterhaven Zeebrugge-Dudzele (fig.28).

De sporadische tellingen toonden een algemene toename: 165 ex. op 16/08, 270 ex. op 23/09 en 820 ex. op 11/10. Daarna viel het aantal Meerkoeten sterk terug tot een niveau van 125 à 160 ex. Op 08/11 was er wel een korte piek van 497 ex. Net als op de Hoge Dijken was er vanaf december opnieuw een sterke toename: 714 ex. op 03/12, 906 ex. op 27/12 en 1190 ex. op 21/01.

In februari en maart was er een geleidelijke daling van de aantallen: 770 ex. op 07/02, 610 ex. op 14/02, 459 ex. op 13/03 en 105 ex. op 27/03. De enige telling in april (14/04) leverde 40 ex. op.

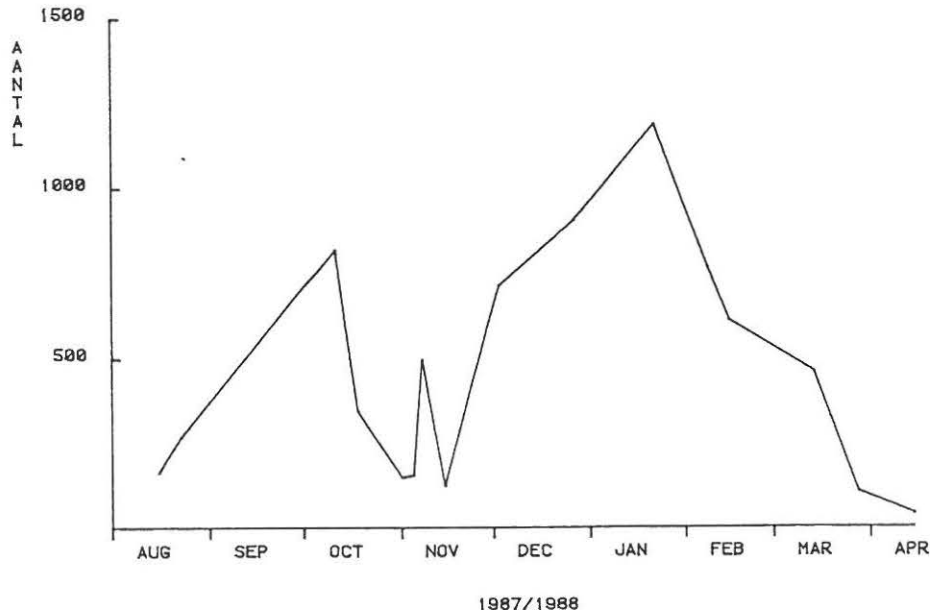

Fig.28: Aantalsverloop van de Meerkoet Fulica atra in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele, 1987-1988.

- Hoge Dijken Roksem (fig.29).

Er was een duidelijke aantalsstijging merkbaar in juli en de eerste helft van augustus, o.a. 38 ex. op 03/07, 87 ex. op 23/07, 133 ex. op 29/07, 169 ex. op 12/08 en een opmerkelijke piek van 325 ex. op 15/08.

Vervolgens was er een vrij sterke terugval tot slechts 83 ex. op 26/08. Van september tot en met november bleef het aantal Meerkoeten op een vrij laag niveau. De maandmaxima waren: 101 ex. op 02/09, 109 ex. op 02/10 en 56 ex. op 01/11.

Vanaf begin december was er opnieuw een toename: van 92 ex. op 29/11 naar 300 ex. op 13/12 en 393 ex. op 10/01. Op 17/01 waren slechts 195 ex. aanwezig, maar op 27/01 werd het wintermaximum van 429 ex. bereikt. Van half februari trokken de Meerkoeten weer weg: 155 ex. op 13/03, 45 ex. op 27/03, 15 ex. op 02/04 en 4 ex. op 03/04. In april en mei werden steeds minder dan 10 ex. genoteerd. Op 20/06 opnieuw 60 ex.

- Put Ettelgem (fig.30).

We constateren een vrij gelijkaardig aantalspatroon met De Hoge Dijken. Zo waren er reeds vrij hoge aantallen in de nazomer met een piek eind-juli-half augustus: 161 ex. op 23/07 en 124 ex. op 13/08. Tijdens de daaropvolgende maanden werden veel minder Meerkoeten geteld: 10 à 20 ex. in oktober-november. December liet vervolgens een toename zien: 105 ex. op 12/12, 269 ex. op 18/12. Op 17/01 werd een maximum van 281 ex. bereikt.

In de loop van februari en maart trokken de vogels geleidelijk weg uit het gebied: 169 ex. op 14/02, 133 ex. op 09/03, 106 ex. op 13/03 en 8 ex. op 08/04. In mei en juni maximaal 13 ex; op 13/05. (JVP)

- Blauwe Toren Brugge.

Tijdens de nazomer en het najaar werden slechts vrij lage aantallen genoteerd. Enkele maxima waren: 23 ex. op 25/10, 39 ex. op 26/11 en 42 ex. op 29/11.

In de loop van december namen de aantallen toe: 87 ex. op 08/12, 127 ex. op 20/12. Tot half maart bleef het peil op 100 à 150 ex. Het wintermaximum bedroeg 155 ex. op 02/02.

In de tweede helft van maart trokken de meeste Meerkoeten weg: 101 ex. op 13/03, 56 ex. op 20/03 en 8 ex. op 04/04.

(WD,FW,FDS,GDP,JK)

- St. Pieters Brugge.

Ook hier geen grote aantallen voor december: max. 53 ex. op 11/11 en 50 ex. op 26/11. Daarna een duidelijke toename: o.a. 119 ex; op 08/12, 223 ex. op 17/01 en 250 ex. op 14/02. De laatste telling op 13/03 leverde nog min. 76 ex. op. (GDP,FW)

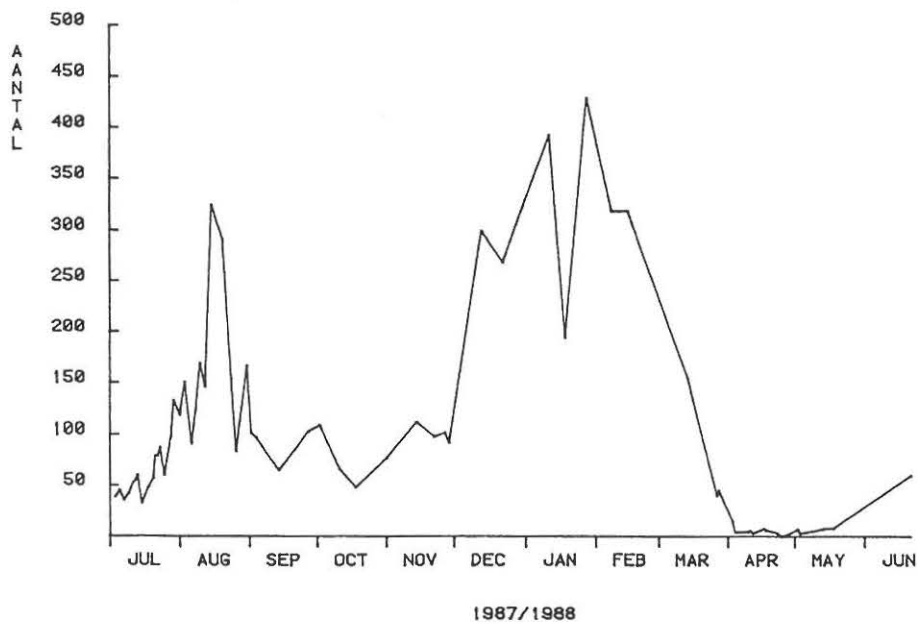

Fig.29: Aantalverloop van de Meerkoet *Fulica atra* op de Hoge Dijken te Roksem, 1987-1988.

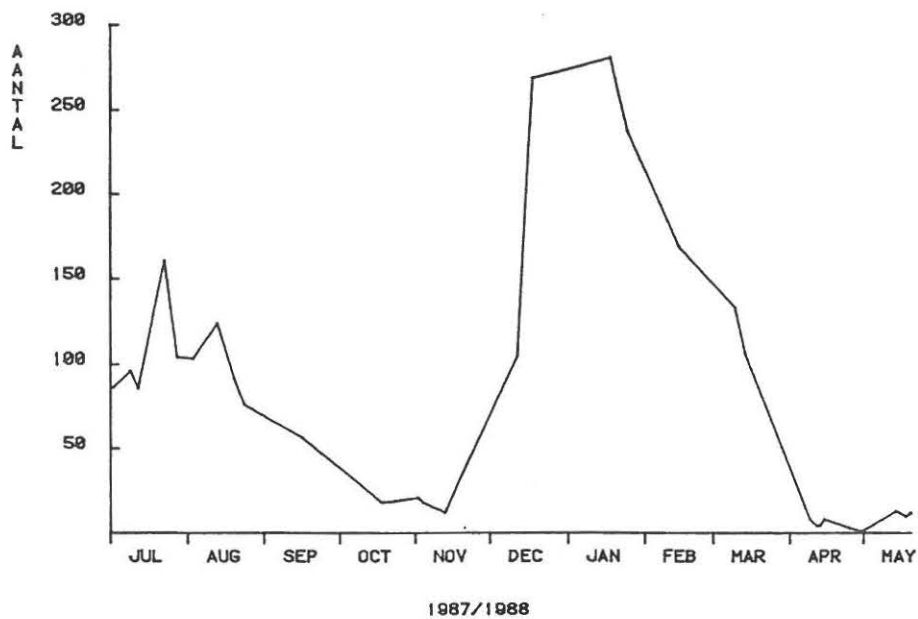

Fig.30: Aantalverloop van de Meerkoet *Fulica atra* op de put te Ettelgem, 1987-1988.

- Polderwind Brugge-Zuierenkerke.

In oktober-november nog vrij lage aantallen. De maandmaxima waren 32 ex. op 29/10 en 45 ex. op 26/11.

December en januari scoorden het hoogst: 214 ex. op 10/12 en 281 ex. op 17/01. In februari en maart nog maxima van resp. 27 ex. op 21/02 en 68 ex. op 13/03. (FW,GDP)

- Andere gebieden waar de soort voorkwam: enkele maxima.

Voorhaven Zeebrugge: 19 ex. op 14/02, Van Haelewyn Beernem: tot 60 ex. in januari, Cloedt Knokke-Heist: 9 ex. op 17/01, Koude Keuken St.Andries: 96 ex. op 27/01, Put Zevekerke Loppem: 204 ex. op 27/12, AZ St.Jan: 40 ex. op 07/02, Vagevuurput Zuierenkerke: 300 ex. op 23/01, putje Maleveld Damme: 23 ex. op 19/06, Meibosvijver Sijsele: 8 ex. op 21/02, Zandbergput Oedelem: 61 ex. op 15/02, Eendekooi Lissewege: 48 ex; op 18/10, Fonteintjes Blankenberge: 8 K op 27/03, Steenbakkerij Hoeke: 19 ex. op 14/02, Hoeke St.Donaas: min. 24 ex. op 18/03, haven Blankenberge: 36 ex. op 14/12, struikenput Roksem: 32 ex. op 27/01, Zwin Knokke-Heist: 166 ex. op 17/01, 178 ex. op 14/02 en 121 ex. op 13/03, Oude Vrede Knokke-Heist: 10 ex. op 10/08, Kleiputten Oostkerke: 10 ex. op 18/03, Putje Meetkerke: 11 ex. op 19/03, Fribona Oostkamp: 7 ex. op 17/01.

* Dankwoord.

Hiermee willen we nog eens alle tellers danken voor hun telwerk en het doorsturen van hun waarnemingen. Koen Devos kreeg een beurs toegewezen van het I.W.O.N.L. en kreeg daarbij de mogelijkheid om deze watervogelgegevens te verwerken.

OVERZICHT VAN BROEDENDE WATERVOGELS IN EEN AANTAL WETLANDS VAN N.W.-VLAANDEREN IN 1988

Patrick Meire & Koen Devos

Laboratorium voor Ecologie der Dieren, Zoögeografie en Natuurbehoud
Rijksuniversiteit Gent
K.L. Ledeganckstraat 35
9000 Gent

* Inleiding.

Zoals in vorige verslagen (Meire en Devos, 1988) reeds werd aangegeven hebben wij maar een zeer beperkt overzicht van het voorkomen van broedende watervogels in de wetlands van N.W.-Vlaanderen. De gegevens die ons dit jaar bereikten brengen daar jammer genoeg geen verandering in. Dit verslag kan dan ook niet meer zijn dan een louter overzicht van de gegevens. Uiteraard is het zo dat het broedvogelproject daar wel verandering zal in brengen, maar dat zou ons niet mogen afschrikken om jaarlijks toch zoveel mogelijk kwantitatieve gegevens over onze broedende watervogels te verzamelen.

* Materiaal en methode.

De meest systematisch verzamelde gegevens waren van FDS. Deze werden aangevuld met andere, meer sporadisch verzamelde gegevens. Waar mogelijk werd in de tabellen onderscheid gemaakt tussen zekere en mogelijke broedgevallen (waarnemingen van koppels in een geschikt biotoop gedurende het broedseizoen). Wanneer geen details over het broedgeval vermeld werden, werd het als geslaagd beschouwd.

Het is belangrijk op te merken dat het hier dus geen volledige census van de regio betreft, en dat van de meeste soorten vermoedelijk veel broedgevallen over het hoofd gezien zijn.

* Resultaten.

FUUT (PODICEPS CRISTATUS)

De gegevens zijn samengevat in Tabel 1. Het totaal van 23 tot 26 broedparen ligt heel wat lager dan vorig jaar. De volledigheid van de gegevens is echter ook beduidend minder.

Vijverhof Sijsele (Tennisclub).....	1 kp	(2 juv)	FDS
Blauwe toren.....	5 à 6 kp	(2, 3, 2, 1, 1 juv)	FDS
Expresswegput Sint-Andries.....	1 kp	(3 juv)	FDS
Achterhaven Zeebrugge.....	4 à 6 kp	(2, 2, 1, 1 juv.)	FDS
Zandberghoeve Sijsele.....	2 kp	(3, 1 juv.)	FDS
Wielewaal reservaat Hoeke.....	1 kp	(2 juv)	FDS,FW
Hoeke Fort Sint-Donaas.....	2 kp		WD
Hoeke Damse Vaart.....	1 kp		WD
Erkegem put.....	1 kp	(3 juv)	WD
Vijvers De Moeren.....	1 kp	(3 juv)	WD,PDC
Vijvers Stockmanshoeve.....	3 kp		WD
Fribona put.....	1 kp		PDC

Tabel 1: Overzicht van de broedgevallen van de Fuut (*P. cristatus*) in N.W.-Vlaanderen in 1988.

DODAARS (TACHYBAPTUS RUFICOLLIS)

De verborgen levenswijze van deze soort tijdens het broedseizoen is zonder meer één van de oorzaken van de onderschatting van het aantal broedparen. Ongetwijfeld hebben meer koppels gebroed, hoewel moet opgemerkt worden dat deze soort sterk in aantal verminderd is door de strenge winters (Devos et al. 1988). Een totaal van 4 koppels is in ieder geval zeer pover.

. zekere broedgevallen:

Hoeke, Wielewaalreservaat.....	2 kp	FDS, FW
Male, Stortput.....	2 kp	FDS

. mogelijke broedgevallen:

Sint-Andries, De Villa.....	1 kp	FDS
Male, Stortput	2 kp	FDS
(dit is naast de 2 zekere broedgevallen !!)		
Lissewege, eendekooi.....	1 kp	FDS
Zeebrugge, Achterhaven.....	1 kp	FDS

Tabel 2: Overzicht van de broedgevallen van de Dodaars in N.W.-Vlaanderen in 1988.

GEOORDE FUUT (PODICEPS NIGRICOLLIS)

Van deze soort werden een aantal heel boeiende waarnemingen doorgegeven. FDS zag op 14/06 een broedverdacht koppel in de Villa te Sint-Andries. Op 20/06 was nog steeds één exemplaar aanwezig maar nadien werden ze niet meer gezien. In de Achterhaven zou zelfs een koppel effectief beginnen broeden zijn, maar het nest zou door opspuitingen weggespoeld zijn. Tijdens het voorjaar 1988 kwam ook één koppel voor op de put van Ettelgem, maar die kwamen hier niet tot broeden.

Mogen wij in de komende jaren de Geoorde Fuut als broedvogel in onze regio verwelkomen?

BERGEEND (TADORNA TADORNA)

Het Zwin is duidelijk de broedplaats bij uitstek van de Bergeend in N.W.-Vlaanderen. Opvallend dit jaar zijn wel de lage aantallen in de Achterhaven te Zeebrugge-Dudzele.

. zekere broedgevallen:

Male, Stortput.....	1 kp (2 juv)	FDS
Zeebrugge, Voorhaven (Westdam).....	1 kp (4 juv)	FDS
Zeebrugge, Achterhaven.....	5 kp	FDS
Sijsele, Stockmanshoeve.....	1 kp	WD
Zwin en omgeving.....	75 kp	GBU

. Mogelijke broedgevallen:

Dudzele, Ronselare.....	1 à 2 kp	FDS
Damme, weiden Bonenkreek.....	1 kp	FDS

Tabel 3. Overzicht van de broedgevallen van de Bergeend in N.W.-Vlaanderen in 1988.

WINTERTALING (ANAS CRECCA)

In de Achterhaven kwam 1 kp tot broeden (TDS, mond. med.) en er was een mogelijk broedgeval in de Villa te Sint-Andries (FDS). Vermoedelijk waren op diverse andere plaatsen nog mogelijke broedgevallen.

WILDE EEND (ANAS PLATHYRHYNCHUS)

Van de Wilde Eend ontvingen we dit jaar geen gegevens.

ZOMERTALING (ANAS QUERQUEDULA)

Het ganse voorjaar verbleven een 4-tal ex. in de achterhaven (FDS), en volgens TDS (mond. med.) kwamen 2 koppel tot broeden. Verder was er een mogelijk broedgeval langs de Hoeke-vaart te Hoeke (FDS, FW).

SLOBEEND (ANAS CLYPEATA)

Met slechts 2 koppel een slecht jaar voor de Slobeend. Nochtans moet ook hier vermeld worden dat een grondige analyse van bepaalde delen van de polder dit aantal zeker nog zou doen stijgen.

. geslaagde broedgevallen

Zeebrugge, Achterhaven.....	1 kp (5 juv)	FDS
Damme, weiden Pijpeweg.....	1 kp	CW

Tabel 4. Overzicht van de broedgevallen van de Slobeend in N.W.-
Vlaanderen in 1988.

KUIFEEND (AYTHYA FULIGULA)

Het aantal dit jaar in de Achterhaven is terug tot minimum 10 koppels gestegen, meer dan het dubbel van vorig jaar maar toch iets minder dan de 14 van 1986. In de kleiputten van Oostkerke was er een mogelijk broedgeval.

. geslaagde broedgevallen:

Zeebrugge, Achterhaven.....	10 kp	FDS, GDP
-----------------------------	-------	----------

. mogelijk broedgeval:

Kleiputten Oostkerke.....	1 kp
---------------------------	------

Tabel 5. Overzicht van de broedgevallen van de Kuifeend in N.W.-
Vlaanderen in 1988.

MEERKOET (FULICA ATRA).

Met 41 koppels scoort ook de Meerkoet lager dan vorig jaar. Nochtans hebben vermoedelijk ook dit jaar heel wat meer koppels gebroed, gezien meerdere broedgevallen afkomstig zijn van gebieden waar vorig jaar geen gegevens van ontvangen werden (en ook omgekeerd). Desmet (1984) schatte het aantal broedparen in de regio immers op 140 à 150.

Damme, stadswallen.....	1 kp	FDS, RPI
Damme, Bonenkreek.....	1 kp	FDS
Male, stortput.....	7 kp	FDS
Brugge, Blauwe Toren.....	4 kp	FDS
Lissewege.....	1 kp	FDS
Zeebrugge, Achterhaven.....	12 kp	FDS
Damme, Rabattestraat.....	1 kp	FDS
Damme, Branddijk.....	1 kp	CW
Sint-Andries, De Villa.....	4 kp	FDS
Hoeke, Wielewaalreservaat.....	3 kp	FDS, FW
Hoeke, vaart.....	2 kp	FDS, FW
Lissewege, Ter Doest.....	1 kp (3 juv)	WD
Tillegem, Kasteel.....	1 kp	
Lapscheure, Zevengemet.....	1 kp	PDC
Hoeke, Blauwe Sluis.....	1 kp (1 juv)	PDC
Hoeke, Sint-Donaas.....	1 kp (5 juv)	PDC

Tabel 6. Overzicht van de broedgevallen van de Meerkoet in N.W.-
Vlaanderen in 1988.

* Discussie.

Het aantal gegevens dat we dit jaar binnen kregen, was uitermate beperkt waardoor we geen conclusies kunnen trekken. We hopen wel dat dit in de volgende jaren zal verbeteren.

* Dankwoord.

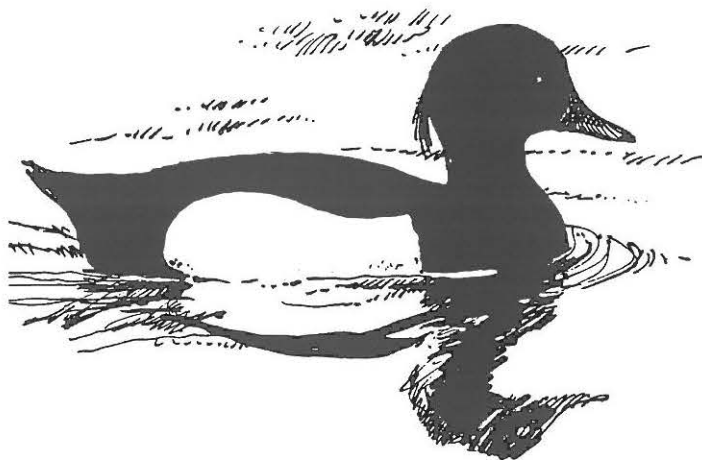
Koen Devos is bursaal bij het Instituut ter bevordering van Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw, Brussel, waarvoor onze oprechte dank. Ook danken we uiteraard de weinige mensen die broedvogelgegevens verzameld en opgestuurd hebben.

* Literatuur.

Desmet, J. 1984. De Meerkoet, Fulica atra, als broedvogel in Noordelijk West-Vlaanderen. De Wielewaal 50: 245-252.

Devos, K., Meire, P. & Kuijken, E. 1988. Watervogels in Vlaanderen gedurende het winterhalfjaar 1985/86. Oriolus 54: 13-39.

Meire, P. & K. Devos, 1988. Overzicht van de broedende watervogels in enkele Wetlands van Noordwest-Vlaanderen. Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen, 1986-1987, 63-66.

OVERWINTERENDE GANZEN IN DE OOSTKUSTPOLDERS: SEIZOEN 1987/1988.

Patrick Meire

Eckhart Kuijken

Laboratorium voor Ecologie
der Dieren
Rijksuniversiteit Gent
Ledeganckstraat 35
9000 Gent

Instituut voor Natuurbehoud
Kiewitdreef 3
3500 Hasselt

* Inleiding.

Na drie strenge winters op rij (1984/85, 1985/86 en 1986/87) was de winter 1987/88 weer een zachte winter. Een ideale gelegenheid dus om de invloed van de strenge winters op het voorkomen van de ganzen in onze polders te bestuderen. Daarom proberen we in dit artikel een zo nauwkeurig mogelijk beeld te schetsen van het aantalsverloop en de verspreiding van de wilde ganzen in de Oostkustpolders gedurende de winter 1987/88, zoals dit reeds in alle vorige verslagen gebeurde (Kuijken, 1982, 1983, 1984, 1985; Kuijken et al. 1986; Meire en Kuijken 1987, 1988). Meer gedetailleerde gegevens over de ganzen in de winter 1987/1988 in geheel Vlaanderen zijn te vinden in Meire et al. (in prep.). Een overzicht van de aantallen Kolganzen en Kleine Rietganzen in Vlaanderen gedurende de laatste zes winters is gegeven in Meire et al. (1988).

* Materiaal en methode.

Teneinde een goede totaal telling te hebben, zeker tijdens de piekdagen, is het nodig de volledige polder tussen Klemskerke-Vlissegem, Brugge en de Nederlandse grens af te zoeken. Daarom gebeurden de wekelijkse tellingen meestal door EK en PM samen, waarbij EK het westelijk en PM het oostelijk deel van de polder telde. Nagenoeg alle potentiële pleisterplaatsen werden steeds bezocht. De vele gegevens die we dit jaar van diverse waarnemers mochten ontvangen werden dan nadien zo goed mogelijk in het geheel ingepast. De grote mobiliteit van de ganzen o.i. van verstoring (zeker gedurende de weekends) maakt het evenwel zeer moeilijk om tellingen van Kol- en Kleine Rietgans in kleine stukjes van de polder te interpreteren. Vooral enkele tellingen van Filip Vanhee konden evenwel goed gebruikt worden. De waarnemingen van de zeldzamere soorten konden allemaal gebruikt worden.

*** Aantalsverloop van Kolgans en Kleine Rietgans (*Anser albifrons* en *Anser brachyrhynchus*).**

Het aantalsverloop van beide soorten (gemiddelden per decade) is weergegeven in Fig. 1 en 2.

De eerste Kleine Rietganzen (190 op 2.11) kwamen, in vergelijking met de laatste jaren, laat aan. Ze werden evenwel weer op de zeer klassieke plaats in de Damse weiden gezien. Op hetzelfde moment werden de eerste 12 Kolganzen waargenomen, wat vrij vroeg is. Analooq aan vorig jaar bleef het aantal Kolganzen in de loop van november evenwel zeer laag: 686 in de gehele polder op 29.11 (670 vorig jaar). De aantallen Kleine Rietganzen namen, eveneens zeer analooq aan vorig jaar, zeer fors toe in de tweede helft van de maand tot 4200 op 29.11. Dit is evenwel een stuk lager dan de 6000 van vorig jaar. Waar de Kolganzen, traditiegetrouw, nog in Damme verbleven, werden de eerste Kleine Rietganzen reeds op 8.11 (Speien) buiten Damme gezien. Op 23.11 werden reeds grote aantallen in de polders van Uitkerke-Nieuwmunster gezien.

In de eerste helft van december gingen de aantallen Kolganzen snel stijgen. Op 12.12 waren 9595 Kolganzen aanwezig waarvan 7610 te Damme. Dit is veel meer dan in vorig seizoen. De aantallen Kleine Rietgans bleven eveneens stijgen tot 8974 op 12.12. Dit is duidelijk minder dan vorige jaren. Slechts een 2000 vogels hiervan zaten in Damme, de rest in de Uitkerkse polder. De Kleine Rietganzen bereikten op 26.12 het wintermaximum van 11.093 vogels, wat minder dan vorige jaren, maar toch nog zeer behoorlijke aantallen. In Damme verbleven een goede 3000 vogels, de overige waren zeer verspreid over Speien, de Moeren, Stalhille en Uitkerke. De Kolganzen aantallen bleven toenemen tot 11.830 op 19.12 en 11.415 op 26.12, zowat twee derden van het aantal van vorig jaar. Ruim 7000 à 8000 daarvan waren in Damme aanwezig, de rest kwam verspreid met de Kleine Rietganzen voor in het overige deel van de polder, ten westen van het Zeekanaal. De aantallen in Damme zijn dan ook als hoog te bestempelen. Het broedsucces is dit broedseizoen vermoedelijk goed geweest. Onze schattingen waren zeer variabel van groep tot groep (20 to 40% juvenielen) en blijken hoger te liggen dan de schattingen in Nederland. Een integratie van alle gegevens zal nodig zijn om een defintieve uitspraak te doen over het broedsucces. Duidelijk is evenwel dat het hoger was dan vorig jaar.

Het zachte weer bleef voortduren en de aantallen van zowel de Kolgans als de Kleine Rietgans begonnen te dalen. Op 2.01 werden nog slechts 3855 Kleine Rietganzen geteld. Op 8.01 was dat iets meer (4720) maar daarna nam het uitermate snel af tot nog slechts 505 op 30.01. De Kleine Rietganzen werden nagenoeg slechts in de polders van Uitkerke, Klemskerke, Vlissegem en rond Vijfwege gezien. De Kolganzen aantallen namen eveneens af, maar minder snel dan die van de Kleine Rietganzen. Op 2.01 waren er 9654, op 30.01 nog 7530. Opvallend is dat de aantallen in Damme in de eerst helft van januari zeer hoog bleven: tot 5205 op 8.01. Na half januari werden zo goed als geen ganzen meer waargenomen in Damme. Heel typisch is ook dat vanaf januari steeds meer Kolganzen verschenen in Oostkerke, Hoeke, Ramskapelle, Zwin en Lissewege. De overige vogels kwamen verspreid voor in het westelijke deel van de polder waar ze grote gemengde groepen vormen met de Kleine Rietganzen.

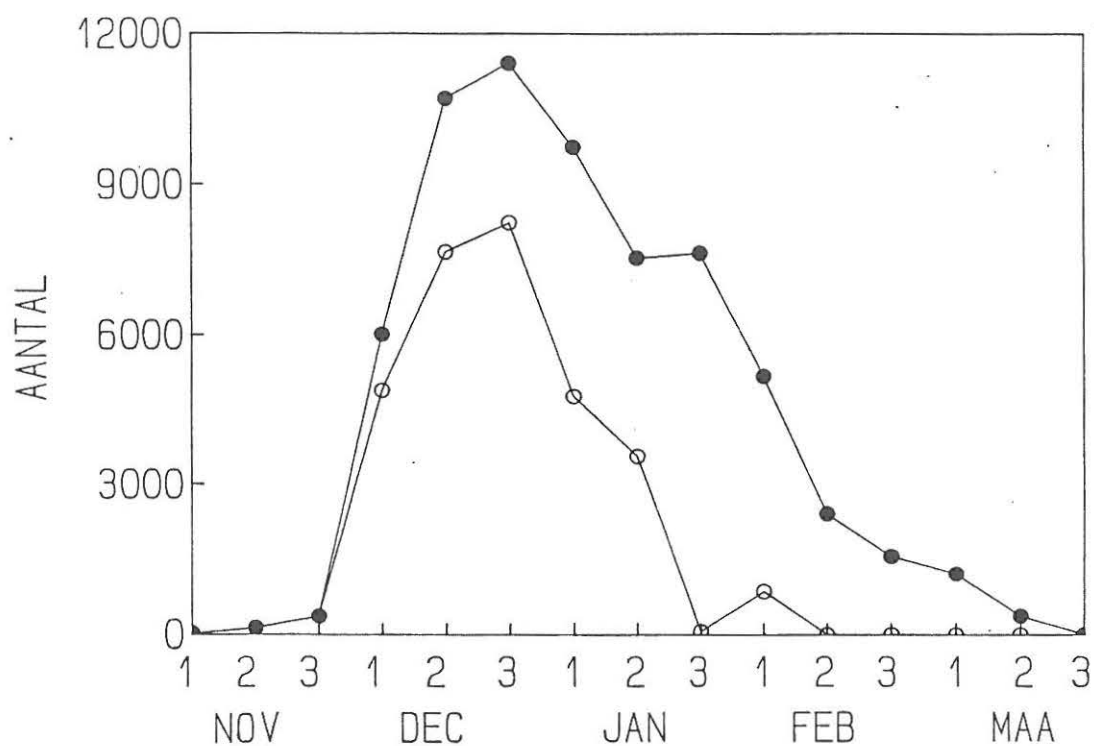

Fig. 1: Aantal Kolganzen in de polder rond Damme (zwart) en in de totale Oostkustpolders (wit) gedurende het seizoen 1987/1988.

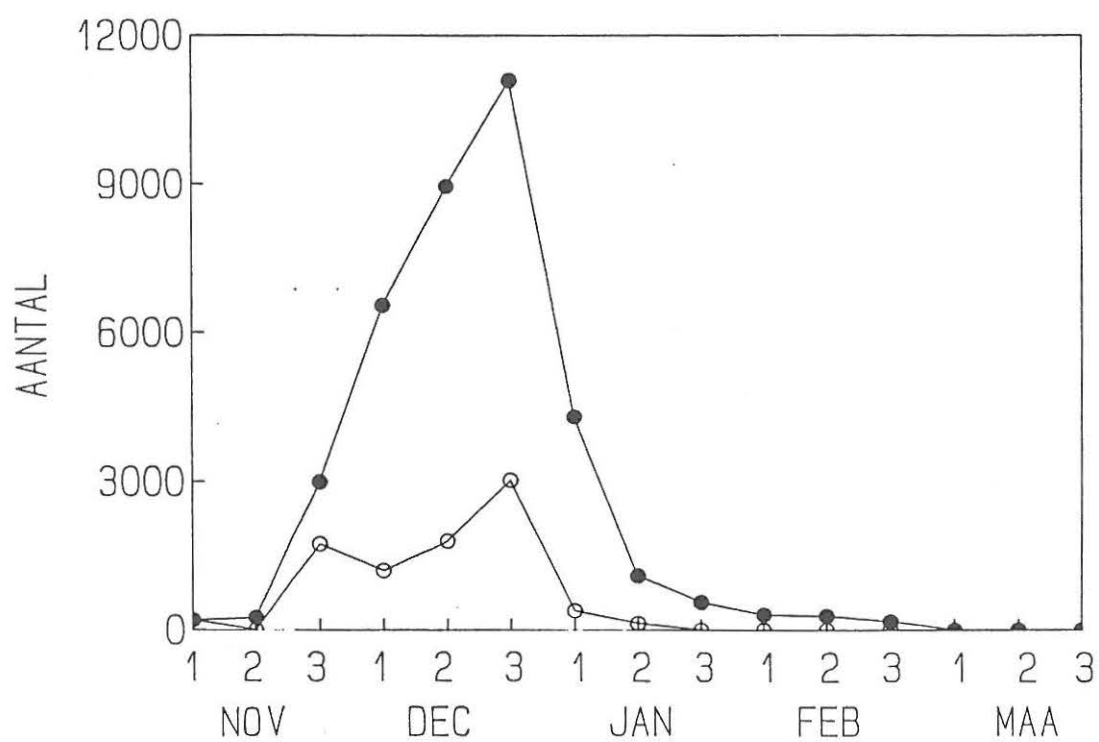

Fig. 2: Aantal Kleine rietganzen in de polder rond Damme (zwart) en in de totale Oostkustpolders (wit) gedurende het seizoen 1987/1988.

Begin februari liepen de aantallen van beide soorten verder terug. Op 6.02 waren nog slechts 309 Kleine rietganzen en 5180 Kolganzen aanwezig. Een grote groep Kolganzen (3250) werd geteld nabij Vijfwege, de overige pleisterden tussen Oostkerke en het Zwin. De aantallen bleven verder snel afnemen. Op 28.2 werden nog slechts 148 Kleine Rietganzen geteld, en een 1200 Kolganzen. Deze verbleven nu allemaal in de Zwinpolders. In tegenstelling tot wat we na zo'n zachte winter zouden verwachten bleven nog, begin maart, grote aantallen Kolganzen pleisteren: 1210 op 6.03. Op 12.3 werden de laatste 370 geteld, die vermoedelijk snel daarna vertrokken zijn.

Vermeldenswaardig is nog 5 ex. op doortrek (NO) boven Zerkegem op 19.03 (JVP, YDS ea.). en 1 ex. in de polders van Uitkerke vanaf 15.04. Dit dier was evenwel gekwetst aan de vleugel (JVG).

* Het voorkomen van andere soorten.

RIETGANS (A. FABALIS)

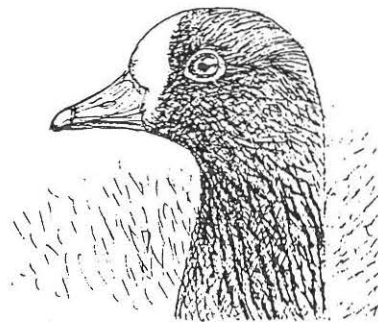
Zoals te verwachten tijdens zo'n zachte winter was het aantal Rietganzen uitzonderlijk laag. De eerste werden evenwel reeds vroeg gezien (3 op 21.11 te Damme). In december werden slechts hier en daar enkelingen opgemerkt tussen de groepen Kol- en Kleine Rietganzen. In de Hazegraspolder werd een groepje van 10 op een wintergraanperceel gezien op 19.12. Op 8.01 werden een 50 overvliegende Rietganzen gemeld nabij het Dievegat maar de aantallen pleisterende vogels bleven zeer klein: maximum 14 nabij Vlissegem op 8.01. Na 13.02 werd de soort niet meer gezien.

GRAUWE GANS (ANSER ANSER)

Van de najaarsdoortrek werd dit jaar weinig gemerkt. Op 12.10 werden de eerste 30 ZW trekkend waargenomen te De Haan (FV). Naast de half verwilderde populatie van het Zwin, die soms meerdere honderden ex. kan bedragen, verblijft ook te Damme een groep van om en bij de 100 verwilderde dieren. Naast deze dieren werden tussen de andere groepen ganzen dit jaar weinig Grauwe Ganzen geteld. De meeste waarnemingen zijn afkomstig van de streek rond het Zwin en de achterhaven. Vorig seizoen werden in het voorjaar in de omgeving van Hoeke redelijke aantallen (tot 150) Grauwe Ganzen waargenomen. Dit jaar werden er slechts enkele tientallen vogels geteld, die nadien ook in de omgeving broeden. Vanaf begin maart zijn er klassiek ook trekwaarnemingen. De grootste groep was 114 ex. NO boven de Roksempot op 13.03 (JVP). In vergelijking met vorig jaar waren er evenwel ook zeer weinig (niet gezien of niet doorgegeven?). Vermeldenswaardig is dat de Zwinvogels het grootste gedeelte van de winter vergezeld waren van een dier met een gele nekkring, dat in de DDR was geringd. Dit wijst erop dat de er uitwisseling is tussen de vogels van het Zwin en wilde vogels.

DWERG GANS (ANSER ERYTHROPUS)

Zoals elke winter werd deze soort enkele malen opgemerkt: 19.12 1 ad te Damme (DNG); 23.01 1 ad nabij Klemskerke (EK); 6.02 1 ad in Damme (LL).

INDISCHE GANS (ANSER INDICUS)

Met uitzondering van 1 ex. te Uitkerke op 9.01 (FW), 1 ex. nabij de Copsweg (FV) op 9.01, 1 ex. nabij de Noordede op 11.01 (FV), 1 ex. nabij Stalhille op 18.01 (PO) en 1 ex. te Nieuwmunster op 28.01 (JVP, FW, PBU) zijn alle waarnemingen van deze ontsnapte vogels afkomstig van Damme waar 1 à 2 vogels behoren bij de groep verwilderde Grauwe ganzen die daar voorkomt.

BRANDGANS (BRANTA LEUCOPSIS)

Het eerste pleisterend exemplaar werd vrij vroeg gezien op 22.11 te Damme (PDc). Met uitzondering van 7 ex. te Uitkerke op 7.12 werden in de loop van december slechts hier en daar 1 of 2 ex. opgemerkt. Van 26.12 tot 31.01 verbleven evenwel een 20 ex (max 21 op 27.12 te Vlissegem, FV) in de polders ten westen van het Zeekanaal. Deze vogels werden door zeer vele waarnemers gemeld. Nadien waren weinig waarnemingen: 1 op 13.02 te Vijfwege (EK); 7 op 14.03 in het Zwin (MVDW, DD).

ROTGANS (BRANTA BERNICLA)

Traditioneel zijn de meeste waarnemingen afkomstig uit de kuststreek (Zeebrugge en het Zwin). De eerste waarneming was uitzonderlijk vroeg en betrof 1 ex die naar NO vloog boven zee voor Blankenberge op 6.07 (MAP). Merkwaardig is verder een groepje van 30 pleisterende vogels te Uitkerke op 10.11 (RPI). Op 19.11 werd te Blankenberge wat trek vastgesteld door FV: vier groepjes van respectievelijk 5, 2, 10 en 22 vogels tussen 13 en 14.10 uur. Hoewel niet binnen de regio van het jaarboek moeten we toch de zeer intense doortrek van de Rotgans vermelden op 20 en 21.11 die werd vastgesteld op het Oosterstaketsel te Oostende. Op 20.11 trokken 57 ex. ZW tussen 13.18 en 16.17 uur, op 21.11 maar liefst 690 ex tussen 8.47 en 12.02 uur (FW)! In november, december, januari, februari en maart waren regelmatig enkele exemplaren aanwezig in de Voorhaven van Zeebrugge. Ook werden hier regelmatig enkele vogels op trek gezien. De laatste waren 4 ex No in de Voorhaven op 1.05 (WD). In het Zwin werden maximaal 25 ex. gezien op 21.11 (GO). In de polders werden tussen de andere groepen ganzen nauwelijks Rotganzen waargenomen.

WITBUIKROTGANS (BRANTA BERNICLA BROTA)

Slechts 1 waarneming van 4 adulte vogels op 1.02 te Uitkerke-Nieuwmunster (MVDW, DD).

ZWARTE ROTGANS (BRANTA BERNICLA NIGRICANS)

Op 25 en 26.03 werd 1 ex. waargenomen door TDS in de Voorhaven. Dit gaat om de eerste waarneming voor België (zie ook Mergus 2: 108).

CANADAGANS (BRANTA CANADENSIS)

Sinds enige tijd is een groep van een 40 ex. aanwezig in de omgeving van Zevenkerke evenals in de streek van Beernem-Aalter. Het gaat hier om vrijvliegende "parkvogels". Daar zijn evenwel weinig gegevens over. Verder zijn er de volgende waarnemingen:

07.11	Hoge Dijken Roksem	9 ex.	JVP
14.11	Damme	1 ex.	EV
23.03	Put Ettelgem	2 ex.	JVP, PBU

Op 1.05 werd te Meetkerke 1 koppel met 3 pulli waargenomen door GO en CVV.

ROODHALSGANS (BRANTA RUFICOLLIS)

Ook dit jaar zijn weer een aantal waarnemingen voorhanden van deze prachtige gans: van 9.11 tot 2.12 zijn een hele reeks waarnemingen van 1 ex. te Damme. Later zijn maar twee waarnemingen meer: 25.12 1 ex. te Damme (MG) en 4.01 1 ex. te Meetkerke (JZV).

ROSS GANS (ANSER ROSSII)

Deze soort werd deze winter voor het eerst in de Oostkustpolders waargenomen. Op 25.10 werden ze voor het eerst opgemerkt door FDR, FW ea. in de Achterhaven. Op 1.11 waren ze te zien in Damme (LRa, VVW, GDS) maar op 2.11 waren ze terug in de Achterhaven temidden van 120 Grauwe Ganzen (FW). op 19.12 werden ze terug opgemerkt te Damme (PM). Deze soort broedt in de arctische regio van Canada (Ogilvie, 1978) en het is dan ook twijfelachtig of het hier om wilde vogels gaat.

* Besluit.

De aantallen bleven deze winter over het algemeen lager dan in de vorige winter, hoewel de meer dan 11.000 Kleine Rietganzen toch een zeer groot aantal is. Dit bedraagt immers zowat 45% van de volledige populatie van Svalbard. De verspreiding van de Kleine Rietgans over de Oostkustpolders is zeer merkwaardig en zeer vergelijkbaar van jaar tot jaar. De eerste vogels komen begin november te Damme aan, maar gaan vanaf half november reeds uitzwermen in de richting van Speien en de polders rond Uitkerke-Nieuwmunster. Deze uitzwerming kan zeker niet het gevolg zijn van een tekort aan voedsel in Damme of het gevolg van competitie met Kolganzen. Die uitzwerming gebeurt ook ieder jaar vroeger. Vanaf januari, wanneer de grote aantallen Kolganzen in Damme arriveren zijn de Kleine Rietganzen daar nagenoeg afwezig. De wegtrek grijpt vlug plaats en de polders tussen Damme en de Nederlandse grens worden slechts sporadisch door Kleine Rietganzen bezocht.

Met een kleine 12.000 ex. bleven de aantallen Kolganzen beduidend lager dan tijdens de strenge winters. De verspreiding bleef evenwel dezelfde. In Damme blijft nagenoeg de gehele winter een vrij groot aantal Kolganzen aanwezig maar bij stijgende aantallen gaan ze zich eveneens verspreiden in de polders ten westen van het Zeekanaal, maar vanaf januari zien we ook steeds meer vogels ten oosten van Damme (Oostkerke, Hoeke, Ramskapelle, Zwin). In februari vinden we hier zelfs de meeste vogels. De achterblijvers (half februari-half maart) verblijven nagenoeg allemaal achter het Zwin, wat in andere jaren ook vaak het geval is.

De resultaten van deze winter vertonen een heel interessant patroon. Tijdens de voorbije strenge winters hebben we een zeer grote influx gekend van vooral Kolganzen. In diverse kringen van voornamelijk landbouwers was dan ook de vrees ontstaan dat we ieder jaar deze enorme aantallen zouden zien in onze polders. Niets blijkt minder waar. Het maximum aantal van deze winter ligt nauwelijks hoger dan van enkele jaren terug. Wat de Kleine Rietgans betreft zien we evenwel dat deze soort in de loop van de laatste decennia zijn overwinteringsgebied duidelijk heeft verlegd. Waar vroeger een paar procenten van de totale Svalbard populatie in Damme overwinterde, dan zien we nu, nagenoeg onafhankelijk van de wintersituatie, zowat de helft van deze populatie in onze polders. Gezien het hier om een kleine populatie gaat (+/- 25.000 vogels), die bovendien slechts in een klein aantal gebieden voorkomt, hebben we dan ook een uitzonderlijk belangrijke verantwoordelijkheid om onze polders als overwinteringsgebied voor deze soort te vrijwaren. Het verlies van Strooienhaan, een zeer geliefkoosd gebied van de Kleine Rietgans, door ruilverkaveling is reeds een eerste bedreiging. Wanneer bovendien het omzetten van weiland in akkerland aan dezelfde snelheid blijft doorgaan zal binnen enkele jaren het areaal aan grasland te klein zijn om deze ganzen te herbergen. Een overschakeling op wintergraan ligt dan voor de hand met alle problemen van dien. We hopen dan ook ten stelligste dat we onze polders kunnen vrijwaren in de toekomst. Dit is immers niet alleen voor de ganzen maar ook voor vele weidevogels, planten, insekten etc. een must.

* Literatuurlijst.

- Kuyken E. 1982. Pleisterende ganzen in de regio Damme-Brugge: winter 1980/81. Veldornithologisch Jaarboek van Noord-West-Vlaanderen 1980-1981. 90-92.
- Kuyken E. 1983. Aantallen en verspreiding van overwinterende ganzen in de Oostkustpolders: seizoen 1981/82. Veldornithologisch Jaarboek van Noord-West-Vlaanderen 1981-1982. 41-46.
- Kuyken E. 1984. Overwinterende ganzen in de polders van Brugge-Oostkust: seizoen 1982/1983. Veldornithologisch Jaarboek van Noord-West-Vlaanderen 1982-1983. 32-37.
- Kuyken E. 1985. Ganzen in de polders van Brugge-oostkust: verslag over de winter 1983/84. Veldornithologisch Jaarboek van Noord-West-Vlaanderen 1983-1984. 63-68.
- Kuyken E., Meire P. & M. Lievrouw 1986. Overwinterende ganzen in de polders tussen Knokke, Brugge en Oostende: seizoen 1984-85. Veldornithologisch Jaarboek van Noord-West-Vlaanderen 1984-1985. 79-85.
- Meire P., & E. Kuijken 1987. Overwinterende ganzen in de Oostkustpolders: seizoen 1985/86. Veldornithologisch Jaarboek van Noord-West-Vlaanderen 1985-1986. 84-91.
- Meire P., & E. Kuijken 1988. Overwinterende ganzen in de Oostkustpolders: seizoen 1986/87. Veldornithologisch Jaarboek van Noord-West-Vlaanderen 1986-1987. 67-75.
- Meire P., E. Kuijken, K. Devos 1988. Numbers and distribution of White-fronted and Pink-Footed Geese (Anser albifrons & A. brachyrhynchus) in Flanders (Belgium), 1981-1987 in north west European context. Wildfowl 39: 71-81.
- Meire P., E. Kuijken & K. Devos (in prep). Wilde ganzen in Vlaanderen gedurende het winter-halfjaar 1987/88. Oriolus.
- Ogilvie M. A. 1978. Wild Geese. T & AD Poyser, Berkhamsted.

DE KLEINE ZWAAN - CYGNUS COLUMBARIUS - IN NOORD-WEST-VLAANDEREN IN
HET WINTERHALFJAAR 1987-1988

door F. De Scheemaeker

1. Inleiding

Uit het winterhalfjaar '87-'88 liepen 158 wrnm. binnen, wat voor een zachte winter als zeer hoog mag beschouwd worden. Dit hoge aantal wrnm. was niet te wijten aan een hoger aantal overwinterende ex., maar eerder aan een grotere telintensiteit. Bepaalde delen van de polders werden immers bijna dagelijks bezocht.

De verdeling per gebied ziet er als volgt uit :

- a) Poldercomplex Uitkerke - Zuienkerke - Nieuwmunster : 94 wrnm.
- b) Achterhavencomplex Dudzele - Zeebrugge : 35 wrnm.
- c) Zwinstreek : 6 wrnm.
- d) Poldercomplex : Oostkerke - Hoeke : 18 wrnm.
- e) overige gebieden : 5 wrnm.

2. Overzicht winterhalfjaar '87-'88

De eerste Kleine Zwanen worden reeds op 24-10 opgemerkt in de Achterhaven. Dit is 9 dagen eerder dan de eerste wrnm. voor het winterhalfjaar '86-'87. De aantallen in de Achterhaven stijgen tot 12 ex. op 31-10. Daniel Huisseune ontdekt op de morgen van 03-11 een groep van 46 ex. die de nacht in het Zwin doorgebracht had. Doortrekkers? Opvallend is wel dat de aantallen in de Achterhaven die dag ook fel opliepen (tot 37 ex.) en dat ook de eerste ex. zich in Uitkerke aandienen diezelfde dag. Alleen in de Achterhaven blijven de aantallen hoog tijdens de eerste decade van nov. Half nov. dalen de aantallen daar pijlsnel en vestigen zich in 1 of 2 groepen in Uitkerke. De vogels aldaar zijn tot eind nov. erg mobiel. Nu eens wordt een groep aan het Stort opgemerkt, dan weer aan het Pompje of aan de Camping. Ook aan de Zielebrug te Zuienkerke wordt regelmatig een groep gesignaleerd. Het wisselend aantal juv. bewijst dat hier wellicht regelmatig doortrekkers pleisterden. Begin dec. vestigt zich een groep in de Zwinstreek en in Oostkerke. Uitwisseling tussen beide gebieden werd vastgesteld op 8-12. In Uitkerke bevinden zich 12 ex. in de eerste decade van dec. en in Zuienkerke 4 ex. In de tweede decade lopen de aantallen weer op tot max. 32 ex. op 17-12 (JVG). Ook in de derde decade van dec. blijven de aantallen erg hoog : max. 29 ex. op 26-12-87 (FV, FW, PBu, JVP). Eind dec. verdwijnen de Kleine Zwanen uit de Achterhaven, terwijl zich nog steeds een groep in Oostkerke - Hoeke bevindt. In de eerste decade van januari overal opvallend weinig wrnm. Zo worden op 10-01 geen Zwanen opgemerkt te Uitkerke en Zuienkerke (FV, FDS). In de tweede decade van januari vestigt zich een groep van 4 ad. en 2 juv. te Uitkerke die tot 15-02 aanwezig bleef en vervoegd werd door eerst 1 ad. op 23-01 en nog eens 2 ad. op 04-02. Uit de Zwinstreek slechts 1 januariwrnm. In Oostkerke - Hoeke lopen de aantallen net als in

Uitkerke pas eind febr. opnieuw fel op; maxima te Oostkerke : 35 ad., 2 juv. (PM, DBL, FDS); te Uitkerke : 14 ad., 2 juv. (MaP). De laatste Zwanen worden op 20-03 genoteerd te Oostkerke (FDS, FW).

3. Gebiedsbespreking

a) Poldercomplex Uitkerke - Zuienkerke - Nieuwmunster

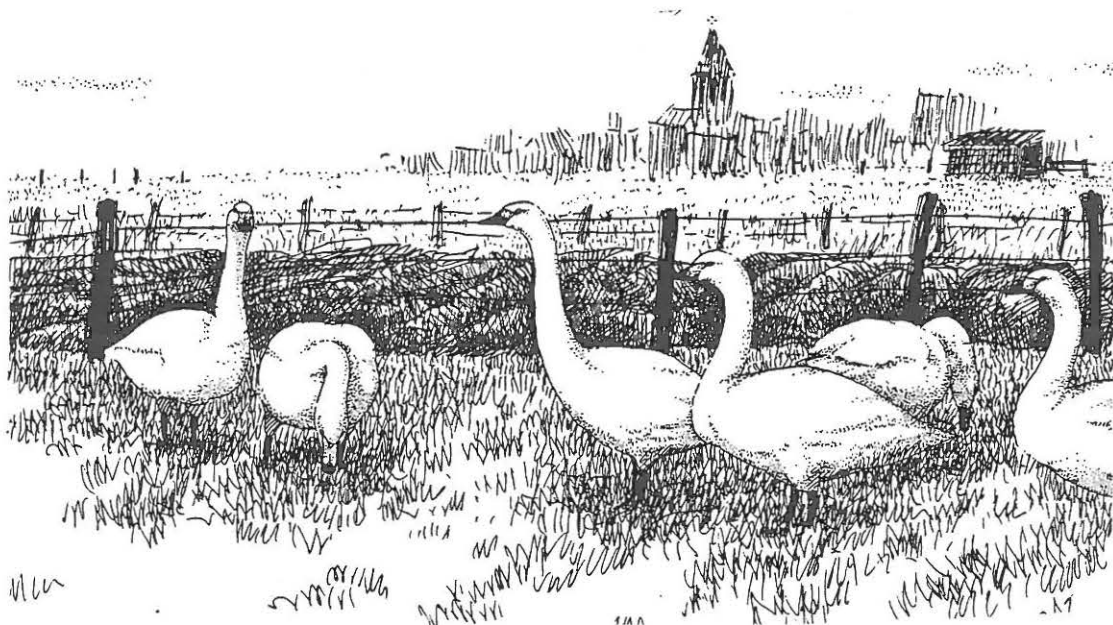
Vanaf 17-11 vestigt zich een groep rond de oude vuilnisbelt van Uitkerke van 13 ad. en 4 juv. (FV). Deze groep groeit aan tot 18 ad. en 4 juv. op 19-11 (TDF, JM). Op 22-11 vonden Map en JVG een aangeschoten ex. aldaar! Het dier wordt na verzorging opnieuw vrijgelaten. Op 24-11 verblijven er 19 ad. en 5 juv. overdag waarvan er 's avonds eerst 9 en later 8 ex. in noordoostelijke richting op slaaptrek verdwijnen (naar Distrigas of de Vagevuurvijvers?); 7 ex. blijven t.p. Op 25-11 verblijven minstens 30 ad. en 4 juv. in het Uitkerkse (FV, MaP); Op 27-11 is de groep in 3 stukken uiteen gevallen (FV, JS) :

- 7 ad. aan de Zielebrug (=Schoeringe weiden);

- 7 ad., 4 juv. aan de Ganzeweiden;

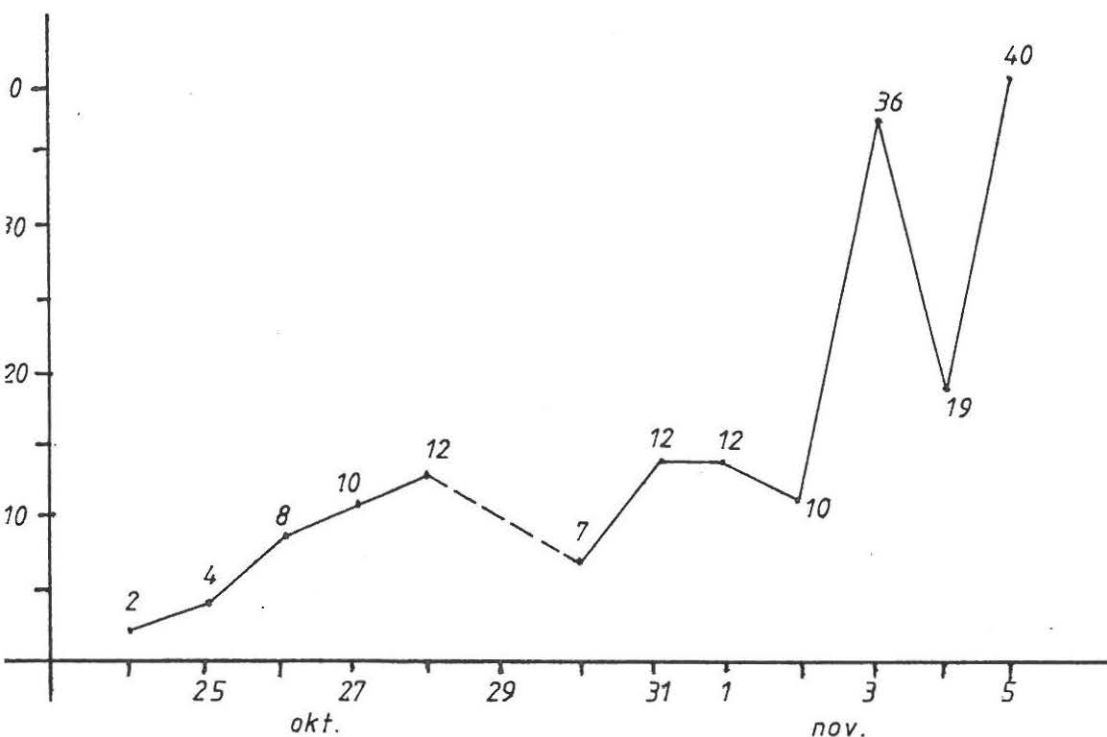
- 8 ad., 1 juv. aan het stort (waaronder het aangeschoten ex.).

Op 28-11 komen 8 ex. slapen op de Vagevuurvijvers (MaP). Van 02 tot 06-12 bevinden zich 4 ad. aan de Zielebrug (JS, PDC, MaP, FV); alleen op 05-12 verblijven deze ex. langs de Linzestraat te Houtave (CW). Op 06-12 duiken 8 ad. en 4 juv. samen met 3 Knobbelzwanen op aan de eendekooi te Wenduine. Deze groep groeit aan tot 17 ad., 4 juv. op 12-12 en 18 ad., 4 juv. van 13 tot 22-12 (FV, MaP, FW). Verplaatsingen worden regelmatig vastgesteld (verstoring?). Vanaf 24-12 verdwijnt de groep aan de camping van Wenduine en verschijnen 21 ad. en 8 juv. aan de Zielebrug op 26-12 (FV, FW, PBU, JVP). Een nieuwe groep? Tot 05-01 blijven 17 ad., 4 juv. t.p. (FW e.a.), maar op 10-01 zijn alle Zwanen in het complex verdwenen (verschuiving wegens de erg zachte temp.). Vanaf 14-01 opnieuw 4 ad., 2 juv. aanwezig (FW), vanaf 23-01 (YDS) 5 ad. en 2 juv. en vanaf 04-02 7 ad., 2 juv. (FDS, JVG). Nadien nog slechts 1 uitschieter : 17-02 14 ad., 2 juv. (MaP) (voorjaarsdoortrek?). Op 25-02 geen Zwanen meer aanwezig (FDS).

b) Achterhaven Dudzele - Zeebrugge

In de Achterhaven worden de eerste Zwanen voor de regio gemeld. Op 24-10 : 2 ad. (FDR). Daarna lopen de aantallen geleidelijk op met maximaal 40 ex. op 05-11 (GDP). (Grafiek)

Daarna dalen de aantallen slechts lichtjes en op 15 en 21-11 zijn nog resp. 30 ex. (GoT, EV) en 24 ad., 1 juv. (FW, TDF) aanwezig. Ondertussen vindt ongetwijfeld uitwisseling met andere gebieden (o.a. Uitkerke) plaats. Vanaf eind nov. daalt het aantal ex. en het aantal wrnm. pijlsnel. Op 25-12 noteren we het dec.max. : 11 ad. (GDP, FW) en op 04-01 ziet FDR de laatste 4 ad. op de distriput.

c) De Zwinstreek

Na jarenlange afwezigheid (of werden de wrnm. onvoldoende doorgestuurd?) opnieuw een kortstondige pleistering! De eerste wrnm. voor het gebied : 01-11 2 ad. Zwin (TDF). Op 03-11 bemerkt DH 's morgens om 8h35 46 ex. die wellicht in het Zwin de nacht doorbrachten, op 04-11 niet meer aanwezig (FV). Begin dec. pleistert een groep van 8 ad. op de Vrede (GBu). FV bemerkt op 7-12 19 ad. aan de Cantelmoline (Westkapelle) en op 8-12 bemerkt FDS 12 ad. die om 15h30 uit Z op de Vrede toekomen. Uitwisseling met Hoeke en Oostkerke mag verondersteld worden, maar het complex werd onvoldoende geteld om de juiste toestand op te helderen. Op 17-01 besluiten we deze paragraaf met 12 ex. op de Vrede (GO, CVV).

d) Poldercomplex Oostkerke - Hoeke

Vanaf 04-12 tot 20-03 werden in sterk wisselend aantal Zwanen in dit gebied opgemerkt. Merkwaardig is tevens dat ze soms voor enkele dagen of weken verdwijnen en dan plotseling opnieuw opduiken. In het winterhalfjaar '88-'89 viel dit verschijnsel ook op (FDS). Een eerste wrnm. op 04-12 : 8 ad. (PM). Op 06-12 4 ad., 1 juv. (JVG) en op 09-12 : 21 ad. (GO). De volgende wrnm. pas op 26-12 : 9 ad., 1 juv. te Hoeke en 5 ex. langs de Krinkeldijk Oostkerke (DBL). Op resp. 2 en 8-01 13 ad. en 7 ad. aan Hoeke Molen (PM) en op 13-01 ontdekt RPi een vleugellam ex. aan de Hoekse Vaart. Begin febr. verblijven van 4 tot 6-02 kortstondig 3 ad. aan de kleiputten van Oostkerke (PM, FDS). Op 28-02, wanneer de Zwanen in andere gebieden reeds verdwijnen, noteren we plots 35 ad. en 2 juv. aan diezelfde kleiputten (FDS, DBL, PM). Gedurende de ganse maand maart vertoeven de Zwanen in en rond de Kleiputten. Op 06-03 tellen we 23 ad., 2 juv. en 2 juv./ad. (FDS), ze gaan in de kleiputten overnachten. De laatste wrnm. noteren we op 20-03 : 7 ad., 1 juv. (FDS, FW).

e) Overige gebieden

Damme : Uitzonderlijk 1 wrnm. ten Z van de Damse Vaart : 6 ad. op 9-11 langs de Pijpeweg FV.

Lissewege : 7 ad, t.p. op de Eendekooi op 25-11 (FW)

Meetkerke : 2 wrnm te Speien : 30-11 : 2 ad. (FV)

27-12 : 2 ad., 1 juv. (GO, CVV)

1 wrnm. Lage Moeren : 22-12 : 5 ad., 1 juv. (FV)

DE WILDE ZWAAN (CYGNUS CYGNUS) IN NOORDWEST-VLAANDEREN IN HET WINTERHALFJAAR 1987-1988

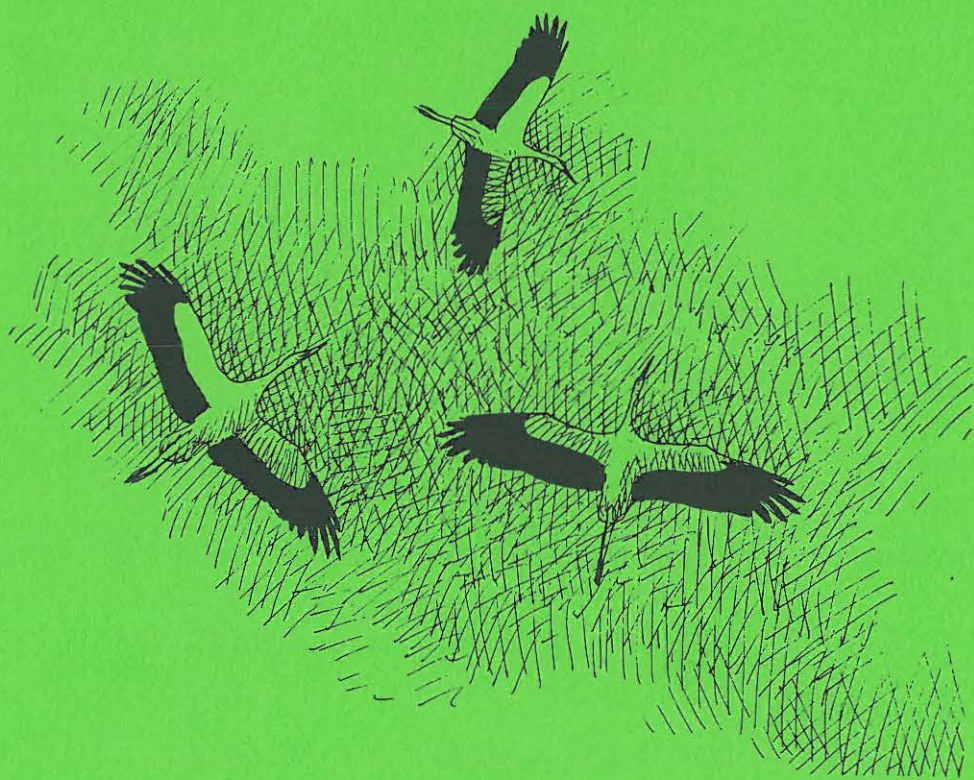
De erg zachte winter zorgde ervoor dat de Wilde Zwaan slechts in zeer klein aantal naar de regio afzakten.

Alle wrnm.

- Van 11-12 tot 12-03 vertoefden 4 ad. te Oudenburg (JVP, PBU, GBa).

- 13-01 4 ex. Ruddervoorde (GO)

GROTE WAADVOGELS

ROERDOMP (BOTAURUS STELLARIS)

door Luc Maertens

Slechts 5 wrnm. :

14-08	1 ex.	Zeebrugge	DRN
20-08	1 ex.	Achterhaven, Zeebrugge	GVT
15-09	1 ex.	Achterhaven, Zeebrugge	FW
19-12	1 ex.	Heist	DNG
01-05	1 ex.	Damme	RPI

WOUDAAPJE (IXOBRYCHUS MINUTUS)

door Luc Maertens

12-08	1 juv. t.p.	Bourgogne, Roksem-Eernegem	KM
-------	-------------	----------------------------	----

KLEINE ZILVERREIGER (EGRETta GARZETTA)

Twee wrnm. :

13-05	1 ad. zkl	Zeebrugge	FW
19-06 tot 11-08	1 ex.	Zwin, Knokke	GBu, e.a.

BLAUWE REIGER (ARDEA CINEREA)

door Luc Maertens

TrekwaarnemingenNajaar '87

21-07	3 ex. ZW	Uitkerke	JVG
01-08	6 ex. ZW	Roksem	PBu
09-08	5 ex. ZW	Uitkerke	JVG
06-08	6 ex. ZW	Roksem	JVP
11-08	5 ex. Z	Stalhille	JVP
12-08	6 ex. ZW	Vlissegem	JVP
15-08	5 ex. ZW	St.-Andries	GDP
15-08	3 ex. ZW	Roksempuut	JVP
16-08	7 ex. ZW	Stalhille	JVP
05-09	4 ex. ZW	Fonteintjes	TG, HEP, e.a.
18-10	4 ex. ZW	Roksempuut	JVP, PBu
20-10	10 ex. Z	uit zee komend te Heist	MaP
20-10	19 ex. ZW	Roksem	JVP
27-10	13 ex. Z	Knokke	MaP

Voorjaar '88

31-03	3 ex.	NO	St.-Michiels	JVP
02-04	7 ex.	NO	Uitkerke	FW
03-04	2 ex.	NO	Roksempuut	JVP
03-04	6 ex.	NO	Zwin, Int. Dijk	FDR, FW, NE, RDJ
08-04	2 ex.	NO	Ettelgempuut	JVP
14-04	1 ex.	NO	Roksem	JVP, PBu
14-04	1 ex.	NO	Int. Dijk, Zwin	FV, FDR, e.a.
14-04	1 ex.	NO	Stapelterrein Heist	FW
26-04	1 ex.	NO	Brugge, Station	JVP
30-04	4 ex.	NO	Zwinbosjes, Knokke	FW, FDR, e.a.
01-05	2 ex.	ZO	St.-Michiels	FW

Broedseizoen '88

Westkerke	80 koppels	GBu
Zwin	60 koppels	GBu

Van de kolonie in Dudzele zijn er geen geg. doorgestuurd.

PURPERREIGER (ARDEA PURPUREA)

door Luc Maertens

Zoals elk jaar doortrekkend in zeer klein aantal, vooral in aug. en in april-mei.

najaar '87

01-08	1 ex.	samen met 3 Blauwe Reigers, zowel aan de Roksempuut (PBu) als aan de Ettelgempuut (EV) waargenomen.
12-08	1 ex.	Achterhaven PB

Voorjaar '88

01-04	3 ex.	NO	Zwinbosjes	PAL
12-04	2 ex.	NO	Zwinbosjes	PAL
14-04	1 ex.	NO	Blankenberge	JVG
15-04	2 ex.	NO	Fonteintjes	RDS, FDR
16-04	1 ex.		Blankenberge	JSL, DZR
	2 ex.		Knokke	BF
29-04	1 ex.	NO	Fonteintjes	DZR
05-05	1 ex.	No	Achterhaven	GDP
12-05	1 ex.	NO	Zwin	BC
15-05	1 ex.	NO	St.-Andries	GDP

ZWARTE OOIEVAAR (CICONIA NIGRA)

door Luc Maertens

28-08 1 ex. Zeebrugge G. Spanoghe
 14-05 1 ex. O Knokke, centrum FB

OOIEVAAR (CICONIA CICONIA)

door Luc Maertens

Door de kolonie van het Zwin wordt te weinig aandacht geschonken aan de Ooievaar. Het is nochtans interessant op Ooievaars te letten aangezien deze van het Zwin geringd worden onder het loopbeen en ex. die niet tot deze kolonie behoren aldus kunnen worden herkend; hetzij door de afwezigheid van een ring, hetzij bvb. door een ring boven het loopbeen zoals men in Nederland Ringt. Verschillende vogels konden op deze manier worden herkend.

Qua verspreiding wordt regelmatig een fouragerend ex. van de kolonie van het Zwin opgemerkt rond de Put van Cloedt en zelfs tot in Zeebrugge. Het betreft een solitair mannetje met een ietwat afhangende vleugel.

Alle wrnm. :

Najaar :

14-09 2 ex. opvliegend Achterhaven, Zeebrugge MaP

Winter

Gedurende de winter '87-'88 geregeld een ongeringd ex. een in Nederland geringd ex. in het Zwin (GBu, MVDW, DD, EV, ea.).

Voorjaar

01-04	1 ongeringd ex. t.p.	Achterhaven, Zeebrugge	TDS
01-04	1 ex. W	Jabbeke	MP
22-04	2 ex. t.p.	Roksempuut	RDJ
23-04	2 ex. NO	Roksem	JVP
03-05	2 ex. t.p.	Ettelgempuut	PBu
13-05	1 ex.	Vuurtoren, Heist	LV, DV
14-05	1 ongeringd ex. t.p.	Achterhaven, Zeebrugge	FW, FDR, ea.
13-06	1 ongeringd ex. t.p.	Vuurtoren, Heist	LV, DV
13-06	1 ex. t.p.	Kaleshoek, Lapscheure	FW

ZWARTE IBIS (PLEGADIS FALCINELLUS)

door Luc Maertens

13-12 1 ex. circa 10 min. t.p., daarna ZW Roksempuut JVP, EL

LEPELAAR (PLATEALA LEUCORODIA)

door Luc Maertens en Jurgen Vanpraet

Inleiding

In totaal werden 49 wrnm. verzameld : 2 zomer-, 25 najaars-, 6 winter- en 16 voorjaarswrnm.

In de Achterhaven werden dit jaar slechts 5 maal pleisterende Lepelaars genoteerd (4x1 ex. en 1x2 ex.) 50% van de wrnm. zijn afkomstig uit de Zwinstreek.

Zwin en omgeving

De eerste Lepelaar werd dit jaar reeds op 07-07 gesignaleerd (FW, MG). Het duurt tot 13-08 vooraleer weer Lepelaars werden gezien (of werden niet alle wrnm. doorgestuurd?) : 2 ex. (KMa, PBu). De aantallen blijven laag (3 a 8 ex.) gedurende de ganse maand aug. Begin sept. wordt het max. genoteerd : 36 ex. op 04-09 (VLD, GDS, BL). De volgende dag zijn slechts 5 ex. aanwezig, terwijl op 09-09 terug 21 ex. t.p. zijn (GO, DT). De aantallen verminderen terug in de loop van de maand sept., en in okt. worden nog max. 5 ex. genoteerd (18-10 JVG).

Tot 30-11 blijft 1 ex. aanwezig (GBu). Ook op 02-12 wordt nog een Lepelaar genoteerd in het Zwin (FV).

In het voorjaar zijn de aantallen traditioneel heel wat lager. We noteren slechts 3 wrnm. van pleisterende ex. in de Zwinstreek :

05-05	2 ex.	GMa
28-05	10 ex.	GO
25-06	3 ex.	GO

Trekwrnm.Najaar '87

22-08	6 ex.	ZW	Eernegem	KM
27-08	10 ex.	ZW	Achterhaven	PB, GDS, e.a.
27-08	14 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
28-08	16 ex.	ZW	Roksem	JVP
15-09	12 ex.	ZW	St.-Michiels	FW
25-09	32 ex.	ZW	Roksem	JVP, PBu

VOorjaar '88

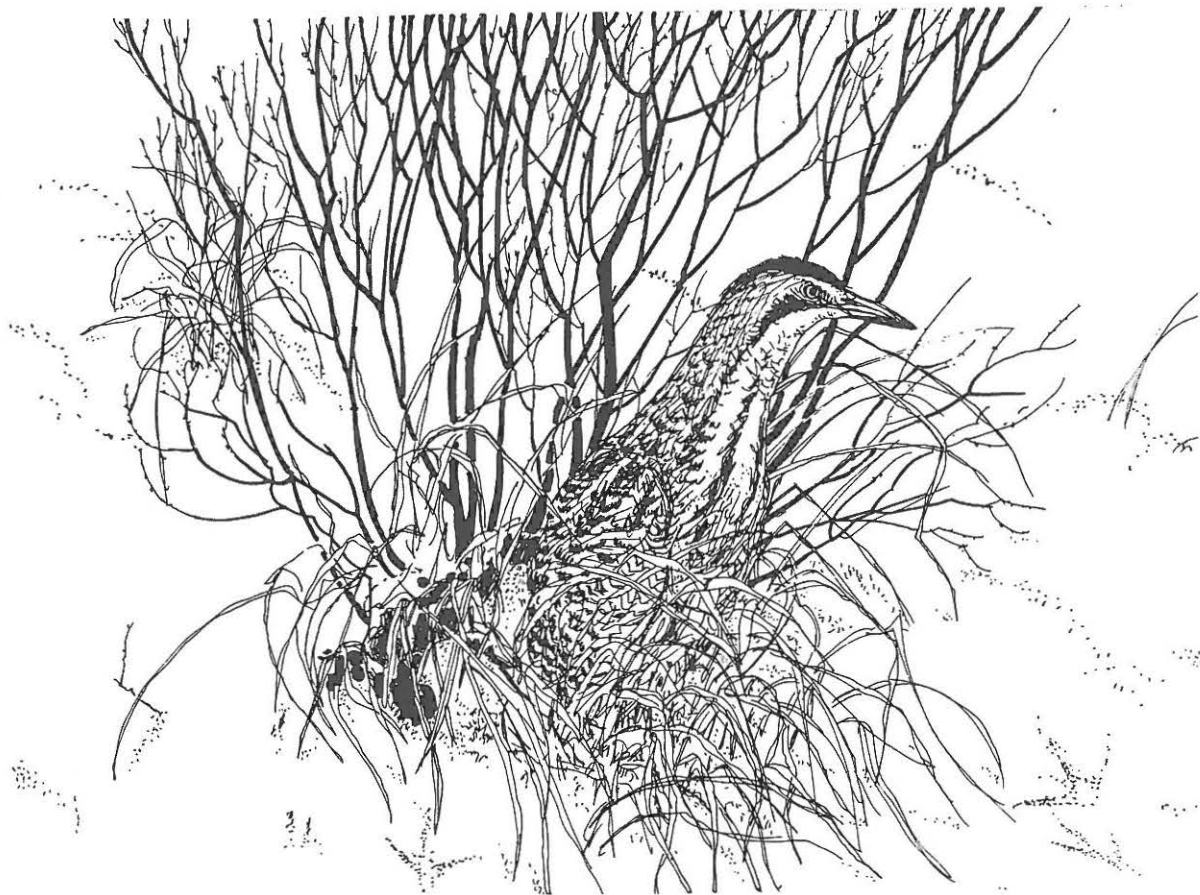
11-03	1 ex.	NO	Achterhaven	TDS, GVT
15-03	14 ex.	O	Knokke	PBL
03-04	2 ex.	O	Zwinbosjes	PaL
15-04	5 ex.	NO	Uitkerke t.p.	JVG
18-04	4 ex.	NO	Fonteintjes, Zeebrugge	LLD
18-04	5 ex.	NO	" "	LV, DV
28-04	2 ex.	NO	Blankenberge	WDF
03-05	4 ex.	ZW	Wenduine	MVDW, DD
08-05	1 ex.	NO	Uitkerke	JVG, P. Marmenant
13-05	1 ex.	NO	Achterhaven	FW

FLAMINGO (PHOENICOPTERUS RUBER)

door Luc Maertens

Alle wrnm. :

28-01	1 ex.	Zwin	GO, CVV
29-04	1 ex.	Achterhaven	LL
01-05	1 ex.	overvliegend Roksempuut	PBu

DAGROOFVOGELS

WESPENDIEF (PERNIS APIVORUS)

door Peter Sys

Najaar '87 :

03-07 1 ex. t.p. Vloetenveld (WLT,JVi)
 07-07 1 ex. Z in de Achterhaven te Zeebrugge om 9h54 (TDF)
 19-07 1 ex. Boompje St.-Andries (TDF)
 10-08 1 ex. ZW in de Zwinbosjes (DH)
 12-08 1 ex. ZW in de Zwinbosjes (DH)
 15-08 1 ex. Z Put van Zevenkerke om 18h55 (WLT)
 15-08 1 ex. Koestraat bij Bloemendale,
 vloog verder naar de Koude Keuken (J.Neyrinck)
 16-08 1 ex. (gevlekte vorm, 1 staartpen) Duivelsgat
 St.-Andries (BC,GS)
 06-09 1 ex. ZW in de Zwinbosjes (DH)
 07-09 1 ex. in het Bulskampveld te Beernem, samen met Buizerd (VKR)
 17-09 1 ex. ZW in de Zwinbosjes (DH)
 26-09 2 ex. ZW Ronselarestraat Dudzele om 16h10-16h20 (FDS)
 11-10 1 ex. ZO boven het O.T. Brugge om 9h40 (FDR,RV)

Voorjaar en zomer '88 :

24-04 1 ex. op trek boven Texaco (BP,FB)
 15-05 1 ex. NO te St.-Andries om 16h50 (GDP)
 20-05 1 ex. t.p. Vloetenveld (WLT)
 22-05 1 ex. NO Hazegraspolder Knokke om 9h15 (JS,NE)
 23-05 1 ex. NO om 10h33 te Damme (FDS)
 23-05 1 ex. lichte fase NO om 12h44 Dianadreef 31 St.-Michiels
 (FW,FDR)
 23-05 1 ex. NO Siska om 18h30 (PDc)
 25-05 1 ex. ZW te St.-Michiels om 10h30 (GO)
 16-06 2 ex. waarvan 1 baltste! aan de Villa. Vlogen verder richting
 Vloetenveld (J.Neyrinck)

ZWARTE WOUW (MILVUS MIGRANS)

door Peter Sys

Alle wrnm. :

17-04 1 ex. NW om 18h07 Ronselarestraat Dudzele (FDS)
 18-04 1 ex. ZW om 13h31-13h43 langs de Int. Dijk (FW)
 1 ex. bij het Stapelterrein te Heist (Paul Vandaele)
 25-04 1 ex. naar N over de dorpskern van Oostkamp (PK)
 29-04 1 ex. NO 17h05-17h10 aan de Roksempot (PBu,EL)
 01-05 1 ex. OZO te Roksem om 10h31 (JVP)
 01-05 1 ex. OZO te Roksem om 12h03-12h09 (PBu)
 01-05 1 ex. NO in de Achterhaven te Zeebrugge om 11h30 (DVT)
 01-05 1 ex. O Distrigaz-Zeebrugge tussen 15h en 16h (RMLa,AHo,Sca)

01-05 2 ex. NO boven het Zwin (roofvogeltelpost) om 9h41
 01-05 1 ex. NO boven het Zwin om 10h41 (")
 01-05 1 ex. NO boven het Zwin om 15h29 (")
 23-05 1 ex. O boven de Kleip. van Heist (FDR)

Slechts 1 najaarswrnm. :

17-08 1 ex. in de Meersen van Eernegem (KMa)

Opvallend is het grote aantal wrnm. op 01-05

RODE WOUW (MILVUS MILVUS)

door Peter Sys

Alle wrnm. :

03-01 1 ex. NW te Blankenberge om 10h45 (MaP)
 15-03 1 ex. t.p. te Roksem (Zeeweg en Osseweg). Bleef daar slapen
 en was op 16-03 tot in de voormiddag nog steeds aanwezig (JVP, PBu)
 17-03 1 ex. cirkelend te Lichtervelde (GVH)
 18-03 1 ex. Z te Snellegem om 17h00 (MP)
 19-03 2 ex. NO boven de Fonteintjes om 13h00 (JVG)
 20-03 1 ex. te Meetkerke om 13h24 (MG)
 30-03 1 ex. te Uitkerke om 11h20 (JVG)
 01-04 1 ex. ZW boven de Int. Dijk om 15h37 (FW, TDF)
 10-04 1 ex. NO te Eernegem om 11h50-12h05
 (nabij Streulestraat) (PBu)
 12-04 1 ex. NO te St.-Michiels (HDB, ADL)
 14-04 2 ex. NO boven Blankenberge om 13h35-13h51. Cirkelden zeer
 hoog, samen met 1 arend species (mogelijk juv
 Zeearend!), 1 Bruine Kiekendief en 3 Buizerden (JVG)
 18-04 2 ex. NO boven de Fonteintjes om 13h00 (JVG)
 21-04 1 ex. bij de afrit autostrade Oostkamp (KMa)
 23-04 1 ex. in de Achterhaven te Zeebrugge (GDS, VVD)
 30-04 1 ex. no om 11h20 te Uitkerke (JVG)
 01-05 1 ex. t.p. 11h05-11h15 Kerktoeren Oostkamp (FDS, MVDW, MVC)
 01-05 1 ex. t.p. 12h50-13h10 " " (ander ex.) (idem)
 01-05 1 ex. O te Meetkerke om 15h45 (GO)
 02-05 1 ex. t.p. om 12h00 in de Achterhaven te Zeebrugge (TG)
 02-05 1 ex. Z te St.-Andries boven de Jachthoornlaan om 19h35 (TDF)
 03-05 1 ex. NO te Uitkerke om 10h30 (JVG)

Slechts 1 najaarswrnm. :

07-07 1 ex. in het Beverhoutsveld te Beernem-Oedelem, verjaagd door
 kraaien (VKR)

BRUINE KIEKENDIEF (CIRCUS AEROGINOSUS)

door Frank De Scheemaeker

Inleiding

In het totaal bereikten ons 241 waarnemingen betreffende 295 a 297 ex. Dit is een lichte stijging in vergelijking tot de vorige jaarboekperiode (De Scheemaeker, 1987). Zowel het aantal voorjaars- als najaarsdoortrekkers lag beduidend hoger, evenals het aantal najaarspleisteraars. Alleen het aantal voorjaarspleisteraars bleef constant. We kregen verder 2 geslaagde en 1 mislukt broedgeval doorgestuurd.

Najaar 19871. Najaarspleisteraars

- Zwin en omgeving tot de vrede

Geen juli waarnemingen. In augustus regelmatig waarnemingen van juv. ex. Jammergenoeg zijn geen slaappleaats tellingen voor handen. In het totaal slechts 15 augustus en 3 september waarnemingen betreffende 21 ex. (18 juv. 2 w., 1w./mm.) De afname is op zijn minst abnormaal te noemen.

- Achterhaven Dudzele-Zeebrugge

In het totaal 30 wrnm. betreffende 44 ex. Zes uit juli, 12 uit aug., 7 uit sept., en nog eens 5 uit oktober. Het betroffen 9 wijf, 14 wijf/juv., 20 juv. en 1 ex. Er vielen geen opvallende pieken of hoge aantallen te noteren. 1ste wrnm. : 05-07 : 2 wijf/juv. (FW), laatste wrnm. 18-10 : 2 ex. (FDS,WAB). Ook hier een opvallende afname van het aantal pleisterende ex. de laatste jaren.

- Dudzele-Oostkerke : Ronselare weiden

Tussen 4 en 22 aug. liggen 6 wrnm. voor. Het betrof telkens een wijfje of juv. Op 16.08 vloog 1 ex. om 20.00u resoluut richting Achterhaven (wellicht slaaptrek) (FDS,GDP).

- Hoeke

Na het mislukte broedseizoen aldaar, slechts 1 wrnm. : 26-07-87 : 1 wijf. (GO).

- Zuienkerke-Uitkerke

Het gebied in opgang voor de Bruine Kiek. In het totaal met

minder dan 24 wrnm. betreffende 48 ex. : 3 man, 12 wijf, 8 wijf/juv., 14 juv., 10 spec. 8 juli, 5 aug., 6 sept., 4 okt., 1 imm. en 1 dec. wrnm. Eerste wrnm. reeds op 08-07 : w./juv. (MaP) In aug. wordt een slaappleats ontdekt te Zuienkerke : op 19-08 slieden daar 3 ex., op 21 en 23-08 telkens een 6-tal ex. (FOR,JS,RV). Daarna geen wrnm. van de slaappleats meer ontvangen. Op 30-08 een 6-tal ex. t.p. in het gebied. Op 30 sept. vinden JVG en MaP een met hagel doorzeefd adult wijfje langs het Blankenbergs Vaartje. Het zoveelste jammerlijk bewijs dat nog steeds op onze stootvogels geschoten wordt! Daarna volgen 4 mooi gespreide okt. wrnm. (waaronder 3 keer 1 juv. en op 3-12 was er nog een w/imm. aanwezig). (JS)

- Meetkerke

Alle wrnm. : 07-07 1 man (Eendekooi) (LDq,ID)
 29-08 1 man + juv (JS)
 06-09 1 man (WAB,RU)

Opvallend is toch wel dat op 3 wrnm. telkens 1 man. gesignaleerd werd.

- Stalhille

Alle wrnm. : 31-08 1 man (JVP)
 27-11 1 wijf (FV)

- Vlissegem

Alle wrnm. : 09-07 1 ex. (JVP)
 31-07 1 w. + 1 ex. (JVP)

- Nieuwmunster

Een wrnm. : 20-08 1 a 2 w/juv. (JS, PM)

- Lissewege

Een wrnm. : 20-08 ad., wijf r. Achterhaven 17.29 (FW)

- O.T. Brugge

Een wrnm. : 11.10 ad., wijf. t.p. (FDR,RV)

- ST.-Andries

Een wrnm. : 16-08 1 wijfje (Villa) (FDR,RV)

2. Najaarsdoortrekkers

Het najaar 1987 leverde ons 16 wrnm. op betreffende 22 ex.

Topdecade was de laatste van aug. met 9 ex. Opmerkelijk waren ook de 8 trekkers in de tweede decade van okt. De eerste trekker werd op 11-08 genoteerd : 1 wijf./juv. Blankenberge (MaP). De laatste twee op 19-10 : 1 juv. man. ZW te Meetkerke (JzV) en 1 ex. ZW Beverhoutsveld (VKR).

maand	decade	M	W	W/JUV.	JUV.	EX.	TOTAAL
aug.	1	-	-	-	-	-	0
	2	-	-	2	1	-	3
	3	-	-	2	3	4	9
sept.	1	-	1	1	-	-	2
	2	-	-	-	-	-	0
	3	-	-	-	-	-	0
okt.	1	-	-	-	-	-	0
	2	-	1	-	2	5	8
totaal		0	2	5	6	9	22

Tabel 1 : Najaarsdoortrekkers per decade, leeftijd en geslacht

- Doortrekplaatsen : we noteren slechts 3 ex. langs de kust : Blankenberge (1), Wenduine (1) en Knokke (1) en 12 ex. in de polder : Achterhaven (3), Dudzele (3), Zuienkerke (5) en Meetkerke (1). In het binnenland niet minder dan 7 ex. : Oedelem (2), St.-Kruis (2), St.-Andries (2).

In tegenstelling tot de voorjaarsdoortrek die grotendeels langs de kust zelf loopt, gaat de najaarsdoortrek verspreid over de ganse regio.

- Waarnemers : MaP, FDS, JS, FW, TDF, FDR, RDJ, GDP, BC, JzV, VRK

Voorjaar 1988

1. Voorjaarsdoortrekkers

Het voorjaar 1988 bracht ons 94 wrnm. betreffende 104 ex. De eerste trekker noteerden we op 02-04 : 1 wijf NO Achterhaven (FW). Topdecade was de tweede van april met 37 ex. Topdag was 14-04 met 26 ex. Opvallend was het hoog aantal mannetjes in april. Niet minder dan 24 van de 62 ex. waren man. (=38%) t.o.v. 2 man op 57 ex. in 1987 (=4%) De laatste trekkers werden op 23-05 gemeld : zowel te Damme, Heist als Blankenberge 1 ex. NO.

maand	decade	M	W	IMM.	W/IMM.	EX.	TOTAAL
april	1	5	4	-	3	-	12
	2	15	8	5	4	5	37
	3	4	1	1	2	5	13
mei	1	-	9	1	5	2	17
	2	-	4	4	5	6	19
	3	-	-	-	5	1	6
totaal		24	26	11	24	19	104

Tabel 2 : Voorjaarsdoortrekkers per decade, leeftijd en geslacht

- Doortrekpatroon : Kuststrook : 72 ex. met als voornaamste plaatsen Zwin (36), Heist(13), Fonteintjes (8), Blankenberge (7), Voorhaven (5), Wenduine (3), Vosseslag (1).
Polder : 25 ex. met als voornaamste plaatsen Achterhaven (20), Damme (2), Dudzele (2), Hoeke (1).
Binnenland : 6 ex. met als voornaamste plaatsen Brugge (1), Oostkamp (1), St.-Michiels (2) en Zedelgem (2).

2.Voorjaarspleisteraars

We noteerden in het voorjaar 1989 43 wrnm. betreffende 60 pleisterende ex. Hoofdpleisterplaatsen waren te Zeebrugge Achterhaven, het polder complex van Uitkerke en de streek van Hoeke. Hieronder vindt u een samenvatting per gebied.

- Achterhaven Zeebrugge	15 wrnm.	19 ex.
- Poldercomplex Uitkerke	9 wrnm.	15 ex.
- Poldercomplex Hoeke	9 wrnm.	10 ex.
- Roksem	3 wrnm.	5 ex.
- Lapscheure	2 wrnm.	6 ex.
- Nieuwmunster	1 wrnm.	1 ex.
- Wenduine	1 wrnm.	1 ex.
- Damme	1 wrnm.	1 ex.
- Knokke	1 wrnm.	1 ex.
- Brugge	1 wrnm.	1 ex.

3.Broedgevallen

Opnieuw 2 gelukke broedgevallen in 1989, telkens in blok 1. In blok 2 noteerden we opnieuw een mislukt broedgeval. Opmerkelijk

is dat de geslaagde broedgevallen op een akker plaats hadden.

Dankwoord

Een woord van dank aan alle tellers en in het bijzonder FW, FDR, TDS, MaP, TDF, JVP, RDJ, NE, DC, JVG, ID, FDS, PB, DIG, DZR, MVC, MVDW, DD, LMa, NDC, BSP, JSL, SAG, PK, GOT, PaL, SF, PeL, KR, JS, BC, GDP, JzV, VRK.

BLAUWE KIEKENDIEF (CIRCUS CYANEUS)

door Jan Seys

Inleiding

Het winterhalfjaar 1987-1988 was zonder meer een uitzonderlijke zachte winter. Dit weerspiegelt zich dan ook in het relatief gering aantal wrnm. in onze streek, nl. 215 wrnm. betreffende 270 ex. Hiervan waren nauwelijks 2% mannetjes wat binnen de verwachtingen ligt voor een zachte winter. Het relatief aantal wrnm. van man. schommelde in de afgelopen 8 winterhalfjaren in NW-Vlaanderen immers tussen 2 en 14%. Vergelijken we de waarde voor '87-'88 met die van '83-'84, die ook als een uitzonderlijk zachte winter kon worden bestempeld, dan vinden we een sterke analoge situatie : 268 wrnm. van 386-397 ex., waarvan 2% man.

Het poldercomplex Uitkerke-Wenduine-Meetkerke staat ook dit jaar weer in voor zowat de helft van de wrnm.

Bespreking overwinteringsgebieden :

a) Hoeke - Oostkerke - Damme

Het aantal wrnm. uit dit gebied is zeer beperkt, niet in het minst door het feit dat het de laatste jaren steeds minder door ornithologen wordt bezocht.

We noteren slechts 7 wrnm. van individuele ex. in wijffjeskleed en dit op 27-12, 12-01, 16-02, 20-03, 01 en 03-04.

Slaapplaatsmeldingen voor deze winter zijn ons niet bekend.

b) Zwinstreek

De eerste wrnm. betreft een wijffe op 03-10 te Westkapelle (MaP), vermoedelijk een doortrekkend ex. Vanaf 01-11 tot 01-04 worden regelmatig 1 a 2 w. waargenomen in de Zwinvlakte of over de polders van de Vrede en het Dievegat. Op 12-12 sliepen volgen GBu 7 w./j. in het Zwin. Laatstgenoemdevermeldt trouwens de 'overwintering van 12 ex.' in de Zwinstreek. Deze aantallen dienen mijns inzien veeleer als een uitzonderlijk dec.max. worden gezien, dan als een cte. overwinterend aantal.

c) Achterhaven Zeebrugge

De trek komt langzaam op gang tijdens de maanden juli tot sept. Volgens het aantal 'zuivere' trekwaarnemingen ligt de najaarspiek in okt., de tweede benadering suggereert evenwel een hoogtepunt in nov. De overwinterende sperwers trekken mogelijks reeds weg vanaf dec., maar zeker vanaf febr. Zuidelijker overwinterende vogels zorgden voor een doortrekpiek in april. Op 16-04 werden niet minder dan 16 ex. opgetekend, waarvan 13 over het Zwin (TDS, FW, FDR, RDJ en NE). Het catalogeren als doortrekker blijft evenwel een moeilijke zaak. Op dezelfde bleef ook een sperwer pleisteren. De relativiteit van een en ander wordt ook aangetoond op 17-04. Met een halfuur verschil werd toen langs de Int. Dijk een No en ZW ex. opgetekend (KMa, KM, PBu, YDS, FW en FDR).

De geografische spreiding van de trek verschilde tijdens de rapporteringsperiode naargelang het najaars- of voorjaarstrek betref. De najaarstrek verliep meer landinwaarts . 47.6% van de 'zuivere' trekwrnm. gebeurden in de polders, 38.1% in Zandig Vlaanderen en 14.3% aan de Kust (n=21). In het voorjaar lagen deze cijfers resp. op 17.3%, 17.3% en 64.2% (n=28). De verschillen in geografische spreiding van het totaal aantal waargenomen ex. (tabel onder fig.1) worden dus meer dan waarschijnlijk veroorzaakt door de trekkende ex. In absolute termen bevat Zandig-Vlaanderen, met uitzondering van okt. en nov. waarvoor de aantallen merkkelijk hoger liggen, een vrij stabiel sperwerbevolking.

Slaapplaatsen

Overwinterende of doortrekkende sperwers maken gebruik van (collectieve) slaapplaatsen. In het verleden kon reeds worden vastgesteld dat tot 10 ex. overnachten in het Zwin en 14 ex. in het boscomplex te St.-Andries-Loppem. (DECLERCQ L., 1982 en 1983). Het posten bij de verschillende locaties is evenwel in ongebruik geraakt. De aantallen zijn dan ook ondermaats. Op de slaapplaats te Knokke werden max. 3 ex. (8-12 FDS) genoteerd. Te St.-Andries hoogstens een wijfje (28-02 FW). Aanvullend zijn wel enkele wrnm. betreffende ex. op slaaptrek vanuit de Meetkerkse Moeren (17-10 1 ex. TDF) en het Waggelwater (3-10 en 12-10 telkens 1 ex. FDS), allen richting St.-Andries.

Het is evenwel duidelijk dat nog andere slaapplaatsen bestaan. In de polders werd slaaptrek opgetekend in vrijwel alle richtingen. Te Nieuwmunster zowel in ZW-richting (25-12 1 w. 16h02 FW) als in richting De Haan (02-02 1 w. 17h15 FW). Daarnaast zijn er nog wrnm. uit Speien (13-11 1 ex. 17h00 N, JS), Uitkerke-Vaartstr. (18-11 1 ex. 21h00 NW, JS) en Dudzele-Ronselaere (5-12 1 ex. 16h40 z, FDS). Te Roksem werden eveneens een aantal wrnm. bij valavond verricht (5-12 1 ex., 15-02 1 ex. 17h36 en 23-02 1 ex. 18h15 JVP). Tenslotte wijzen de wrnm. op 28-11 van een mannetje en een wijfje in het Beverhoutsveld (17h00, VKR), op 29-12 van 1 ex. aan het station te Brugge (17h01 1 ex. JVP), op 31-01 aan het Spijkerkasteel (17h22 1 ex. CW) en op 19-03 aan het Maleveld (18h10 1 ex. CW) op de aanwezigheid van nog andere slaapplaatsen.

Jachtgebieden en voedseltrek

In feite gaat het hier om een restklasse. Gevallen die noch als (slaap)trek noch als broedgeval werden doorgegeven staan hier vermeld. De indeling in gebieden heeft een arbitrair karakter. Wrrnm. uit ogenschijnlijk verschillende gebieden kunnen op eenzelfde ex. slaan. Zo werd een op 30-08 geringd ex. te St.-Andries teruggevangen te Oostkamp op 21-09 en 6-10. Op 11-01 werd een wijfje te Oostkamp gevangen, die eerder op 17-11 geringd werd te St.-Andries (RV). Verplaatsingen van enkele kilometers zijn dus bepaald geen uitzondering. Bovendien melde GBU een overwintering van een 15-tal ex. in het Zwin, terwijl er anderzijds nooit meer dan 3 ex. werden doorgegeven. Ringonderzoek in het verleden heeft evenwel reeds aangetoond dat soms heelwat meer sperwers overwinteren dan de wrnm. doen vermoeden (DECLERCQ L., 1983). Tijdens de voorliggende periode werden bv. 24 verschillende sperwers geringd te St.-Andries, terwijl er nooit meer dan 2 ex. werden gezien (RV). Een en ander doet dus vermoeden dat een populatie binnen een bepaald gebied voortdurend in beweging is.

Iedere aantalschatting heeft dus een sterk voorwaardelijk karakter. In feite is onderstaand overzicht veeleer een opsomming van de gebieden waar de sperwer op jacht of voedseltrek werd gezien. Tweemaal werd daarbij een spreek en tweemaal werd daarbij een huismus als prooi opgetekend (JS, VKR). Een wrnm. maakt melding van de jacht op een groep mezen (RV).

Wij geven telkens de eerste en de laatste wrnm. datum, evenals de datum waarop een maximum werd waargenomen. Wanneer zowel een wijfje als een manntje werden opgetekend maar op verschillende data, werden beide wrnm. samengeteld om het max. weer te geven. In die gevallen wordt geen max.-datum vermeld. Tenslotte wordt het aantal wrnm. opgegeven.

Rooigem
jagend op spreek
+15

Gebied	Data	max.	dat.max.	aantal
Roksem	03-08 08-04	2	11-11 17-01	21
Eernegem	17-08 26-03	2	25-10	10
Ettelgemput	04-08 24-01	1	04-11	3
Bekegem	26-09	1		1
Zedelgem-Vloetem	07-04	1 w.		1
Veldegem-Bouterdreef	13-12	1		1
Wijnendaele	19-10 03-04	1		3
Nieuwmunster	14-12 07-02	1 w.		3
Noordede	23-11 13-01	3		9
De Haan	18-10 22-01	2		7
Wenduine	09-11 04-04	1		7
Uitkerke-Zuilenkerke	11-09 19-03	2		18
Blankenberge	18-10 03-04	1		14
Fonteintjes	03-10	1		1
St.-Pieters-Speien	13-11 10-12	2		6
Meetkerke Moeren	06-09 27-03	2		15
St.-Andries-Waggelwater	03-10 19-03	1		4
St.-Pieters Blauwe Toren	12-10 26-12	1		2
St.-Andries-Bloemendaele	17-09 28-02	1		5
Jabbeke	09-01 19-03	1		3
Zeebrugge-Achterhaven	01-07 14-02	1		10
Lissewege	13-08 02-04	1		3
Dudzele	11-11 14-02	1		4
Dudzele-Ronselare	10-08 03-04	2		17
Knokke-Zwin	22-08 28-04	3	27-01	17
Westkapelle	15-11 18-12	1		10
Oostkerke	04-12 09-12	1		2
Lapscheure	10-12 08-04	1		2
Heist	02-11 14-02	1		4
Damme	20-09 02-03	1		11
Assebroek	04-10 05-05	3	14-02	13
Beverhoutsveld	25-08 07-05	2		19
Rijckeveld	04-10 10-04	2		10
St.-Kruis-Maleveld	15-11 19-03	1		2
Sijsele-Meiboomvijvers	08-09 15-02	1		2
Oedelem	04-10 13-03	1		2
Beernem	02-01 19-04	1		5
Hertsberge	07-09 03-01	7		3
Oostkamp	04-12 03-04	3	03-04	13
St.-Joris Ten Distel	03-01	1		1
Brugge (Stad)	27-10 16-04	1		7
St.-Jozef	20-03	1		1
Loppem	08-08 05-05	1		15
Zevenkerke	02-10 18-10	2		4
Beisbroek-Tudor	17-07 21-02	2	20-12	6
St.-Andries	30-08 13-04	1		4
Boompje	27-02 07-06	1		28

St.-Andries-Villa	09-07 06-05	3	24-07	23
St.-Michiels	03-09 26-06	1		19

Waarnemers : JVP, PBu, PT, EL, KMa, JDM, WDq, FM, BC, PK, KD, FV, FW, TDF, EV, JVG, MVDW, DD, MaP, JN, JS, PV, FDR, RDJ, RV, WAB, PDC, GDP, GO, HEP, GET, JIL, LDq, ID, FDS, JNM-Brugge, VKR, PaL, GBu, WLT, JVi, WD, EN, CW

Broedgevallen

In totaal kwamen 5, mogelijks 6 koppel sperwer tot broeden. Alle plaatsen liggen in Zandig-Vlaanderen. Tweemaal ging het om 2 koppel binnen een groter boscomplex. In 3 gevallen kon een nauwkeurig broedresultaat worden opgetekend : 4 pul. w. +1 pul. m., 2 onv. w., 1 onv. w. +1 onv. m. In een ander geval schat men het aantal juvenielen op 3 a 4. (Gegevens RV, VKR, BC, RDJ, FDS en FW).

Literatuur

- Declercq L., 1982, De Sperwer, Veldorn. Jb. van NW-Vl. 1980-1981, pp. 116-121.
Declercq L., 1983, Voorkomen van Sperwer in de Brugse regio, Veldorn. Jb. van NW-Vl. 1981-1982, s.p.

HET VOORKOMEN VAN DE TORENVALK (FALCO TINNUNCULUS) IN NOORDWEST-VLAANDEREN IN DE PERIODE

door Frank De Scheemaeker

Inleiding

Voor de periode juli 1987-juni 1988 bereikten ons min. 937 Torenvalkwrnm. betreffende 1682 ex. Dit is een lichte stijging t.o.v. de vorige jaren. Voor het eerst slagen we er ook in een serieuze schatting te maken van het aantal broedkoppels en het aantal overwinterende ex. De organisatie van een broedvogelinventarisatie en de veelvuldige wintertellingen van stootvogels zijn daar een grote hulp bij geweest. We zouden ernaar moeten streven om de volledige regio minstens 4 maal per jaar volledig te tellen op Torenvalken.

Trekwrnm. :

opvallend meer trekwrnm. in vergelijking met de vorige jaarboekperiode.

Najaar '87

11-08	2 ex.	NO	11h00	Blankenberge Zee	MaP
16-08	1 ex.	ZW	11h00	" "	"
20-08	1 ex.	ZW	11h00	" "	"
02-10	2 ex.	ZW	12h00	Blankenberge	JVG
26-10	1 ex.	ZW	9h00	"	"
27-10	1 ex.	ZW	14h00	"	"
19-12	2 ex.	ZW	19h15	Fonteintjes	"

Winter '87-'88

05-01	1 ex.	ZW	14h00	Blankenberge	JVG
-------	-------	----	-------	--------------	-----

Voorjaar '88

09-03	1 ex.	NO	14h45	Heist	TDS
18-03	2 ex.	NO	11h42	Blankenberge	JVG
	1 ex.	NO	11h45	"	"
03-04	1 ex.	NO	16h45	Hoeke	FW, e.a.
	1 ex.	"	16h20	Roksem	JVP
07-04	1 ex.	"	14h31	"	"
11-04	1 ex.	"	18h21	"	"
	2 ex.	"	19h03	St.-Michiels	FW
14-04	m	"	13h07	Zwin	TDF, e.a.
	w	"	13h35	"	"
	1 ex.	"	15h10	"	"
	1 ex.	"	15h40	"	"
	1 ex.	"	15h46	"	"
	1 ex.	"	16h29	"	"
	1 ex.	NO	16h00	Roksem	PBu
	1 ex.	"	17h45	"	"
	1 ex.	"	16h53	Heist	TDS
	1 ex.	"	18h18	"	"

	1 ex. "		Zeebrugge	FDR
	1 ex. "	17h55	Den Haan	YDS
15-04	1 ex. NO	9h10	Heist	TDS
15-04	1 ex. NO	7h24	Fonteintjes	FDR
	1 ex. "	7h41	"	"
	1 ex. "	9h18	"	"
18-04	3 ex. NO	ts 11h15-12h40	Blankenberge	JVG
19-06	1 ex. OZO	18h26	St.-Michiels	FW

Broedgevallen

De Torenvalk is een schaarse broedvogel in onze regio. Nauwkeurig onderzoek i.v.m. de geplande broedvogelatlas toonde aan dat heel wat meer koppels in onze regio tot broeden komen, dan in de vorige jaarboeken vermeld. Daarbij komt dat de soort zelf wellicht ook toegenomen is de laatste 5 jaar.

Nemen we de criteria van de Atlas van de Nederlandse Broedvogels in acht (Texeira 1979, p.13) dan komen we tot volgend overzicht :

1) Zekere broedgevallen

- Brugge (Blauwe Toren) 1 kp (nestbak) MaP, GDP, e.a.
- St.-Andries (Villa) 1 kp FW, TDF, FDR, RDJ, e.a.
- Snellegem (kant Vloetem) 1 kp JVP
- Den Haan 1 kp JVP
- Vlissegem 1 kp JVP
- Ettelgem 1 kp JVP
- Loppem (Park) 1 kp JVi, WLT
- Oostkamp (Grens Kroonhove - Wolgebroeken) 1 kp PDe
- Dudzele (Waterhofstedestraat) 1 kp FDS
- Dudzele (kant Achterhaven) 1 kp FDS
- Damme (Stadswallen) 1 kp (nestbak) RPi, FDS, e.a.
- Koolkerke (Reigerkolonie) 1 kp MVC, FDS, e.a.
- St.-Andries (Bloemendale) 1 kp JN, TDF, e.a.
- Oedelem (grens Assebroekse Meersen-Beverhoutsveld) 2 kp RVK, RV
- Complex Blankenberge-Wenduine-Zuilenkerke-Nieuwmunster 5 kp (allen nestbak) MaP

2) Waarschijnlijke broedgevallen

- Oostkamp (Kampveld) 1 kp PK
- Hoeke (Roden Ossenstraat) 1 kp FW, FDS
- Hoeke (Steenbakkerij) 1 kp FDS
- Oostkerke (Krinkeldijk) 1 kp FDS
- Westkapelle 1 kp FDS
- Jabbeke 1 kp YDS
- St.-Michiels (omgeving Tillegem) 1 kp PDH, RL

3) Mogelijke broedgevallen

- Lissewege 1 kp JS
- St.-Kruis (Spijkerdreef) 1 kp CW
- Ruislede (Gulke Putten) 1 kp RVK
- Brugge (Centrum) 1 kp JD
- Knokke (Hazegraspolder) 1 kp JS, JNM
- Zeebrugge - Heist (Stapelterrein Texaco) 1 kp FW, e.a.
- Veldegem (Spoorweg) 1 kp RV

- Loppem (Merkenveld) 1 kp RV, RVK

Met 20 zeker, 7 waarschijnlijke en 8 mogelijke broedgevallen bereikten we hoge aantallen voor het broedseizoen '88. Vele waarschijnlijk en mogelijke broedgevallen (zoals te Hoeke, Beernem, Oostkamp) blijken bij nauwkeurig onderzoek in '89 zekere broedgevallen te zijn.

Overwinteringen

De vele wrnm. van overwinterende ex. laten toe een vrij gedetailleerde bespreking per gebied te maken. Op Kaart 1 vindt u tevens een overzicht per hok van 5 km².

1. Zwinstreek

GBu vermeldt een tiental overwinterende ex. voor de Zwinstreek. Van andere ornithologen ontvingen we 37 wrnm., verspreid over al de maanden van het jaar. De doortrekmaanden aug., sept. en april scoren opvallend hoog t.o.v. de daartussen liggende wintermaanden. (26 wrnm. t.o.v. 8 wrnm.) Het is duidelijk dat de Zwinstreek afgelopen winter erg weinig bezocht werd.

2. Westkapelle-Hoeke-Lapscheure

Ook voor dit complex geldt dezelfde opmerking als voor de Zwinstreek : erg weinig bezocht in het winterhalfjaar '87-'88. Uit Lapscheure waar zeker 2 a 3 ex. overwinteren zelfs geen enkele wrnm. ontvangen. In het totaal slechts 12 wrnm. vnl uit maart en april.

3. Uitkerke-Wenduine-Zuikerkerke-Nieuwmunster

In tegenstelling tot de 2 overige gebieden bijna dagelijks bezocht! Het gebied is overigens een paradijs voor overwinterende Torenvalken. Voornaamste meldingsplaatsen :

- Eendekooi Wenduine : 1 ex.
- Uitkerke Pompje : 1 e.
- Uitkerke weiden tegen Blankenberge : 3 ex.
- Uitkerke Stort : 2 ex.
- Uitkerke Hooistraat : 2 ex.
- Zuikerkerke Leeuwenstraat : 1 ex.
- Zuikerkerke Copsweg : 1 ex.
- Zuikerkerke Hoeve Ter Rye : 1 ex.
- Uitkerke Koeistraat : 3 ex.
- Zuikerkerke Scharebrug : 2 ex.
- Zuikerkerke Hoeve Ten Doele : 1 ex.
- Zuikerkerke Schoeringe : 1 ex.
- Zuikerkerke Nieuwe Steenweg : 1 ex.
- Nieuwmunster Hagebos : 3 ex.
- Nieuwmunster Strooienhaag : 1 ex.

4. Meetkerke-Speyen

Niet minder dan 72 wrnm. uit dit complex. Ook hier opvallend hogere aantallen in het najaar dan in volle winter. een 6-tal overwinterde ex.

5. Bloemendale-Waggelwater-Expressweg

15 wrnm., min. 1 ex. overwinterende. Uitwisseling met Meetkerke behoort tot de mogelijkheden.

6. Houthave

38 wrnm. liepen binnen. Een zestal ex. overwinterden.

7. Stalhille

17 wrnm. Min. 2 ex. overwinterden rond het Pompje.

8. Noordede

16 wrnm. Min. 3 ex. overwinterden.

9. Roksem-Ettelgem

16 wrnm. Min. 2 ex. overwinterden.

10. Bekegem-Zerkegem

Zowel te Bekegem als te Zerkegem 1 ex. op 06-12 (JVP).

11. Vlissegem-Den Haan

27 wrnm. Min. 4 ex. overwinteren in het complex.

12. Dudzele-Zeebrugge (Achterhaven)

119 wrnm. werden doorgestuurd. Hoogste aantallen in het najaar :

12-09 8 ex. (DRN). Er overwinterden min. 5 ex. in de Achterhaven.

13. Dudzele-(Aarsele en Ronselare weiden)

80 wrnm. Min. 4 ex. overwinteren.

14. Damme-Oostkerke

25 wrnm. Min. 4 ex. overwinteren. (Nauwkeurige tellingen in het volgende winterhalfjaar zouden aantonen dat heel wat meer ex. in het gebied overwinteren.)

15. St.-Kruis-Sijsele

8 wrnm. 1 ex. overwintert aan het Maleveld. In Sijsele slechts 1 wrnm. aan de Meibosvijvers op 21-11. Te weinig bezocht wellicht.

16. Oedelem

Beverhoutsveld : dank zij het telwerk van RVK, 55 waarnemingen uit het gebied. Minstens 5 ex. overwinteren er.

17. Beernem

Slechts 5 gegevens liepen binnen. Het is dan ook moeilijk een beeld te geven van het aantal overwinterde ex.

18. Ruddervoorde

1 a 2 ex. overwinteren aan het Peksteenbos (JK).

19. Oostkamp

Slechts 8 wrnm. liepen binnen. Min. 4 ex. moeten er overwinterd hebben.

20. Assebroek

Ook hier erg weinig wrnm. : slechts 4; allen uit de Meersen. Min 1 ex. overwinterde.

21. Eernegem

9 wrnm. Min. 1 ex. overwinterde er.

22. St.-Andries (Boscomplex)

Weinig bezocht in de winter. De 20 wrnm. hebben vooral betrekking op het voor- en najaar. Min 1 ex. overwintert.

23. Loppem

Slechts 6 wrnm. liepen binnen. Een ex. overwinterde t.o.v. het Park van Loppem en wellicht ook 1 ex. te Mekenvelde. Onvoldoende bezocht.

24. St.-Michiels

7 winterwrnm. 1 ex. overwinterde in de omgeving van het station aan het uiteinde van de Rijsselstraat. Wellicht moet aan het Tillegembos ook 1 of meerdere verbleven hebben.

SMELLEKEN (FALCO COLUMBARIUS)

door P. Decuypere

Tussen 03-09-87 en 13-05-88 werden in het totaal een 110-tal wrnm. van het Smelleken verricht. Onderstaande figuur geeft de spreiding ervan weer. Voor iedere maand wordt het totaal aantal, buiten de slaapplaats te Knokke, verrichte wrnm. vermeld. De maandmaxima van vernoemde slaapplaats worden op dezelfde grafiek gearceerd weergegeven. Het hoger aantal excursies tijdens vakantieperiodes (vb. december) vertekent evenwel het totaalbeeld.

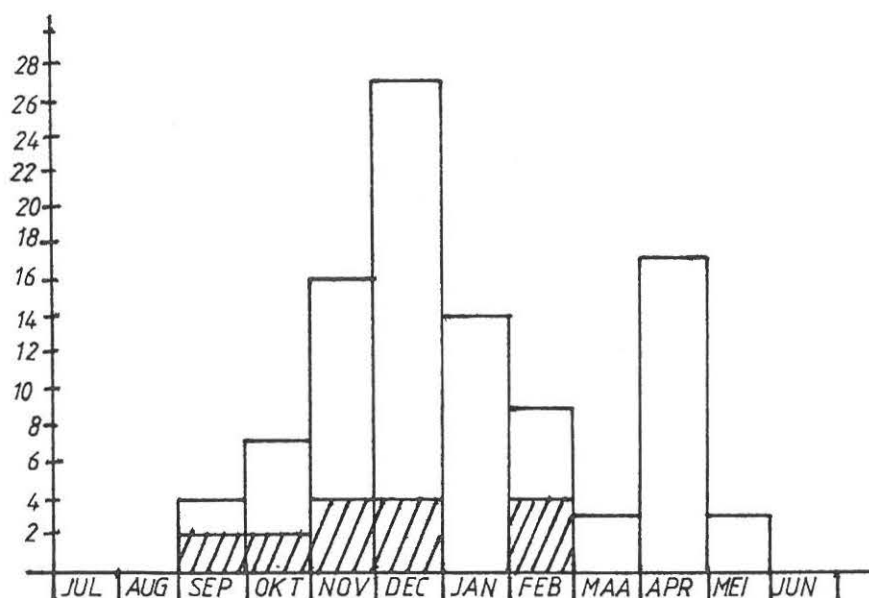

Fig. 1 : Totaal aantal waarnemingen van smelleken per maand (volle lijn) en maandmaxima op een gemeenschappelijke slaapplaats te Knokke (gearceerd gedeelte).

1. Trekwaarnemingen

Het catalogeren van een smelleken als doortrekker is niet zo eenvoudig. Doortrekkende exemplaren kunnen tijdelijk pleisteren of van een slaapplaats gebruik maken.

De najaarstrek verloopt vrij onopgemerkt. Slechts 2 wrnm. werden alsdusdanig doorgegeven : 03-09-87 1 w ZW Heist VLF
09-10-87 1 ex. ZW 8u35 Achterhaven MaP

Voor het voorjaar werden de volgende wrnm. als doortrekker gesignaleerd :

14-04-88	1 w	NO 10u12	St.-Michiels	FW
	1 m	NO 13u06	Zwin Intern. Dijk	TDF, RDJ, NE
23-04-88	1 w	NO 10u30	Achterhaven	FW, FDR
29-04-88	1 w	NO 18u26	Achterhaven	FW
07-05-88	1 w	NO 8u50	Intern. Dijk	TDS
08-05-88	1 w	NO 10u12	Achterhaven	TDS, GDP
13-05-88	1 w	NO 19u08	Westelijke Havendam	FW

De waarnemingspiek voor april (zie fig. 1) toont aan dat heel wat meer wrnm. als trekwrnm. mogen beschouwd worden.

2. Slaapplaatsen

Tijdens de winter '87-'88 kan niet meer klaarheid worden gebracht in het slaapgedrag van de smelleken. Er kwamen bijna uitsluitend meldingen binnenvan de gemeenschappelijke slaapplaats te Knokke. In totaal werden er 12 tellingen uitgevoerd : een absoluut dieptepunt! Reeds op 1-11-87 werd wintermaximum van 4 ex. bereikt. De daaropvolgende tellingen brengen bijna steeds een bevestiging van dit aantal. Met 4 ex. valt maximum terug op het niveau van het winterhalfjaar '80-'81 (cf. fig. 2).

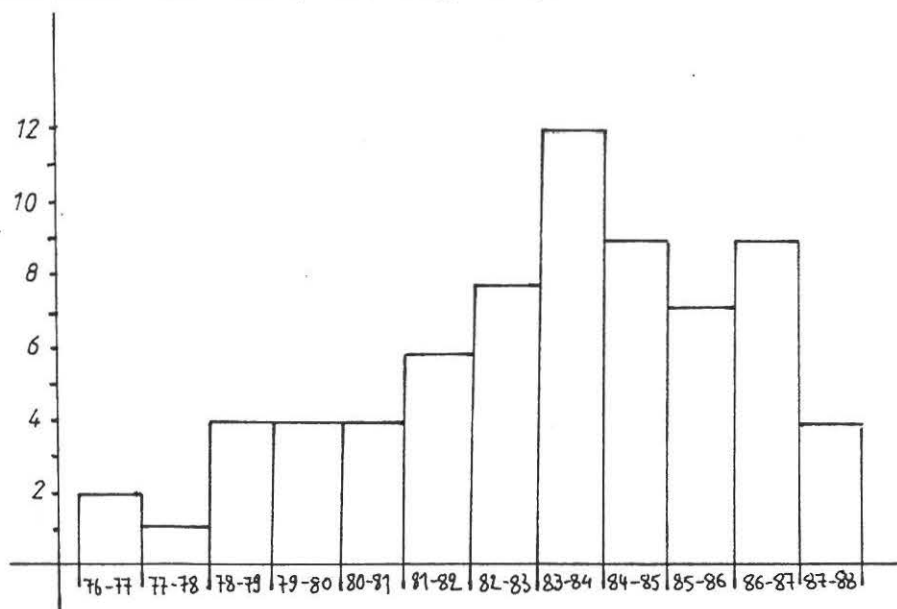

Fig.2 : Wintermaxima van smelleken op een gemeenschappelijke slaapplaats te Knokke.

De zachte winter heeft misschien een geringe trek naar de maritieme polders veroorzaakt. De factoren die het aantalsverloop op

de slaappleaatsen bepalen zijn evenwel vrij divers (SYS P., 1985)

Daarnaast wijzen 2 wrnm. op het bestaan andere (tijdelijke ?) slaappleaatsen in onze regio :

20-12-87	1 ex.	15u50-16u50	Beverhoutsveld	VRR
26-12-87	1 w	16u39	Uitkerke richting Eendekooi	FW, JVP, PBu

3. Voedselgebieden

Buiten de slaappleaatsen wordt het smelleken overdag vooral waargenomen in de maritieme polders. Enkele situeren zich meer landinwaarts.

Zwin

Het smelleken werd enkele malen overdag in de (onmiddellijke) omgeving van de slaappleaats jagend opgemerkt.

30-09-87	1 w.	Heist	DSG
24-10-87	1 a 2 w.	Dievegat - De Vrede	ID, LDg
29-11-87	1 ex.	Zwinnebosjes	TDF
02-12-87	1 w.	Zwin	FV
15-12-87	1 ex.	Zwinnebosjes	FDS, RV, PK
20-12-87	1 m.	Zwin	EV
18-04-88	1 w.	Intern. Dijk (15u06, ZW)	FW

Kleiputten Oostkerke

06-03-88	1 m.	FDS
03-04-88	1 ex.	FDS, GDP

Damme

04-12-87	1 w.	FV
----------	------	----

Achterhaven

Tussen 5-09-87 en 24-04-88 werden 15 wrnm. van het smelleken verricht in betrokken gebied. 5-maal ging het om een wijfje, 4-maal om een mannetje. 2 keer werden 2 ex. opgetekend. (DSB, DZR, JSL, BOP, DNG, HEP, GOT, WD, FDS, FV, KMa, PBa, FW, TDS, HP, EV, GDS)

Voorhaven

Een 9-tal wrnm. zijn afkomstig uit de voorhaven. Op 19-09-87 en 24-04-88 ging het om een wijfje (DSB, DZR, BP, FB, ea.) De overige gesexte wrnm. (5) hebben evenwel uitsluitend betrekking op een mannetje (25-12-87 en 02-04-88) (GDP, FW, PBu, KM, GO, YV, ea.)

Fonteintjes

01-11-87	1 ex.	GDP, FDS
----------	-------	----------

Polders Uitkerke - Zuierenkerke - Blankenberge

Niet minder dan 30 wrnm. (4-10-87 en 3-4-88) bereikten ons uit dit

gebied. Slechts een aprilwrnm. terwijl voor de maand maart geen enkele wrnm. voor ligt.

Het ging bijna steeds om 1 wijffje. Op 22-12-87 betrof het 2 wijffjes (FV) en op 16-12-87 ging het mogelijk om 3 wijffjes (FV). Op 23-11-87 werd zowel een wijffje als een mannetje waargenomen (FV). In januari werd 2-maal een mannetje opgemerkt (TDF, FV).

Nieuwmunster

17-12-88	1 w.	FV
22-12-88	1 w.	FV

Meetkerkse Moeren - Speyen

12-10-87	1 m.	JzV
17-10-87	1 w.	TDF
14-11-87	1 w.	FW
09-01-88	1 w.	TDF
14-01-88	1 w.	JzV

Houthave

30-12-87	1 w./onv	FDR
----------	----------	-----

Pompje Stalhille - Noordede - Klemskerke

Vanaf 12-12-87, en tot 7-02-88, werd regelmatig een wijffje waargenomen. (6 wrnm. EV, FV, FW, JVP, PBu, TDF)

Roksem - Westkerke - Eernegem

26-03-88	1 w.	KMa, PBu, YDS
31-03-88	1 w.	PBu
04-04-88	1 w.	PBu
09-04-88	1 w.	JVP

Beverhoutsveld - Miseriebocht Beernem

Ondanks het meer gesloten landschapstype, biedt het Beverhoutsveld voldoende ruimte voor het smelleken om als jachtgebied te dienen. Tussen 20-12-87 en 27-12-87 werd 4-maal een mannetje waargenomen (VKR). Op 04-04-88 (DXR) en 17-04-88 (VKR) kon bovendien nogmaals een smelleken worden opgetekend.

Bibliografie

SYS P., Het smelleken als wintergast en doortrekker in noordelijk West-Vlaanderen, Wielewaal 51, pp 277-287 (1985)

BOOMVALK (FALCO SUBBUTEO)

Door Frank De Scheemaeker

1) Nazomer en najaar 1987

We ontvingen 10 wrnm. van trekkende ex. :

19-07	1 ex.	ZW	8h30	Dudzele	FDS
20-08	1 ex.	ZW	7h30	Achterhaven	FDR
26-08	1 ex.	ZW		Roksem	JVP
30-08	1 ex.	NW	13h15	Dudzele	FDS
	1 ex.	ZW	13h15	Dudzele	FDS
31-08	1 ex.	ZW	7h36	Heist	FDR
01-09	1 ex.	ZW		Zeebrugge	VLf, FDR
15-09	1 ex.	Z	10h00	Blankenberge	MaP
17-09	1 ex.	NO		Roksem	JVP
06-10	2 ex.	ZW	17h57	Brugge Station	JVP
18-10	1 ex.	ZO		De Haan	FV

Verder liepen 39 wrnm. binnen van najaarspleisterraars. Net zoals in het voorbije najaar komen de meeste wrnm. uit de bosstreek ten zuiden van Brugge : St.-Andries (Villa) : 7 wrnm., Vloetenveld : 3 wrnm., Loppem : 3 wrnm. Verder ook te Beverhoutsveld, Oostkamp, Ruddervoorde en St.-Michiels waargenomen.

Wat de polder en kuststreek betreft mogen we de afgelopen jaren ook op meer en meer najaarswrnm. rekenen : zowel opgemerkt in de Achterhaven, in 't Zwin, te Dudzele, te Stalhille, te Damme, te Bekegem, Eernegem en Roksem. De Boomvalk verdween wel erg vroeg uit onze streek : na 15-09 liggen nog slechts 2 wrnm. voor (18-09 en 30-09).

2) Voorjaar en broedseizoen 1988

We ontvingen 16 wrnm. van trekkende ex.

03-04	1 ex.	NO		Den Haan	FV
13-04	1 ex.	NO		Den Haan	FV
14-04	1 ex.	NO		Zelzate bruggen	RVT
	1 ex.	NO	15h30	Int. Dijk	FDR
15-04	2 ex.	NO		Achterhaven	FDR
18-04	1 ex.	NO	16h05	Zwinbosjes	PaL
	1 ex.	NO	14h44	Zwin	FW
	1 ex.	NO	15h24	Zwin	FW
24-04	1 ex.	NO	11h30	Zwin	FDS
	1 ex.	NO	16h57	Zwin	FW
	2 ex.	NO	15h30	Dudzele	FDS
29-04	1 ex.	ONO	8h31	Zwinbosjes	PaL
07-05	1 ad.	NO	13h58	Fonteintjes	LV, DV
14-05	1 ad.	NW	15h43	Knokke	PaL
25-05	1 ex.	NO	17h46	Zeebrugge	FW
28-05	1 ex.	OZO	13h45	Roksem	FBu

Pleisterende ex. werden waargenomen te Knokke (Zwinbossen), te St.-Andries, te Oedelem, te Koolkerke, te Meetkerke, aan de Roksempot, te St.-Michiels, in de duinbossen van De Haan en in de polders van Blankenberge. In het totaal liepen 24 wrnm. van pleisteraars binnen. Uiterste data : 14-04 1 ex. Tillegem (RVT), 19-06 1 ex. Ronselare (Dudzele) (FDS).

Broedseizoen 1988

Mogelijke broedgevallen werden genoteerd te St.-Andries (Boompje) 1 kp (TDF), St.-Andries (Villa) 1 kp (TDF), Vloetenveld 1 kp (MP), Bulskampveld 1 kp (VKR), Assebroekse Meersen : 1 ex. op 23-06 (PDc), Eernegemse Meersen 1 ex. op 14-05 (KMa). De bossen werden duidelijk erg weinig bezocht, wat resulteert in een klein aantal geg.

Aanvulling broedseizoen 1987 : 1 kp Eernegemse Meersen o.a. 25-08 : 1 m., 1 w., 3 juv. (KMa)

GIERVALK (FALCO RUSTICOLA)

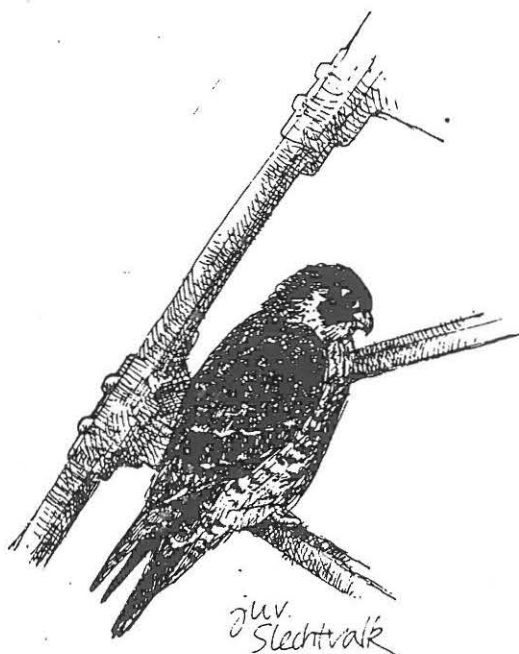
26.01.88 1 ex.

Uitkerke

FV

Literatuur

Vanhee F., Waarnemingen van een Giervalk (*falco rusticola*) in het weidegebied Uitkerke-Wenduine, Mergus vol. 2, nr. 1, pg. 22-24

SLECHTVALK (FALCO PEREGRINUS)

door Peter Sys

Er kwamen in totaal 76 wrnm. binnen, waarvan 27 op de slaappleats te Bloemendale (zie vorige Jaarboeken). De 49 resterende wrnm. verdelen zich als volgt over de verschillende maanden :

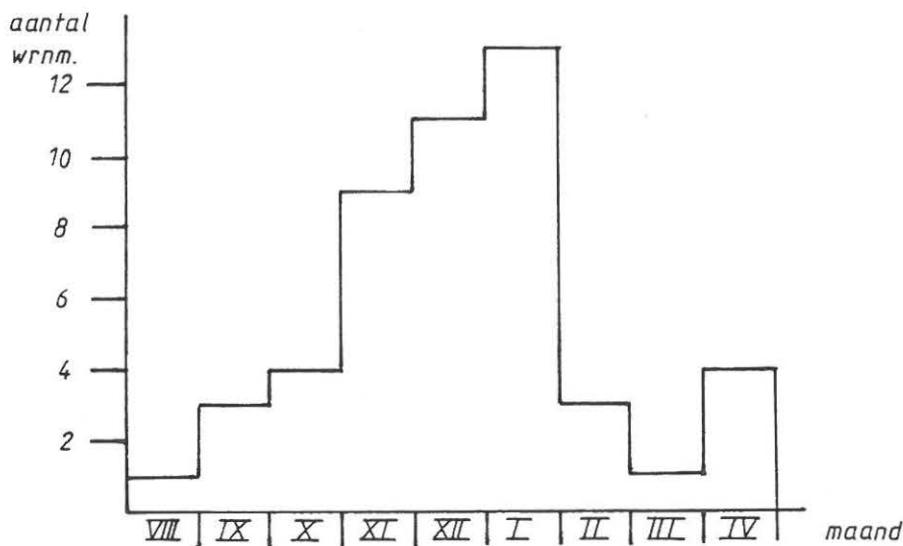

Fig.1 : waarnemingsverloop van de Slechtvalk in West-Vlaanderen tijdens het seizoen 1987-1988 (wrmn. van Bloemendale niet opgenomen).

De Slechtvalk werd hoofdzakelijk in november, december en januari opgemerkt (33 wrnm. op 49 of 67%). De soort behoort tot de typische wintervogels, met een eerder beperkt doortrekverloop in voor- en najaar. De eerste observatie gebeurde op 25.08 : 1 ex. op trek in de Achterhaven te Zeebrugge (W. Declercq, F. Holvoet); de laatste op 24.04 : 1 ex. bij het Viaduct te Dudzele (WD).

Gebiedsbespreking

Hierbij houden we de indeling aan die in het vorige Jaarboek gehanteerd werd (Vanpraet 1988).

Bloemendale

Er werden 27 wrnm. verricht op de roestplaats op de hoogspanningspyloon. Steeds ging het om 1 vogel. Een eerste ex. werd opgemerkt op 18-09 om 17h45 door TDF. De wrnm. houden aan tot 25.03 : 1 ad w dat om 18h10 kwam aangevlogen vanuit de richting Speien. Dit ex. zette zich neer op de pyloon en vloog om 18h15 weg in de richting van Nieuwege (TDF). In voorgaande seizoenen werden de valken hier voor het eerst gezien op 12-09-85 (Seys 1987) en 21-09-86 (Vanpraet 1988). De laatste gegevens liggen niet zo dicht bij elkaar : 6-03-86, resp. 8-02-87.

Seys gaat nader in op het aanvliegen van de slaappleats, iets wat

een indicatie geeft over de locatie van de jachtgebieden tijdens de dag. Zo vermeldt hij Brugge-centrum, de polders van Meetkerke-Uitkerke en de bossen van St.-Andries. Dat valken wel eens Brugge-centrum kunnen aandoen kon dit seizoen door LDq en ID vastgesteld worden : 1 ex. boven de Veldm. Fochstraat op 20-12. Dit sluit aan op wrnm. tijdens de winter 1955-56 toen een ex. precies op de O.L.V.-kerk te Brugge overwinterde (Declercq 1980). Waarschijnlijk betrof het hier eveneens een slaappleats zoals de pyloon van Bloemendale. Dat het ex. van Bloemendale tijdens de dag in Meetkerke-Uitkerke verblijft werd reeds in voorgaande Jaarboeken vermeld (Defoort 1986, Seys 1987, Vanpraet 1988) en kon ook dit seizoen bevestigd worden (zie verder). Dat er zich slechtvalken vanaf de pyloon richting van St.-Andries begeven gebeurt vermoedelijk niet zo regelmatig : deze snelle, actieve jager prefereert open ruimten waar de prooi reeds vanop grote afstand opgespoord en aangevlogen kan worden (Tinbergen 1937). Het eerder kleinschalige, dichtbebouwde landschap rond St.-Andries voldoet niet aan deze voorwaarden.

De gegevens wijzen erop dat ook dit seizoen slechts 1 ex. de pyloon als roestplaats benutte; alle 6 op leeftijd of sexe gebrachte ex. betroffen een ad w. Op te merken valt dat de vogels daar niet enkel 's avonds aan te treffen zijn; zo kon FW 06-11 1 ad w. om 13h30 ter plaatse aantreffen. Enkele keren werd waargenomen dat de slechtvalk de pyloon 's avonds verliet; TDF nam op 20h12 waar hoe 1 ex. zich 5 min. op de mast neerzette en vervolgens in de schemering wegvloog. Het feit dat nu in 3 opeenvolgende winters een ad. w. (we nemen inderdaad aan dat het steeds om dezelfde vogel gaat) van deze pyloon gebruikt maakt, wijst erop dat de vogel een feilloos gevoel van orientatie aan de dag legt, en dit na verschillende keren naar een (ver?) broedgebied getrokken te hebben. Plaatstrouw aan een slaappleats kon ook reeds bij Smelleken vastgesteld worden (Decuyper 1988)

Meetkerke - Houthave - Stalhille

Zoals in vorige seizoenen werden ook hier andermaal meerdere wrnm. verricht. Er zijn 11 gegevens beschikbaar die zich situeren tussen 3-11 (1 ad w. ter plaatse om 13h38 tot ten minste 13h50 in Speien - FW) en 13-02 (1 juv. bij het Pompje te Stalhille - EV, GOT). Op 24-11 nam JS in de Lage Moere te Meetkerke 1 m. waar. Dit ex. vloog rond 12h30 rond bij de Moerstraat ter hoogte van de Eendekooi en zette zich dan neer in een populier. Er werden ook slechtvalken opgemerkt langs de Noordede en nabij Schoeringe. Er is sprake van zowel ad m., ad w. als onvolwassen vogels.

Uitkerke

In dit 's winters vogelrijk gebied werd 10 keer een Slechtvalk genoteerd; op 29-01 werden hier door FW zelfs 2 ex. waargenomen. 1 ad w. verbleef ter plaatse om 15h50 in de polders te N van Nieuwmunster. Dezelfde (?) vogel kon om 16h20, komende uit de richting van Blankenberge en vliegend richting ZO (naar Bloemendale?), waargenomen worden. Plots rond 16h23 werd dit ex. vervoegd door nog een Slechtvalk die waarschijnlijk iets kleiner

was. Beide vlogen samen al vechtend (spelend?) richting OZO (16h25). De eerste vogel werd hier opgemerkt op 25-10 (FV); de laatste(n) op 31-01 (1 ex. door TDF en 1 ad w. ter plaatse om 14h15 door FW, FDR, RDJ). Op 07-12 werd een ad m. gezien in de noordelijke sector van de polder (FV). Op 8-01 werd een ad w. waargenomen tussen 15h15 en 15h30, een prooi opetend (FW).

Zeebrugge - Ramskapelle

Van de goed onderzochte Voor- en Achterheven beschikken we over 18 wrnm.; dit tussen 25-08 (zie inleiding) en 12-04 (1 ad min of meer ter plaatse richting Z vliegend om 9h48-9h50 in de Achterhaven Distri (FW, TDF). Op 3-11 (VUW) en 6-02 (Zeendam - LL) werd telkens 1 ex. in de Voorhaven opgemerkt. Ook in het zuidelijke deel van het gebied werden er slechtvalken gezien : op 12-11 om 10h03 1 ad bij het O.T. te Brugge (aangevlogen uit de richting van de Achterhaven en bewoog zich richting Z-ZW, naar Bloemendale of trekker? - FW), op 14-02 1 ex. bij de Herdersbrug te Dudzele (LDq, ID) en tenslotte de laatste waarneming op 24-04 (zie inleiding).

Andere

01-09	1 ex.	Zwinbosjes (doortrekker?)	DH
29-11	1 ad	Brugge St.-Andries	DNG, BOP
07-12	1 ad	bij de molen te Damme	FV
20-12	1 ex.	Veldm. Fochstraat Brugge	LDq, ID
26-12	1 ex.	Damme	W. Declercq, F. Holvoet
26-03	1 ad	ter plaatse te Westkerke	PBu
09-01	1 ad ex.	Hoeke-dorp zittend in knotwilg 15h00-15h20	FDS
27-01	1 ad	in de Hazegraspolder te Knokke	MaP
01-04	1 ex.	ter plaatse Stortput Roksem	PBu, FDR
06-04	1 ex.	in de Assebroekse Meersen	JM

Bespreking

Het jaarlijkse verloop van de wrnm. dat Vanpraet (1988) zo treffend grafisch weergaf, zag zich ook dit seizoen bestendigd. Het lijkt ons interessant om deze toch wel explosieve toename aan slechtvalk-wrnm. nader te analyseren; het betreft immers een van de meest opvallende gebeurtenissen in de recente regionale ornithologie. De toename is zo uitgesproken dat ook factoren, buiten de wil van de waarnemers om, een rol moeten spelen.

Nog niet zo lang geleden was een wrnm. van een slechtvalk een grote bijzonderheid. Een beperkte steekproef van BJN-Brugge (nu JNM) leverde in de tijdspanne 1955-1975 nauwelijks 12 wrnm. op, waarvan 4 dubieus (Declercq 1980, 1983). Een aanvullende indicatie van deze zeldzaamheid geven lange-termijn wrnm. in enkele goed onderzochte deelgebieden. Moreaux (1973) geeft slechts een zekere observatie op tussen 1964 en januari 1973 in de goed gedocumenteerde Uitkerkse polders. Alleen al dit seizoen werden in deze polders 10 keer slechtvalken gesignaleerd! Lippens (1980) vermeldt dat de slechtvalk in de regio Knokke vanaf 1950 afnam. Hij geeft slechts 1 wrnm. op uit de zestiger jaren. De situatie verbeterde hier vanaf 1974 toen er sindsdien vrijwel jaarlijks een of meerdere vogels opgemerkt worden en er niet zelden sprake is van overwintering, vooral in de

Zwinpolders. Opvallend is dat er hier de laatste jaren weinig valken waargenomen worden vermoedelijk omdat deze polders nu niet meer zo veel doorkruist worden.

Niet minder merkwaardig is hoe weinig wrnm. vermeld staan in de eerste Jaarboeken (periode 1979-1983); dit hoewel er in deze periode goed naar roofvogels uitgekeken werd. Pas vanaf het seizoen 1983-84 manifesteerde zich een duidelijke toename van de wrnm.

Een weergave van deze factoren, die deze toename bewerkstelligden, zou ons veel te ver voeren; daarvoor wordt verwezen naar de uitstekende monografie over deze soort van Ratcliffe (1980).

Het lijkt ons waarschijnlijk dat een beperkt aantal individuen onze maritieme polders recent 'ontdekt' heeft, mogelijk vanaf de herfst 1983, en daar in volgende winter seizoenen trouw naar terugkeert. We nemen aan dat een slechtvalk een goede 'herinnering' overhoudt aan een prooirijk, rustig gebied en in de volgende winter zal terugkeren op basis van deze positieve ervaringen. Plaatstrouw moet in het spel zijn, anders zou een bepaalde hoogspanningsmast niet in drie succesieve winters als roest benut worden.

Laten we hopen dat deze roofvogel zich in de volgende winters even trouw zal blijven aanmelden!

Er werden wrnm. ontvangen van : LDq, ID, PBu, FDR, DH, MaP, FW, WD, W. Declercq, F. Holvoet, GDS, DNG, BEC, VLF, VUW, BP, BOP, FV, GDP, HEP, GOT, TDF, LL, RDJ, JN, JS, HDL, FDS, GO, EV, JM.

Bibliografie

- Declercq, L. 1980. Roofvogelwaarneming in NW-Vlaanderen van 1955 tot 1970 door BJN-afd. Brugge. De Roerdomp 23 : 26-35
- Declercq, L. 1983. Roofvogelwaarneming in NW-Vlaanderen van 1970 tot 1975 van BJN-afd. Brugge. De Roerdomp 23 : 2-27
- Decuyper, P. 1988. Smelleken *Falco columbarius*. Veldorn. Jaarboek NW-Vlaanderen 1986-87 : 118-122
- Defoort, Th. 1986. Slechtvalk (*Falco peregrinus*). Veldorn. Jaarboek NW-Vlaanderen 1984-85 : 167-168
- Lippens, L. 1980. De vogels van het Zwin en van Knokke-Heist. NV Cie het Zoute
- Moreaux, F. 1973. Avifauna van de Uitkerkse Polder. Euglena 1 : 66-104
- Ratcliffe, d. 1980. The Peregrine Falcon T & A.D. Poyser, Calton
- Seys, J. 1987. Slechtvalk (*Falco peregrinus*). Veldorn. Jaarboek NW-Vlaanderen 1985-86 : 137-138
- Tinbergen, L. 1937. Roofvogels. N.J.N.
- Vanpraet, J. 1988. Slechtvalk *Falco peregrinus*. Veldorn. Jaarboek NW-Vlaanderen 1986-87 : 124-125

ROODPOOTVALK (FALCO VESPERTINUS)

15.05.88	1 m	Achterhaven	FB, JDRP
22.05.88	1 ex. NO 12u03	St.-Andries	MG
Verder nog een vermoedelijke waarneming :			
14.04.88	1 ex. NO	Internationale Dijk	FDR

ELEONORA'S VALK (FALCO ELEONORA)

23.04	1 ex. NO 08u34	Westdam Zeebrugge	FW, FDR
-------	----------------	-------------------	---------

literatuur

Deruwe F., Willemyns F., Eleonora's valk (Falco eleonora),
 een nieuwe soort voor de Belgische lijst, Mergus vol. 2, nr. 2,
 pg. 77-82

VALE GIER (GYPS FULVUS)

30-04	1 ex. O	Brugge	GO, CVV
-------	---------	--------	---------

APPENDIX : HET VOORKOMEN VAN DE BUIZERD (BUTEO BUTEO) IN NOORD-WESTVLAANDEREN TIJDENS DE PERIODE 01-07-'85 / 01-07-'86

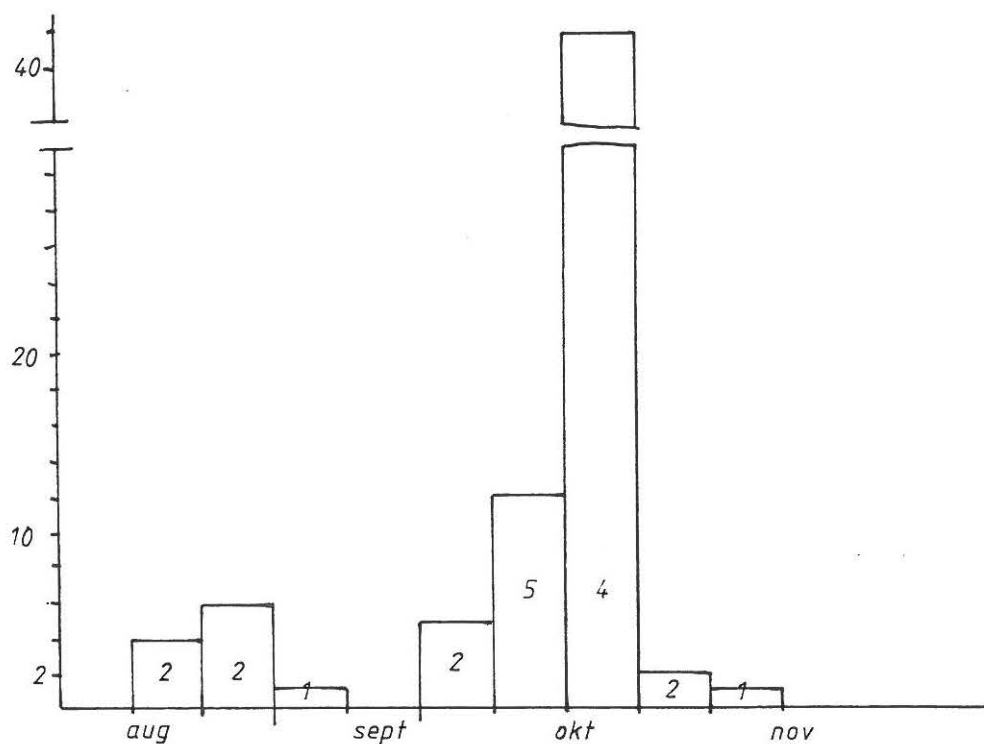
door L.Declercq

Inleiding

We verzamelden 502 wrnm. van de Buizerd. Een opvallende daling, die enkele jaren terug haar aanvang nam. Vorig jaar al rapporteerden we dit afnemen. We namen dan de buizerdstand zelf als oorzaak, hetgeen ook uit de cijfers bleek. In '85-'86 schitterde de Buizerd evenmin, toch zou het niet billijk zijn de daling volledig op de vogel af te schuiven. Het waarnemersveld nam zeer zeker af. Van diverse voorheen erg actieve vogelkijkers zagen we weinig of geen gegevens. Van bepaalde gebieden, we noemen er 1 traditioneel : de Assebroekse Meersen, ontvingen we geen enkele aantekening die maar enigzins naar het vermoeden van een Buizerd kon leiden.

Een medeoorzaak, die bij de afname van het aantal waarnemers in het oog springt, is het systematisch handelen. We illustreren dat met een voorbeeld wanneer we de bossen te St.-Andries bespreken. Geen geweeeklaag echter, de boog kan niet altijd even strak gespannen staan. Maar we houden onze waarnemers er wel aan dat ze diverse gebieden bezoeken en hun waarnemingsmomenten spreiden in tijd en ruimte.

We zitten nu op het peil van '80-'81. Er waren toen een 450 wrnm., maar met die wrnm. konden we meer aanvangen dan nu het geval is.

Najaarstrek van de Buizerd in Noordwest-Vlaanderen 1985 (cijfers in tabel=aantal wrnm.dagen)

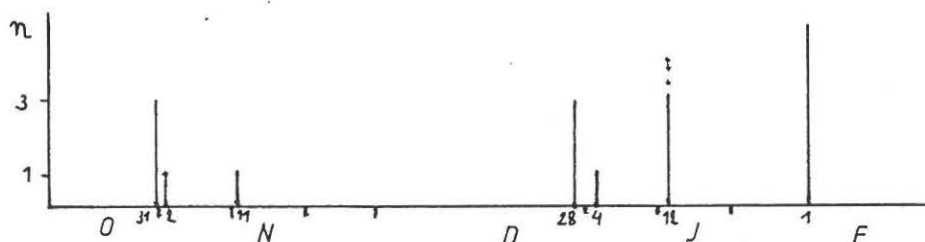
Najaarstrek '85

Tijdens het najaar noteerden we 72 Buizerden op trek naar het zuiden. Het hoogtepunt viel in de tweede decade van oktober. Op 19-10 zag MaP aan het Zwin de grootste groep Buizerden die tot nu toe gezien werden : 26 ex.

Overwinteringen

a) Zwin en omgeving (54 wrnm.)

Op 28-08 wordt een eerste pleisterend ex. opgemerkt. De schaarse gegevens tot 28-09 : 1 ex. (Aves) laten niet toe om van een continue aanwezigheid te spreken. Vanaf 11-10 zijn er voor het eerst zeker 2 (FV). Op 31-10 (BBu,GDP,TDS) bereiken we het wintergemiddelde. Enkel op 12-01 : 3 a 4 ex. (JNM,Brugge) en 01-02 : 5 ex. (FW,FV,RV,FDR) (slaaptrekwrnm.) gaat men dit cijfer overschrijden. Na 02-01 ziet men hoogstens 2 ex., een laatste maal op 18-03 (PaL). Het laatste ex. op 31-03 (PK). Van 23-02 tot 01-03 verblijft in de Hazegraspolder een zeer licht gekleurd ex. (PS). Deze vogel werd niet gesignaleerd als slaaptrekker naar de Zwinbosjes. Mogelijks werd er rond die tijd ook niet meer naar slaaptrekkers uitgekeken. Gedurende 4 maanden verbleven zeker 3 Buizerden in en om het Zwin. Vorstperiodes en beginnende voorjaars trek zorgen ervoor dat zich van januari tot maart kleine verschuivingen voordoen. De aanwezigheid van 5 ex. of een opvallend gekleurd individu geven dit aan. Ook in andere gebieden werd dit al herhaaldelijk vastgesteld.

Buizerden op slaaptrek naar de Zwinbosjes

b) Koolkerke-Dudzele-Damme-St.-Kruis(Male)-Hoeke (29 wrnm.)

Op 20-10 (GDP) wordt te Damme een eerste ex. gezien. Aangezien er op dat ogenblik zeer veel trek is, kan het om een vogel gaan die niet bij ons bleef. Met de komst van de ganzen neemt ook het aantal wrnm. te Damme toe. Op 02-11 1 ex. (FV), 2 ex. (FV) op 16-11, maar voor jan. blijft het bij hooguit 2 vogels in de Damse polder. Slaaptrektellingen geven echter voor dit deel van de regio al heel wat hogere cijfers. Een eerste telling (21-12) aan het Spijkerkasteel (St.-Kruis) laat 4 ex. noteren (CW). FDS ontdekt slaaptrek naar Male op 29-12 en 3 ex. komen duidelijk uit de richting Damme-Vivenkapelle. In het totaal hangen 6 Buizerden boven het bos. Nieuwe bezoeken geven hier wisselende resultaten met op

11-01 opnieuw 2 ex. op slaaptrek en 2 ex. t.p. (FDS). We kunnen erop wijzen dat te Male (een gebied dat wij maar hoogst zelden bezoeken) al eens eerder een grote groep Buizerden werd waargenomen tijdens de winter : 31-12-'81 3 ex. (AA). We vroegen ons toen af wat die beesten daar deden. Misschien moeten we hier jaarlijks een kijkje gaan nemen. De grote fluctuaties van de slaapplaatsen te St.-Kruis zouden we op die manier kunnen verklaren.

Overdag wordt maar eenmaal 3 ex. waargenomen te Damme : 02-01 (FV). Daarna wordt sporadisch een Buizerd gezien; laatste 26-01 (JNM, Brugge).

Van 15-02 tot 02-03 verblijft 1 ex. te Dudzele (Ronselarestraat) (FDS), een gebied dat in de toekomst ook door de waarnemer zal bezocht worden, zo denken wij.

Slaaptrekgegevens maken duidelijk dat al van eind dec. een 4-tal Buizerden in de polders verblijven. Onze dagtellingen zijn te fragmentarisch om een goed beeld te krijgen van dit gebied. Grote aantalschommelingen die we ook vroeger ervoeren, worden wellicht ook daarmee verklaard.

De streek rond Hoeke gaf slechts volgende gegevens :

28-12	1 ex.	Hoeke	GBu, BBu, HDo
12-01	1 ex.	dorp	JNM, Brugge
	1 ex.	kleiputten	JNM, Brugge

c) Achterhaven-Blauwe Toren (Zeebrugge-Lissewege) (8 wrnm.)

Van 26-10 (MaP) tot 23-12 (CW) wordt 1 ex. regelmatig opgemerkt. Op 01-11 neemt GDP 2 ex. op slaaptrek aan de Blauwe Toren waar. Enkel op 16-02 nog een ex. aan het OTBR (JVi).

Zoals gewoonlijk krijgen we sporadisch een Buizerd in de Achterhaven van Zeebrugge. De Blauwe Toren geeft ditmaal een te onvolledig beeld om van een lange overwintering te kunnen spreken.

d) Meetkerke-Speyen-Bloemendale-Witte Paters (140 wrnm.)

22-09 (TDF, JN) kan aannemelijk de eerste wintervogel voor dit gebied zijn (Moeren, Meetkerke). Vanaf die dag worden om de haverklap 1 of meer Buizerden in deze regio opgemerkt.

We nemen de drie hoofdgebieden : Speyen, de Hoge en Lage Moeren (Meetkerke) en het gebied ten Zuiden van de Oostendse Vaart (Bloemendale) eerst apart onder de loupe.

Speyen :

23-10 : eerste ex. (JS). Op 30-10 blijken er 2 te zitten; een opvallend wit gekleurde vogel kan gemakkelijk onderscheiden worden. Tijdens de maanden nov. en dec. gebeuren hier het meest observaties. Met het traditioneel verdwijnen van de ganzen na deze maanden, verdwijnen ook de waarnemers uit Speyen. In jan. nog 2 wrnm. : 17-01 3 ex. (FV), waaronder het wit ex. en op 27-01 1 ex. (FV). Voor een volgende wrnm. moeten we wachten tot 16-03 1 ex. (JNM, Brugge), tevens de laatste.

Meetskerkse Moeren

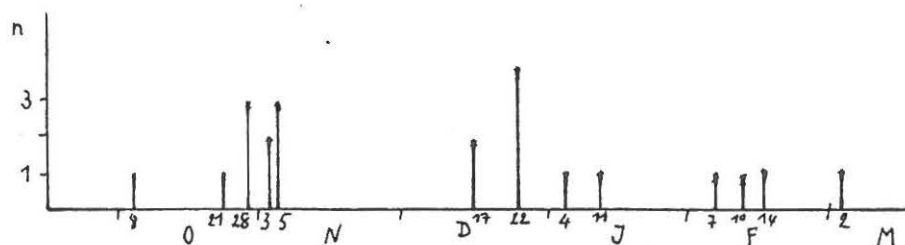
Voor het eerst 2 ex. op 19-10 (TDF, RDJ) en pas op 01-12 wordt dit bescheiden getal opgetrokken tot 3 a 4 (JM, AV, FV). Zeker vanaf de kerstvakantie verblijven 4 Buizerden in de Moeren. Op 16-12 en 28-12 zien we een 'wit' ex. (TDF, LMa). In jan. lijken 3 a 4 ex. opnieuw

geen uitzondering en op 08-02 slaagt men er voor het laatst in 4 ex. te vinden (HS,TDF,FW). 11-02 geeft diverse losse geg. van 1 ex., een 3-tal verschillende vogels (TDF,FW,PBu). Laatste Buizerd op 16-03 (JNM,Brugge).

Bloemendale

20-10 : 2 ex. (TDF), op 22-10 : 3 ex. (TDF) en tot 27-01 : 3 ex. (TDF) worden overdag 1-3 Buizerden opgemerkt. De laatste vogel die aansluit bij de hele reeks winterwrnm. is er op 07-03 (JS).

Te Bloemendale staan wij ook regelmatig om Buizerden op slaaptrek te observeren. Hieronder een tabel met de voornaamste geg. Op 24-02 wanneer overdag voor het laatst 2 ex. vlogen (FDS) kon 's avonds geen slaaptrek genoteerd worden. De wisselvalligheid bij de slaaptrek wordt daardoor nog eens belicht.

Slaaptrek van de Buizerd te Bloemendale.

Globalisatie

Vanaf de laatste decade van okt. verblijven zeker 4 Buizerden in dit complex. Eind dec. loopt hun aantal op tot een 6-tal ex. Ook in de maand jan. verblijven er 4-6 Buizerden. In febr. loopt hun aantal terug tot een 3-tal. Daarna worden nog 1 a 2 vogels waargenomen.

e) Uitkerke-Zuierkerke (27 wrnm.)

De Buizerd is aanwezig van 06-10 1 ex. (JBa,BC) tot 10-03 1 ex. (RDJ). Overdag werden in deze polders maar zelden meer dan 1 Buizerd opgemerkt. Op 23-10 2 ex. (JS) en op 26-01 mogelijks 3 ex. (DC,PeL,BVD). Centraal staan de wrnm van het Hagebos, dat als slaapplek fungeert. De resultaten van de slaaptellingen geven wel iets hogere cijfers, maar blijven toch aan de lage kant. Alleen op 17-11 (JNM,Brugge) worden 3 ex. vastgesteld. Alleen op 18-02 2 ex. (TDF,LDq,ID) en een laatste aanduiding van een slapend ex. op 27-01 (FV,TDF).

MaP verzekert dat er gedurende een langere periode 2 a 3 ex. zaten. De geg. bevestigen dit inzicht.

f) Jabbeke-Stalhille (11 wrnm.)

Alle wrnm. dateren van na dec. (moeten we hier opnieuw enig verband leggen met de aanwezigheid van de ganzen?).

Aan het beruchte jagersputje wordt tot 15-03 1 ex. vastgesteld (RDJ). Tussen Stalhille en Nieuwege gaat het op 26 en 27-01 om 2 ex. (FV). Ook op 09-02 wordt in dit deel van de regio tweemaal een Buizerd gesignaleerd: 't Pompje en 't Jagersputje (RDJ), let op het gebruik van diminutieven waar waarnemers met liefde over 'hun' gebied spreken.

Het zou niet slecht zijn eens wat vroeger tijdens het winterhalfjaar hier te vertoeven.

g) Roksem-Ettelgem (9 wrnm.)

Telkens 1 ex. werd waargenomen. Eerste in de weiden te Ettelgem op 19-10 (PBu, GBa) en laatste een bleek ex. te Roksem 12-02 (PBu, JVP). Op 02-01 ging het om 2 individuen. Ook de bleke vogel laat toe meer dan 1 Buizerd te onderscheiden.

Op 30-06 aan de Roksempuut een late wrnm. (PBu, JVP).

h) Assebroekse Meersen (2 wrnm.)

Waar zijn de Buizerden van de Meersen gebleven? Voor het eerst sinds 1971 zouden we geen wintergeg. van dit gebied ontvangen. We denken dat dit niet kan en vragen alle waarnemers nog eens goed in hun notitieboekje te kijken, zodat we dat in het volgend Jaarboek kunnen rechtzetten. Dank bij voorbaat. Voorlopig enkel volgende wrnm. (later ontvangen): op de grens op 10-11 1 ex. (BC) van het Beverhoutsveld naar de Assebroekse Meersen en 21-03 1 ex. Assebroekse Meersen (BC).

i) Rijckevelde (7 wrnm.)

Van 19-10 (BC) tot 28-02 (LD) 1 ex. Op 29-12 1 ex. op slaaptrek van Ter Torre naar Beverhoutsveld (BC). We veronderstellen dat naar jaarlijkse gewoonte 1 a 2 Buizerden te Rijckevelde de winter doobrachten.

j) Beernem (19 wrnm.)

Aanwezig van 30-09 tot 17-04 (VWG-Beernem, LD). 17 wrnm. komen van het Bulskampveld waar 2 a 3 ex. overwinteren (VWG-Beernem). Ondermeer 3 ex. op 18-01 (Van Holm M.)

Op andere plaatsen:

Zandwinningsgebied: 09-11 1 ex. (WIG)

Gevaerts, kanaal: 19-03 1 ex. (HUK)

k) Wijnendale (2 wrnm.)

11-08 1 ex. (JVi)

28-08 1 ex. (FW, PBu)

Zeker een hiaat in ons artikel, want tijdens het hele jaar moeten hier Buizerden te zien zijn. Wie kan ons aan geg. helpen?

l) Oostkamp (5 wrnm.)

Kroonhove 18-10 1 ex. (PK)

Kaleshoek 09-11 1 ex. (PK)

Moerbrugge 22-12 1 ex. (DXR)

Station 19-20-02 1 ex. (HUK)

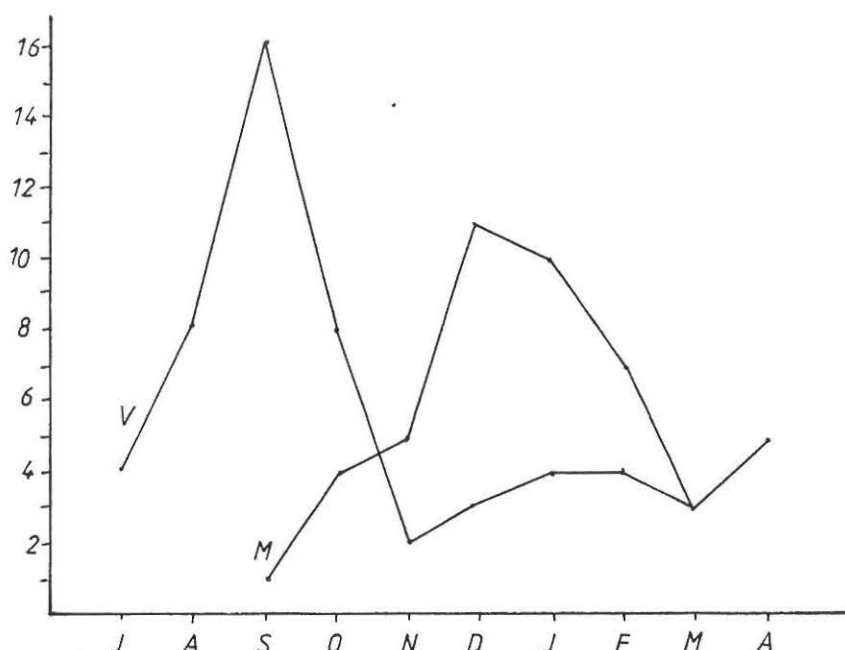
Kampveld-Rooiveld 08-03 2 ex. (BC)

m) St.-Andries (Duivelsgat - Zevenkerke - Beisbroek - St.-Anna-Ter-Woestijne - Tudor - Peereboom) (75 wrnm.)

In juli wordt 4-maal een Buizerd gezien en het gaat daarbij om 2 verschillende vogels.

Aug. geeft op 11-08 2 ex. (JNM, Brugge) en vanaf 28-08 zijn er 3 ex. (TDF). Op 01-09 noteert GDP er al 4 ex. Tot 14-09 (JVi, WLT, TDF) blijven 4 Buizerden. In de 2de helft van de maand worden niet meer dan 2 ex. gezien. In okt. met als hoogtepunt van de trek dit seizoen, worden regelmatig 3 ex. opgemerkt. Vanaf nov. worden de bossen van St.-Andries gemeden als de pest. Enkel slaaptrek krijgt

nog aandacht (zie verder). We konden niet nalaten de bos-polderverplaatsing van de waarnemers even grafisch uit te beelden. Op de grafiek zie je het aantal dagen dat de Buizerd werd waargenomen per maand in de bossen (V) en de Moeren te Meetkerke (M). We denken dat de aanwezigheid van de Buizerd van ondergeschikt belang is. Het valt al te zeer op dat van zodra de trektijd (bostijd) luwt en de polders voor wintervogels interessant worden, de waarnemers van gebied wisselen. Alleen grote aantallen roofvogels in de bossen kan dan blijvende observatie in het bosgebied ondersteunen. Blijkbaar zullen minder prooivogels in het bos nog geaccentueerd worden door de afwezigheid van waarnemers.

Tot 24-12 kunnen we nog 4 Buizerden aantonen. Van dan tot maart zouden niet meer dan 2 ex. in de bossen vertoeven. Op 09-03 bekomen we opnieuw 4 ex. (JNM, Brugge). April geeft als max. 3 ex. op de 5de (PBu, JVP). Mei en juni tekenen beide voor 1 wrnm.

Slaaptrek

Zoals elk jaar werden vnl. aan de Doornstraat Buizerden op slaaptrek geteld. De tellingen werden in onderstaande grafiek verwerkt. Het beeld vertoont grote lacunes. Tweemaal noteert men grote aantallen (FDS, TDF, FW, JS). Na 08-02 ontbreken wrnm. Opvallend hierbij is dat FDS bij wijze van steekproef op 16-02 's morgens aan de Doornstraat stond, maar geen enkele Buizerd richting polder zag vliegen.

n) Vloetenveld (41 wrnm.)

Van 13-08 tot 09-09 worden 1 a 2 Buizerden waargenomen. Gaat het om zwervende, pleisterende of trekkende vogels? In elk geval worden daarna tot 02-10 geen meer gezien. In okt. verblijven er 1 tot 2

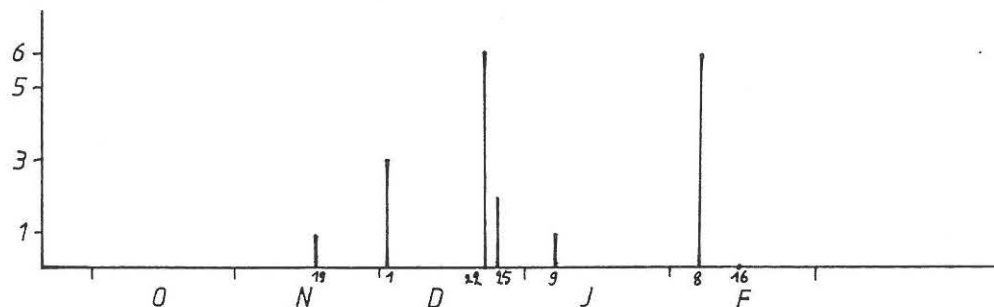
Buizerden (zeker 2 op 29-10 (LD)). Tijdens de maand nov. daalt het aantal wrnm. gevoelig. Het duurt tot 22-12 voor 2 a 3 ex. opgemerkt worden. Een scenario van veelal 1 ex. en maandelijks wel eens 2 a 3 houdt aan tot half maart. Op 16-03 bereiken ze een max met 3 a 4 (LD). Wrmn. houden aan tot 30-04 : 1 a 2 ex. (LD).

o) Vuile Moeren, Zedelgem (\$wrmn.)

Van 13-01 tot 13-02 1 ex. (LD)

p) Losse winterwrmn. :

30-10	Zerkegem	1 ex.	(PBu, JVP, PT)
05-12	Veldbos, Aartrijke	1 ex.	(LD)
25-01	Hertebos, St.-Michiels	1 ex.	(LD)
10-03	Novotel, St.-Michiels	1 ex.	(FW)
27-03	Ruislede	2 ex.	(LD)
15-12	stort, Sijsele	1 ex.	(WIG)
10-10	Beverhoutsveld, Oedelem	1 ex.	(DXR)
18-10	Snellegem	1 ex.	(RDJ)

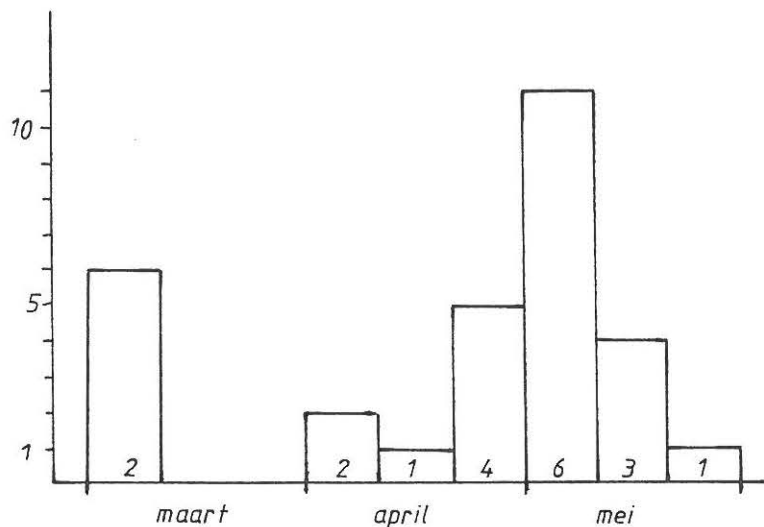

Slaaptrek van de Buizerd naar de bossen te St.-Andries

Voorjaarstrek '86

Geen al te hoge score de 30 Buizerden die we naar hun broedgebied zagen trekken. Opvallend mogen we de vele vogels in mei noemen.

In tegenstelling tot vroegere jaren bleef trek in febr. onzichtbaar.

Voorjaarstrek Buizerd in Noordwest-Vl. 1986 (cijfers in de tabel =aantal wrnm.dagen).

Broedgevallen

Binnen de regio werd een broedgeval vastgesteld in blok 4 (W. Dias). Ten zuiden van blok 4 trof KD een nest met 2 adulte vogels aan op 23-06-'86

Samenvatting

Het aantal wrnm. daalde opnieuw dit jaar. Een vermindering van het aantal overwinteraars en waarnemers deed zich duidelijk gevoelen. Aan de hand van de gegevens slagen we erin ca. 30-35 wintervogels te detecteren. Sinds de Jaarboeken het op 1 na slechtste cijfer. De najaarstrek was behoorlijk, zeker door de uitzonderlijke trek van 19-10. In het voorjaar bleef het kalmpjes en van de weinige Buizerden die bleven hangen in mei-juni kwam er 1 paar tot broeden.

STELTLOPERS

SCHOLEKSTER (HAEMATOPUS OSTALEGUS)

door P. Decuypere

De 'roots' van de scholekster liggen in de kuststreek. Strandwrnm. ontbreken dus niet. De maxima op het traject Bredene tot Zeebrugge zijn (tussen haakjes het aantal wrnm.) :

23-08-87	26 ex.	Bredene - De Haan	YDS (2)
04-11-87	50 ex.	Blankenberge	WD (14)
29-11-87	30 ex.	Wenduine - Blankenberge	HDL (1)
10-01-88	30 ex.	De Haan - Wenduine	FW, FDR (2)
28-01-88	15 ex.	Wenduine	DD, MVDW (6)
04-03-88	127 ex.	Blankenberge - Zeebrugge	FW, RDJ (2)

Langs het strand kan ook regelmatig trek waargenomen worden. Het onderscheid tussen getijdentrek en doortrek is vrij moeilijk te maken. In de maand augustus werden bijvoorbeeld vrijwel dagelijks van 7 tot 21 vogels te Wenduine waargenomen die in ZW-richting trokken (DD, MVDW). Slechts eenmaal was er een wrnm. van 1 ex. in NO-richting (21-8-87).

Het onmiddellijk hinterland heeft een HVP-functie. Voorbeelden hiervan zijn 36 ex. te Wenduine (28-01-88, FW, JVP, PBU, FDR) en 63 ex. te Uitkerke (22-12-87, FV, MVDW, DD). Het Zwin en de Voorhaven zijn meer gekende gebieden, die evenwel ook als foerageergebieden en zelfs broedgebied dienst doen. Het aantalsverloop in de Voorhaven wordt hetbest opgevolgd. Onderstaand figuur is gebaseerd op de maxima per decade (57 wrnm.).

Aantalverloop van scholekster in de voorhaven (maxima per decade)

Eind september kennen de aantallen een verzwakking. Een gelijkaardig fenomeen wordt ook in Zeeuws-Vlaanderen vastgesteld (Buisse M. & Tombeur F. 1988). De hoge aantallen tijdens het broedseizoen steunt op niet-broedende (onvolwassen) vogels. Scholeksters broeden pas als ze 4-5 jaar oud zijn (Sovon, 1987).

De tellingen in het Zwin zijn hoofdzakelijk gecontroleerd in de maand juli (23 v.d. 29 tellingen). Enkele maxima :

137 ex.	2-07-87	MG
138 ex.	11-07-87	MG
194 ex.	23-08-87	GBu, BBU, LMa
60 ex.	20-09-87	JNM-Brugge
131 ex.	25-11-87	GBu, LMa

In de achterhaven worden vrij regelmatig wrnm. verricht (24 wrnm.). De aantallen in het najaar lopen hoogstens op tot 7 ex. Na de jaarwende liggen de aantallen tussen 25 a 30 ex., met een uitschieten op 27-03-88 44 ex.

De scholekster is eveneens broedvogel in de regio :

Zwin	48 kp	GBu
Uitkerke	12 kp	JVG
Oostkerke	1 kp	FDS, PDc
Ramskapelle	1 kp	FDS
Zeebrugge - Stapelterrein	1 kp	FW
Dudzele	1 kp	FDS
Beverhoutsveld	1 kp (3 juv)	VKR
Leimeersen	1 kp (3 eieren)	WD, PDc
Roksem	1 kp (broedpoging)	JVP, PBu

Daarnaast zijn er nog een reeks wrnm. die op mogelijke broedgevallen wijzen. Scholeksters kunnen evenwel buiten hun eigenlijke broedplaats worden geobserveerd. Het gaat om een van de zeldzame steltlopersoorten waarbij er een soort ontkoppeling bestaat tussen broedgebied en foerageergebied (Brinkkemper J. & Moedt O., 1988).

Lapscheure - Kaleshoek	2 ex.	03-04-88	WD
Hoeke - St. Donaas	1 ex.	29-05-88	PDc
Damme - Pijpeweg	2 ex.	17-04-88	CW
Damme - Romboutswervedijk	1 ex.	17-04-88	CW
Lissewege - Ter Doest	2 ex.	03-04-88 - 22-05-88	WD
Zuilenkerke	2 ex.	28-05-88	PDc
Meetkerke - Moeren	4 ex.	12-06-88	WD
Beernem - Helwijnvijver	1 ex.	30-03-88 - 08-05-88	EN
Eernegem	2 ex.	07-02-88 - 25-05-88	KMa
St.-Michiels	1 ex.	30-08-87	RV

De broedgevallen blijven allang niet meer beperkt tot het

onmiddellijk kusthinterland. De opmars landinwaarts gaat nog steeds door. De kaart uit de broedvogelatlas (Maes P. en Voet H., 1988) kan thans met meer oostelijker en zuidelijker hokken worden aangevuld uit de regio.

Na het broedseizoen worden wrnm. in het binnenland schaars. Winterwrnm. zijn afkomstig uit twee gebieden :

St.-Pietersplas	15-11-87, 26-11-87 en 21-02-88	telkens 1 ex	GDP
Roksempot	17-01-88	1 ex.	JVP, PBU

Tenslotte een zeldzaam hoog aantal voor het binnenland op 08-04-88 in het Beverhoutsveld : 20 a 25 ex. BOF.

Brinkkemper J. & Moedt O., Kijken naar weidevogels, Zeist, 1988, 131 pp.

Buise M. & Tombeur F., Vogels tussen Zwin en Saeftinghe, Hulst/Gent, 1988, 360 pp.

Sovon, Atlas van de Nederlandse Vogels Arnhem, 1987, 595 pp.

Maes P. en Voet H., Scholekster in Devillers et al. Red., Atlas van de Belgische Broedvogels. KBIN, 1988, pp. 114-115.

STELTKLUUT (HIMANTOPUS HIMANTOPUS)

door P. Decuypere

28-05-88	1 man	Achterhaven	HEP
12-05-88	2 ad.	Zwin	GBu
13-05-88	2 ad.	Zwin	TDS, GBu

Door CASTELIJNS (1989) werd de hypothese ontwikkeld dat vermeld later te Sas van Gent (NL) tot broeden kwam.

Castelijns H., Werd de familie seltkluut ook te Zeebrugge gezien?, Mergus jg3 nr.1, 1989.

KLUUT (RECURVIROSTRA AVOSETTA)

door N. De Clercq

Ook dit jaar zijn er voor de kluut heel wat gegevens binnengegeven waarvoor dank. Spijtig genoeg zijn er bijna geen broedgegevens.

Broedgevallen of -pogingen

Ettelgemput	4 ad. + 2 imm	15-07-87	JVP
Zerkegem	2 ex. (balts en paring)	07-04-88	JVP

Uitkerke 1 kp
 Zwin 52 kp
 Achterhaven 5 a 10 kp
 Hoeke 1 kp
 Lapscheure 2 kp

JVG
 GBu
 WD
 FDS, FW
 WD

Doortrekkers

Zwin		Roksempuut		Ter Doest
07-07	17	16-03	1	08-05 2
31-07	18	05-04	2	13-05 1
13-08	29	09-04	10	15-05 5
15-11	22	10-04	6	22-05 2
20-12	19	14-04	4	
27-02	21	15-04	6	Voorhaven
24-03	35	16-04	1	
12-04	24	22-04	3	19-09 40
19-04	8	24-04	2	08-11 5
26-04	10	26-04	2	03-04 25
		08-06	6	08-04 20
Ettelgempuut				
14-07	3	Kleiputten Heist		Lapscheure
15-07	4 ad en 2 imm	04-10	4	24-04 1
		17-04	17	23-05 3
Oostkerke 18-03	2	18-04	25	29-05 2
Kaleshoek 18-03	2	22-04	42	
	13-06 2	29-04	24	
Hoeke 03-04	2	12-05	25	
		16-05	16 =>NO	

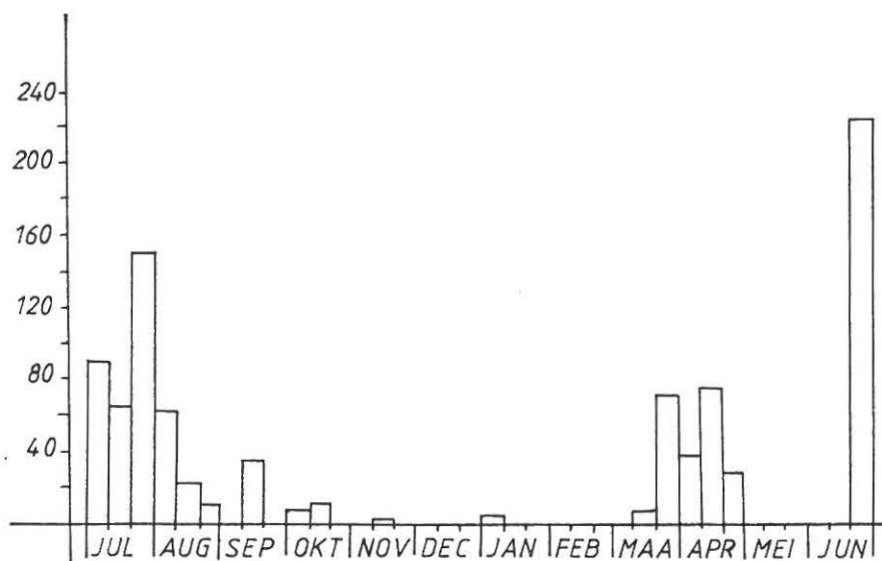

Fig. 1 : Maxima van kluut in de achterhaven per decade

Waarnemers waren : FW, MG, FVP, KMa, PBU, GBu, LMa, EV, YFe, MVDW, DD, BB, PDC, WD, FDS, GOT, TDS, WAB, DBL, FDR, DSB, JSL, SNC, GDP.

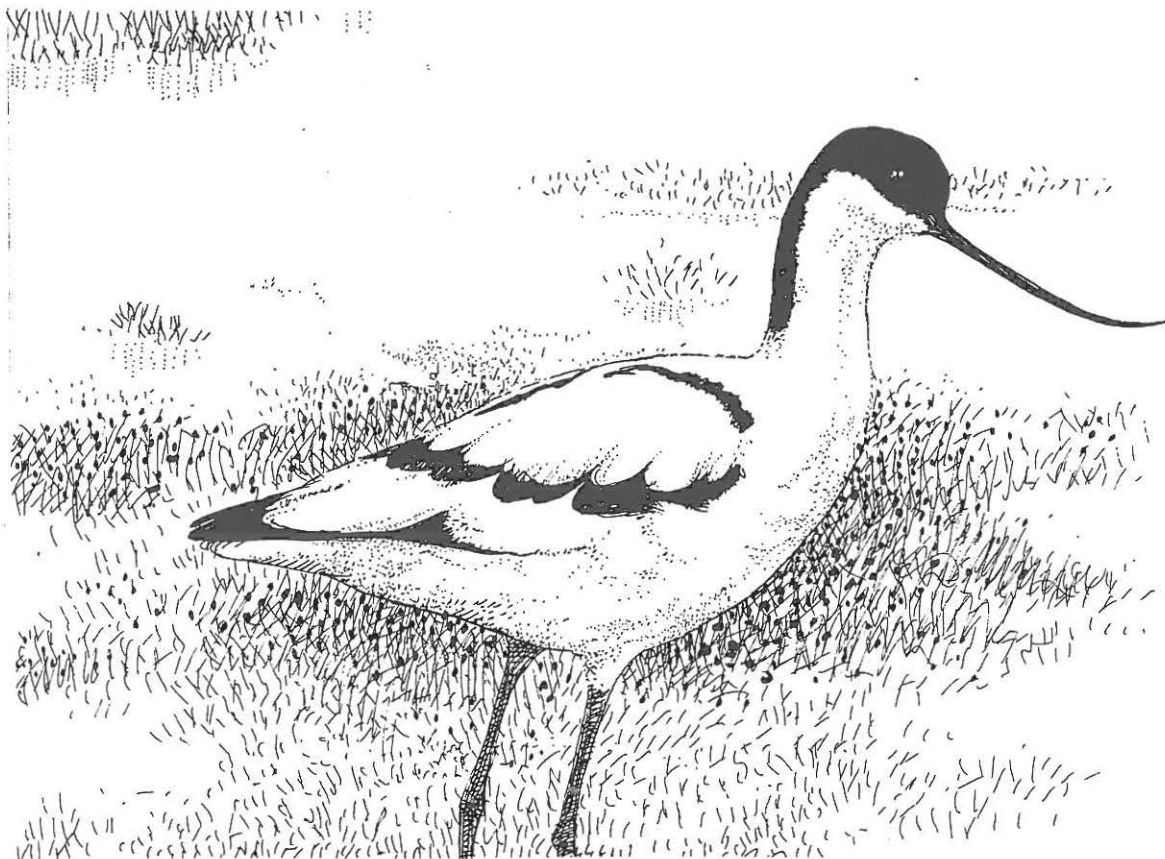
Andere jaren (1985 tot 1987) was de najaarstrek pas goed zichtbaar in augustus maar dit jaar kennen we reeds een maximum in juli (21-07 110 ex. TDS en 22-07 153 ex. TDS) terwijl in het Zwin doorheen de hel maand juli een 20-tal ex. aanwezig waren (MG). Tot half september zijn in de streek heel wat ex. aanwezig of op doortrek (15-09 39 ex. Achterhaven, 19-09 40 ex. Voorhaven). Daarna lopen de aantallen terug. Merkwaardig zijn er dit jaar bitter weinig gegevens voor de maanden november tot en met januari en de paar wrnm. die we hebben staan in contrast met de voorgaande jaren, voor zover we dit kunnen besluiten uit deze wrnm. waar in deze periode hoge aantallen werden gezien (vb. : 65 ex. Zwin 29-11-86 en 75 ex. Zwin 02-12-84). In maart lopen de aantallen terug op en worden vooral in de Achterhaven en in de kleiputten te Heist hoge aantallen genoteerd. We wijzen hier vooral op de ca.220 ex. van eind juni (Achterhaven, diverse waarnemers) wat vrijwel zeker een rekord is voor de streek gedurende de laatste jaren (1985 tot 1987).

Literatuur

Seys, J., 1986, Kluut Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1984-1985.

Seys, J., 1987, Kluut Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1985-1986.

De Clercq, N., 1988, Kluut Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1986-1987.

KLEINE PLEVIER (CHARADRIUS DUBIUS)

door N. De Clercq

Ook dit jaar zijn een aantal broedgegevens doorgegeven. Deze kleine vogel is een typische broedvogel van zanderige opgespoten terreinen die zich bij ons vooral situeren in het havengebied van Zeebrugge.

Broedgegevens :

1 tot 3 kp	03-04 en 07-04	Achterhaven	WD
3 kp	21-05	Achterhaven	FDR
1 kp	16 to 23-06	Voorhaven	WD
1 nest met 4 eieren	26-04	Heist	BSP, CEJ, JSL, DIL
2 kp	09-04	Lapscheure	GVT

Doortrekkers :Achterhaven :

06-08	2	FDS, GDP	04-04	8	TDS, FW
16-08	1	FDS	17-04	3	WD
23-08	8	FDS, ea.	24-04	3	WD
03-10	1	FW	01-05	1	WD
18-10	2	BoP, DNG	02-05	2	WD
			08-05	2	WD
			23-05	2	WD
			12-06	1	JK

Overige gebieden :

Beernem	2	02-04	WIG
Oostkerke	1	06-04	FW, NE
Ter Doest	1	09-04	WD
Kaleshoek	2	10-04	FW
Sijsele	1	17-04	FDS
Roksempuut	1	17-04	JVP
Hoeke	1	20-04	Go, CVV
Oostkamp	2	23-04	WD
Roksempuut	1	26-04	JVP, ea.
Oostkamp	2	29-04	WD
Ter Doest	1	13-05	WD
Meetkerke	1	12-06	WAB

Uit de Achterhaven komen ook dit jaar weer de meeste wrnm. gezien zijn biotoop. Het maximum werd dit jaar gezien op 04-04 (tot 8 ex.) wat ongeveer gelijk is aan vorig jaar maar wel de helft t.o.v. twee jaar geleden (18 ex. op 18-07-85). Wanneer we deze gegevens nader bekijken zien we mooi de najaarsdoortrek van augustus tot oktober en de voorjaarsdoortrek tekent zich ook mooi af (van maart-april tot juni).

Besluit :

Alhoewel er nooit echt veel kleine plevieren worden waargenomen zijn er toch steeds weer een aantal koppels die al dan niet succesvol tot broeden komen.

Literatuur :

Seys, J., 1987, Kleine Plevier - Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1985-1986.

Vanpraet, J., 1988, Kleine Plevier - Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1986-1987.

BONTBEKPLEVIER (CHARADRIUS HIATICULA)

door N. De Clercq

De Bontbekplevier is bij ons najaarsdoortrek van zowat half juli en dat tot in november. Vanaf februari tot in mei is deze vogel terug te zien op doortrek. Soms zijn er kleine aantallen die blijven overwinteren of overzomereren.

Najaarstrek

Achterhaven :			Voorhaven		
05-07	6	FW	28-08	24	FW, FDR
21-07	1	FDS, GDP	01-11	4	FW, ea.
26-07	3	FW	14-11	3	FW
28-07	3	FW			
02-08	10	FW	Zwin :		
09-08	7	FW	04-07	5	MG
13-08	161	PBu	05-07	1	MG
15-08	16	FW, HDR	12-07	1	MG
16-08	10	JLT	16-07	7	MG
16-08	22	FW, MG, FDS	17-07	15	MG
17-08	25	FW	18-07	4	MG
19-08	26	FW	19-07	8	MG
23-08	37	FDS, ea.	20-07	2	MG
25-08	25	FW	30-07	17	GO
28-08	74	FW	13-08	1	KMa
15-09	15	FDS	30-08	65	FW, RDS
04-10	2	FW	12-10	6	JLT
11-10	21	FW, GDP			
18-10	11	FDS, ea.	Hoge Noen :		
			04-10	15	FDS

Reeds begin juli zijn er aantal wrnm. We zien duidelijk dat de doortrekpiek zich situeert rond half augustus met een absoluut maximum van 161 ex. in de Achterhaven op 13-08. Daarna nemen de aantallen voor de Achterhaven af en zien we nog 1 piek op 28-08 (een dergelijke piek zien we ook voor het Zwin). Ook de twee vorige jaren kwam de najaarspiek in de tweede helft van augustus (18-08-85 180 ex. Zwin, 15-08-85 62 ex. Achterhaven en 24-08-86 97 ex. Zwin,

29-08-86 12 ex. Achterhaven) maar toen lagen de aantallen voor het Zwin hoger en de deze van de Achterhaven lager. Er dient wel opgemerkt te worden dat we dit jaar over meer gegevens beschikken. De aantallen voor het Zwin blijven de laatste jaren wel afnemen. De verzanding van het Zwin kan hiervoor een mogelijke oorzaak zijn. Het valt dan ook af te wachten of deze negatieve trend zich de volgende jaren verder zal zetten.

Winterwrnm.

27-12	1	HEP, ea.	Achterhaven
03-01	2	FW, FDR	Voorhaven
31-01	2	WD	Blankenberge pier
15-02	5	FW	Zwin

Dit jaar zijn er een viertal winterwrnm waaraan de relatief zachte winter niet vreemd aan zal zijn.

Voorjaarestrek :

<u>Achterhaven :</u>			<u>Voorhaven :</u>		
08-03	1	WD	13-03	30 (NO)	TDS
27-03	3	GDP	01-05	2	WD
05-05	22	GDP	06-05	9	FW
13-05	9	FW	13-05	8	WD
14-05	10	FW	13-05	61	FW
18-05	30	FDR	13-05	42	GO
25-05	7	FW	22-05	1	WD
05-06	17	LV, DV	13-06	1	LV, DV
<u>Zwin :</u>			<u>Blankenberge :</u>		
06-05	8 (NO)	FW	14-03	1	WD
12-05	12	FW	<u>Lapscheure :</u>		
			16-05	1	WD

De voorjaarestrek begint in de eerste decade van maart maar met lage aantallen. De maxima worden pas half mei bereikt. De resultaten komen grosso modo overeen met deze van het vorige seizoen maar staan in schril contrast met twee jaar geleden waar op 16-03-86 106 ex. werdenesignaleerd in het Zwin.

Besluit :

De gegevens laten ons toe mooi de voorjaars- en najaarestrek af te tekenen met daarin telkens duidelijke pieken. Wanneer we de tellingen van de laatste jaren vergelijken zien we een tendens tot afname van aantallen voor het Zwin maar kunnen we ook een toename van de aantallen voor de Achterhaven vaststellen.

Literatuur :

Seys, J., 1987, Bontbekplevier - Veldornithologisch Jaarboek 1985-1986.
 Vanpraet, J., 1988, Bontbekplevier - Veldornithologisch Jaarboek 1986-1987.

STRANDPLEVIER (CHARADRIUS ALEXANDRIUS)

door N. De Clercq

Broedgevallen

Dit jaar kwamen er 4 koppels tot broeden in het Zwin (GBu). Daarmee vallen het aantal koppels terug tot het peil van eind de jaren '70. Eerder was het aantal, na aangepaste beheersmaatregelen terug tot 12 paar opgeklimmen (MAES P. & VOET H., 1988). De strandplevier profiteert van het (tijdelijk) voorkomen van grote opspuitterreinen in de regio. Aldus kwamen 20 to 25 koppels tot broeden in de voorhaven (TDS 03-07-88) en 2 koppels op de Hoge Noen (FDS).

Doortrek

Voorhaven :

Najaar			Voorjaar		
22-07	52	TDS	26-03	1	TDS
01-08	86	TDS	01-04	5	TDS
02-08	94	TDS	08-04	9	WD
23-08	63	FW, MG, TDF	09-04	9	WD
28-08	56	FW, FDR	16-04	5	GO, CVV
30-08	60	WD	23-04	15	FW, FDR
03-09	79	GDP	01-05	4	WD
05-09	12	WD	06-05	59	FW
18-10	2	BDP	13-05	30	GO
			13-06	52	LV, DV

Achterhaven :

Najaar			Voorjaar		
23-08	1	FDS	04-04	1	FW
04-10	1	WD	08-05	2	WD
11-10	1	FW, GDP	12-06	16	JK

Deze broedvogel uit zanderige kuststreken wordt logischerwijze dan ook enkel waargenomen in het havengebied en het Zwin. Slechts 1 wrnm. uit het Zwin nl. 7 ex. (GBu, LMa, BBu) op de regionale steltlopertelling (23-08-87). Voor de voorhaven daarentegen kunnen we een mooi jaaroverzicht opstellen. In het najaar worden regelmatig grote aantallen gezien met een maximum op 02-08 (94 ex. TDS). Eind oktober worden de laatste ex. voor de winter gezien. Eind maart zijn de strandplevieren terug en begin mei wordt het 'maxima' waargenomen (06-05 59 ex. FW). De aantallen vallen in het voorjaar wel lager uit dan deze voor het najaar. Naast deze gegevens uit de Voorhaven zijn er nog een aantal meldingen uit de Achterhaven.

Literatuur

Maes p. & Voet H., Strandplevier, in Devillers et al. Red., Atlas van de Belgische Broedvogels, KBIN 1988 pp. 124-125.
 Seys, J., 1987, Strandplevier Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1985-1986.

Vanpraet, J., 1988, Strandplevier Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1986-1987.

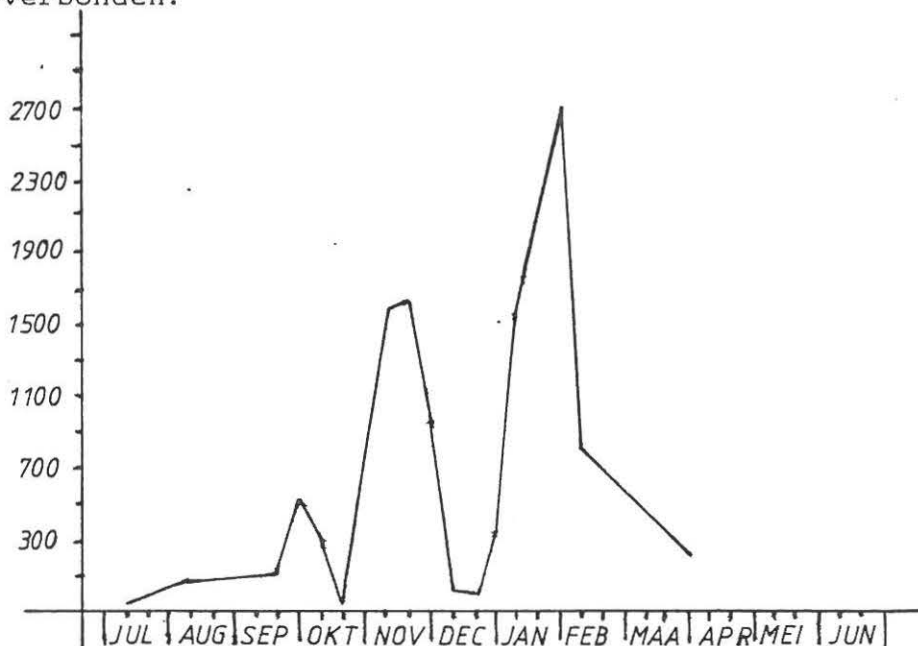
MORINELPLEVIER (CHARADRIUS MORINELLUS)

06-05	1 ex. TP Voorhaven (overgangskleed)	DUV
08-05	1 ex. TP Voorhaven (zomerkleed - Om 10h45 Noord)	GDS

GOUDPLEVIER (PLUVIALIS APRICARIA)

door P. Decuyper

De eerste goudplevieren (5 ex) werden op 13-07-87 te Blankenberge opgemerkt (MaP). De laatste wrnm. had betrekking op 10 ex. in zomerkleed te Lissewege (Ter Doest) op 24-04-88 (WD). Tussen beide data's werden iets meer dan 100 wrnm. verricht. De helft hiervan is afkomstig uit de polders te Uitkerke. Ruim voldoende om een graf. voorstelling te maken. De beschikbare maxima per decade werden met elkaar verbonden.

Gouplevieren waargenomen in het poldercomplex te Uitkerke (maxima per decade).

Dankzij een aantal totaalstellingen van JS is het verkregen beeld tamelijk betrouwbaar. Begin oktober wordt een eerste piek gehaald.

(512 ex op 2-10-87 JS). Daarna volgt een terugval die begin november wordt omgebogen. Op 13-11-87 wordt een nieuw maximum gescoord (1122 a 1637 ex., JS). December bracht terug een dieptepunt. In januari schieten de aantallen terug de hoogte in. Begin februari wordt het wintermaxima (2500 ex. op 6-02-88 FDS, EW) bereikt. Een andere bron maakt gewag van 4000 ex. (MaP).

De terugval in december valt samen met een wrnm.-piek in de Achterhaven : 1200 ex. op 27-12 (HEP). Voor december werden nooit meer dan 100 ex. waargenomen. Na 31-12 (500 ex., FW, PBu, KM) wordt nog eenmaal 40 ex. waargenomen (EV). De ruimtelijke uitwisseling tussen Uitkerke en de Achterhaven werd ook in het voorbije winterhalfjaar vastgesteld (FDS).

De overige wrnm. liggen verspreid over de polders. Alleen de maxima werden opgesomd. Tussen haakjes staan het aantal wrnm. vermeld.

Oostkerke	50 ex.	18-12-87	CW	(5)
Westkapelle	10-tal	10-12-87	FDS	(1)
Lapscheure	30 ex.	20-12-87	FW, MG	(1)
Hoeke	300 ex.	16-02-88	GO, HEP, SIL, GØT	(3)
Damme	300 ex.	14-02-88	GO	(3)
Dudzele	50 ex.	10-04-88	FDS	(4)
Speien	25 ex.	05-11-87	JS	(2)
Hoge Moere	180 ex.	06-11-87	FW	(3)
Klein Middelhof	40 ex.	03-12-88	FDS	(1)
Stalhille - Pompje	17 ex.	13-02-88	EV	(1)
Vlissegem - De Haan	450 ex.	23-11-87	FV	(5)
Nieuwmunster	120 ex.	29-11-87	FW	(1)
Lissewege	10 ex.	24-04-88	WD	(1)
Blauwe Toren	30 ex.	04-01-88	WD	(1)
Wenduine	100den	05-12-87	FDS	(3)

Verder zijn er een aantal trekwrnm. :

22-11-87	24 ex.	14h49	ZW	JVP	Roksem
29-11-87	80 ex.		ZW	FW, NE	Achterhaven
29-01-88	50 ex.	14h10	NO	JVP	Roksem
03-04-88	45 ex.	13h29	NO	FW, FDR, ea.	Intern. Dijk
14-04-88	14 ex.		NO	JVP	Roksem

Het beter noteren van dergelijke wrnm. kan alleen maar het inzicht in ruimtelijke verplaatsingen verbeteren.

ZILVERPLEVIER (PLUVIALIS SQUATAROLA)

door N. De Clercq

Deze typische kustvogel is bij ons op doortrek vanaf augustus tot in de winter waar bij vorst alle ex. verdwijnen. De terugtrek

situeert zich in de periode april - juni. Deze vogel kan men op doortrek vrijwel uitsluitend zien op slikken - schorren en strand en alle wrnm komen dan ook uit deze gebieden.

Het voorhavengebied werd in totaal 52 keer geteld zodat het mogelijk was een grafiek op te stellen. De overige wrnm. werden per doortrekperiode gerangschikt.

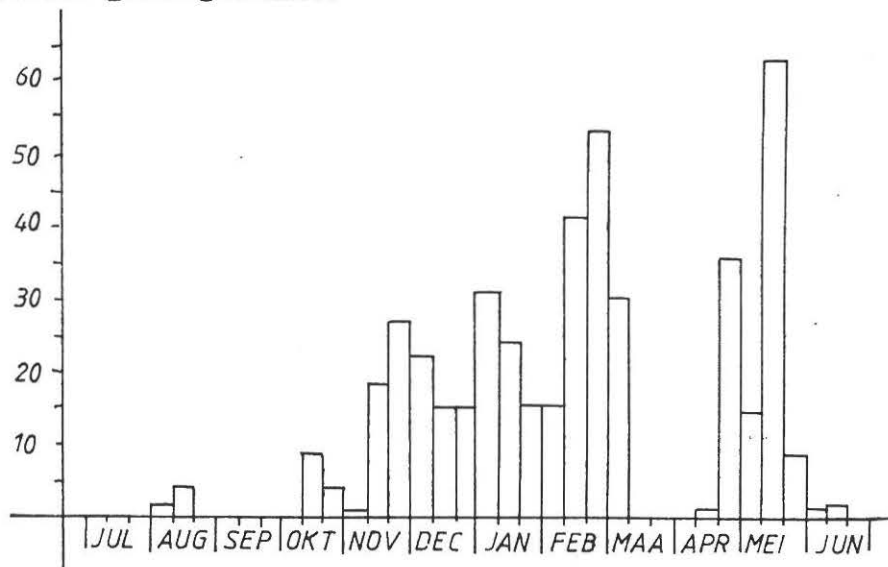

Fig 1 : Maxima per decade van zilverplevier in de voorhaven.
(waarnemers FW, HDR, GDP, MG, TDF, FDR, TDS, WD, PBU, MG, DBL, FDS, GO, CW, VW)

Najaarstrek :

Achterhaven :

19-08	1	FW
20-08	1	FW
23-08	1	FDS, ea.
04-10	2	WD
11-10	6	FW, GDP
18-10	1	FW, FDS, WAB, VWGB

Zwin :

30-07	7	GO
13-08	26	PBU, KMa
23-08	14	FDS, HDL
30-08	2	FW, RDS
15-11	42	GBu, LMa
20-12	60	EV

Winterwrnm. :

07-01	12	strand Bredene	FW
23-01	5	strand De Haan	FW, FDR

Voorjaarstrek :

Achterhaven :

26-04	1	JSL, ea.
13-05	1	FW
14-05	6	FW
22-05	3	FW

Intern. Dijk :

15-02	8	FW
06-04	4	FW, NE
12-04	3	FW, TDF
12-04	2	MVDW, DD
24-04	3	FW (1 ex. in
30-04	2	FW, FDR, TDS
06-05	15	FW
12-05	36	FW
19-05	9	GO

24-01 10 strand Heist

Bespreking

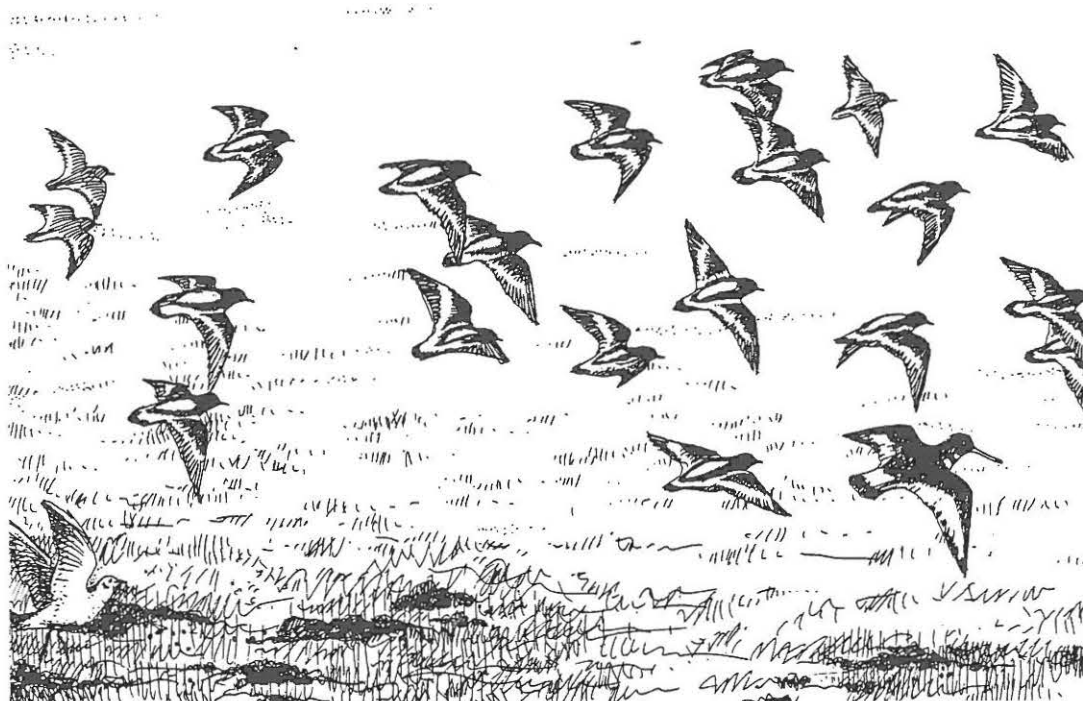
In de maand augustus zijn er in het havengebied wel meestal een aantal ex. te zien maar in het Zwin zitten er dan reeds wat meer (26 ex. op 13-08) wat net als vorig jaar laag is (in 1984 en 1985 lagen de aantallen voor deze periode wel hoger). Wat er verder ook opvalt is dat er dit seizoen geen echt grote groepen worden waargenomen. In het havengebied, wat zoals andere jaren minder ex. telt als het Zwin, worden max. 26 ex. geteld 22-11 en 31 ex. op 07-01 en dit is lager als de voorgaande jaren. Het max. voor het Zwin is 60 ex. op 20-12 en dit is ook opmerkelijk lager dan vroeger : 1986 131 ex. op 16-11; 1985 163 ex. op 15-12 en 1984 300 ex. op 14-10 (en dat jaar waren er tot begin jan. permanent 30 tot 120 ex.). Het valt af te wachten of deze negatieve trend zich ook het volgend jaar zal voortzetten. Dit jaar zijn er dankzij de milde winter wel een aantal winterwrm. zodat er vrijwel het hele seizoen door zilverplevieren aanwezig waren.

Literatuur

Seys, J., 1986, Zilverplevier Veldornitologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1984-1985.

Seys, J., 1987, Zilverplevier Veldornitologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1985-1986.

Herroelen, P., 1988, Zilverplevier Veldornitologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1986-1987.

KANOETSTRANDLOPER (CALIDRIS CANUTUS)

Door P. Decuypere

De Kanoetstrandloper kan het ganse jaar door worden waargenomen in wisselende aantallen. De aantalsschommelingen komen het duidelijkst naar voor in fig 1.

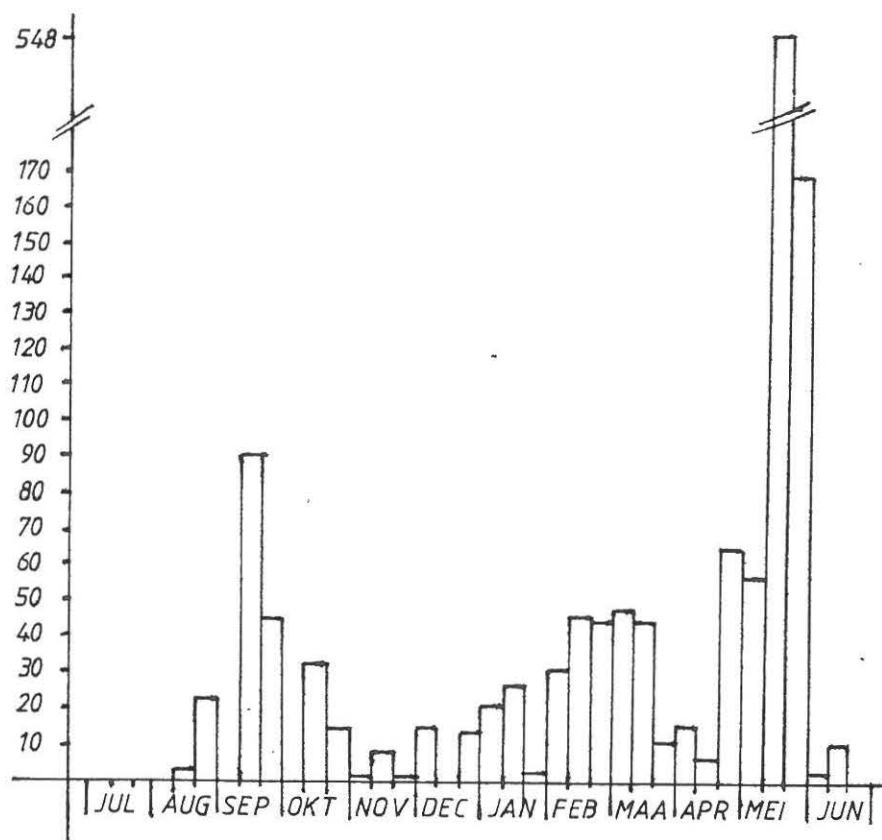

fig 1 : Max. per decade van Kanoetstrandloper in de voorhaven te Zeebrugge.

De najaarstrek kent een piek in september (90 ex. op 13-09 Westdam GDP), om daarna uit te sterven in de maand okt. Vanaf dec. lopen de aantallen terug op tot midden maart. De trek was evenwel het hevigst in de maand mei. Toen werden uitzonderlijk grote groepen waargenomen. (10-05 285 ex. TDS, 11-05 548 ex. TDS, 16-05 260 ex. TDS). De telling van 11-05 betreft het hoogste aantal pleisteraars ooit in onze regio waargenomen. Dergelijke aantallen op doortrek zijn echter niet uitzonderlijk. Op 04-05-80 pleisterden bv. 330 ex. in het Zwin en werden 919 ex. op doortrek waargenomen (GEERS V., 1989) Jammer genoeg beschikken we voor de huidige jaarboekperiode slechts over 1 zeetrekwrnm. nl. 52 ex. NO op 17-05 te Wenduine

(MVDW,DD). Op het strand te Wenduine werden trouwens ook op 18-05 9 ex. pleisterend waargenomen (MVDW,DD).

In het voorjaar bestaat de kans de Kanoetstrandloper in het binnenland waar te nemen. Dit jaar 1 wrnm nl. : 19-05 1 ex. in zomerkleed aan de Ettelgempuit (PBu,YDS,GBa). Daarnaast zijn er wel nog wrnm. uit de Achterhaven te Zeebrugge :

najaar			voorjaar		
02-08	4 ex.	FW	11-05	41 ex.	GO,GBu
15-08	2 ex.	FW,HDR	15-05	1 ex.	LV,DV
16-08	2 ex.	FW,MG,FDS			
17-08	2 ex.	FW,TDS			
19-08	2 ex.	FW			
23-08	1 ex.	FW,MG,TDF			

Uit het Zwin kwamen er slechts 6 wrnm. :

najaar			voorjaar		
17-07	5 ex.	MG	26-03	3 ex.	EV
19-07	1 ex.	MG	24-04	2 ex.	FW
13-08	1 ex.	KMa, PBu			
19-08	5 ex.	GHa			

GEERS V., Kanoetstrandloper, in Vogels in Vlaanderen, VLAVICO, 1989, pp. 171-172

DRIETEENSTRANDLOPER (CALIDRIS ALBA)

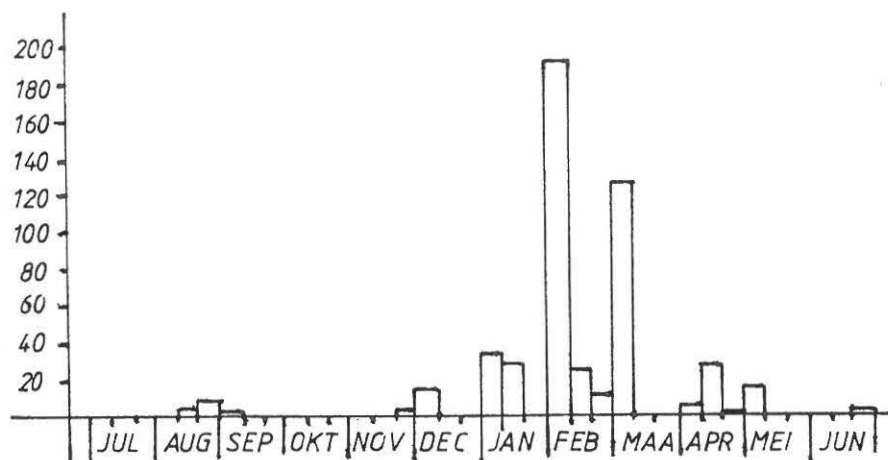
door P. Decuypere

De Drieteenstrandloper is een strandloper in de letterlijke van het woord. Zijn verschijning blijft beperkt tot de onmiddellijke kustlijn. De wrnm. van 3 ex. op 15-05 in de Achterhaven (LV,DV) is dan ook vrij zeldzaam te noemen.

Tijdens het winterhalfjaar '87-'88 werden geen simultaantellingen over het volledige traject Bredene-Zwin uitgevoerd. Op basis van partiele tellingen rond dezelfde data komen wij tot schattingen van 120 tot 160 ex. tussen eind nov. en begin jan. Deze cijfers liggen laag in vergelijking met andere jaren (BECUWE M, 1983; MAERTENS L, 1987).

Alleen in de voorhaven zijn de maxima enigszins op peil (fig. 1). Op 06-02 en 07-03 werden aldaar resp. 195 ex. (DBL) en 124 ex. (TDS) genoteerd. Temperatuurschommelingen en de verschillende wrnm.-tijdstippen tegenover het tij beïnvloeden het verkregen beeld. De juni-wrnm. (27-06 1 ex. TDS) is vrij uitzonderlijk.

fig. 1 : Max./decade van Drieteenstrandlopers in de Voorhaven (n=29)

Bredene strand

30-11 12 ex. JK

Bredene-De Haan

29-11 26 ex. FW, NE

03-01 56 ex. FW

De Haan-Wenduine

29-11 84 ex. FW, NE

03-01 59 ex. FW

10-01 62 ex. FW, FDR, BN

23-01 60 ex. FW, FDR

Wenduine

18-10 8 ex. CW

11-03 50 ex. MVDW, DD

17-11 9 ex. FW

22-03 6 ex. MVDW, DD

05-03 +35 ex. ZW FW

27-04 1 ex. MVDW, DD

Wenduine-Blankenberge

02-11 18 ex. HDL

29-11 45 ex. HDL

Blankenberge

25-10 29 ex. WD

03-01 27 ex. WD

01-11 30 ex. WD

18-01 6 ex. JK

04-11 79 ex. WD

22-02 4 ex. WD

08-11 19 ex. WD

25-02 20 ex. WD

22-11 9 ex. WD

05-04 5 ex. WD

01-12 28 ex. WD

04-12 5 ex. WD

Knokke-Zwin

19-12 1 ex. PDe

14-03 18 ex. YFe

BECUWE M. e.a., De verspreiding en het aantalsverloop van pleisterende waadvogels op de Westvlaamse en Zeeuwsvlaamse Noordzeekust 1972-1979, 1983, Wielewaal 49: pp. 341-372

MAERTENS L., Drieteenstrandloper, Veldornith. jaarboek van NW-Vlaanderen 1985-1986, okt. 1987

KLEINE STRANDLOPER (CALIDRIS MINUTA)

door P. Decuypere

De vroegste wrnm. komt uit het Zwin nl. 12-07 1 ex. MG. Daarna werd de Kleine Strandloper nog 5 maal waargenomen :

20-07 3 ex. MG

22-07 2 ex. EV

30-07 11 ex. GO
 31-07 1 ex. JVP
 13-08 5 ex. P Bu, K Ma

Tijdens het voorjaar werd geen enkele wrnm. verricht in het Zwin.
 Een zelfde wanverhouding vinden we voor de wrnm. in de Achterhaven :
 46 wrnm. tijdens het najaar en slechts 4 uit het voorjaar (fig. 1).
 De oostelijker gelegen voorjaarsstrekroute is verantwoordelijk voor
 dit beeld.

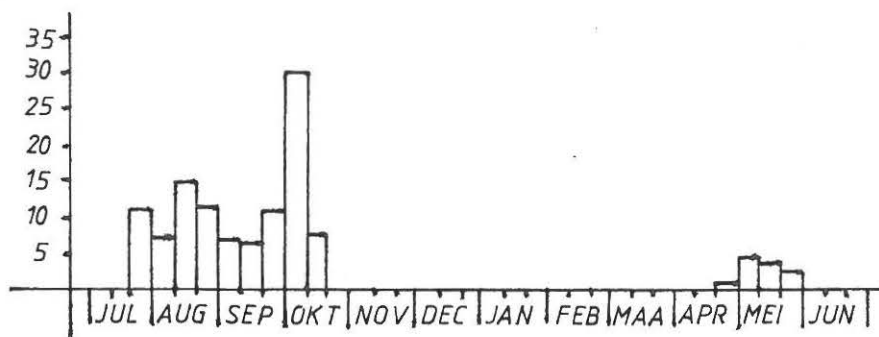
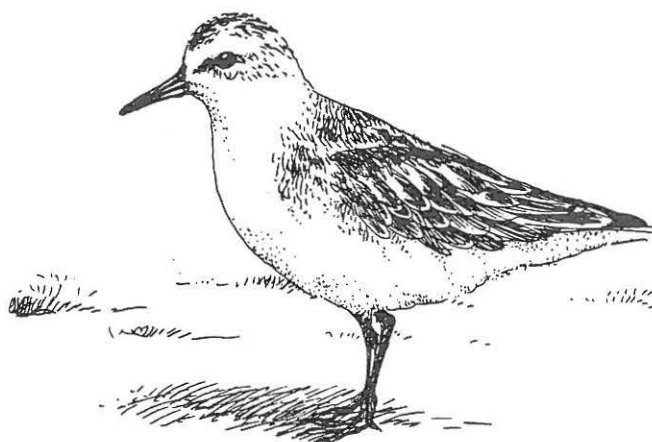

fig 1. Max./decade van Kleine Strandloper in de Achterhaven (n=50).

Figuur 1 suggereert eveneens een najaarsdoortrek in twee golven.
 Colston P. & Burton P. (1988) poneren dat de eerste piek veroorzaakt
 wordt door ad. vogels, terwijl de 2de piek vooral juv. vogels
 betreft.

In de Voorhaven werd de Kleine Strandloper slechts tweemaal
 genoteerd : 28-08 1 ex. (FW, FDR) en 16-04 2 ex. (GO, CVV).

COLSTON P & BURTON P, A field guide to the waders of Britain &
 Europe, Hodder & Stoughton, London, 1988, 224 pp.

TEMMINCKS STRANDLOPER (CALIDRIS TEMMINCKII)

door P. Decuyper

De Temmincks Strandloper wordt zowel in na- als voorjaar in vrij gering aantal waargenomen. Het betreft eigenlijk geen echte 'strand'-vogel. Alle wrnm. komen uit het kusthinterland. In anderhalve maand trekt de volledige populatie door.

Zeebrugge-Achterhaven

Najaar			Voorjaar		
14-07	2 ex.	TDS, PB, GDP	03-04	1 ex.	FW, FDR, TDS
19-07	3 ad.	TDS	24-04	2 ex.	TDS, GDP
20-07	3 ad.	TDS	26-04	2 ex.	PB, BOP, GDS
22-07	2 ad.	TDS		1 ex.	BSP, CEJ, DIG
10-08	2 ex.	VLF	30-04	8 ex.	FW, TDF, RDJ, BOP, GDS
14-08	2 ex.	BOP	01-05	1 ex.	FDR
19-08	8 ex.	VLF	07-05	2 ex.	LV, DV
20-08	1 ex.	VLF	13-05	3 ex.	PB, FDR
07-09	2 ex.	FW		1 ex.	FDR
08-09	2 ex.	FW, TDF, RDJ	15-05	1 ex.	BOP, GDS
19-09	2 ex.	JJE	18-05	7 ex.	FDR

Heist

02-05 3 ex. PB

Oude Vrede

14-05 2 ex. TDS

Dudzele

15-05 4 ex. LV, DV

KROMBEKSTRANDLOPER (CALIDRIS FERRUGINEA)

door P. Decuyper

De Krombekstrandloper is vnl. tijdens de voorjaars trek een opgemerkte gast. Het merendeel van de wrnm. komt uit de vrij regelmatig getelde Achterhaven. De trek begint in juli met gestadig oplopende aantallen in aug. Op 20-08 wordt het max. bereikt, waarna de aantallen vrij snel afnemen tot enkele ex.

Tijdens het voorjaar verloopt de trek via een veel oostelijker route (Colston P & Burton P, 1988). Het aantal wrnm. is dan ook beperkt tot 4 : 2 uit de Voorhaven 03-06-88 1 ex. TDS en 13-06-88 15 ex. LV, DV en 2 uit de Achterhaven 15-05-88 1 ex. TDS en 05-06-88 1 ex. LV, DV, TDS.

Zeebrugge-Achterhaven

19-07	1 ex.	TDS	14-08	26 ex.	FW
21-07	10 ex.	FDS, TDS, GDP	15-08	16 ex.	FW
22-07	3 ex.	TDS		30 ex.	DNG
02-08	4 ex.	FW	20-08	34 ex.	VLF
08-08	9 ex.	BOP	23-08	25 ex.	DNG

09-08	3 ex.	FW		4 ex.	FW, MG, TDF, RDJ
10-08	4 ex.	FW	25-08	6 ex.	FW
	15 ex.	VLF	06-09	1 ex.	PB, AM, MLa
11-08	3 ex.	FW	10-10	1 ex.	BOP
12-08	16 ex.	BOP	11-10	3 ex.	FW, GDP
14-08	26 ex.	VLF			
Zeebrugge-Voorhaven : 23-08 5 ex. GDP 3 ex. FW, TDF, MG					
Heist : 08-08 2 ex. BOP					
ZWin : 30-07 24 ex. GO					
02-08 14 ex. PBu					
O.T.Brugge : 15-09 4 ex. FDS					

COLSTON P & BURTON P, A field guide to the waders of Britain & Europe, Hodder & Stoughton, London, 1988, 224 pp.

PAARSE STRANDLOPER (CALIDRIS MARITIMA)

door P. Decuyper

De doorgegeven aantallen Paarse Strandloper liggen beduidend laag en gaan regelrecht in tegen de trend van de laatste decenia (Becuwe M, 1983; Maertens L., 1987). De traditionele overwinteringsplaats te Blankenberge werd wel vrij regelmatig maar wellicht te weinig frekwent geteld. De vrij intensief bezochte Voorhaven leverde evenwel slechts op 14-02 een eerste wrnm. op. Een reële afname van de Paarse Strandloper is dus niet uitgesloten. De Schuyter (1987) kwam ook reeds tot deze conclusie.

Blankenberge - Wenduine

29-11 12 ex. HDL

Blankenberge

04-11 21 ex. WD
08-11 12 ex. WD
01-12 28 ex. WD
13-12 10 ex. WD
18-01 19 ex. JK
22-02 11 ex. WD
08-03 12 ex. TDS
07-04 1 ex. WD

Zeebrugge - Voorhaven

14-02 3 ex. TDS
13-03 12 ex. TDS
01-04 40 ex. TDS
07-04 1 ex. WD
30-04 19 ex. TDS
08-05 17 ex. GDP, TDS

BECUWE M. e.a., De verspreiding en het aantalsverloop van pleisterende waadvogels op de Westvlaamse en Zeeuwsvlaamse Noordzeekust 1972-1979, 1983, Wielewaal 49 : pp. 341-372

MAERTENS L., Paarse Strandloper, Veldornith. jaarboek van NW-Vlaanderen 1985-1986, okt. 1987.

DE SCHUYTER T., 1987, Enkele totaalstellingen van pleisterende waadvogels langs de Westvlaamse Noordzeekust in de winter 1984-85 Mergus 1 : 174-192

BONTE STRANDLOPER (CALIDRIS ALPINA)

Door P. Decuypere

De Bonte Strandloper wordt op de ganse strandlijn tussen Wenduine en het Zwin waargenomen. De wrnm. liggen verspreid tussen 05-07-87 (1 ex. Zwin MG en 3 ex. Westdam FW) en 18-06-88 (6 ex. Voorhaven BOP). De Voor- en Achterhaven te Zeebrugge werden het drukst bezocht zodat een grafische voorstelling mogelijk was.

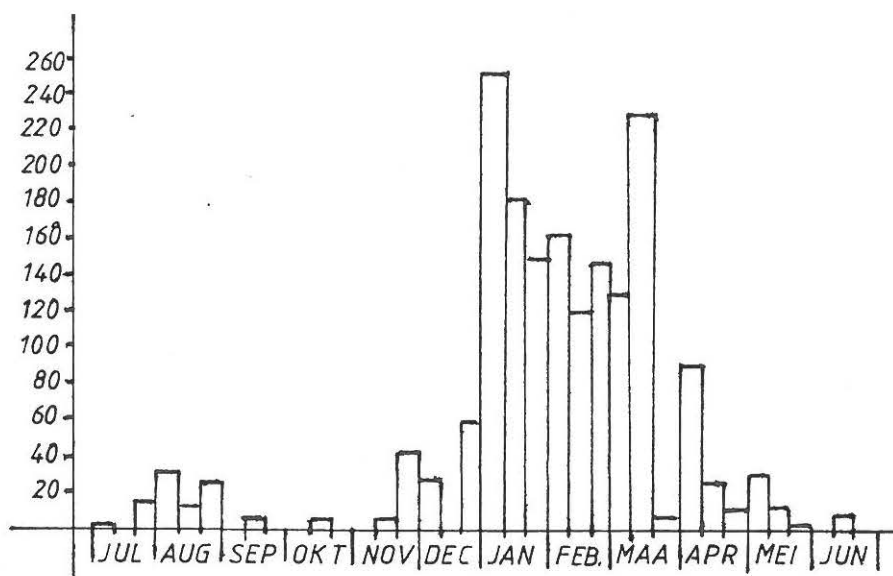

fig. 1 : Max./decade van Bonte Strandloper in de Voorhaven (n=59)

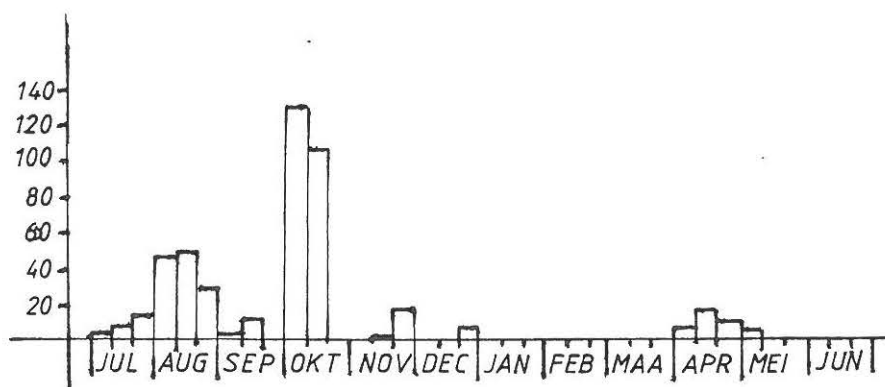

fig. 2 : Max./decade van Bonte Strandloper in de Achterhaven (n=59)

Merkwaardig is dat in het najaar de piek in de Achterhaven ligt (130 ex. op 10-10 BOP), terwijl in het voorjaar de max. in de Voorhaven liggen (250 ex. op 07-01 GO, CVV en 222 ex. op 14-03 TDS).

Buiten Zeebrugge werden nog volgende 'strand'-wrnm. verricht :

Wenduine

05-03 11 ex. MVDW,DD

11-03 50 ex. MVDW,DD

02-04 1 ex. MVDW,DD

Blankenberge

04-11 2 ex. WD

05-04 1 ex. WD

Heist-strand

24-01 36 ex. FW

In het Zwin werden tussen 05-07 en 20-07 vrijwel dagelijks 1 a 4 ex. waargenomen (MG). Op 30-07 stijgen de aantallen tot 22 ex. (GO), daarna nog 31 ex. op 13-08 (PBu) en 15 ex. op 30-08 (FW,RDJ).

Elk jaar zijn er wrnm. uit het binnenland :

Roksempuut 05-05 2 ex. PBu

Retranchement 06-04 5 ex. FW,NE

Oostkerke kleiputten 10-04 1 ex. FW

De wrnm. uit de polder te Uitkerke (07-01 27 ex. FW en 14-02 1 ex. FW) hebben wellicht betrekking op vogels die overtijen.

BREEDBEKSTRANDLOPER (LIMICOLA FULCINELLUS)

Door P. Decuypere

Op 05-09 werd in de Achterhaven (omgeving Palingpot) een ad.(?) Breedbekstrandloper opgemerkt (DV). Ingeval van homologatie betreft het de 2de 'officiële' wrnm. voor de regio. De vorige dateert van aug.1912 (VLAVICO, 1989). De wrnm. van 03/04-08-'81, evenals van 26-08-'81, verricht in de Achterhaven, werden wegens het ontbreken van een verslag niet aanvaard door de homologatiecommissie (Herroelen P & Van Den Steen J, 1989).

Vogels in Vlaanderen, VLAVICO, 1989, pp. 180

HERROELEN P. & VAN DEN STEEN J., Zeldzame vogels in Vlaanderen in 1985, Oriolus, jg 54 nr. 3, pp. 85-95

BLONDE RUITER (TRYNGITES SUBRUFICOLLIS)

12-06-88 1 ad Voorhaven (PB,BOP)

=4de wrnm. voor België

zie ook Mergus 2 (2) : 91-92, Beirens P., Een Blonde Ruiter (Tryngites subruficollis) bij Zeebrugge in juni '88.

KEMPHAAN (PHILOMACHUS PUGNAX)

door G. Orbie

Najaarstrek

Op trek zoeken de Kemphanen steeds vochtige weidegebieden als foerageergebieden op, vandaar de uitgesproken voorliefde voor de maritieme polders en inzonder voor de weidecomplexen van Uitkerke, Oostkerke-Damme, Ter Doest, de Vrede en het ziltig Achterhavengebied.

Het Zwin, de Achterhaven en de Uitkerkse polders zijn de belangrijkste slaappleatsen die voor overwinterende vogels uitermate belangrijk zijn.

maandmaxima :

juli	: 5-07	44 ex.	Achterhaven	(FW)
	11-07	130 ex.	Achterhaven	(TDS)
augustus	: 9-08	39 ex.	Achterhaven	(FW)
	16-08	105 ex.	Achterhaven	(FW, MG, FDS)
	23-08	90 ex.	Achterhaven	(FW, MG)
september	: 7-09	70 ex.	Achterhaven	(FW)
oktober	: 4-10	30 ex.	Uitkerke	(JVG)
november	: 22-11	210 ex.	Zwin	(GBu)

Interessante wintergegevens (eind nov.- begin febr.) :

november	22-11	210 ex.	Zwin	(GBu)
december	3-12	85 ex.	Polders Blanberge	(MaP)
	8-12	50 ex.	Zwin	(FDS)
januari	8-01	97 ex.	Polder Uitkerke	(FW)
	10-01	95 ex.	Polder Uitkerke	(FV)

	12-01	104 ex.	Polder Uitkerke	(FW)
	17-01	30 ex.	Achterhaven	(JK)
	19-01	300 ex.	Uitkerke	(JK)
	24-01	100 ex.	Uitkerke	(MaP)
februari	4-02	500 ex.	Uitkerke	(JVG)
	7-02	225 ex.	Uitkerke	(FDS, FV)
	21-02	40 ex.	Zwin	(VKR)

Uit de tabel blijkt duidelijk de belangrijkheid van de polder van Uitkerke (Blankenberge) als overwinteringsgebied; de 500 ex. op 4-02 zijn trouwens het wintermax. v.d. regio. Het Zwin gaat er als slaappleats enigszins op achteruit zodat hier de vraag kan gesteld worden of dit niet eerder een gevolg is van onvolledige gegevens.

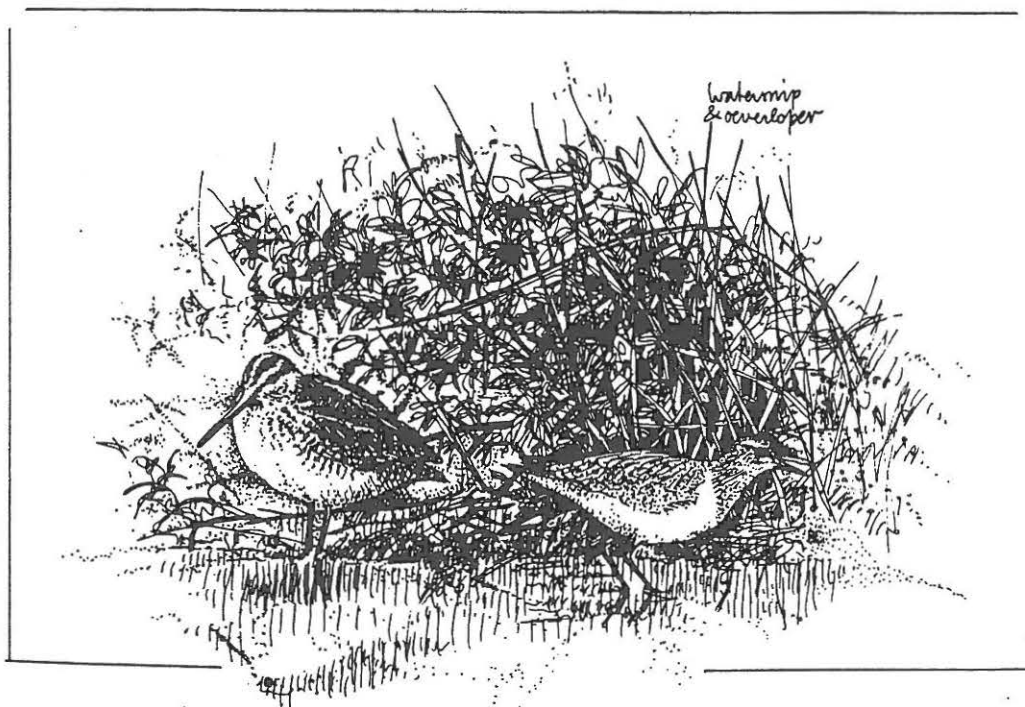
Voorjaarstrek (eind februari - begin juni)

maandmaxima :

april	14-04	16 ex.	Achterhaven	(GDP)
	15-04	75 ex.	Achterhaven	(FW)
	22-04	85 ex.	Achterhaven	(FW, FDR)
	26-04	95 ex.	Achterhaven	(TDS)
mei	1-05	16 ex.	Oostkerke	(GO)
	18-05	30 ex.	Zwin	(GO)

Besluit

Zowel de najaars- als voorjaarstrek vertonen een normaal aantalsverloop. Belangrijk zijn de wintergegevens die opnieuw en dit na een periode van 3 opeenvolgende strenge winters, de aantallen van 4 jaar terug en vroeger benaderen en zelfs overtreffen. (Absoluut max.=920 ex. 22-11-82 GBU Zwin)

BOKJE (LYMNOCRYPTES MINIMUS)

door Kris Decleer

De meeste wrnm. werden verricht in de polderstreek vanaf begin okt. tot eind april met een piek in november. In geschikte terreinen verblijven soms meerdere ex. gedurende een langere tijd.

Overzicht :

01-10	1 ex. geringd	Lapscheure (GVT)
03-10	1 ex.	Zeebrugge (BOP,DNG)
31-10	1 ex.	Haag Heist (BOP,GDS,LMa)
	3 ex.	Dudzele, brandweerkazerne (FW)
	1 ex.	Lissewege, eendekooi (FW)
02-11	2 ex.	Dudzele, brandweerkazerne (FW)
	1 ex.	Lissewege, eendekooi (FW)
06-11	4 a 5 ex.	Dudzele, brandweerkazerne (FW)
07-11	1 a 4 ex.	Dudzele, brandweerkazerne (FDR,FDS)
	1 ex.	Dudzele, Herdersbrug (PBu,FDS,FDR,RDJ)
08-11	3 ex.	Brugge, opgespoten terrein (FDR,RV)
11-11	2 ex.	Brugge, opgespoten terrein (FDR,RV)
14-11	2 ex.	Brugge, opgespoten terrein (FDR,RV,PK)
13-12	2 ex.	C.T.O. Achterhaven (TDS,GDP)
25-12	2 ex.	Dudzele, brandweerkazerne (FW)
17-01	2 ex.	Dudzele, brandweerkazerne (FW)
30-01	1 ex.	Oude Spoorlijn eernegem, Statieput (KMa)
03-02	1 ex.	Oude Spoorlijn eernegem, Statieput (KMa)
14-02	2 ex.	Beernem, zandwinning (HUK)
21-02	1 ex.	Beernem, zandwinning (DXR,WIG)
06-04	1 ex.	Heist, kleiputten (PaL)
26-04	1 ex.	Heist, kleiputten (PaL)

WATERSNIP (GALLINAGO GALLINAGO)

door J. Vanpraet

De Watersnip wordt zowat overal in de maritieme polders waargenomen. Het hoogst aantal exemplaren werd in de Achterhaven te Zeebrugge opgetekend : 92 ex. op 01-11-87. De maandmaxima voor dit gebied zien er als volgt uit :

8-87	90 ex.	FDS,FW,MG,HDR
9-87	52 ex.	GDP
10-87	53 ex.	FDR
11-87	92 ex.	FW,PBu,MG,ea.
3-88	20 ex.	FDS
5-88	3 ex.	FDS

Deze aantallen liggen heel wat lager dan de maxima van een paar jaar terug. De verloedering van het gebied zal, naast andere oorzaken,

hier wellicht niet vreemd aan zijn.

Het poldercomplex te Uitkerke - Zuienderkerke komt uit de wrnm. als tweede belangrijkste pleisterplaats naar voor. Op 13-11-87 werden aldaar min. 80 ex. vastgesteld (JS). Op 30-11-87 ging het om 45 ex. De landbouwexploitatie in dit gebied (waterbeheersingswerken, scheuren van weiden, ...) zal de aantalsevolutie in de toekomst vrijwel zeker negatief beïnvloeden. Een passende actie vanuit het natuurbehoud dringt zich op.

De Watersnip werd ook nog in een aantal andere gebieden waargenomen (maxima) :

Kleiputten Heist	35 ex.	01-09-87	FW
Nwe brandweerkazerne	35 ex.	07-11-87	FDS
Oude Vrede	22 ex.	23-08-87	LMA
Polders Houthave	25 ex.	01-11-87	FW
Beverhoutsveld	21 ex.	07-02-88	VKR
Dudzele	17 ex.	06-11-87	FW
Speien	17 ex.	02-04-88	FW
Meetkerke Moeren	12 ex.	01-09-87	FW
Oostkamp Rivierbeek	12 ex.	18-09-87	WD
Roksempot	8 ex.	16-03-87	JVP
Zwin	5 ex.	23-03-87	GBa, BBu, LMA
Ettelgempot	4 ex.	28-08-87	JVP
Stalhill - Jagersput	3 ex.	11-08-87	JVP
Blauwe Toren	2 ex.	08-04-88	WD
Fort St.-Donaas	2 ex.	15-10-87	WD
Kanaal Beernem	1 ex.	06-03-87	VKR
Ter Doest Lissewege	1 ex.	09-04-87	WD
Eernegem	1 ex.	30-01-88	KMA
Oostkerke kleiputten	1 ex.	08-03-88	FDS
Polder Damme	1 ex.	14-12-87	JK
Maleveld	1 ex.	15-10-87	CW

De wrnm. uit o.a. de Zwinstreek duiden eerder op de aanwezigheid van de soort en zijn zeker geen weergave van de talrijkheid.

Het onvoldoende noteren van de Watersnip bemoeilijkt de interpretatie van de gegevens. Gedocumenteerde broedgevallen liggen niet voor. Op 09-04-88 werd te Lissewege wel een baltsend ex. waargenomen (WD) evenwel ook (PVDOC, 1985). 1 wrnm. is trouwens te weinig om uitsluitel te geven. Het ontbreken van juni en juli wrnm. duidt erop dat de soort niet noodzakelijk overzamert. Alle wrnm. hebben dus betrekking op doortrekkers en in mindere mate op overwintelaars.

PVDOC, Vogelinventarisatie, Wageningen, 1985, 495 pp.

POELSNIP (GALLINAGO MEDIA)

22-08-87	1 ex.	Achterhaven	Aves
06-04-88	1 ex.	Kleiputten Heist	PaL

HOUTSNIP (SCOLOPAX RUSTICOLA)

door P. Keirsebilck

De wrnm. per deelgebied :

KUST

01-10	1 ex.	Blankenberge	JVG
01-11	1 ex.	Zwinbosjes	FDS
03-11	1 ex.	Blankenberge	MaP
10-11	1 ex.	Blankenberge	MaP
14-11	1 ex.	Bosjes Wenduine	MaP
15-11	2 ex.	Haagje Heist	PB
17-11	3 ex.	Zwinbosjes	FV
23-11	1 ex.	Fonteintjes	MaP
30-11	1 ex.	Blankenberge	JVG
14-12	1 ex.	Zwinbosjes	MaP
20-03	1 ex.	Fonteintjes	MaP

Bossen

02-10	1 ex.	Zevenkerke	FDR
13-10	1 ex.	St.-Anna	FDR
	2 ex.	Zevenkerke	FDR
24-10	1 ex.	Zevenkerke	FDR
12-12	1 ex.	Kroonhove	RV
20-12	1 ex.	Zeeweg S.A.	RV
30-12	1 ex.	Tillegem, S.M.	GO, CVV
14-01	1 ex.	Kroonhove, Op	RV
17-01	2 ex.	Zeeweg S.A.	RV
23-01	1 ex.	Zeeweg S.A.	RV
24-01	1 ex.	Zeeweg S.A.	FDR
26-01	1 ex.	Zeeweg S.A.	RV
29-01	1 ex.	Zeeweg S.A.	RV
06-02	4 ex.	Bulskampveld	VWG Beernem
03-03	1 ex.	Novotel	GO, CVV
13-03	1 ex.	Bulskampveld	DXR, WIG
17-03	1 ex.	Park van Loppem	WLT, JVi

Over het algemeen dit jaarboekjaar vrij weinig ex., wat ongetwijfeld iets met de zachte temp. te maken heeft.

Merkwaardig is de klaarblijkelijke afwezigheid van de Houtsnip in de bossen ten Z van Brugge gedurende de maand november, terwijl er aan de kust wel redelijk gezien worden.

Dat de beschikbare wrnm. uit de bossen ten Z van Brugge slechts een

minieme fractie weergeven van wat er zich in werkelijkheid ophoudt, blijkt tevens uit de meldingen van tientallen ex. opgejaagd bij de klopjachten in het najaar.

GRUTTO (LIMOSA LIMOSA)

door Kris Decleer

Een 70-tal meldingen van grutto's werden doorgegeven.

Zomer en Najaar 1987

De aantallen kennen grosso modo een gelijkaardig verloop als in de vorige jaren. De maxima werden opgetekend in juli in de Achterhaven (34 ex. op 05-07 (FW) en 84 a 92 ex. op 21-07 (TDS,FDS)). Vanaf aug. werden nergens nog groepen van meer dan 7 ex. opgetekend. Op 04-10 waren nog 2 ex. in de Achterhaven aanwezig (FW). Slechts een tweetal najaarsmeldingen van Grutto's uit de poldergebieden zijn voorhanden. Uitzonderlijk werden nog 2 ex. waargenomen op 19-12 in de Achterhaven (DNG).

Voorjaar '88

De eerste grutto's werden reeds vroeg opgemerkt in de Achterhaven (3 ex. op 13-02 (BVT) en 1 ex. op 20-02 (DVT)). Blijkbaar maken deze dieren uit van een eerste migratiegolf want ook in de IJzerpolders werden in dezelfde periode grutto's waargenomen (DEVOS & DEBRUYNE 1989). De echte voorjaarsstrek kwam evenwel pas in maart op gang met op 13-03 zelfs een 100-tal ex. te Uitkerke (JVG). Kleinere concentraties werden waargenomen in Speien (13 ex. op 13-03 FW), in de Kleiputten van Oostkerke (27 ex. op 18-03 FW), in Ettelgem (21 ex. op 10-03 PBU) en rond Ter Doest (12 ex. op 13-03 WD). De broedterrotooria worden ondertussen overal ingenomen met in april en mei toch nog enkele opvallende uitschieters in de Achterhaven : max. van 45 ex. op 14-04 en 29-04 en 41 ex. op 22-05 (FW) en ook grote concentraties in de Uitkerkse polder (JVG).

Broedgevallen

Volgende reconstructie van het broedseizoen 1988 is mogelijk :

- Achterhaven Zeebrugge : geen exacte gegevens waren beschikbaar, maar afgaand op de aantallen in april en mei vermoedelijk circa 20 kp. Door FDS werden 4 kp. gesignaleerd voor 'de Hoge Noen'.
- volledig poldergebied Ettelgem-Stalhille-Oudenburg (tot aan 't Pompje) : ca. 20 kp, naar verluid ongeveer verdubbeld aantal van 1987 (RDJ,JVP).
- Uitkerkse polder : 37 kp. Dit is eveneens een verdubbeling tov. 1987 en tevens het hoogste aantal sinds 1966 (VAN GOMPEL 1988).
- Polders Dudzele-Oostkerke (Ronselarestr.) : ca. 7 kp (FDS)
- Kleiputten Oostkerke en omgeving : 7 kp (FDS)
- polders rond Ter Doest : 6 kp (WD). In de weiden rond de Eendekooi

van Lissewege worden door FDS 4 kp gesignaleerd.

- Opgespoten terrein Lissewege : 1 kp (FDS)
- Damme, Pijpeweg-Polderstr. : 3 kp (RPi)
- Ganzenweiden Damme : 15-tal kp (RPi)
- Meetkerkse Moeren : min. 2 kp (PDC)
- Dudzele, opgespoten terrein Herdersbrug : 1 kp (WD)
- Lapscheure, Kaleshoek : 1 kp. (WD)
- Hoeke : 1 kp (GVT)

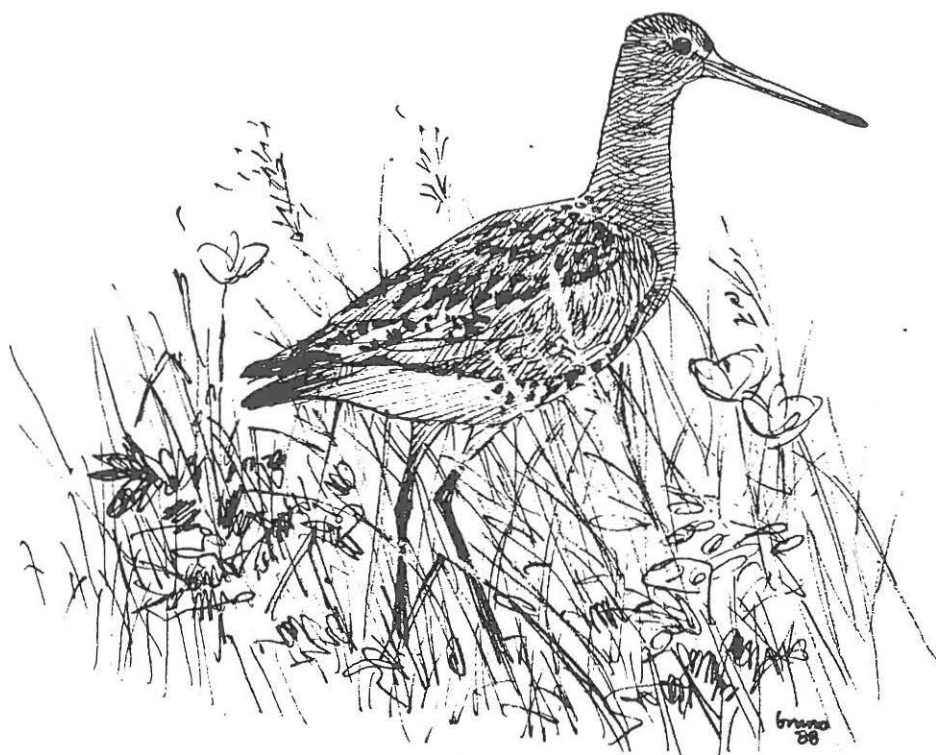
In april en mei worden in verschillende potentiele broedgebieden nog losse meldingen gedaan van alarmerende of pleisterende vogels die op een broedgeval kunnen wijzen :

- weiden langs de Krinkeldijk (Oostkerke-Hoeke) : 3 ex. op 29-05 (PDC)
- Damme , Rombautswervedijk : 1 ex. op 19-05 (PDC)
- Oudenburg, Zwaanhoek : min. 10 ex. baltsend op 01-04
- Hoeke, Fort St.-Donaas : 1 ex. baltsend op 08-04 (WD)

Met meer dan 120 broedgevallen en ondanks de terugval op 08-04 van de Grutto in de Achterhaven, kan 1988 beslist een succesvol jaar worden genoemd. De vele broedgevallen zijn waarschijnlijk te wijten aan het natte voorjaar waardoor een grotere opp. geschikt broedterrein aanwezig was. Van Gompel (1988) suggereert dat ook de N-Afrikaanse sprinkhanenplaag een positief effect kan hebben gehad op het overlevingssucces van terugtrekkende vogels.

Referenties

- DEVOS, K. & DEBRUYNE, R. (1989). Het voorkomen van steltlopers in de Noord-Westhoek tijdens het seizoen 1987-1988. Veldornith. Jb. v.d. Noord-Westhoek.
- VAN GOMPEL, J. (1988). Weidevogelinventarisatie in de Uitkerkse polder in 1988. Mergus 2(4) : 181-191

ROSSE GRUTTO (LIMOSA LAPONICA)

door P. Decuypere

De Rosse Grutto is broedvogel van de arctische regionen die in onze kuststreek vrijwel het ganse jaar in wisselende aantallen wordt waargenomen. Het meerendeel van de wrnm. is afkomstig uit de Voorhaven (36 wrnm.: tussen 23-08-87 en 27-06-88 FW, FDR, GDP, WD, GO, ...). De twee juni-wrnm. hebben waarschijnlijk betrekking op eerstejaarsvogels. De Rosse Grutto is immers pas in het tweede jaar broedrijp (Colston P. & Burton P., 1988). In de opgegeven periode worden vrijwel wekelijks 1 a 3 ex. waargenomen. Uitzonderingen zijn 6 ex. op 13-09-87 (GDP), 6 ex. op 11-10-87 (FW, GDP, TDS, WD) en 6 ex. op 01-11-87 (FW, MG, PBu), 5 ex. op 8-4-88 (WD), 37 ex. op 25-04-88 (TDS), 75 ex. op 26-04-88 (BSP, DIG, JSL, CES), 46 ex. op 28-04-88 (TDS) en 7 ex. op 1-05-88 en 6-05-88 (FW, WD).

Meer uitzonderlijk wordt de Rosse Grutto ook in de Achterhaven waargenomen :

najaar :			voorjaar :		
03-10-87	4 a 6 ex.	FW	21-02-88	1 ex.	MP
04-10-87	1 ex.	FW	29-04-88	11 ex.	FW
31-12-87	2 ex.	KMa, FW	30-04-88	1 ex.	FW, FDR

Het aantal wrnm. uit het Zwin is eerder beperkt (9 wrnm.). De grotere belangstelling voor het havengebied en de veronderstelling dat alles wat in het natuurreservaat wordt waargenomen toch goed wordt genoteerd en doorgegeven zijn verantwoordelijk voor dit onbetrouwbaar beeld.

najaar :			voorjaar :		
13-08-87	12 ex.	PBu, KMa	14-03-88	1 ex.	MVDW, DD
23-08-87	8 ex.	GBu, LMa	24-04-88	3 ex.	FW
20-09-87	2 ex.	JNM-Brugge	30-04-88	23 ex.	FW, FDR, TDS
15-11-87	1 ex.	GBu, LMa	06-05-88	2 ex.	FW
			12-05-88	2 ex.	FW

Bovenstaande maxima hebben betrekking op pleisterende ex. Daarnaast liggen nog een aantal trekwrnm. voor. Opmerkelijk is de jaarlijks terugkerende geconcentreerde doortrek in april. In nauwelijks een week tijd worden het gros van de doortrekkers genoteerd.

23-04-88	32 ex.	NO	7h30->8h15	FW, FDR	Voorhaven
26-04-88	22 ex.	NO		BSP, JSL, CES	Voorhaven
29-04-88	94 ex.	NO	40+16+23+15	MVDW, DD	Wenduine
17-05-88	20 ex.	NO	9+1+6+4	MVDW, DD	Wenduine

Te Wenduine worden ook tweemaal pleisterende vogels opgemerkt : 1 ex. op 11-03-88 en 22 ex. op 27-04-88 (MVDW, DD).

Colston P. & Burton P., Waders of Britain and Europe, Hodder & Strigton, London, 1988, 224 pp.

REGENWULP (NUMENIUS PHAEOPUS PHAEOPUS)

door N. De Clercq

Deze noordelijke broedvogel van heide en graslandschappen kan men bij ons in het najaar (eind juni tot oktober) en in het voorjaar (april tot begin juni) op doortrek zien en dat vooral langs de zee kust en aangrenzende weilanden. Vaak zien we Regenwulpen dan ook op traditionele Wulpenslaapplaatsen. Uit de twee tabellen die we hier voorstellen zien we dat het onderscheid tussen beide periodes zeer vaag is.

Najaarstrek :

03-07	2	Oostdam	FDS, TDS
19-07	2	Oostkerke	FDS
21-07	4 (tot.)	Achterhaven	FDS, GDP
25-07	11 ZW	Roksem	JVP, FDR, RV
26-07	4 ZW	Ronselare	FDS
30-07	6	Achterhaven	GDP
30-07	2	Zwin	GO
30-07	30	Blankenberge staketsel	JVG
31-07	1	Beverhoutsveld	DXR
10-08	30	Blankenberge	JVP
19-08	1	Ettelgemput	JVP
23-08	2	Westdam	GDP
23-08	13	Zwin	GBu, LMa
24-08	1 ZW	Ettelgemput	JVP
30-08	1	Voorhaven	WD
13-09	2	Voorhaven	GDP
20-09	2	Voorhaven	GDP

Begin juli worden de eerste twee ex. waargenomen wat in vergelijking met de drie vorige seizoenen twee weken vroeger is (18-07-86 : Vloetenveld; 17-07-85 : 3 ex. Dudzele; 22-07-84 : 2 ex. Zwin). Eind juli begin augustus kent de najaarstrek haar hoogtepunt maar toch moeten we opmerken dat er geen enkele keer meer dan 30 ex. worden waargenomen in tegenstelling tot vorig jaar in Veldegem 200 ex. worden gezien op 01-08-86 (LD). In 1986 en 1985 was er telkens een winterwrnm. (02-02-86 45 ex. Uitkerke en 28-12-85 in de Achterhaven) maar dit jaar is dit niet het geval. Na 20 sep '87 zijn er geen winterwrnm. meer maar de vorige winterperiode kan dan ook een milde winter genoemd worden.

Voorjaarstrek :

09-04	5	Roksem	PBu
10-04	2	Achterhaven	FW
11-04	5	Roksempu	JVP
14-04	18 NO	Ettelgemput	JVP
15-04	31 O	Villa	TDF
15-04	11	Achterhaven	GVT
16-04	5 NO	Roksempu	JVP

17-04	5	Sijsele	JVP
17-04	17	Achterhaven	FW, PBu
18-04	5 NO	Zeebrugge	LV, DV
22-04	2	Beverhoutsveld	BoF
24-04	16	Eernegem Meersen	KMa
24-04	9 NO	Roksempuut	JVP
24-04	3 NO	Ronselare	FDS
24-04	14	Ter Doest	WD
29-04	1	Rivierbeek	WD
29-04	14 NO	Fonteintjes	DZR, JSL, SAG
01-05	6	Eernegem	KMa
01-05	14	Meetkerke	GO, CVV
01-05	1 NO	Rokesempuut	JVP
01-05	1	Ter Doest	WD
06-05	42 NO	De Vrede	FW
07-05	3	Dudzele	LV, DV
08-05	1	Voorhaven	WD
24-05	20	Eernegem	KMa
05-06	2	Voorhaven	WD

Reeds in de eerste decade van april zijn er Regenwulpen in de regio. Tussen half april en begin mei kent de voorjaarsstrek een paar hoogtepunten en begin juni zij de laatste verdwenen maar het zal niet lang wachten zijn op de eerste ex. van de voorjaarsstrek. Er worden ook hier zelden hoge aantallen waargenomen (een max. van 42 ex. op 06-05).

Besluit

Als we de beide tabellen bekijken zien we dat de wrnm. afkomstig zijn uit de gehele regio. Uit de snelle wisseling tussen relatief hoge aantallen en lage aantallen kunnen we afleiden dat er waarschijnlijk een vrij hoge turnover is en de vogels echt op doortrek zijn.

Literatuur

Seys J., 1986, Regenwulp Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1984-1985.
 De Scheemaeker, F., 1987, Regenwulp Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1985-1986.
 De Clercq N., 1988, Regenwulp Veldornithologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1986-1987.

WULP (NUMENIUS ARQUATA ARQUATA)

door N. De Clercq

Dit jaar zijn er een massa gegevens binnengegeven voor de Wulp (>200). Wulpen kunnen het hele jaar door in onze regio waargenomen worden maar toch zijn er duidelijke fluctuaties in het

aantallenbestand waar te nemen. In de winter lopen de aantallen op wanneer de noordelijke ex. bij ons komen overwinteren of op doortrek zijn. Zo kunnen in sommige winterperiodes meer dan 2000 wulpen aanwezig zijn in de streek. In de zomermaanden zijn er altijd een beperkt aantal overzomeraars aanwezig die echter niet tot broeden komen.

Waarnemingen per gebied :

Zwin :		Roksempot :		Beverhoutsveld :	
01-07	21	03-11	1	09-12	vele
02-07	26	29-11	13 O	20-12	7
03-07	12	14-04	8 NO	17-04	35 N
04-07	21	16-04	1 NO	21-04	25 N
05-07	21			22-04	25 N
06-07	16				
07-07	17	Eernegem Meersen :		'Oostkerkse'	
08-07	18	02-07	7	19-07	Oostkerke 6
09-07	19	30-07	5	27-07	Damme 5
10-07	18	06-08	14	03-10	Ronslare 9
11-07	5	09-08	8	21-11	Maleveld 3
12-07	8	17-08	4	22-11	Maleveld 7
13-07	6	23-08	8	18-12	Maleveld 7
14-07	11	14-10	2	20-12	Oostkerke 10
15-07	7	25-10	48	20-12	Lapscheure 16
16-07	17	30-10	23	28-12	Assebroeke 2
17-07	9	02-11	15	26-12	Lapscheure 30
18-07	12	04-11	40	21-02	Damme 4
19-07	24	04-11	40	28-02	Oostkerke 19
20-07	8	28-11	40	04-03	Ronselare 3
21-07	21	29-12	35	04-03	Oostkerke 12
30-07	>70	16-01	20	20-03	Oostkerke 95
13-08	78	17-01	30	20-03	Ronselare 10
23-08	265	20-01	8	03-04	Ronselare 24
30-08	190	23-01	50	03-04	Oostkerke 99
20-09	170	24-01	50		
08-12	150	07-02	30	Ter Doest :	
15-02	320	16-02	65	24-02	5
14-03	9	20-02	32	08-05	2
16-04	14	20-03	2	13-03	2
		10-04	2	20-03	1
		24-04	1	09-04	27
				17-04	1
				24-04	100
				03-04	28
				03-05	102
Voorhaven :		Achterhaven :			
30-08	3	16-08	8		
05-09	2	23-08	260		
11-10	1	23-08	42		
14-10	4	07-09	231		
25-10	2	15-09	165		
28-10	1	27-09	5		
29-11	1	04-10	23		
04-12	1				
20-12	1				

10-01	1	04-10	9
10-01	1	11-10	1
31-01	21	24-10	200 a 400
14-02	150	01-11	5
21-02	19	13-01	350
13-03	1	17-01	274
05-04	2	21-01	160
09-04	17	21-01	74
17-04	2	07-02	73
01-05	4	14-02	157
22-05	1	28-02	100
29-05	5	13-03	30
05-06	1	10-04	68
19-06	7		

Het Blankenbergse :

11-08	20	U	02-10	21	U	01-11	66	U
19-08	2	U	12-10	44	U	03-11	20	U
23-08	50	B	12-10	3	B	04-11	30	U
30-08	17	U	16-10	1	U	05-11	5	L
23-09	1	V	25-10	30	U	13-11	82	U
01-10	1	L	01-11	15	U			
14-11	107	U	30-11	3	B	26-12	300	U
17-11	65	U	30-11	35	U	03-01	410	B
18-11	200	B	02-12	20	U	07-01	30	U
19-11	95	U	03-12	114	U	07-01	438	U
23-11	305	U	03-12	150	B	10-01	400	B
24-11	800	U	04-12	100	B	19-01	100	B
25-11	51	U	07-12	140	U	26-01	520	U
27-11	87	W	16-12	12	U	28-01	120	U
27-11	35	U	17-12	18	U	29-01	190	U
28-11	105	U	17-12	13	L	31-01	70	W
30-11	67	U	22-12	35	U	06-02	250	B
30-11	21	V	25-12	160	U	01-03	300	U
						09-03	26	B

Bespreking

Zoals eerder vermeld liggen de aantallen in de zomer aan de lage kant maar opvallend toch is dat er eind augustus zowel in het Zwin (23-08 265 ex.) als in de Achterhaven (23-08 260 ex.) en het Blankenbergse (23-08 50 ex.) een forse stijging waargenomen wordt. Deze hoge aantallen blijven aangehouden tot zowat half september (Achterhaven 07-09 231 ex. en 15-09 165 ex.). Waarschijnlijk betreft het hier groepen wulpen op doortrek naar zuidelijker streken, want nadien nemen de aantallen weer sterk af, die mogelijk een korte periode bij ons blijven om dan weer verder te trekken. De aantallen blijven dan relatief laag tot eind oktober om daarna geleidelijk weer te stijgen. Een maximum wordt waargenomen op 24-11 te Uitkerke (800 ex.). Er zitten wel veel fluctuaties in de aantallen wat mogelijk kan verklaard worden door een uitwisseling tussen de

onderlinge slaappleatsen of foerageerplaatsen die de streek rijk is (Gerritsen en Van Brederode, 1981). Zo zijn er bvb. in Uitkerke de dag nadat er 800 ex. werden gezien maar 51 Wulpen meer waargenomen (ook in de periode daarna liggen de aantallen aan de lage kant). Er ontbreken meer gegevens om hierover meer uitsluitsel te kunnen geven. Een andere verklaring kan zijn dat het hier terug om een doortrekkende groep gaat. De rest van de winter zijn er in de hele streek relatief hoge aantallen aanwezig maar toch worden geen grote groepen van 400 ex., en meer gezien, wat de andere jaren wel het geval was. We moeten er wel bij vermelden dat bvb. voor het Zwin de gegevens voor de winter zeer fragmentarisch zijn zodat hier ook enig voorbehoud bij de interpretatie nodig is. Voor het Zwin kunnen we melden dat in vergelijking tot vorige jaren tellen van wulpen op slaaptrek moeilijker geworden is omdat ze zich meer verspreiden over de hele Zwinvlakte in plaats van zich te concentreren op een of twee duidelijker afgebakende slaappleatsen (hier speelt de verzanding een mogelijke rol). Toch zal ook de milde winter van vorig jaar een rol gespeeld hebben en zullen veel wulpen waarschijnlijk noordelijker gebleven zijn.

Een mooi overzicht is er ook van KMa voor de Eernegemse Meersen waar we zien dat er vanaf oktober tot in februari hoger aantallen worden waargenomen. Bij het bekijken van de wrnm. zien we dat voor de kuststreek er zich duidelijk drie gebieden aftekenen waar in de winter steeds hoge aantallen Wulpen kunnen gezien worden : het Zwin, De Achterhaven en een gebied wat ik het Blankenbergse Poldercomplex zou noemen (Blankenberge B, Uitkerke U, Wenduine W, Vlissegem V en de Lage Moeren L). Daarnaast zijn er nog een aantal andere gebieden waar ook regelmatig Wulpen worden gezien (zo is er de regio die ik aangeduid heb als het 'Oostkerkse' en die omvat Oostkerke, Ronselare, Damme, Assebroeke Meersen, Maleveld en Lapscheure).

Tellers waren : JVG, JK, MaP, FDS, FV, FW, JVP, PBU, JS, KMa, JNM-Brugge, DBL, WD, GS, GDP, MG, GO, HDL, RD, MVDW, DD, YV, ...

Literatuur

- Seys, J., 1986, Wulp Veldornitologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1984-1985.
 Seys, J., 1987, Wulp Veldornitologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1985-1986.
 De Clercq, N., 1988, Wulp Veldornitologisch Jaarboek van Noordwest-Vlaanderen 1986-1987.
 Gerritsen, G., Van Brederode, N., Watervogels 6 (2) : 43-49

ZWARTE RUITER (TRINGA ERYTHROPUS)

door G. Orbie

Najaarstrek van eind juni tot half november met maximale wrnm. in de 2de decade van augustus, deze maxima komen alle uit het Achterhavencomplex. (FW)

maandverloop - maxima

juli	05-07	28	FW
	26-07	37	FW
aug.	ts 30-07 en 10-08 een cte		
	aanwezigheid v. ca	35	FW
	16-08	57	FDS (totaaltelling)
	19-08	76	FW
	23-08	82	FDS (totaaltelling)
	25-08	45	FW
sept.	15-09	34	FW
okt.	11-10	39	FW, GDP
nov.	08-11	9	FW, FDR, GDP
	18-11	5	GO

Heel wat andere wrnm. (solitaire vogels of 1 a 2 ex.) bereiken ons uit het Zwin, Vlissegem, Lapscheure, de Lage Moeren, Uitkerke en Hoeke. In vergelijking met vorige jaren kunnen qua aantallen biotoop van een normaal doortrekritme en -voorkomen gewagen.

De wintergegevens zijn gezien de zachte winter en vergeleken bij vorige jaren, aan de geringe kant. Slechts 5 wrnm. uit 4 observatiebeurten, alle uit de Achterhaven.

22-11	1 ex.	WD
09-12	2	DRN
16-01 en 17-01	1	FW - JK

Voorjaarstrek van maart tot eind mei. Begin april worden de eerste vogels op doortrek solitair en in een klein aantal waargenomen in de Achterhaven (2 ex. FW), in Uitkerke (2 ex. FW) en in de weiden van Ter Doest (2 ex. WD), telkens op 02-04. Verder worden solitaire vogels gesignaleerd in Oostkerke, Lissewege, de Vrede, ...

Eerste piek :	10-04	11 ex.	Achterhaven	FW
Maxima :	26-04	32	Achterhaven	BSP, CES, DIG, JSL
	29-04	20	Achterhaven	FW, LV, DV
	12-05	26	Achterhaven	FDR - FW
	20-06	16	Achterhaven	TDS
	26-06	29	Achetrhaven	GDP, NE

De laat-juniwrnm. kunnen wellicht beschouwd worden als overzomeraars (uit ev. noordelijker regio's) of/en als vroege najaarstrekkers.

Besluit

I.v.m. de vorige jaren stelt de doortrekkende Zwarte Ruiters het statistisch goed, zowel in de voorjaars- als in de najaarstrek. Ten bewijze hiervan het aangehaalde cijfermateriaal. De winterwrnm. liggen lager dan de vorige jaren.

TURELUUR (TRINGA TOTANUS)

door G. Orbie

De Tureluur is een vogel van het kustgebied, vooral dan van de Oostkustpolders waar zich niet alleen het belangrijkste broedgebied bevindt; ook de aantallen zowel voor voor- als voor najaarstrek liggen er het hoogst en vertonen soms spectaculaire pieken.

De najaarstrek begint reeds eind juni en spreidt zich over juli en augustus tot soms laat in november. De maandmaxima met vermelding van de wrnm.posten geven een relevant overzicht van deze trek.

juli 87	5-07	17	Achterhaven	FW
	6-07	108	Zwin	MG
	7-07	72	Zwin	FW, MG
	20-07	162	Zwin	MG
	30-07	30	Zwin	GO
aug.	2-08	40	Achterhaven	FW
	9-08	30	Achterhaven	FW
	13-08	27	Zwin	PBu
	16-08	10	Achterhaven	FDS
sept.	20-09	6	Zwin	JNM-Brugge
okt.	5-10	26	Achterhaven	WLT-JLT

Andere losse wrnm. (1 a 3 ex.) worden opgemerkt in de Eernegemse Meersen, de polder van Blankenberge, de Roksemseput, de Blauwe Toren, ...

Winterwrnm.

Telkenjare overwinteren een aantal Tureluurs, vooral dan in het Zwin, de Voorhaven, Achterhaven en de Blankenbergse polder. De aantallen overschrijden zelden 10 ex.

dec.	20-12	10	Voorhaven	WD
jan.	3-01	12	Voorhaven	WD, FDR
	31-01	6	pier-Blankenberge	WD, FDS, FV
febr.	14-02	7	Voorhaven	GO, CVV, WD

De voorjaarsstrek komt in '88 relatief laat op gang (begin april). Kleine groepjes worden geteld in Ettelgem (6 ex. 08-04 JVP), Roksem (5 ex. 10-04 JVP), Dudzele, Ter Doest (24-04 4 ex. WD), Lapscheure, O.T. Brugge, Lage Moeren, Oostkerke.

Maximale aantallen worden steeds in de kuststrook waargenomen :

maart	14-03	15	Zwin	
april	10-04	40	Achterhaven	FW
	10-04	50	Achterhaven	GDP
	10-04	20	Zwin	
mei	15-05	95	Voorhaven	WD
	16-05	127	Voorhaven	TDS
	22-05	43	Voorhaven	WD
juni	13-06	60	Voorhaven	LD, DV
	19-06	28	Voorhaven	WD
	26-06	35	Achterhaven	GDP, NE

Het hoogtepunt valt vrij duidelijk rond half mei te situeren.

Broedgevallen

De Tureluur heeft een status van schaarse, in aantal afnemende broedvogel. Het aantal broedparen wordt in 1988 op ca. 26 koppels geschat waarvan 12 in het Zwin en omgeving (GBu) en 14 in de Achterhaven (FDS).

POELRUITER (TRINGA STAGNATILIS)

Alle wrnm. :

16-04	1 ex.	Achterhaven - Texaco	PB, FB, GDS, DVB
28 en 29-04	1 ex.	Kleiputten Heist	TDS, FW, FDR, GDP, PB, e.a.

GROENPOOTRUITER (TRINGA NEBULARIA)

door G. Orbie

Najaarstrek (van eind juni tot midden september).

Begin juli zijn de eerste Groenpoten al op terugtrek. Ze worden hoofdzakelijk waargenomen in het zoute Achterhavenmilieu (5 ex. op 05-07 FW) en in het Zwin (11 ex. op 15-07). In augustus, de piekmaand, lopen de wrnm.frekwenties en de aantallen op met vgl. maxima :

2-08	10 ex.	Achterhaven	FW
15-08	10 ex.	Achterhaven	FW
10-08	20 ex.	Achterhaven	BoP
13-08	6 ex.	Zwin	GBu

De doortrek bestrijkt het hele polderfront wat geïllustreerd wordt door observaties aan de Blauwe Toren (5 ex. 04-10 WD), Blankenberge, de Villa St.-Andries (2 ex. 28-08 TDF ea.), St.-Pieters (4 ex. 10-09 FDS) en verder Roksem, Ettelgem, de Lage Moeren, Uitkerke, Hoeke (versch. waarnemers, telkens 1 a 5 ex. max.).

Begin sept. wordt nog een kleine doortrekpiek genoteerd (15 ex. Achterhaven 07-09 FW, 08-09 Int. Dijk TDF ea.).

De laatste okt.ex. worden waargenomen op 11-10 (8 ex. Achterhaven FW, GDP), op 12-10 (2 ex. Uitkerke JS) en op 18-10 (4 ex. Achterhaven FDS, VWGB).

Gans nov. worden 2 ex. in het Zwin signaleerd (GBu), op 04-11 wordt 1 ex. in de Achterhaven waargenomen (SCa).

Tenslotte zijn er 2 ex. in Zeebrugge op 09-12 (DRN)

Voorjaartrek (begin april - begin juni)

De vroegste voorjaarswrnm. dateert van 12-04 1 ex. Polder Retranchement (FW, TDS). Vanaf 14-04 wordt de Groenpootruiter in variabele doch steeds kleine aantallen (1 a max. 7 ex.) geobserveerd

in Heist (kleiputten), de Fonteintjes, de Voorhaven, de Achterhaven, Int. Dijk, Roksem, Ettelgem, Oostkerke en het Zwin.

Enkele maandmaxima :

april	18-04	6	Kleiputten Heist	FW
	21-04	5	Achterhaven	JVP, YDS, PBu
	29-04	7	Achterhaven	FW
mei	1-05	6	Voorhaven	WD
	8-05	7	Achterhaven	FW
	12-05	6	Achterhaven	FDR

Besluit

Het doortrekkpatroon van de Groenpootruiter kan voor de periode '87-'88 vrijwel normaal genoemd worden : een cte. najaarstrek met vrij lage maxima, 3 nov.wrnm. en 1 dec.wrnm. Ook de voorjaarstrek wijst op een normale doortrek met alweer vrij lage aantallen.

WITGATJE (TRINGA OCHROPUS)

door G. Orbie

Najaarstrek van eind juni tot laat in november. Bij zachte winters blijven nogal wat ex. pleisteren. De voorjaarstrek is wat variabel, zowat van eind april tot eind mei. Deze veelal solitaire en nachtelijke doortrekker doet zowel veedrinkputten, slootjes, plassen als slikken aan zodat we mogen aannemen dat het waargenomen quorum slechts een gering aantal van de doortrekkende ex. weergeeft. Toch zijn de cijfers zeer representatief daar ze een weergave zijn van verschillende tel- gebieden uit de regio : de Achterhaven, de Lage Moeren, de kleiputten van Heist en Oostkerke, Uitkerke, Roksem,

Ettelgem, Oostkamp Rivierbeek, Stalhille, Moerbrugge, Dudzele, de Vrede, Speien, St.-Andries, ...

Algemeen wordt aangenomen dat meer dan 10 ex. samen al een zeldzaamheid is (Temmerman T, 1989). Vandaar dat we houden bij de maandmax. per telgebied. De vogels zijn daarom niet noodzakelijk samen gezien.

Najaarstrek

02-08	7	Achterhaven	FW
09-08	7	Lage Moeren	RV, JzV
12-08	5	Meersen Eernegem	KMa
23-08	7	Meersen Eernegem	KMa

01-09	5 a 6	Lage Moeren	FW
14-09	5	Villa - Duivelsgat	WLT, TDF
03-10	11	Achterhaven	FW
18-10	8	Achterhaven	FDS, VWGB

Winterwrnm. (dec.-jan.-febr.)

Dank zij de zachte winter '87-'88 blijven heel wat Witgatjes verspreidt in de regio pleisteren. Het betreft hier telkens wel 1 a 2 ex. per observatiebeurt, o.m. in de Meersen van Eernegem (2 ex.), de Lage Moeren (2 ex.), de Blankenbergse polder, de Achterhaven (3 ex. op 21-01 en 16-02), Beernem, Damme, Oostkerke, ... (diverse waarnemers)

Ter vergelijking : '87-'88 : 50 ex. waargenomen tijdens 27 telbeurten, wat zowat het gemiddelde van de winter '81-'82 benadert, maar dan weer gevoelig meer (4 X) dan gedurende 3 voorgaande strenge winters.

Voorjaarestrek (april-mei)

De voorjaarestrek situeert zich duidelijk tijdens de 1ste decade van april.

06-04	8 ex.	Stalhille	JVP
07-04	10 ex.	Achterhaven	GDP
07-04	11 ex.	Oostendse Vaart - Jagersput	FDR, RDJ

Opmerkelijk is dat vanaf 03-05 geen enkel Witgatje meer wordtesignaleerd (laatste wrnm. 1 ex. Ronselare FDS). Ze lijken terug vanaf 10-06 en eind juni zijn er opnieuw talrijke wrnm. Dit staft de wrnm. dat op bepaalde jaren voor- en najaarestrek dicht bij elkaar liggen en zelfs in elkaar overvloeien (Temmerman T., 1989).

Temmerman T., Witgatje, in Vogels in Vlaanderen,
VLAVICO, 1989, pp 197-198.

BOSRUITER (TRINGA GLAREOLA)

door G. Orbie

Heeft een voorkeur voor zoetwaterbiotopen en komt derhalve minder talrijk in ons maritiem district voor. Verheugende vaststelling is dat de soort, na een teruggang in '86-'87 opnieuw in voor onze streek normale aantallen werd waargenomen (83 ex. op 36 wrnm.beurten).

De najaarestrek (eind juni - eind okt.) vertoont een eerste piek tijdens de 3de julidecade met een heropflakking in de laatste decade van aug.

maxima :	20-07	20 ex.	Achterhaven	TDS, DV
	30-07	8 ex.	Achterhaven	TDS, FW, NE, GDP
	23-08	6 ex.	polder Blankenberge	MaP

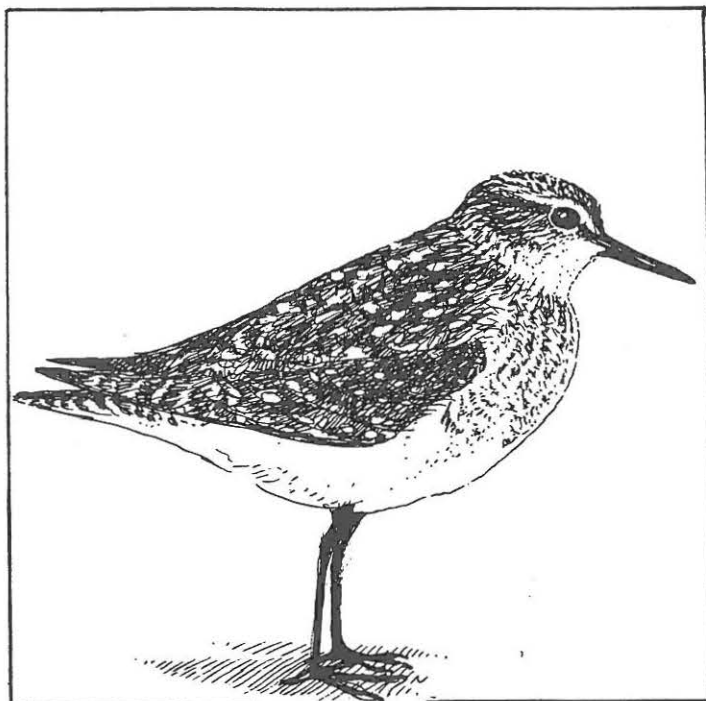
Verder vooral solitaire wrnm. uit de Vrede, Kleiputten Heist, Lage Moeren, Oostkerke (telkens 1 a 2 ex.). Laatste seizoenwrnm. : 04-10 3 ex. Kleiputten Heist FW

De voorjaarestrek (begin april - begin juni) komende uit Tropisch en Subtropisch Afrika is minder spectaculair dan de najaarestrek : 22 ex. tijdens de 16 observatiebeurten. Toch nog een bemoedigend aantal daar ze een spreiding over de regio weergeven.

- vroegste wrnm. : alle tijdens de laatste decade van april (26-04 Ettelgem, 29-04 Ettelgem en 30-04 Roksem, telkens 1 ex., PBu, JVP)

- de mei wrnm. komen alle uit de Achterhaven op een na : het Zwin, met als uitschieter 15-05 5 ex. Achterhaven FDR

- laatste voorjaarswrnm. : 2 ex. Achterhaven op 21-05 FDR

OEVERLOPER (ACTITIS HYPOLEUCOS)

door G. Orbie

Najaarestrek (eind juni - begin nov.)

Op 06-07 wordt een eerste ex. gesignaleerd aan de put van Ettelgem (JVP) maar pas tijdens de laatste decade van juli en de eerste decade van aug. wordt een eerste doortrekgolf met piekaantallen vastgesteld. Enkele max. uit de vele tellingen maken dit duidelijk :

juli	21-07	30	OT-Brugge	FDS
	21-07	14	Achterhaven	FDS, GDP
	21-07	23	Roksem	JVP
	22-07	8	Ettelgem	JVP
	30-07	ca. 45	Achterhaven	GDP, FW, NE , TDS

	30-07	min.12	Zwin	GO
aug.	02-08 & 10-08	min.30	Achterhaven	FW
	10-08	min.50	Achterhaven	FDS
	13-08	19	Zwin	FBu

Uit voorgaand cijfermateriaal kunnen we heel wat afleiden :
vooreerst de heel interessante tellingen in diverse telgebieden op
21-07. Zij illustreren duidelijk het haast invasief trekgedrag van
de soort. In de periode daarvoor werden meestal solitaire vogels of
groepjes gerapporteerd.

Verder zien we aanwijzingen van het soort terrein dat de Oeverlopers
op trek aandoen : opspuitingen, slikranden van beken, putten en
plassen, het Zwin en vochtige gebieden. We stellen tenslotte vast
dat de Oeverlopers evenzeer in de zandstreek als in de maritieme
polders wordt aangetroffen.

Vanaf 16-08 (24 ex. Achterhaven FW, MG, FDS) beginnen de aantallen af
te nemen. Tot eind oktober worden, verspreid over de regio, meestal
solitaire vogels gesignaleerd.

Winterwrnm. (dec.-jan.-febr.-ma.)

De zachte winter '87-'88 is dan weer de aanleiding dat enkele ex.
langer in de streek pleisteren en overwinteren. De soort overwintert
nl. in het Midd. Zeegebied en in N.-Afrika.

Van 21-12 tot 27-02 worden met regelmaat 1 a 2 ex. in de Achterhaven
waargenomen (meerdere waarnemers). Verder : 05-11 4 ex. Zeekanaal
(GDP, NE); 16-11 1 ex. Zuienkerke (GDP); 06-03 en 07-03 1 ex. Beernem
(VKR-EN). Vraag is of deze laatste wrnm. niet als vroege
voorjaarstrekken moeten beschouwd worden.

Voorjaartrek (april-begin juni)

Pas half april zijn de Oeverlopers volop terug. Eerste wrnm. : 15-04
2 ex. Heist (FW), 16-04 2 ex. Westkapelle (GVT), 16-04 1 ex. Roksem
(PBu).

De observaties bestrijken alweer de gehele regio, zowel de polders
als de zandstreek. De doortrekpiek situeert zich in de 1ste decade
van mei.

maandmax. :	april	26-04	9	Roksem	FDS
	mei	08-05	8	Voorhaven	GDP
		08-05	10	Fonteintjes	FDR
		08-05	11	Achterhaven	FDR
		12-05	61	Roksem	PBu, RDJ
		13-05	11	Heist, kleiput.	FDR

STEENLOPER (ARENARIA INTERPRES)

door F. Decuypere

De Steenloper wordt over de volledige kustlijn en het
onmiddellijk hinterland waargenomen. In het laatste geval gaat het
om gebieden met een HVP-functie. Wrmn. van die aard zijn 60 ex. op
31-01-88 en 38 ex. op 07-01 in weiden te Wenduine (FDS, FV), evenals

een aantal wrnm. uit de Achterhaven (6 wrnm. ts 04-10 en 12-04 van max. 6 ex. WD, FW, PBU, MG, FDS, GDP). Tijdens de trekperiode (begin aug. tot half nov. en eind febr. tot in juni, vooral van eind april tot ver in mei) is er ook een kans om de Steenloper meer landinwaarts waar te nemen. Slechts een wrnm. kadert in dit stramien nl. 1 ex. op 23-04 te Roksem (PBU).

De wintermaxima voor het strandtraject Bredene-Zwin liggen als volgt (ts haakjes aantal wrnm.) :

Bredene	32 ex.	30-11	(1)	JK
Bredene-De Haan	50 ex.	07-01	(1)	FW
Wenduine	50 ex.	14-02	(1)	MVDW, DD
Blankenberge	91 ex.	17-01	(21)	JK
Zeebrugge	98 ex.	28-02	(42)	TDS
Knokke (Zwin)	39 ex.	24-01	(6)	GO, CW

De grootste concentraties werden in het Zwin opgetekend :

30-07	120 ex.	GO
13-08	133 ex.	PBU
23-08	146 ex.	GBu, LMa, BD
30-08	169 ex.	FW, RDJ

De Voorhaven en de golfbreker te Blankenberge werden vrij intensief geteld. De voorliggende gegevens spruiten voort uit niet systematisch onderzoek. De tijdsreeks is hier en daar dan ook onderbroken. Het is bovendien niet duidelijk of (te Blankenberge) steeds dezelfde locaties werden onderzocht. Bij de verwerking van de gegevens kon geen rekening worden gehouden met de invloed van het getijdenritme. Er bestaat bijna zeker een wisselwerking ts beide gebieden.

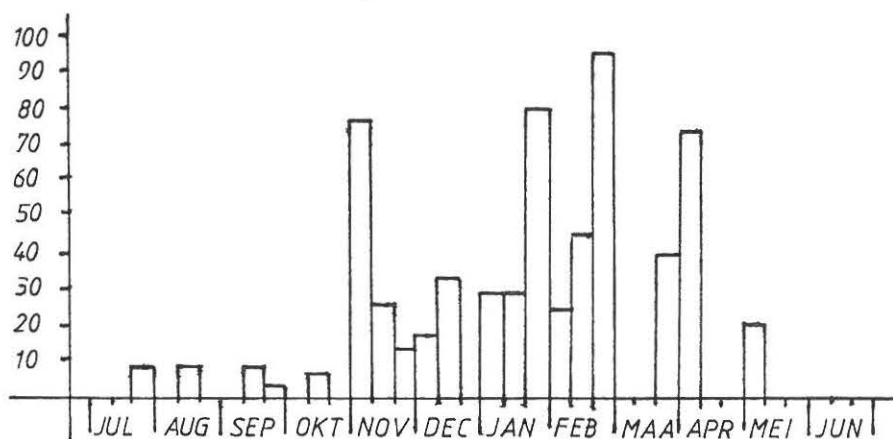

Fig 1 : Maxima per decade van Steenlopers in de Voorhaven van Zeebrugge.

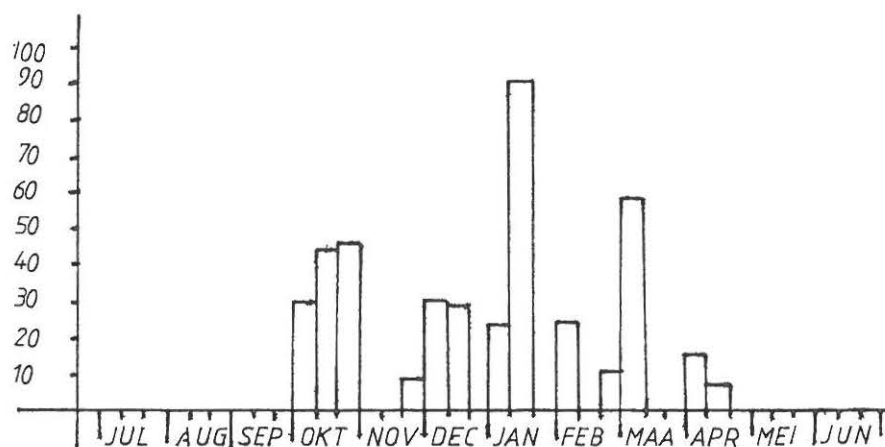

Fig 2 : Wintermaxima per decade van Steenlopers op het strand te Blankenberge.

Ondanks geciteerde beperkingen kunnen enkele vaststellingen gemaakt worden. Het verkregen beeld ligt niet zover af van de algemene conclusie van BECUWE e.a. : de aantallen lopen in juli tot okt. op om al dan niet na een (kleine) daling rond de jaarwisseling door te stoten naar een jaarmaximum in febr.-april (BECUWE ea. 1983). De najaarstrek komt pas in het aantalsverloop van nov. tot uiting (fig 1).

De maxima tijdens de zomermaanden liggen beduidend lager dan wat in dezelfde periode kon worden opgetekend in het Zwin. Jammer genoeg beschikken we over onvoldoende winterwrnm. uit het Zwin om de vergelijking ook voor deze periode te maken.

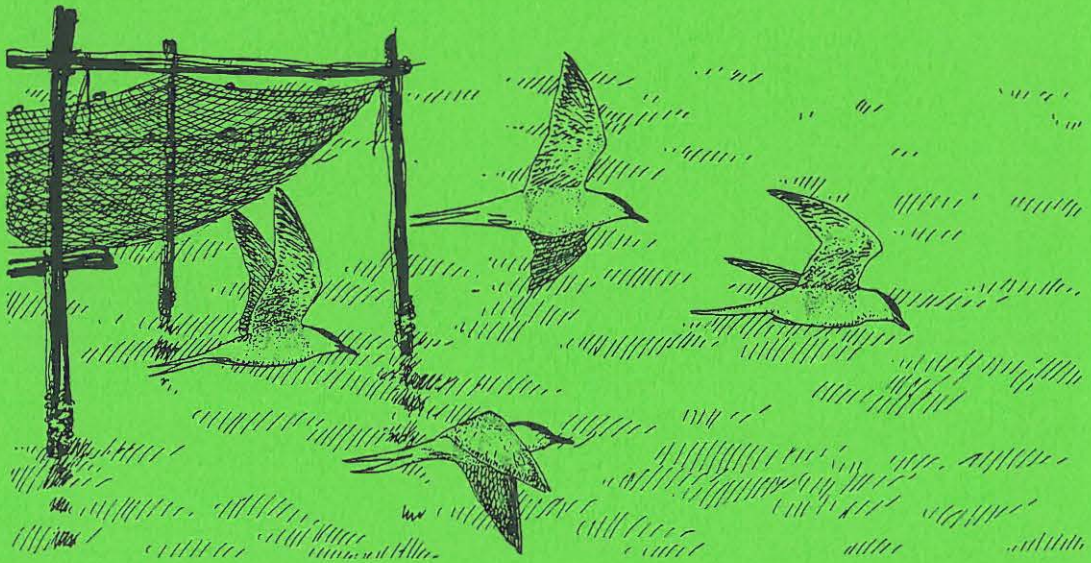
BECUWE M ea. 1983, De verspreiding en het aantalsverloop van pleisterende waadvogels op de Westvlaamse en Zeeuwsvlaamse Noordzeekust 1972-1979, De Wielewaal 49 : 341-372

GRAUWE FRANJEFOOT (PHALAROPUS LOBATUS)

Alle wrnm. :

01-08	1 juv.	Zeebrugge (Achterhaven)	BOP
04-10	1 juv.	"	"
11-10	1 juv.	"	"
17-10	1 juv.	"	"
			FDS, WD, e.a.
			DNG
			GDS, PB, DNG

**PLEISTERENDE
MEEUWEN EN STERNS
ZEETREK**

ZEETREKWAARNEMINGEN

door Willy Dias

Belangrijkste gegevens :

Duiker spec.

17-11	2 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	FW, e.a.
22-11	23 ex.	ZW	" "	FW, e.a.
28-11	35 ex.	ZW	" "	LL
31-01	21 ex.	ZW	" "	LL

Parelduiker

22-11	2 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	FW, e.a.
	1 ex.	ZW	" "	FW, e.a.
26-04	1 ex.	NO	" "	JSL, DIG, BSP

Roodkeelduiker

22-11	2 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	FW, e.a.
	3 ex.	ZW	" "	FW, e.a.
28-11	1 ex.	ZW	" "	LL

Fuut

14-01 trek van 100den ex. in groepjes van 3 tot 10 ex. t.h.v. Blankenberge (JVG).

Noordse stormvogel

Op 04,13,24,26 en 27-08 telkens 1 ex. te Blankenberge (YBa)
01-03 1 ex. Tillegembos !! PVDB

Grauwe pijlstormvogel

08-10	18 ex.	ZW	Zeebrugge	BSP, e.a.
09-11	1 ex.	ZW	Blankenberge	FV

Noordse pijlstormvogel

01-08	1 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
26-08	2 ex.	ZW	"	YBa
12-09	1 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	TDS, e.a.
14-09	1 ex.	ZW	Blankenberge	MaP
15-09	6+1 ex.	ZW	Blankenberge	MaP

Jan-van-Gent

25-08	4 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
15-09	6+4 ex.	ZW	"	MaP
11-10	1 juv.	ZW	De Haan	FV
18-10	2de j.	ZW	Blankenberge	MaP
20-11	4 ex.	ZW	Zwin	GBu
31-01	4 ad.	ZW	Westdam, Zeebrugge	JSL, e.a.

Aalscholver

14-08	39 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
20-08	12 ex.	ZW	"	YBa
23-08	9 ex.	ZW	"	YBa

Blauwe reiger

03-08	6 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
07-08	5 ex.	ZW	"	YBa
11-08	4 ex.	ZW	"	YBa
13-08	5 ex.	ZW	"	YBa
21-08	4+1+1 ex.	ZW	Wenduine	MVDW, DD

Bergeend

03-08	13 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
28-08	123 ex.	ZW	"	YBa
29-08	18 ex.	ZW	"	YBa
30-03	40 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	FW, e.a.

Zwarte zeeend

11-08	39 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
27-08	36 ex.	ZW	"	YBa
28-08	57 ex.	ZW	"	YBa
29-08	24 ex.	ZW	"	YBa
14-09	25 ex.	ZW	"	MaP
15-09	26 ex.	ZW	"	MaP
22-11	15 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	FW, e.a.
23-04	6 ex.	NO	" "	FDR, FW

Grote Zeeend

17-11	1 ex.	ZW	Wenduine	FW
22-11	2+2 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	FW, e.a.
	1 ex.	ZW	Heist	TDS
28-11	5 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	LL

Rotgans

20-11	39 ex.	ZW	Blankenberge	FW
23-04	3 ex.	NO	Westdam, Zeebrugge	FW, FDR

Sperwer

20-08	2 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
-------	-------	----	--------------	-----

Scholekster

01 tot 29-08 929 ex. ZW te Blankenberge (min of meer gelijk verdeeld over de ganse maand) (YBa)

Kanoetstrandloper

14-09	80 ex.	ZW	Blankenberge	MaP
-------	--------	----	--------------	-----

Zilverplevier

23-04	5 ex.	NO	Westdam, Zeebrugge	FW, FDR
-------	-------	----	--------------------	---------

Bonte strandloper

13-08	27 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
25-08	21 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
28-08	16 ex.	ZW	Blankenberge	YBa

Rosse grutto

25-08	2 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
23-04	32 ex.	NO	Westdam, Zeebrugge	FDR, FW

Regenwulp

08-08	14 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
10-08	56 ex.	ZW	"	YBa
08 tot 15-08	ca 1000 ex.	ZW	De Haan	JVP

Turelaar

07-08	47 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
-------	--------	----	--------------	-----

Oeverloper

20-08	28 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
25-08	39 ex.	ZW	Blankenberge	YBa

Grote jager

23-08	1 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
15-09	1 ex.	ZW	"	YBa
30-09	1 ex.	tp.	"	YBa
31-01	1 ex.	ZW	Westdam, Zeebrugge	FDR, FW

Middelste jager

03-08	1 ex.	ZW	Blankenberge	YBa
18-08	1 ex.	ZW	"	YBa
25-08	1 ex.	ZW	"	YBa
28-08	2 ex.	ZW	"	YBa
06-09	1 ex.	ZW	"	MaP

Kleine jager

32 Jagers werden tijdens het najaar van '87 gedetermineerd als Kleine jager.

14-11	1 juv.	tp.	Westdam, Zeebrugge	FDR, FW
-------	--------	-----	--------------------	---------

Kleinste jager

21-08	1 ad.	NO	Blankenberge	MaP
-------	-------	----	--------------	-----

Besluit

Daar slechts uit de maand aug. voldoende geg. beschikbaar zijn is een overzicht, zelfs alleen van het najaar niet op te maken en zeker niet voor het voorjaar '88 waar slechts een paar losse wrnm. ontvangen werden.

ALKACHTIGENZeekoet

Een 4-tal wrnm. in nov. in het Voorhaven-gebied met een max. van ca. 20 ex. op 22-11 (DNG). Geen meldingen uit dec. In jan., febr., maart 14 meldingen van telkens 1 of 2 ex. met als laatste 26-03 toen 4 ex. dood werden gevonden op het strand tussen Heist en de Nederlandse grens (EV).

Speciaal te noteren valt een wrnm. op 15-06 van een ruiend ex. in De Haan (JVG).

Begin jan. bevonden zich 500 a 600 ex. op zee een 3-tal km voor de Blankenbergse kust.

Zwarte Zeekoet

Op de Oostdam te Zeebrugge verbleef op 08 en 09-11 1 ex. (TDS).

Alk

Slechts 2 meldingen liepen binnen :

17-11	1 ex. met olie	strand Blankenberge-Wenduine	
31-01	1 ex.	Oostdam, Zeebrugge	FW,GDP

Alk spec.

22-11	5 ex. ZW	Westdam, Zeebrugge	FW,e.a.
-------	----------	--------------------	---------

Kleine alk

In nov. meerdere wrnm. :

20-11	3 ex. ZW	Zwin	GBu
21-11	19 ex. ZW	Westdam, Zeebrugge	DNG,LL
21-11	1 ex. ZW	Oostdam, Zeebrugge	LL
22-11	1 ex.	Oostdam, Zeebrugge	DNG
22-11	1 ex. ZW	Westdam, Zeebrugge	LL
28-11	1 ex.	Westdam, Zeebrugge (dood,olie)	VUW,DNG
28-11	1 ex. dood	Strand Heist	SB
28-11	1 ex. dood	Strand Zeebrugge	PB,e.a.
28-11	1 ex. dood	Strand Wenduine	FW,NE

In de tweede helft van nov. heeft blijkbaar een kleine invasie plaatsgehad. Op Walcheren werden tussen 17 en 31-11 eveneens 5 dode ex. aangetroffen ('t Zwelmpje - VWG Walcheren).

Begin '88 werden eveneens enkele dode ex. gevonden :

24-01	1 ex.	Zwin	DH,GO
07-02	1 ex.	Wenduine	FDR
08-03	1 ex.	Wenduine	FDR

MEEUWEN EN STERNSGrote burgemeester

6 wrnm. liepen binnen van de Voorhaven te Zeebrugge en het O.T. te Heist :

01-11	1 ex. ad.	Voorhaven	VUW, e.a.
20-02	2 ex. 1e wkl./2e wkl.	Voorhaven	GDS, e.a.
17-04	1 ex. 1e wkl.	O.T. Heist	JSL, e.a.
18-04	1 ex. 1e wkl.	Voorhaven	TDS
19-04	1 ex. 1e wkl.	Voorhaven	TDS
19-04	1 ex. 1e wkl.	O.T. Heist	TDS

We mogen veronderstellen dat de laatste 4 wrnm. betrekking hebben op hetzelfde ex. Daaruit volgt dat minstens 4 verschillende ex. aan de Oostkust werdenesignaleerd.

Geelpootmeeuw

Niet minder dan 38 wrnm. werden doorgegeven uitgesmeerd over alle maanden van het jaar uitgenomen jan., maart en april en dit uit het hele kustgebied vanaf Heist tot Klemskerke met verder nog een melding uit Meetkerke.

Telkens betreft het hier 1 of 2 ad. ex. Er zijn echter 5 meldingen van meerdere ex. :

10-07	14 ex.!	Strand Klemskerke	EV
25-07	19 ex.!	Strand Klemskerke	EV
18-09	6 ex.	Westdam, Zeebrugge	JSL, DZR, e.a.
01-11	8 ex.	Voorhaven	GDS, e.a.
11-11	8 ex.	Rangeerstation, Heist	DNG, BOP

Op 05-10 werd 1 ad. ex. uitgeput aangetroffen op een akker te Meetkerke door JzV.

Vermeldenswaardig is verder dat 05-09 een met 4 kleurringen en 1 aluminiumring geringd ex. (ad.) werd gezien in de Voorhaven (BDS, e.a.). Deze vogel werd geringd door De Mesel te Adinkerke op 27-07-86 en werd op 14-07-87 eveneens waargenomen door R. De Fraine te Westkerke.

Drieteenmeeuw

31 wrnm. waren doorgegeven lopende van 26-07 tot 26-04 en op 26-06, waarvan 20 uit de Voorhaven, 4 uit de Achterhaven, 3 uit Blankenberge, 2 uit Wenduine en 1 uit het Zwin.

Tot okt. betreft het telkens 1 of 2 ex. met een max. van 7 op 11-10 in de Voorhaven (FW, GDP, TDS).

Van nov. tot jan. zijn de aantallen heel wat hoger, enkele max. :

19-11	30 ex. ZW	Blankenberge	FW
20-11	570 ex. ZW	Zwin	GBu
25-12	47 ex. ad.	Voorhaven	FW, GDR
03-01	10-tallen ex. ZW	Voorhaven	FW, FDR
17-01	31 ex.	Voorhaven	FW

31-01 39 ex. Voorhaven FW,GDP

Daarna dalen de aantallen tot op 26-04 nog 6 ex. NO in de Voorhaven werden gezien (BSP,e.a.)

Speciaal dient vermeld de wrnm. van niet minder dan 109 ex.! in de Voorhaven op 27-06 (TDS).

Zwartkopmeeuw

Van de 15 wrnm. die werden ontvangen, situeert het grootste deel zich in de streek van Knooke en Zeebrugge (cfr. broedgevallen in het Zwin).

De eerste melding in het voorjaar '88 is gedateerd op 27-02 (1 ex. te Knokke - FB). Te vermelden valt de wrnm. van een subadult ex. aan de Roksempot op 19-03 (TG).

Andere wrnm. :

02-08	1 ex.	Blankenberge	YBa
14-08	1 ex.	"	YBa
25-08	1 ex.	"	YBa
22-11	1 onv.	Voorhaven, Zeebrugge	Mergus

Vorkstaartmeeuw

Van 09 to 17-10 verbleef een juveniel ex. in de Voorhaven te Zeebrugge (DUV, DZR, JSL, VUW, DNG, GDS, PB, e.a.)

Dwergmeeuw

Wrmn. van de Dwergmeeuw werden verzameld van 01-08 tot 05-06. De hoofdmoot komt uit het Zeebrugs havencomplex, zowel Voor- als Achterhaven scoren hoog met resp. 18 en 17 meldingen. Verder wrnm. uit Wenduine, Blankenberge, De Vrede, Palingpot, Roksem- en Ettelgempot.

Enkele max. uit het najaar :

15-08	166 ex.	Voor- + Achterhaven	FW,HDR
23-08	73 ex.	Voor- + Achterhaven	FW, MG, TDF
20-09	10-tallen ex.	Voorhaven	WD
11-10	28 ex.	Westdam, Zeebrugge	FW, GDP, TDS, WD
20-11	160 ex.	ZW Zwin	GBu

Winterwrmn. van december tot maart :

02-12	1 ex. juv.	Voorhaven	WD
03-01	3 ex. 1 ad., 2 juv.	Westdam	FW, FDR
	5 ex. ad. ZW	Westdam	FW, FDR
14-02	2 of 3 ex. ad.	Oostdam	FW, GDP, TDS
04-03	1 ex. (dood)	strand Blankenberge	FW

Vanaf 05-04 tot 05-06 volgen de wrnm. elkaar teug op met volgende max. :

26-04	31 ex.	Achterhaven	BSP,e.a.
21-05	26 ex.	Achterhaven	LV, DV
04-03	26 ex. 3 ad., 23 onv.	Achterhaven	FW

05-06 8 ex. 1e zkl. Achterhaven

LV,DV

Vermelden we eveneens dat van 20 tot 28-04 minstens 10 verschillende ex. in de Roksempuut werden gezien evenals min. 3 ex. (1 ad., 2 juv.) op de Ettelgempuut (JVP, PBu, YDS, TG).

Broedgevallen van meeuwen

Zwartkopmeeuw	13 p.	Zwin	GBu
Kleine mantelmeeuw	1 p.	Zwin	GBu
Zilvermeeuw	23 p.	Zwin	GBu
	5 p.	Zeebrugge (2 geslaagd)	TDS
Kokmeeuw	?		
Stormmeeuw	?		

Visdief

De 16 wrnm. van de tweede helft van '87 hebben alle betrekking op het Zeebrugs havencomplex, uitgenomen 1 ex. dat op 03 en 04-07 verbleef op de Roksempuut (JVP) en regelmatig een 8-tal ex. in juli en aug. te Blankenberge (JK).

Enkele max. te Zeebrugge :

12-08	400 ex.	VLF
28-08	235 ex.	FDP
05-09	115 ex.	WD
04-10	min. 10 ex.	WD
28-10	9 ex.	WD
01-11	1 ex. juv.	DNG laatste wrnm.

De eerste melding van het voorjaar '88 is gedateerd 16-04 : 1 ex. in de Voorhaven te Zeebrugge (GO, CVV). Verder slechts wrnm. van 1 tot max. 5 ex. van o.a. Hoeke, Dudzele, Ter doest, Vijver, Blauwe Toren (WD), Koolkerke (PDC) en op 05-06 1 ex. NW te St.-Michiels (FW).

Noordse stern.

Alle gegevens :

14-07	1 ex.	Achterhaven	FDR
12-09	ca. 10 ex.	Westdam, Zeebrugge	TDS, PB, FB
21-09	1 ex.	Voorhaven (1e jaar geringd)	TDS, GDP, NE
17-04	versch. ex.	Zwin	GVT

Visdief/Noordse stern

15-08	ca. 400 ex. tp.	Westdam	FW, HDR
16-08	ca. 440 ex. tp.	Westdam	FW, MG
23-08	ca. 575 ex. tp.	Westdam	FW, MG, TDF
28-08	ca. 235 ex. tp.	Westdam	FW, FDR
14-09	430 ex. ZW	Blankenberge	MaP
15-09	280 ex. ZW	Blankenberge	MaP

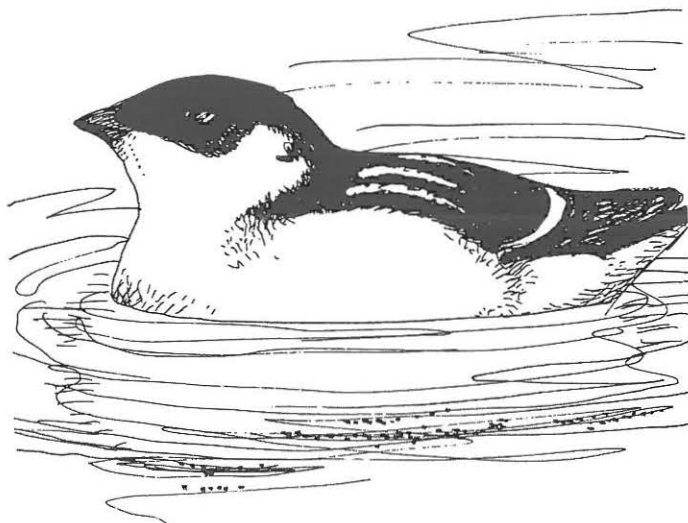
Verder nog 1 ex. op 03-10 in de Achterhaven (FW) en in april nog een 4-tal losse wrnm.

We mogen gerust stellen dat het hier voor een groot deel om visdieven gaat met misschien hier en daar wat noordse sterns.

STRANDELLINGEN STOOKOLIESLACHTOFFERS

De beschikbare geg. van de Oostkust worden permaand gerangschikt met daarbij het aantal olieslachtoffers waar mogelijk. Ook hier werden de losse geg. bij de resp. soorten opgenoem (zie Zeetrekellingen).

	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	Totaal	Met olie
Roodkeelduiker			2		1	3	3
Fuut			+10		2	+12	+12
Noordse stormvogel					35	35	11
Jan-van-Gent					3	1	1
Aalscholver				1		1	1
Bergeend					1	1	
Wintertaling					1	1	
Smient					1	1	
Zwarte zeezeend	1		2		4	7	3
Scholekster			1			1	
Dwergmeeuw				2	2	1	
Kokmeeuw		1	2		8	11	6
Zilvermeeuw	1				4	5	
Grote mantelmeeuw					2	2	
Mantelmeeuw spec.					1	1	
Meeuw spec.					1	1	1
Stormmeeuw					2	2	
Drieteenmeeuw	1	1			26	28	1
Kleine alk	1				1	2	
Alk		1	4		12	17	8
Zeekoet	2	2	28		22	54	28
Alk spec.					6	6	4
Totalen	6	5	+49	1	135	196	+80

UILEN

KERKUIL (TYTO ALBA)

door Piet Opstaele

1. Inleiding

Alhoewel de Kerkuil niet de schaarsst broedende uilesoort is in NW-Vlaanderen (dit is de Bosuil), is hij er toch de meest bedreigde, zoals U wellicht langzamerhand zult weten. Wat U misschien nog niet weet is dat de WBSN (Werkgroep ter Bescherming en Studie van Nachtroofvogels) probeert om in de Vlaamse kustvlakte het tij te doen keren voor deze nachtroofvogel.

Dit gebeurt in de eerste plaats door het opsporen en behouden van de bestaande broedplaatsen, maar ook door het creëren van nieuwe nestplaatsen (plaatsen van nestkasten, openen van kerktorens en uilegaten). We proberen ook tijdens bezoeken aan talloze boeren en pastoors hen te wijzen op de achteruitgang en het nut van de Kerkuil. Verer worden ook zieke of gekwetste uilen opgevangen, prooidierenonderzoek verricht, enz.

2. Resultaten

In de periode juli '87 tot juni '88 werden er door de WBSN iets minder dan 300 plaatsen gecontroleerd op de aanwezigheid van uilen en in het bijzonder van de Kerkuil. Het betrof vooral boerderijen (239), maar ook kerken (17), verlaten gebouwen, fabrieken, ...

Mede dankzij deze controles konden we voor het broedseizoen '88 in het totaal 9 broedkoppels (waarvan 1 mislukt) vaststellen. Daarnaast ook 34 plaatsen (bijna allemaal boerderijen) waar recente sporen (braakballen, uitwerpselen) van Kerkuilen werden gevonden.

Om een overzicht van de broedgevallen voor het jaar '88 te krijgen kan men onderstaande tabel raadplegen.

koppel	geograf. spreiding	broedplaats	aantal juv.	opmerking
A	III	kerk	min. 2	
B	II	kerk	2	2 juv. geringd
C	II	boerderij	3	3 juv. geringd
D	II	boerderij	3	
E	II	boerderij	5 + 5	10 juv. geringd
F	II	boerderij	ongekend	
G	I	boerderij	5	3 juv. uitgevl.
H	IV	zolder	1	
I	III	boerderij	mislukt broedgeval	

Niettemin staande er in 1988 2 broedgevallen meer werden vastgesteld dan in '87 zijn er toch 2 broedplaatsen van verleden jaar verlaten of teloor gegaan, nl. het koppel C en E van het jaarboek '86-'87. Op beide plaatsen is de oorzaak van het verlaten van de nestplaats onduidelijk, maar rechtstreeks menselijke verstoring was hier zeker niet doorslaggevend.

Dit alles betekent dat er dit jaar 5 nieuwe koppels Kerkuilen werden gevonden, een verhoging die vooral te wijten is aan een hogere inventarisatiedruk en niet aan een plotse populatiestijging van de Kerkuil.

Wat het aantal jongen betreft, komen we van 7 koppels waarvan het aantal jongen gekend is, tot een min. 24 jongen. Dit geeft een gemiddelde van 3,4 jongen/koppel (wat identiek is aan dit van vorig jaar) en als een normaal gemiddelde mag worden beschouwd. Dit gemiddelde wordt wel sterk omhoog getrokken door het broedkoppel E dat tweemaal broedde met telkens 5 uitgevlogen jongen. De reden van dit opmerkelijk resultaat is het bijvoederen van de Kerkuilen door de boer.

Wanneer men de geografische spreiding van de broedkoppels bekijkt valt het overwicht van het blok II sterk op. De verschillende koppels bevinden zich binnen dit blok niet zo ver uit elkaar (zelfs 2 koppels op slechts 800m van elkaar), zodat zich hopelijk van daaruit een gezonde populatie Kerkuilen kan ontwikkelen. De koppels in de andere blokken zijn meer geïsoleerd, zoals in blok I waar nochtans heelwat boerderijen en kerken werden bezocht.

Tenslotte rest ons nog de nestplaatskeuze. Hier ziet men opnieuw een groot verschil met het broedseizoen '87. Terwijl in dat jaar slechts 1 koppel Kerkuilen (van de 5 gekende) een boerderij tot nestplaats verkozen, zien we dat dit jaar 5 van de 8 broedende koppels op een boerderij waren te vinden. Dit wijst er nogmaals op dat niet alleen kerken, maar ook en vooral boerderijen heel wat Kerkuilen kunnen herbergen.

3. Bedreiging

Het gebeurt jammer genoeg nog altijd : het verstoren van broedplaatsen. Zo werd in het najaar van '88 het koppel H verjaagd. Dit paartje Kerkuilen had zich op de zolder van een oud huis gevestigd, maar werd na het broedseizoen door de eigenaars buiten gezet. Als werkgroep sta je bijna machteloos tegenover dergelijke situaties. De beste oplossing hierbij is wel het creëren van nieuwe potentiële broedplaatsen in de onmiddellijke omgeving van de oude nestplaats.

Anderzijds is het wel de eerste keer sinds jaren dat er geen geg. werden doorgestuurd van doodgereden Kerkuilen. Of er inderdaad geen verkeersslachtoffers zijn gevallen in deze periode is twijfelachtig, maar laat ons het hopen. Wel werd door de WBSN op 23-01 een dode Kerkuil gevonden op een kerke in blok I. De doodsoorzaak was waarschijnlijk vergiftiging. Of dit te wijten was aan onrechtstreekse vergiftiging via landbouwsproeistoffen

(winterperiode?!) of opzettelijke vergiftigd voedsel blijft alsnog onduidelijk.

4. Losse wrnm.

Er werd slechts 1 wrnm. van 1 ex. binnengestuurd (DNG, BOP). Daarnaast werden er tal van losse wrnm. verricht door leden van WBSN, maar dit meestal in de buurt van de gekende broedkoppels.

5. Besluit

Het broedseizoen '88 was voor de Kerkuil in NW-Vlaanderen matig tot goed. Hoopgevend is dat zich in blok II langzamerhand een sterke kern begint te vormen, waarvan de jongen in de toekomst zich hopelijk gaan vestigen in de 'lege' gebieden. Bovendien zijn er het gering aantal dood aangetroffen ex., hoewel men hieruit twee meestal totaal verschillende conclusies kan trekken.

Maar er blijft nog heelwat werk aan de winkel. En ook U kunt een handje toesteken door het doorgeven van wrnm. en vondsten, het overbrengen van zieke uilen naar een vogelasiel, ...

Tenslotte wensen we Gerard Van Torre, DNG, BOP, alle boeren, pastoors en alle andere die in het voorbije jaar iets positiefs voor de Kerkuil hebben gedaan van harte te danken.

VELDUIL (ASIO FLAMMEUS)

Door Bart Opstaele

1. Inleiding

Het is al herhaaldelijk naar voren gekomen dat het al dan niet streng zijn van een winter een belangrijke rol speelt in de aanwezigheid van een bepaalde soort. Dit geldt zeker ook voor de Velduil die onder invloed van de weersomstandigheden zich over grote afstanden kan verplaatsen. Zo blijken ze tijdens een 'kwakkel' winter noordelijker te overwinteren (zelfs in Friesland was het zoeken om een Velduil te vinden). Toch blijven de echt interessante gebieden een min of meer vast aantal Velduilen herbergen, terwijl secundaire veel minder of gewoon niet bezet worden.

In totaal werden 89 wrnm. van 192 a 210 ex. verricht. Vermelden we hier even dat FW voor 1/3 van deze wrnm. zorgde. Zo beschikken we van bepaalde gebieden over een niet gering aantal geg. van deze wintergast, waarbij we stil hopen dat de Velduil in nabije toekomst, na de herhaaldelijke broedpogingen, opnieuw vestigt als broedvogel van de kuststreek.

Dit jaar slechts 1 trekwrnm. van langs de kust, nl. op 12-10 waar 1 ex. over de Fonteintjes trok (MaP).

2. Gebiedsbespreking

Het aantal te bespreken gebieden beperkt zich, in vgl. met andere

jaren, tot 2. Zo kwam er van het Zwin geen enkele wrnm. binnen. Een trend van steeds dalend aantal overwinteraars in het Zwin kwam de laatste jaren al naar voren, maar kende deze winter een jammerlijk dieptepunt.

a) Achterhaven

Ondanks het hoog aantal excursies in dit gebied slechts 5 wrnm. (6 ex.) die gespreid liggen over 4 maanden. Mogelijks overwinterde(n) er 1 of 2 ex. in de Achterhaven.

Overzicht gegevens :

06-11	1 ex.	GO, cvv
22-12	1 ex.	FV
25-12	1 ex.	FW
16-02	2 ex.	GO, HEP, SIL, GET

b) Poldercomplex Uitkerke

(Bij dit gebied wordt ook de eendekooi van Wenduine en omgeving gerekend).

Een Velduilengebied bij uitstek! Dit blijkt dan ook uit het groot aantal wrnm., nl. 83 betreffende 185 a 203 ex. Dit betekent een verdriedubbeling in vgl. met vorig jaar.

Hier vindt de Velduil nog in voldoende mate zijn hoofdvoedsel, de Veldmuis (en geen Aardmuizen zoals soms verkeerdelijk vermeld wordt, want Aardmuizen verkiezen liever de lichtere zandgronden).

De eerste uil werd waargenomen op 04-10 (MaP).

Aantal wrnm. en ex. per maand :

okt.	: 3 wrnm.	3 ex.
nov.	: 9 wrnm.	17 ex.
dec.	: 27 wrnm.	85 ex.
jan.	: 11 wrnm.	32 a 37 ex.
febr.	: 8 wrnm.	25 ex.
maart	: 5 wrnm.	20 ex.
april	: 3 wrnm.	8 a 10 ex.

Uit het overzicht van de geg. mogen we besluiten dat er in nov. zich een vast aantal Velduilen vestigt in dit gebied. Hun aantal bereikt een max. (dat natuurlijk afhankelijk is van weersomstandigheden) in de maanden dec., jan. en febr.

Dat er altijd wel iets meer Velduilen aanwezig zijn, dan men tijdens een excursie in het gebied kan waarnemen, blijkt uit de telling van de roestplats(en). Voor jan. gaf dit als resultaat de aanwezigheid van 10 a 15 ex., in maart 10 ex. en zelfs nog in begin april 6 a 8 ex. (JVG). Mogen we hier spreken van de grootste concentratie Velduilen in de Benelux ?? Het is althans een indicatie van de waarde van het poldercomplex.

Ringgegeven : 1 ex. geringd te Wenduine op 30-01 (RV, FV)

Danken we vooral de mensen die hun gegevens doorstuurd : FDR, FV, GET, HEP, GO, ID, JLT, JK, JS, JVG, MaP, TDF, RV, WLT, W.B.S.N.

BOSUIL (STRIX ALUCO)

door R. Vannieuwenhuyze

In 1988 noteren we al 2 a 4 broedgevallen in de regio, tegenover slechts 1 vorig jaar. De soort lijkt zich definitief te vestigen en uit te breiden. Alle wrnm. gebeurden in blok 3 en 4.

- 1) Op dezelfde plaats als vorig seizoen was er een geslaagd broedgeval : begin juli waren er 2 a 3 bedelende jongen (RV, FDR). Op 02-11 werd er een Bosuil geringd (RV) die er op 05-02 teruggevangen werd (RV). Het jong dat op 30-07 geringd was (zie vorig jaarboek), werd er op 27-01 teruggevangen RV). Het zingende mannetje werd waargenomen in okt. (1x), nov. (2x), dec. (5x), jan. (4x), febr. (3x), maart (6x) en april (1x) (RV).
- 2) Op twee andere plaatsen waren er mogelijk broedgevallen :
 - regelmatig een roepend ex. waargenomen en op 10-06-88 werden er 3 ex. gezien (JK);
 - heel regelmatig een zingend ex. waargenomen (mond. med. c. Strubbe).
- 3) Verder nog 1 zeker en 1 mogelijk broedgeval (LD). Van een van deze twee is het echter niet duidelijk of het al dan niet hetzelfde betreft als een van de mogelijke hierboven vermeld.
- 4) Verder nog een opmerkelijk wrnm. :
 20-02-88 1 ex. Eernegem KM

Mensen die interesse hebben om mee te werken aan de inventarisatie nemen best contact op met WBSN. Voor NW-V1 : JVP of YDS, andere gebieden P. Opstaele.

Athene noctua

RANSUIL (ASIO OTUS)

door WBSN

1. Inleiding

Er bereikten ons voor deze periode 68 wrnm., betreffende 236 ex., waarvan zo'n 107 verschillende. De stijgende trend van het doorgegeven aantal uilenwnm. zet zich de laatste jaren door, met als resultaat een omvangrijker artikel over nachtroofvogels in het jaarboek.

Verder zijn er voor deze periode tellingen beschikbaar van een 8-zal roestplaatsen tijdens het winterhalfjaar. Een georganiseerde winterinventarisatie wordt momenteel voorbereid bij de WBSN.

Het verheugende nieuws bereikte ons dat er in de nabije toekomst zou worden samengewerkt met de regio's West- en Middenkust, wat voor WBSN neerkomt op het kunnen bundelen en publiceren van 7/8 van de beschikbare geg. in 1 jaarboek.

2. Waarnemingen

Onderstaande tabel geeft de spreiding van de geg. weer in tijd en aantal.

maand	tot. aantal ex.	aantal wrnm.	versch. ex./maand	niet eerder waargenomen ex.
juli	7	5	7	7
aug.	3	3	3	3
sept.	3	3	2	1
okt.	0	0	0	0
nov.	32-33	7	30	30
dec.	46	8	32	23
jan.	76	9	48	9
febr.	27	10	16	2
maart	2	2	2	2
april	7	7	7	4
mei	11	6	11	10
juni	21	3	13	16
totalen	235-236	63	176	107

Winterroestplaatsen

Hierna volgt een korte bespreking per roestplaats van de aantallen (max.) tussen okt. '87 en eind maart '88.

1. Duinboscomplex Vosseslag-De Haan-Wenduine

In dit ca. 340 ha groot naald- en loofbosgebied zijn er minstens 2 grote roestplaatsen; 1 op grondgebied Vosseslag en 1 op grondgebied De Haan-Wenduine. Op beide hoogstammige roestplaatsen werden maxima van 7 ex. opgetekend. Het is echter niet uitgesloten dat zich in de minst toegankelijke stukken van het

gebied nog roestplaatsen bevinden. Ook uitwisseling is zeker niet uitgesloten, gelet op de frekwent schommelende aantallen.

2. Bekegem

Dit piepkleine hoogstammige naaldbosje van zo'n 6 a 7 ha zorgde voor een aangename verrassing deze winter. Na een paar losse wrnm. werd het gebied nader bekeken en werden zo'n 16 a 18 Ransuilen roestend aangetroffen. Gedurende het winterhalfjaar bleef deze dichtheid vrij cte. Pas tegen half maart werd de roestplaats verlaten op een 3-tal baltsende vogels na. Hier werden gedurende winter ook zo'n 3 a 4 Ransuilen gevangen en geringd door Roland Vannieuwenhuyze.

3. Ransuilbosje Varsenare

Dit langgerekte, hoogstammige exploitatiebos had traditioneel weer veel te bieden deze winter. Het was de vroegst bezette roestplaats in het WBSN-gebied : nl. op 04-11-87, 6 a 7 Ransuilen. Rond half dec. waren 18 a 20 aanwezig en rond half jan. werd de piek van een 20 a 25 ex. bereikt. Dit bleef echter niet lang duren en het aantal vogels daalde terug naar 18 ex., eind jan.

Eind febr. waren op 1 kp na alle Ransuilen verdwenen en dit koppel bracht 3 jongen groot (geringd door RV).

Er valt nog te vermelden dat er reeds gebalst werd rond 23 jan.

4. Damme

Ook dit jaar weer gegevens uit de 'Uilenspiegelstad'. De geg. verstrekt door Robrecht Pillen duiden ook dit jaar weer op een max. van 8 Ransuilen in de stadswallen. Het belang van de stadswallen wordt eens te meer bevestigd door de jaarlijkse aantallen Ransuilen die in dit vrij kleine, vochtige gebied komen roesten.

5. Blankenberge Centrum

Waar vroeger Ransuilen roesten wisten de meesten onder ons waarschijnlijk wel. Het stadspark was kennelijk een traditionele winterverblijfplaats.

Doch sinds een jaar of drie werden hier, voor zover wij wisten, geen Ransuilen meer aangetroffen. Naar de oorzaak blijft het gissen. Wel werden ook dit jaar weer zo'n 2 a 3 Ransuilen opgemerkt in een private tuin in het centrum van Blankenberge (JVG).

6. Fonteintjes

In dit bekende reservaat werden vroeger regelmatig Ransuilen aangetroffen in de dichte struwelen die het gebied herbergt. Blijkbaar zal dit tot het verleden beginnen te behoren, want op 1 Ransuil na bleef de roesrplaats onbezet (JVG, DC, MaP).

7. Boudewijnkanaal-Lissewege

Deze interessante roestplaats werd dit winterhalfjaar niet bezocht. Nochtans bracht het winterhalfjaar '86-'87 daar 15 a 20 ex. op.

8. Zwinbosjes

In dit uitgestrekte duinencomplex werden amper 2 ex. vastgesteld (DH, FV). Waarschijnlijk ligt het werkelijk aantal heel wat hoger

(15 a 20 ex., mond. med. TDS, FV). Wegens tijdgebrek was het voor deze periode onmogelijk om met het WBSN een grondige telling op touw te zetten. Geïnteresseerde, plaatselijke ornithologen zouden voor een afdoend antwoord kunnen zorgen en dan vooral de mensen die met het gebied zeer vertrouwd zijn (P&P.Lust, LMa, GBu, FV, e.a.).

9. Ryckvelde

Deze roestplaats willen we speciaal als laatste behandelen. Voor vele ornithologen die hun medewerking verlenen ligt Ryckvelde vast nog in het geheugen als een zeer grote roestplaats. Met reden, want een winterpopulatie van 40 a 45 ex. was niet ongewoon.

Begin '85 werden enkele stukken van het gebied gerooid, natuurlijk net naast die roestplaats. De gevolgen bleven niet uit want al snel bleek de hoogstammige roestplaats verlaten te zijn op 1 a 2 toevallige gasten na. De vastgestelde winterpopulatie verminderde sterk en verspreidde zich bovendien in het ganse domein. Enkele, laattijdige mededelingen melden wel al een verspreid, terugkerende populatie van zo'n 10 a 13 Ransuilen. De toekomst zal uitwijzen hoe vlug de vogels zich van deze verstoring herstellen. Enkele doelgerichte tellingen kunnen hier zeker aan mee helpen.

4. Broedresultaten

Alle gekende gegevens :

St.-Anna ter Woestyne (S.A.)

1 kp + roepende juv.

Ter Heyde (S.A.)

1 kp + min 1 roepend juv.

Villa (S.A.)

? 1 kp + min 1 roepend

juv.

De Haan - Wenduine

6 kp, 3,4,2,3,3,1 juv.

Varsenare

1 kp, 3 juv.

Zwinbosjes

min 2 kp, min 1 juv.

Loppem Merke mveld

3 kp, min 4 juv.

Steenbrugge

1 kp, ? juv.

Heidelbergstraat

1 kp, min 1 juv.

Sijsele

1 kp, min 1 juv.

St.-Kruis

1 kp, min 1 juv.

Dudzele

1 kp, 3 juv.

Zeeweg (S.A.)

1 kp, 2 juv.

Diksm. Heirweg

2 kp, min 2x1 juv.

Jabbeke

1 kp, ? juv.

min 25 kp, min 37 juv.

De (vertekende) waarde die we hieruit krijgen voor het reproductiesucces bedraagt 1,48 juv./kp. Dat het een vertekende waarde is, staat vast want niet alle koppels en niet alle juv. van de genoteerde koppels zijn gekend. Toch kunnen we zeggen dat het geen slecht broedseizoen was voor de Ransuill. Het werkelijke getal zal ergens bij 2,75 a 3,00 juv./kp liggen.

5. Mortaliteit

Er werden gelukkig niet zoveel dode Ransuilen gemeld voor deze periode.

1 ex. verkeersslachtoffer Blauwe Toren (FW, MG, WBSN)

1 ex. verkeersslachtoffer Herdersbrug (FDR)

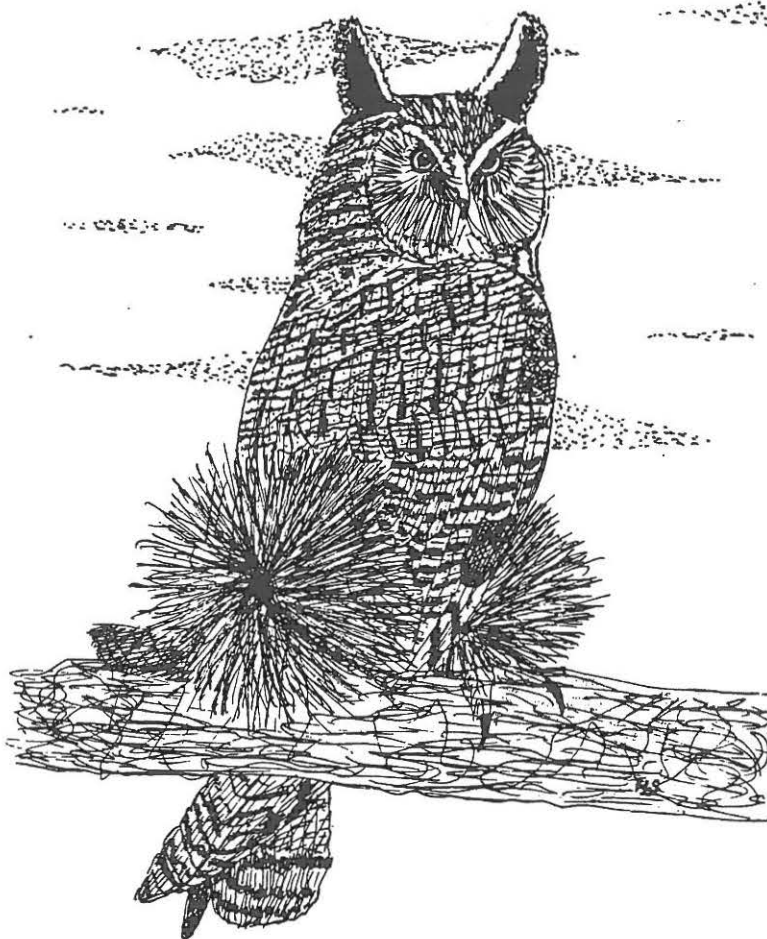
1 ex. met zeer ernstige fractuur aan de vleugels nadien gecuthanaseerd door JVG (Vondst, Gistel).

6. Nawoord

Het lijkt erop dat er de laatste jaren behoorlijk wat 's nachts in de regio rondgetoerd wordt (en niet enkel op vrijdag- en zaterdagavond!). Dit blijkt natuurlijk uit het aantal geg. die ontvangen werden voor deze periode.

Deze positieve evolutie zal zich hopelijk blijven handhaven in de toekomst en aldus voor een completer beeld zorgen over wat er zich 's nachts in de regio afspeelt. Er rest ons nog enkel de mensen te danken die dit artikel mogelijk maakten door geg. ter beschikking te stellen (RV, KMa, VKR, MaP, FDS, RPi, PK, JDM, LD, MG, CW, EW, GDP, PDc, WLT, JS, TDF, JN, LDc).

Ook de mensen binnen de WBSN (FDR, FW, Po & Bo, PBu, JVP, YPS, RDJ, Klaas maartens, Koenraad Blontrock & Paul De Coene) worden bedankt.

ZANGVOGELS EN VARIA

NACHTZWALUW (CAPRIMULGUS EUROPAEUS)

door P. Keirsebilck

Opnieuw een zwak jaar voor de Nachtzwaluw met slechts een wrnm :

17-08 1 ex. Zwinbosjes - ringvangst DH

Meteen ook een der eerste najaarstrekwrnm. die in de regio verricht worden.

IJSVOGEL (ALCEDO ATTHIS)

Slechts 3 wrnm. :

21-07 1 ex. Roksempuut (D. Vanhoecke)

05-11 1 ex. Vijverhof St.-Michiels (JDM)

13-12 1 ex. Haven Brugge (FW)

HOP (UPUPA EPOPS)Alle wrnm. :

07-04 1 ex. AZ-St.-Jan Brugge GBu

26-04 1 ex. Zwinbosjes PaL

28,29-05 1 ex. roepend De Haan-Wenduine FDR

06-06 1 ex. roepend De Haan FDR

2 ex. roepend Wenduine FDR

17-06 1 ex. roepend Wenduine FDR

DRAAIHALS (JYNX TORQUILLA)Najaarswrnm. :

11-08 1 ex. Zwinbosjes DH

25-08 1 ex. Zwinbosjes DH

26-08 2 ex. Zwinbosjes DH

29-08 1 ex. Zwinbosjes DH

01-09 1 ex. Zwinbosjes DH

04-09 1 ex. Zwinbosjes DH

05-09 1 ex. Haagje - Heist DSB,DZR,JSL,KES

Verder nog een dood ex. in okt. t.h.v. de Fonteintjes (VRH).

Voorjaarswrnm. :

06-05 1 ex. Zwinbosjes PaL

09-05 1 ex. Zwin YFe

12-05 1 ex. Zwinbosjes PaL

13-05	1 ex.	Haagje - Heist	LV, DV
14-05	1 ex.	Roksempuut	EV
	1 ex.	Haagje - Heist	PB

ZWARTE SPECHT (DRYOCOPUS MARTIUS)

door P. D'hoore

Van deze majestueuze vogel kwam er jammer genoeg geen zeker broedgeval binnen. Toch werd hij regelmatig gesignaleerd in Zevenkerke te St.-Andries, Bulskampveld en (zoals in '86-'87) in Vloethemveld.

Zevenkerke	27-08	1 ex.	FDR
	18-10	1 ex.	achtervolgd door Sperwer RV, PK
	20-10	1 ex.	RV
	29-01	1 ex.	RV
	23-05	1 ex.	FDR
	27-06	1 w	FDR, FW, RDJ

Bulskampveld :

	03-04	1 ex.	VKR
	21-04	1 ex.	YFe
	07-05	1 ex.	VKR

Vloethemveld : winter '87-'88 enkele malen waargenomen LD

Andere maar toch belangrijke plaatsen zijn : Bossen Veldegem - Snellegem (28-04 1 juv. w YFe), Wingene (14-05 1 ex. RV), Pereboom St.-Andries (23-05 en 26-06 1 ex. FW, FDR), Villa St.-Andries (20-06 1 ex. FDS), St.-Anna ter Woestijne (26-06-88 1 ex. FDR). Verder werd er in mei '88 een dood ex. gevonden te Knokke ('t Zoute) door F. Verheyden. Het vermelden waard : 03-08 1 ex. t.p. op het Heideveldje van Beisbroeck (WLT, JVi).

Uit bovenstaande gegevens en uit deze van vorige jaren kunnen we tot het besluit komen dat de Zwarte Specht zich meer en meer verspreidt; vooral in de bossen ten zuiden van Brugge. Indien deze trend zich de komende jaren verder zet, zal dit wellicht leiden tot broedgevallen in dit gebied.

KLEINE BONTE SPECHT (DENDROCOPUS MINOR)

door Kris Decler

46 wrnm. werden ingestuurd die per gebied zullen worden besproken. Broedgevallen zijn moeilijk met zekerheid vast te stellen : meerdere voorjaarswrm. in een gebied suggereren broedende vogels, zeker

wanneer mannetjes en vrouwtjes zijn waargenomen. Eenmalige voorjaarswrnm. in geschikte of gekende broedgebieden kunnen eveneens op een broedgeval betrekking hebben.

1. Kuststreek

Slechts 2 wrnm. op 24-08 en 15-09 in de Zwinbosjes (DH). Geen aanwijzingen voor een broedgeval in '88 in dit nochtans klassieke gebied.

2. St.-Michiels

Twee aug.wrnrm. van telkens 1 ex. in de Witte Molenstr. (FDR). In het voorjaar van '88 op verschillende plaatsen gesignaleerd : Dianadreef (3 wrnm. in april FW), Jagerstr. (26-03 FDR), Xaverianenstr. (16-04 FDR) en aan Novotel (13-04 WLT, JVI). In Tillegem 1 ex. op 04-04 (P. Dhoore en R. Lambrecht) en 1 zp op 28-06 (FDR). Zeer waarschijnlijk waren in de streek minstens een en vermoedelijk meerdere broedgevallen.

St.-Andries

Villa : 1 ex. op 03-04 (RV)

Borggraaf de Nieulandlaan : 1 ex. op 19-04 (MG)

Bloemendale : 1 kp op verschillende data en dus een waarschijnlijk broedgeval (TDF)

Zevekerke : 1 ex. op 03-04 (RV) heeft mogelijk betrekking op een broedgeval.

4. Loppem

Regelmatig wrnm. in de Bessendreef door RV : 16-08, 29-08, 24-10, 05-03, 26-03, 05-04. Bovendien 1 ex. op 13-04 in de Guido Gezellenlaan (JLT). Zeer waarschijnlijk heeft de soort dus opnieuw in de omgeving van het park van Loppem Gebroed.

5. Oostkamp

Kroonhove : 1 ex. op 20-09 (RV)

Boomgaard kasteel Kevergem, langs Legeweg : vele, vnl. geluiswrnm. in het voorjaar en waarschijnlijk een broedgeval (KD). Dit jaarlijks broedbiotoop wordt helaas met verkaveling bedreigd.

6. Assebroeke

Bossuytlaan : wrnm. van solitaire vogels op 13-08, 19-08, 28-11 (BC), evenwel geen voorjaarswrnm.

Assebroeke Meersen-Gemeene weiden thv. de St.-Lucaskliniek : 3 voorjaarswrnm. en dus een mogelijk broedgeval : 29-04 (BC), 05-05 (RV), 11-05 (PDC). Bovendien op 21-11 1 ex. in het nabijgelegen bos van Kasteel Berskens (BC).

7. Beernem

Park H.Hart : 1 kp op 10-04 (BOF) (mogelijk een broedgeval ?)

St. Amandusgesticht : 1 ex. alarmerend op 05-06 (VKR)

Beverhoutsveld : 1 ex. op 12-12 (VKR)

8. Brugge-stad

In het Graaf Visartpark (tgo. de St.-Jozefkliniek) 1 ex. op 16-07 en 12-08 (JD). In '86 was de soort daar ook reeds gesignaleerd.

9. Oedelem

Oedelemberg : 1 zp op 04-10 (FDS)

weg naar Maldegem : 1 zp. op 05-06 (FDS)

10. Overige gebieden

St.-Pieters : 1 w. op 10-10 (JZV)

Torhout-stad : 1 zp op 11-09 (FW)

Snellegem : 1 kp op 28-08 (MP)

BOOMLEEUEWERIK (LULLULA ARBOREA)Slechts 3 wrnm. :

18-10	1 ex.	Zevenkerke	RV, PK
29-11	1 ex.	Zeekenaal Lissewege	GDP, TDS
07-02	1 ex.	St.-Andries	RV

STRANDLEEUWERIK (EROMPHILA ALPESTRIS)

door J. Demulder

Slechts 2 wrnm. :

27-10	2 ex.	Voorhaven West	D. Vangeluwe
22-02	5 ex.	Zwin	EV

GROTE PIEPER (ANTHUS NOVAESEELANDIAE)Alle wrnm. :

16-10 1 ex. Zeedam Zeebrugge (DUV, DZR)
 18-10 1 ex. Achterhaven Zeebrugge (DNG, GDS, LRa, e.a.)
 08-11 tot 11-11 2 ex. Heist (DNG, GDS, BEC, VUW, PB, P Buys)
 11 en 14-11 1 ex. O.T. Brugge (FDR, RV)
 28-11 1 ex. Achterhaven Zeebrugge (GVT)

DUINPIEPER (ANTHUS CAMPESTRIS)

26-04 1 ex. Haag Heist (BSP)
 07-05 1 ex. Knokke - Zwin (JSRP)

ROODKEELPIEPER (ANTHUS CERVINUS)

01-05 1 ex. zingend Zeebrugge LRa, BOP, GDS
 07-05 1 ex. ZW op ca. 15m hoogte Int. Dijk daarna t.p. in Zwin TDS
 08-05 1 ex. Kleiputten Heist FDR

WATERPIEPER (ANTHUS SPINOLETTA)

door J. Van Praet

14-02	1 ex.	Kleip. Heist	TDS, MERGUS
15-02	1 ex.	idem	" "
02-03	1 ex.	idem	" "
09-03	2 ex.	NO op 30m hoogte A'haven	TDS, MERGUS
11-03	2 ex.	Kleip. Heist	TDS, MERGUS
13-03	1 ex.	zomerkleed Voorhaven	TDS, MERGUS
	1 ex.	Kleip. Heist	TDS, MERGUS
02-04	1 ex.	idem	

Vooral de wrnm. op 09-03 lijkt me zeer uitzonderlijk. Volgens NUYTEMANS (1987) is dergelijk gerichte voorjaarsstrek nauwelijks gedocumenteerd. 'Enkel Peltzer (1967) maakt melding van een trekwrnm. van 4 Waterpiepers die ZO (richting Alpen) wegtrokken.'

Nuytemans (1987), Meer over de Waterpiepers.

Anthus Spinoletta : voorkomen in Vlaanderen en trekpatroon over West-Europa, Oriolus 53(4):154-167

Peltzer (1967) : Faststellungen und Gedanken zum Fruhjhrzug des

Wasserpiepers in Unsern Gegenden. Regulus 47:3-7

OEVERPIEPER (ANTHUS PETROSUS)Alle wrnm. :

25-10	1 ex.	Haven Blankenberge	WD
	2 ex.	Voorheven Zeebrugge	WD
28-10	1 ex.	Haven Blankenberge	WD
01-11	1 ex.	Haven Blankenberge	WD
03-11	4 ex.	Achterhaven Zeebrugge	HEP, e. a.
04-11	2 ex.	Haven Blankenberge	WD
15-11	1 ex.	Achterhaven	GOT
19-11	1 ex.	Blankenberge	FV
21-11	1 ex.	Achterhaven Zeebrugge	GOT
13-12	1 ex.	Haven Blankenberge	WD
21-12	1 ex.	Achterhaven Zeebrugge	HEP, e. a.
27-12	1 ex.	Achterhaven Zeebrugge	HEP, GOT
29-12	1 ex.	Voorhaven Zeebrugge	HEP, GOT
12-01	1 ex.	Damme Zuidervaartje	PK
17-01	1 ex.	Voorhaven Zeebrugge	WD
22-02	2 ex.	Haven Blankenberge	WD
04-03	6 ex.	Voorhaven Zeebrugge	TDS
13-03	1 ex.	Voorhaven Zeebrugge	TDS
20-03	1 ex.	Voorhaven Zeebrugge	WD
04-04	2 ex.	Voorhaven Zeebrugge	WD

Uit het Zwin liepen geen wrnm. binnen, alhoewel de soort er wellicht wel doortrok en/of overwinterde. In Zeebrugge en Blankenberge overwinterden wellicht enkele ex.

ENGELSE GELE KWIKSTAART (MOTACILLA FLAVA FLAVISSIMA)

door R. Vannieuwenhuyze

Zoals ieder jaar waren er weer een aantal lentestuwtrekwrnm. langs de kust. Er waren 9 wrnm., goed voor 48 ex. (vorig jaar : 98 ex.). De soort wordt in een korte periode gezien, dikwijls in gemengde groepjes met andere ondersoorten van de Gele Kwikstaart.

Alle wrnm. :

10-04	3 ex.	Ramskapelle	DVT
15-04	1 m.	De Vrede te Knokke	FDR
17-04	2 ex.	Haagje te Heist	BSP, JSL, DIG, DZR
21-04	3 m.	Kleyne Vlakte te Knokke	PaL
23-04	10 ex.	Achterhaven	GDS
24-04	6 ex.	Achterhaven	LL
	18 m.	(samen met 35 m 'nominaat' en 27 wijfjes 'Gele	

Kwikstaart subspec.')

		Kleyne Vlakte te Knokke	PaL
26-04	2 ex.	Haagje te Heist	BSP,CEJ,DIG,JSL
26-04	2 ex.	Fonteintjes	BSP,CEJ,DIG,JSL
30-04	3 m.	Haagje te Heist	LV,DV

NOORDSE GELE KWIKSTAART (MOTACILLA FLAVA THUNBERGI)

door R. Vannieuwenhuyze

Zoals ieder voorjaar werden enkele 'Noordse Gele' waargenomen tussen de vele Gele Kwikstaarten die langs de kust naar het Noorden trokken. Ook te Roksem was de soort enkele dagen aanwezig.

26-04	2 ex.	Haagje - Heist	BSP,JSL,DIG,CEJ
	5 ex.	Fonteintjes - Zeebrugge	BSP,JSL,DIG,CEJ
01-05,07-05,08-05	enkele 10tallen ex.	tussen de 100 en gewone Gele kwikken te Heist en Zeebrugge	BSP,DZR,JSL,SAG,FDR,DC
11-05	1 ex.	Roksempuut	PBu
13-05	1 ex.	Roksempuut	PBu
	1 w.	Kleyne Vlakte - Knokke	PaL
16-05	1 ex.	Ettelgempuut	JVP,PBu
17-05	2 ex.	Ettelgempuut	PBu
18-05	1 ex.	Ettelgempuut	PBu
	2 ex.	Roksempuut	PBu

GROTE GELE KWIKSTAART (MOTACILLA CINEREA)

door R. Vannieuwenhuyze

Het aantal wrnm. van de Grote Gele is het kleinste van de laatste 8 jaar. We moeten met amper 18 gegevens stellen! Er zijn weer enkele stuwtrekwrnm. in de herfst, en zelfs in het voorjaar (maart). De meiwrnm. is de 6de van de laatste 8 jaar.

Alle wrnm. :

(*)	17-09-87	1 ex. ZW	Wenduine	MaP
(*)	25-09	1 ex. ZW	Haagje - Heist	TDS
	18-10	1 ex.	Waggelwater - St.-Andries	JN
		1 ex.	Dampoort - Brugge	CW
(*)	29-10	1 ex. ZW	De Haan	FV
	20-11	1 ex.	Dampoort - Brugge	JzV
	28-11	1 ex.	Roksempuut	JVP
	05-12	1 ex.	Oostendse Vaart t.h.v. Bloemendale	JNM
	12-12	1 ex.	Ettelgempuut	JVP
	19-12	1 ex.	Kerkebeek - St.-Michiels	GO,CVV

(idem op 30-12 en 24-01-88)

(*)	07-02	1 a 2 ex.	Bredene tot Vosseslag	FDR
	13-02	1 ex.	Damme	GO
	08-03	1 a 3 ex.	Den Haan	FDR
(*)	16-03	1 ex. NO	Fonteintjes te Blankenberge MaP	
(*)	18-03	1 ex. NO	Fonteintjes te Blankenberge JVG	
	19-03	1 ex. NO	langs A17 te Ruddervoorde PK	
(*)	13-05	1 m. in zomerkleed	Haagje - Heist	LV, DV

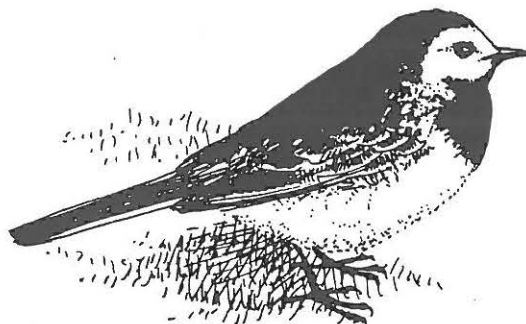
(*) Mogen als kuststuwtrekwrnm. beschouwd worden.

ROUWKWIKSTAART (MOTACILLA ALBA YARELLII)

door R. Vannieuwenhuyze

Zoals de traditie het wil hadden we in het voorjaar een aantal stuwtrekwrnm. langs de kust. Bovendien nog een vrij late lentewrnm. te Torhout.

27-02-88	1 ex.	PLassendale	RV, FDR
02-03	2 m.	Opgespoten terrein te Heist	TDS
12-03	3 ex.	Haagje - Heist	LL
26-04	1 w.	Voorhaven	BSP, ea.
05-05	2de jaars m.	geringd in serre te Torhout op slaapplaats van een 30-tal Witte Kwikstaarten	RV, FDR

NACHTEGAAL (LUSCINIA MEGARHYNCHOS)

Door Frank De Scheemaeker

Najaarswrnm. :

30-07	3 ex.	Wenduline	MVDW, DD
05-09	1 ex.	Visserskruis Zeebrugge	RMLa
15-09	1 ex.	Heist	DNG, VUW
19-09	1 ex.	Haagje Heist	DZR, JSL

Voorjaarswrnm. :

De soort broedt traditioneel in de Zwinnebosjes, in het duingebied te Den Haan, langs het Zeekanaal, te Bulskampveld en op enkele andere plaatsen. Exacte gegevens werden jammergenoeg niet doorgestuurd. We ontvingen slechts weinig concrete wrnm. :

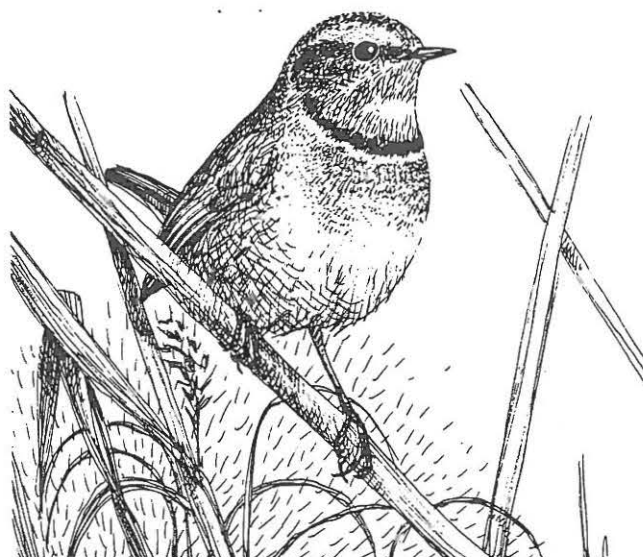
- St.-Michiels (Novotel) : ganse maand mei 2 a 4 zp (JLT, WLT, JVi)
- Loppem (Merkenvelde) : mei, juni 1 zp (RV, JLT)
- Oostkamp (Warande) : mei '88 1 zp (WD)
- Assebroeke (Paalbos) : 19-05 1 ex. (VKR)
- Meetkerke : 08-05 1 zp (JzV)
- St.-Kruis (Malehoek) : 19-04 1 zp (doortrekker!) (CW)
- (Heide Ryckvelde) : 06-05 1 zp (doortrekker!) (CW)
- Duinbergen : 18-04 1 zp (GVT)

BLAUWBORST (CYANOSYLIVIA SVECICA)

door Luc Maertens

Dertien gelukkige 'vogelaars' stuurden dit jaar hun wrnm. van deze prachtige vogel door. Slechts 1 najaarswrnm. liep binnen : 17-08 1 ex. Zwinbosjes (DH).

Als broedvogel doet de vogel het erg goed in Hoeke : op 22-06 telden FDS, FW min. 13 zangposten ten ZO van de Damse Vaart (Zuid-over-de Lieve en Steenbakkerij) en 1 zangpost ten NW ervan. Verder broedde de soort ook in de Kleiputten van Heist : max. 4 zp op 15-04 (N=9), de Achterhaven (min. 12 a 13 zp) en te Lapscheure : 1 kp (GVT). Tevens werd ook langs de Rabattestraat te Damme 1 zp

vastgesteld op 23-05.

Met dank aan GVT, DH, FW, TDF, TDS, PaL, EV, FDS, DBL, FDR, FW, KMa.

PAAPJE (SAXICOLA RUBETRA)

door F. De Scheemaeker

Van het Paapje ontvingen we net zoals verleden jaar (Sys, '88) 47 wrnm. Ze hadden betrekking op 103 ex. 10 wrnm. commentarieren het broedgeval in de Zwinstreek.

Fenologie

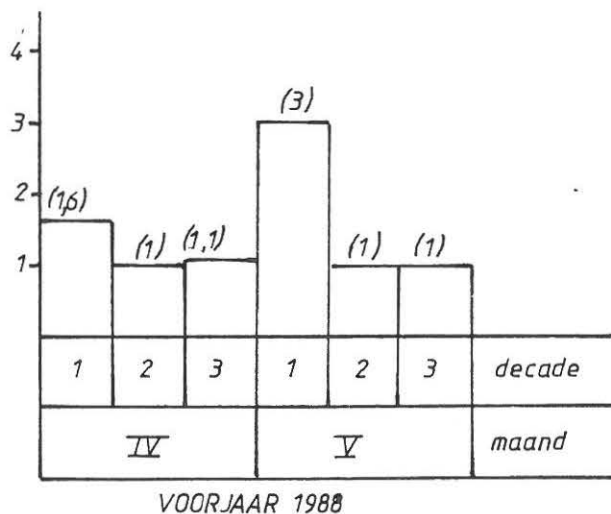
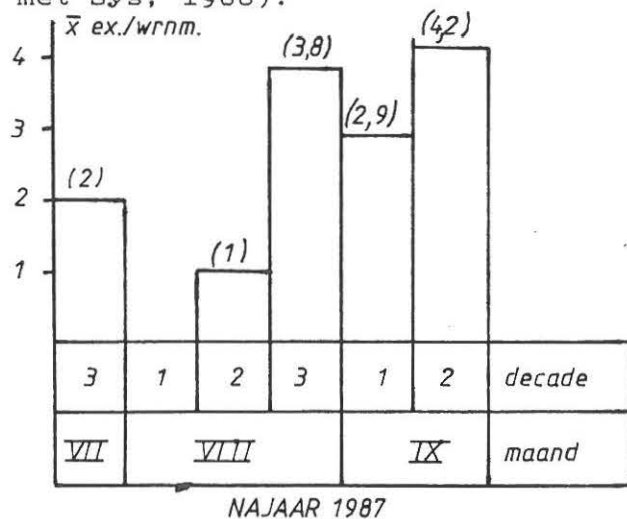
De eerste Paapjes worden relatief 'laat' opgemerkt : 03-04 2 m. aan het Zwin (FDR,FW,TDS) en 1 m. en 1 w. in de Zwinbosjes (PaL). De laatste voorjaarstrekker wordt op 22-05 in de Hazegraspolder te Knokke opgemerkt (JS,NE,DD).

Broedgevallen

We noteerden 1 zeker broedgeval in de Zwinbosjes te Knokke (PaL).

Doortrekpatroon

In de onderstaande histogrammen wordt het gemiddeld aantal ex. per wrnm. en per 10-dagen periode (decade) voorgesteld (naar analogie met Sys, 1988).

Bij vergelijking van de histogrammen blijkt dat zoals in de vorige jaarboekperiode meer Paapjes in het najaar dan in het voorjaar onze streek bezoeken. Het gemiddeld aantal ex. per wrnm. : x 1,5 ex./wrnm. in het voorjaar ligt beduidend lager dan de x 3,1 ex./wrnm. in het najaar. Vergelijking met 86/87 geeft x 1,4 ex./wrnm. in het voorjaar t.o.v. x 3,6 ex./wrnm. in het najaar. In

het najaar opvallend veel wrnm. uit de Zwinstreek en de Kleiputten te Heist. Slechts 1 wrnm. uit de zandstreek : 18-09 : 4 ex. Beverhoutsveld (VKR). De hoofdmacht van de trekkende Paapjes werd tussen 29-08 en 03-09 genoteerd : niet minder dan 36 ex. werden toen geteld (=62% van alle najaarsex.) In het voorjaar opnieuw de meeste wrnm. langs de kust. Slechts 4 maal werd meer dan 1 ex. opgemerkt (N-18). Nu ook slechts 1 wrnm. in het binnenland en opnieuw in het Beverhoutsveld : 16-05 1 ex. De meeste wrnm. situeren zich op het eind van de derde decade van april en begin eerste decade van mei.

Literatuur

Sys P., 1988, Paapje (Saxicola Rubetra). Veldorn. Jaarb. NW-VI. 1986-1987 : 196-198

ROOBBORSTTAPUIT (SAXICOLA TORQUATA)

door F. De Scheemaeker

Broedgevallen

- Zekere broedgevallen noteerden we slechts te :
 - St.-Andries (spoorwegberm t.h.v. Waggelwater) : min. 1 juv. vloog uit (TDF)
 - De Haan (Duingebied) : 2 kp (JVP,AT,e.a.)
 - Lapscheure (Zevengemete) 1 kp (GVT,WD)
 - Hoeke (Steenbakkerij) 1 kp (FDS,LL)
- Mogelijke broedgevallen waren er te :
 - Heist (Kleiputten) 7 wrnm., met op 13-05 alarmerend m. (FW,FDR)
 - Wenduine o.a. 19-06 2 kp, 04-06 2 m. alarm. (FDR)
- Verder werd de soort regelmatig waargenomenaan 't 'Kruisse' in 't Beverhoutsveld en aan de Expresswegput te St.-Andries (VKR,TDF,FDS). Broedgevallen werden daar ondanks veelvuldig bezoek niet vastgesteld.
- Opvallend is tot slot het ontbreken van geg. uit 't Beernemse en St.-Michiels. Is de soort daar verdwenen of werden geen geg. door gespeeld.?

Fenologie

We ontvingen 2 winterwrnm. :

15-02 1 ex. Lapscheure (FW)

26-02 1 m. Zeebrugge (MaP)

In Lafontaine's logboek staan de eerste voorjaarswrnm. vermeld : op 22-03 zowel te Hoeke als te Heist met resp. 1 en 3 ex. waargenomen. Begin april zijn de Roodborsttapuiten volop terug.

Twee najaarswrnm. '87 geven wellicht nog broedgevallen voor de vorige jaarboekperiode aan :

13-07 1 ex.+1 juv. aan de 'Oude Vuilhoop' te Blankenberge (MaP)

30-08 m.+w. of juv. aan de Steenbakkerij te Hoeke (FW,RDJ)

Er werden geg. ontvangen van : MaP, JN, WD, RDJ, VKR, FDS, FDR, TDS, JLT, LV, DV, JVP, MVDW, DD, AT, FW

TAPUIT (OENANTHE OENANTHE)

door F. De Scheemaeker

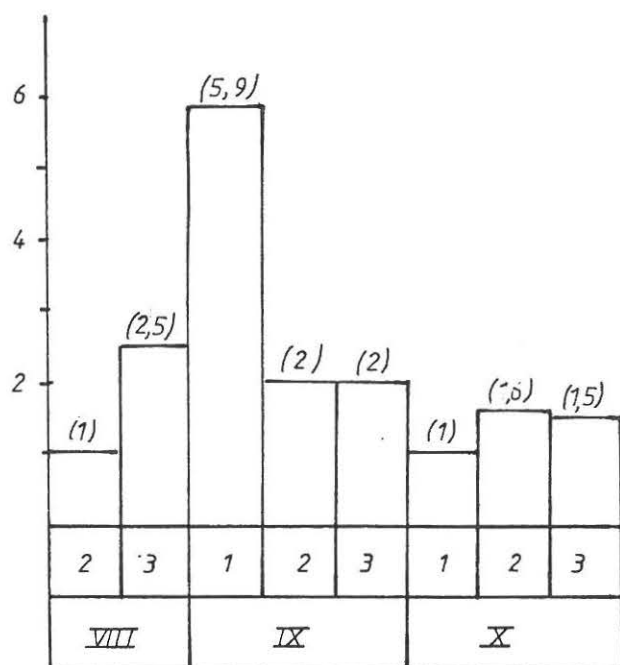
We konden ons net zoals in de vorige jaarboekperiode (Sys, 1988) op een groot aantal wrnm. baseren om een artikel over de Tapuit neer te pennen. In het totaal liepen zo'n 92 wrnm. binnen betreffende 436 ex.

Fenologie

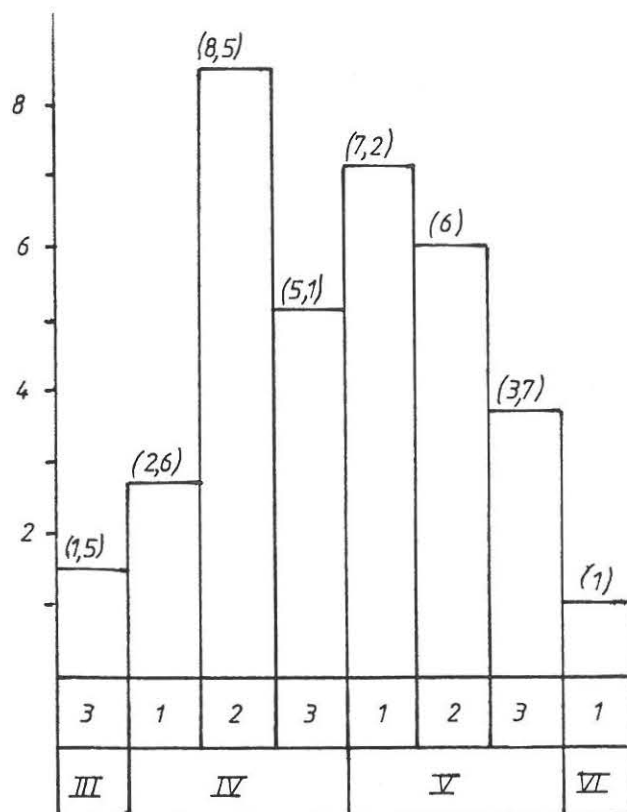
De eerste Tapuiten werden 4 dagen eerder waargenomen in vgl. met de vorige jaarboekperiode : 25-03 2 ex. te Heist (TDS). De voorjaarsstrek houdt aan tot 25-05 1 ex. Heist (FW). De wrnm. op 05-06 1 ex. Achterhaven (LV,DV) en 2 kp op 19-06 Golf Den Haan (FDR) kunnen betrekking hebben op broedgevallen, maar nadere informatie ontbreekt. Bekijken we de najaarsstrek, dan noteren we de eerste trekker net zoals vorig jaar op 10-08 1 ex. Eernegemse Meersen (KMa). De laatste wrnm. valt vrij vroeg : 24-10 1 ex. Heist (BOP).

Doortrekverloop en verspreiding

Onderstaande histogrammen geven het gemiddeld aantal Tapuiten per wrnm. per decade voor (naar analogie met Sys, 1988)

Najaar '87

Voorjaar '88

Net zoals in de vorige jaarboekperiode trekt de Tapuit opnieuw in hoger aantal door in het voorjaar dan in het najaar. En dit in tegenstelling tot het Paapje. Het globaal gemiddeld aantal ex. in het voorjaar bedraagt 5,5 ex./wrnm. t.o.v. 2,7 in het najaar. De overeenkomst met de vorige jaarboekperiode is verbluffend! (5,6 ex./wrnm. t.o.v. 2,9 ex./wrnm.). De hoofdmacht van de Tapuiten trok duidelijk door tussen 10-04 en 20-05 met een piek in de tweede decade van april. Tot slot dient opgemerkt dat op 09-04 1 m. met de kenmerken 'leucor hoa' in de Voorhaven werd opgemerkt (BSP, JSL, e.a.).

Voornaamste doortrekplaatsen

Voorjaar '88

Het O.t Heist oefent opnieuw een grote aantrekkingskracht uit op de Tapuit en de tellers ervan. Enkele max. :

12-04	6 m., 2 w.	FW, TDF
19-04	22 ex.	TDS
20-04	26 ex.	TDS
27-04	14 ex.	FW
08-05	10 m., 11 w.	LV, DV
14-05	14 ex.	FW

Verder werd de soort regelmatig opgemerkt in de Achterhaven + Voorhaven, te Wenduine, te Uitkerke en in de Zwinbosjes. Meer in het binnenland werd hij opgemerkt te St.-Andries, in het Beverhoutsveld

en te Eernegem.

Najaar '87

Ook hier komen de meeste wrnm. uit de kuststreek en de max. uit het O.T. van Heist :

29-08 8 ex. FDR,FW

01-09 21 ex. FW

03-09 10 ex. FW

Verder wrnm. ontyangen uit de Voor- en Achterhaven, de Zwinbosjes, Hoeke, Uitkerke, Zuienkerke, Meetkerke en Dudzele. Meer in het binnenland alleen te Eernegem.

Broedgevallen

Opnieuw werden geen concrete broedgevallen doorgestuurd. Navraag bij ornithologen die aan de kust wonen, leerde me dat de Tapuitenkolonie inderdaad erg klein geworden is. Nog enkele koppels in de Zwinstreek en misschien enkele koppels in de duinbossen van Den Haan.

Waarnemers :

Met dank aan : JS, FW, GDP, WD, FDS, WAB, BOP,HEP, KMa, TDF, MG, FDR, MaP, JVG, JN, LV, DV, VKR, TDS, DD, MVDW, BSP, JSL, PB, CEJ, DIG.

Bibliografie

Sys P., 1988, Tapuit (Oenanthe Oenanthe). Veldorn. Jaarboek NW-VI. 1986-1987 :199-202

WAAIERSTAARTRIETZANGER (CISTICOLA JUNCIDIS)

Slechts 1 voorjaarswrnm. :

29-04 1 ex. Fonteintjes DZR,SAG

SPRINKHAANRIETZANGER (LOCUSTELLA NAEVIA)

door Luc Maertens

In het najaar '87 vrij veel ringvangsten in de Zwinbosjes en de Achterhaven. Een late najaarswrnm. op 19-10 te Zeebrugge.

Voor het voorjaar zijn enkele wrnm. bekend van de Zwinbosjes : tot 28-04 losse wrnm. op diverse plaatsen, vanaf deze datum tot half juni kan er via het inventarisatiewerk van PaL en PeL meestal 1 a 2 zp. worden vastgesteld in vaste territoria in de Zwinbosjes.

Najaar '87

09-08 1 rv. Zwinbosjes

DH

12-08 1 rv. "

DH

15-08 1 rv. Achterhaven

TDS,GDP,FW,e.a.

21-08	1 rv.	"	TDS, GDP, FW, e.a.
30-08	1 rv.	Haagje, Heist	TDS, GDP, FW, e.a.
04-09	1 rv.	Zwinbosjes	DH
19-10	1 ex.	Searo, Zeebrugge	TDS

Voorjaar '88

Een eerste zp. in de Zwinbosjes op 16-04 (JVP, PaL.e.a.). Ook nog op 17, 19, 21 en 26-04. Vanaf 28-04 1 a 2 vaste territoria.

SNOR (LOCUSTELLA LUSCINIoidES)

Een najaarsvangst : 02-08 1 ex. Achterhaven (GDP, TDS). In het voorjaar zingend in de Fonteintjes op 15-04 en 16-04 (FDR, RDJ) en in de Kleiputten van Heist op 21-04 (JVP, PBu, YDS). De ganse maand mei en juni zingend in de Achterhaven (FW, FDS, e.a.). Een broedgeval aldaar behoort tot de mogelijkheden.

WATERRIETZANGER (ACROCEPHALUS PALUDICOLA)

door Luc Maertens

Een uitgebreid artikel over de wrnm. en de ringvangsten van deze prachtige vogel in het najaar van 1987 vindt u in MERGUS jg. 1, no.6, p. 203-209. Voor de volledigheid geven we een overzicht van alle wrnm.

10-08	ad.	v.	Distrigaz Dudzele	TDS, GDP, e.a.
de vogel werd gelost in zeggen & biezenveld te Zeebrugge				
11-08	ad.		zelfde vogel die gevangen werd op 10-08	zie Mergus 1, 204
12-08	2 1j.	v.	Distrigaz Dudzele	TDS, GDP, e.a.
de vogels werden gelost in zeggen & biezenveld.				
13-08	4 1j.	v.	Distrigaz Dudzele	TDS, GDP, e.a.
13-08	2 ex.	wrm.	zeggen & biezenveld	zie Mergus 1, 204
15-08	3 1j.	v.	Distrigaz Dudzele	TDS, GDP, e.a.
15-08	1 ex.	wrm.	zeggen & biezenveld	zie Mergus 1, 204
16-08	1 ex.	wrm.	zeggen & biezenveld	zie Mergus 1, 204
18-08	2 ex.	wrm.	Achterhaven	TDS, GDP, e.a.
21-08	1 1j.	v.	Distrigaz Dudzele	TDS, GDP, e.a.
22-08	1 ex.	wrm.	zeggen & biezenveld	zie Mergus 1, 204
23-08	2 ex.	wrm.	zeggen & biezenveld	zie Mergus 1, 204

opm. VLF vermeldt 1 ad., 2 juv. op 23-08

GROTE KAREKIET (ACROCEPHALUS ARUNDINACEUS)Twee najaarsringvangsten :

11-08 1 v. Zwinbosjes (DH)

15-08 1 v. Achterhaven (TDS,GDP,FDS,NE,PB,FW)

In het voorjaar mochten we voor het eerst sinds lange tijd een
broedgeval noteren in de regio : 1 kp in de Achterhaven (TDS, FDS,
FW, FRD)

KLEINE SPOTVOGEL (HIPPOLAIS CALIGATA)

03-10 1 onv. ex. marinebasis Zeebrugge (DSB,DZR,JSL,SAG)

04-10 " " " (SNC,COD,FDR)

literatuur

Janssen L., Desmet R., Deschutter B., Sallaets G., Deschuyter T.,
Kleine Spotvogel (Hippolais caligata) te Zeebrugge, een nieuwe soort
voor de Belgische lijst 03 en 04-10 MERGUS, jg 1, no.6, p. 219-224

BAARDGRASMUS (SYLVIA CANTILLANS)Een najaarswrnm. :

01-09 1 ex. rv. Zwinbosjes (DH)

Een voorjaarswrnm. :

29-04 1 m., gehoord en gezien, Fonteinjes (DZR,SAG,JSL)

ORPHEUSGRASMUS (SYLVIA HORTENSIS)

03-10 1 onv. ex. Marinebasis Zeebrugge DSB

SPERWERGRASMUS (SYLVIA NISORIA)Twee najaarswrnm. :

23-08 1 ex. Zwinbosjes (DH)

01-09 1 ex. " (DH)

GRAUWE FITIS (PHYLLOSCOPUS TROCHILOIDES)

01-09 1 ex. Visseriskruis Zeebrugge (DNG, BOP, VLF, RMLa, TDS)

Indien gehomologeerd betreft het hier de eerste wrnm. voor België.

PALLAS BOSZANGER (PHYLLOSCOPUS PROREGULUS)

06-11_10-11 1 ex. Fonteintjes Zeebrugge
(DNG, VLF, BOP, GDS, BEL, PB, DZR, RD, e.a.)

BLADKONINKJE (PHYLLOSCOPUS INORNATUS)

Het aantal geg. liep fel terug in vgl. met vorig najaar.

Alle wrnm. op een rijtje :

30-09	1 ex.	Visseriskruis	GDS, VLF, LRA
09-10	1 ex.	Visseriskruis	DUV
	1 ex.	Marinebasis	DZR, JSL, SAG
11-10	1 ex.	Marinebasis	DNG
17-10	1 ex.	Visseriskruis	GDS, PB, VUW
24-10	1 ex.	Haag Heist	RMLa, BOP, DNG
25-10	1 ex.	Visseriskruis	FW, FDR, BOP, RMLa
27-10	2 ex.	Visseriskruis	DZR, JSL
11-11	1 ex.	Blankenberge	AHo, GDS, BOP, DLa
14-11	1 ex.	Blankenberge	MAM

Literatuur :

voor aanvullende commentaar zie Mergus jg 1, no.6, p. 265

RADDES BOSZANGER (PHYLLOSCOPUS SCHWARZI)

31-10 tot 07-11 1 ex. Fonteintjes Zeebrugge
LRA, BOP, VUW, DNG, VLF, e.a.
opm. : op 01-11 geringd door TDS, GDP, FW, e.a.

BRUINE BOSZANGER (PHYLLOSCOPUS FUSCATUS)

05_10-11 1 ex. te Zeebrugge (Fonteintjes) BEP,DZR,JSL,PB,e.a.

BEFLIJSTER (TURDUS TORQUATUS)

door Jurgen Vanpraet

Inleiding

De Beflijster is in NW-Vlaanderen jaarlijks doortrekker in klein aantal. Opvallend hierbij is dat tijdens het voorjaar het aantal wrnm. en ex. steeds veel groter is dan tijdens het najaar. Ook dit jaar was dit het geval : 2 najaars- en 64 voorjaarswrnm.

Najaar '87

25-10	1 ex.	Visserskruis, Zeebrugge	PB, FB
01-11	1 ex.	Fonteintjes	vele wrns.

Voorjaar '88

Een eerste ex. wordt op 03-04 waargenomen te Hoeke : een aankomstdatum die nauw aansluit bij die van vorige jaren. Vanaf 10-04 komt de doortrek op gang. Vooral tijdens de tweede helft van april worden de meeste Beflijsters gesignaleerd (75% van de wrnm. en zelfs 82% van de waargenomen ex.). Vermeldenswaardig zijn zeker 20 ex. te Beernem op 17-04 en 15 ex. in de Zwinbosjes op 30-04. De laatste vogel wordt op 20-05 in de Zwinbosjes gezien.

03-04	1 w.	Hoeke	FW, RDJ, TDF, FDR
04-04	1 ex.	Wenduine	MaP
07-04	1 m.	Eernegem	KM
10-04	4 ex.	Blankenbergse polders	MaP
11-04	4 ex.	Meetkerke	JzV
12-04	1 ex. NO	Fonteintjes	FW, TDF
13-04	1 m. NO	Roksempuut	PBu
13-04	1 ex.	Beernem	N. Niessen
14-04			
14-04		voor verder verloop	
15-04			
15-04		zie Mergus vol. 2 : nr 4 p.198	

Bibliografie :

Vanpraet J., 1988, Opvallende doortrek van de Beflijster (Turdus Torquatus) in NW-Vlaanderen in 1988, Mergus vol 2 : 195-198

FLUITER (PHYLLOSCOPUS SIBILATRIX)

door J. Demulder

De wrnm.:1. Tillegem

11-05	2 zp		GO
14-05	4 zp		JS
27-05	4 zp		FDR
16-06	t.e.m. 27-06	1 zp	WLT, JVi

2. Fonteintjes en Visseriskruis

16-04	1 ex.	Visseriskruis	vele wrnms.
18-04	2 ex.	Visseriskruis	LV, DV
30-04	2 zp	Fonteintjes	LV, DV
07-05	1 zp	Fonteintjes	LV, DV
06-06	1 zp	De Haan	FDR

3. Wingene

14-05	1 ex.	Bos Blauwhuisstr.	FDS, RV, WAB
14-05	1 ex.	St.-Pietersveld	FDS, RV, WAB

4. Andere

03-04	1 m.	Zwinbosjes	PeL
07-05	1 zp	Doornstr. St.-Andries	JS
13-05	1 zp	Zevenkerke	WLT, JVi
13-05	1 zp	Begijnhofvest Brugge	JD
13-05	1 zp	Kleyne Vlakte Knokk	PaL
05-06	2 zp	Bulskampveld	PDe
12-06	1 ex.	Merkenveld	RV
13-06	1 zp	Ryckeveld	CW

Eind mei en juni meerdere wrnm. in het Sparrebos en de Zwinbosjes (PaL)

Vermoedelijk een 5-tal broedgevallen in het Tillegembos (R. Lambrecht, P.D'Hoore).

SIBERISCHE TJIFTJAF (PHYLLOSCOPUS COLLYBITA TRISTES)Najaarswrnm.:

31-10	1 ex.	Heist	BOP
06-11	2 ex.	Zeebrugge (Fonteintjes)	GDS
07-11	1 ex.	Heist (Park)	VUW

Voorjaarswrnm.:

08-04	1 ex.	Zeebrugge (Fonteintjes)	JSL, SAG
-------	-------	-------------------------	----------

VUURGOUDHAANTJE (REGULUS IGNICAPILLUS)

door J. Demulder

Dit kleine zangertje werd wat minder over het hoofd gezien en bewijst daarmee dat het algemener is dan de wrnm. doen vermoeden.

De wrnm. : (een selectie)

- Najaar	02-09	1 juv. w.	Westdam	TDS
	10-09	1 ex.	Knokke	VLF
	20-09	w. zingend	De Haan	JzV
- Voorjaar:				
	03-04	1 ex.	Zeeweg-St.-Andries	RV
	16-04	1 zp	Dianadreef-St.-Michiels	FW
16 &	17-04	1 ex.	Font. en Visseriskruis	JJ1, BSP, DIG
	18-04	1 ex.	Marinebasis	LV, DV
	21-04	1 zp	Bulskampveld	YFe
	25-04	1 zp	Ryckelvelde	YFe
	30-04	2 m.	Station Heist	LV, DV
	07-05	1 zp	Visseriskruis	LV, DV
	15-05	2 ex.	Visseriskruis	LV, DV

Er zijn geen meldingen van broedgevallen, hoewel deze er ongetwijfeld zijn. Wellicht brengt de broedvogelatlas hierin meer duidelijkheid.

KLEINE Vliegenvanger (FICEDULA PARVA)

27-10	1 ex.	Marinebasis	Zeebrugge	DZR, JSL
31-10	1 ex.	"	"	SNC

BONTE Vliegenvanger (FICEDULA HYPOLEUCA)

door PK

Najaarswrnm.

De doortrek van de Bonte Vliegenvanger viel dit jaar duidelijk geconcentreerd in de periode laatste decade aug. - eerste decade sept. Praktisch alle wrnm. werden langs de kust verricht.

22-08	2 ex.	Zwinbosjes - ringvangst	DH
idem op	24-08	2 ex., 25-08 1 ex., 26-08 1 ex., 28-08 2 ex.	
en	29-08	3 ex.	
29-08	1 1j.	Fonteintjes - geringd	HEP
30-08	1 ex.	Zwinbosjes - geringd	
	min 5 ex.	aanwezig daar	DH, FW, RDJ
	6 ex.	Haagje Heist geringd	TDS, e.a.

01-09	1 lj. m. Visseriskruis Zeebrugge	TDS,FW
02-09	2 w. Roksempot	JVP,EL
	1 ex. Zwinbosjes geringd	DH
03-09	idem	
06-09	1 juv. ex. Ronselarestraat, Koolkerke	FDS,GDP
19-09	6 ex. Haagje Heist	DSB,DZR,JSL,SAG

Klaarblijkelijk werden er meer ex. geringd dan visueel waargenomen...

Voorjaarswrnm.

In het voorjaar was de doortrek meer verspreid en viel tussen half april en half mei met de nadruk op de tweede decade van mei. Op 1 uitzondering na werden alle doortrekkers aan de kust waargenomen. De veel geringere 'waarnemingsdruk' ten zuiden van Brugge kan hiervoor een gedeeltelijke verklaring zijn.

17-04	1 ex. Marinebasis Zeebrugge	BSP,DIG,DZR,JSL
18-04	1 ex. Visseriskruis Zeebrugge	LV,DV
	1 m. Haagje	PB
26-04	1 ex. Fonteintjes	BSP,LEJ,DIG,JSL
29-04	2 ex. Fonteintjes	DZR,SAG,JSL
30-04	1 ex. Station Heist	DV,LV
07-05	1 ex. Ter Straeten, SA	JS
	min. 2 ex. Fonteintjes	LV,DV
09-05	1 m. Zwin	YFe
13-05	1 koppel Kleyne Vlakte, Knokke	PaL
	4 ex. Zeebrugge	LV,DV
14-05	5 ex. Zwinbosjes	PaL
15-05	2 w. Zeebrugge	LV,DV
16-05	1 w. Wenduine	MVDW,DD
21-05	idem	
22-05	1 m. idem	
	1 ex. Visseriskruis Zeebrugge	DZR,JSL,SAG

Broedgevallen

In tegenstelling tot de schijnbaar schaarse doortrekaantallen, worden de broedgevallen in de regio praktisch uitsluitend ten Zuiden van Brugge opgetekend. Dit voorjaar waren dat er 4 in Nieuwenhovebos te Oostkamp en 1 in het St.-Amanduspark te Beernem. Alle gevallen vonden plaats in nestkasten.

BAARDMANNETJE (PANARUS BIARMICUS)

Najaar '87

Van eind okt. tot half nov. verschijnt het Baardmannetje plots in 'relatief' groot aantal in het Havengebied op verschillende plaatsen :

1) Kleiputten Heist

24-10 10 ex. RMLa,BOP,DNG

25-10 10 ex. GDP, FDR, FW, MG
 09-11 12 ex. VLF

2) Achterhaven

01-11 4 ex. FDS, PBU, FW, MG
 02-11 1 m., 2 v., 5 ex. FW
 06-11 6 ex. SCA, HDi
 08-11 12 ex. DNG

Uitwisseling tussen beide aaneensluitende gebieden is mogelijk.

3) O.T. Brugge

11-11 2 m., 3 v. RV, FDR
 14-11 2 ex. RV, FDR

4) Damme

30-10 2 ex. RPi

Voorjaar '88

Van 14-02 tot 13-03 in wisselend aantal, maar regelmatig in de Kleiputten van Heist opgemerkt (TDS). Op 13-03 werd door balts vastgesteld en bracht 1 ex. nest materiaal aan (TDS). Daarna, verwonderingswaardig, geen wrnm. meer aldaar. In de Achterhaven daarentegen, werden op 22-03 nog 2 ex. vastgesteld. (YFe)

KUIFMEES (PARUS CRISTATUS)

door J. Demulder

De kuifmees is blijkbaar meer waargenomen dan in andere jaren. Het is in de bosgebieden ten Z. van Brugge dat de wrnm. vielen.

1. Zevekerke

02-09	4 ex.	FDR
03-09	1 ex.	RV
11-10	1 ex.	RV
31-01	1 ex.	RV
24-02	2 a 3 ex.	RV
03-04	1 ex.	RV
23-05	2 zp	FDR
24-05	2 ad.+2 a 3 juv.	FDR
11-07	2 ex.-bezoek nest	FDR

2. Tillegem

21-08	2 ex.	P.D'Hooore, R. Lambert
24-08	2 ex.	FDR
03-11	versch. ex.	P.D'Hooore, R. Lambert
20-12	2 ex.	P.D'Hooore, R. Lambert
06-02	1 a 2 ex.	FDR
15-04	2 ex.	P.D'Hooore, R. Lambert
15-09	1 ex. Jagerstr. St.-Michiels	FDR
07-04	1 ex. Jagerstr. St.-Michiels	FDR

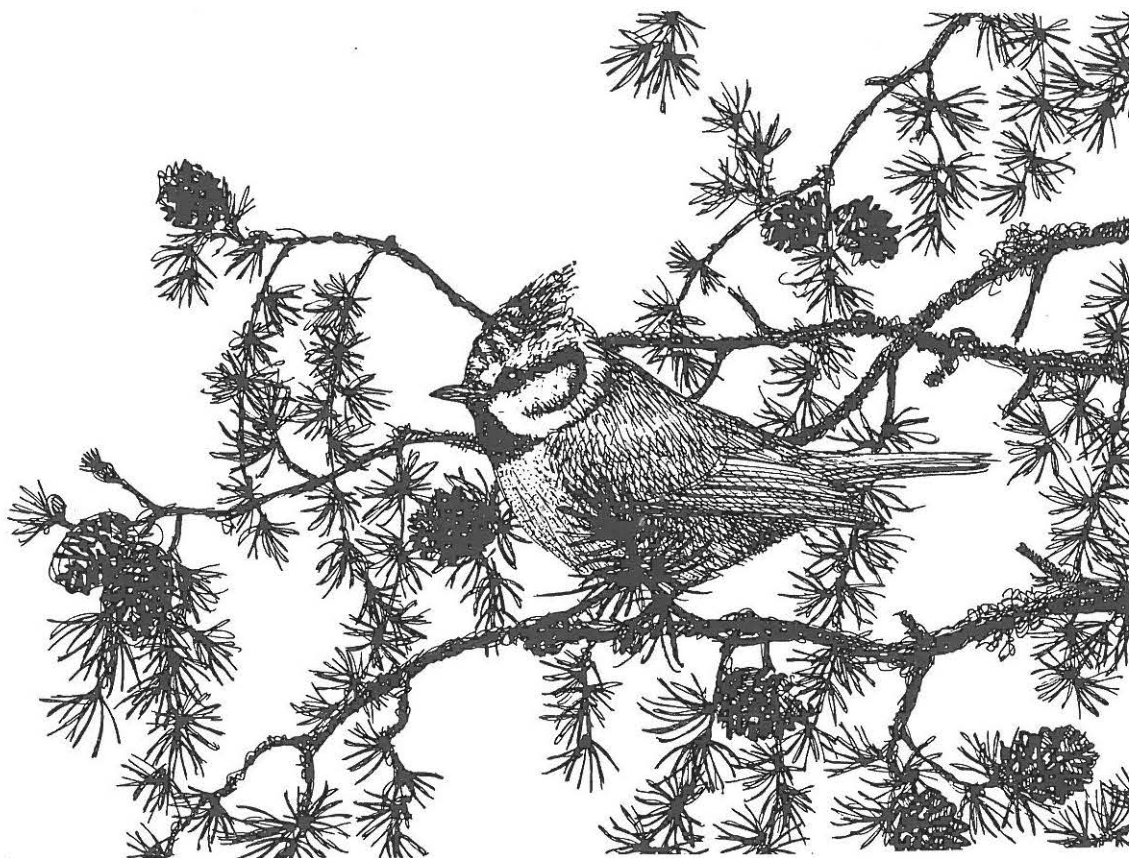
3. Andere

29-06	2 ex.	St.-Anna ter Woestijne	FDR
13-07	1ste jaars geringd	Vlissegem-De Haan	HEP
28-07	2 ex.	St.-Anna ter Woestijne	FDR
08-09	1 ex. roep	Villa St.-Andries	FW
11-10	1 juv. w.	O.T.B.R.	RV
19-12	1 zp	St.-Anna ter Woestijne	FDR
31-01	1 ex.	Beisbroek	AA
07-02	2 ex.	Zeeweg St.-Andries	RV
19-02	1 ex.	Vloetem	MP
03-04	2 ex.	Wijnendalebos Torhout	BC, KD, PK

We zien dat de Kuifmees de ganse winter aanwezig is geweest. Slechts in de maand maart is hij niet waargenomen.

Broedgevallen

Er is minstens 1 zeker broedgeval in Zevenkerke (FDR). Ook in Vlissegem-De Haan is er 1 zeker broedgeval (HEP). Er zijn geen wrnm. doorgestuurd uit de kuststreek maar toch zouden er in de bosjes van De Haan, Wenduine verschillende broedgevallen geweest zijn (FDR).

BOOMKLEVER (SITTA EUROPAEA)

door Frank De Scheemaeker

In het najaar op niet minder dan 4 plaatsen vastgesteld :

1) Tillegem :

23-07 1 ex. PD, RL
 11-09 1 ex. roep WLT, JLT
 04-10 1 ex. roep RV, JS, JNM-piep

2) Kroonhove

15-09, 20-09 en 21-09, 05-12, 04-01 1 ex. RV
 14-01 2 ex. RV

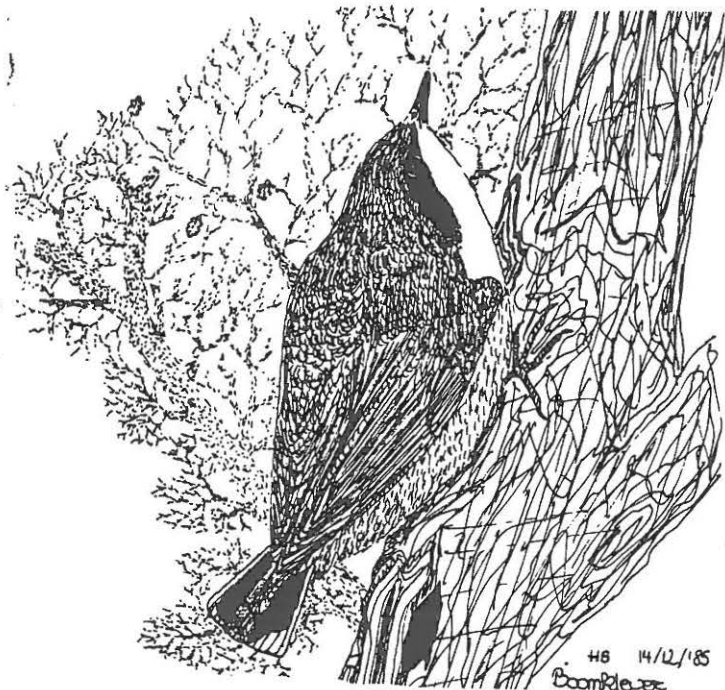
3) Coppietersbos (St.-Andries)

28-09 1 ex. roep JS

4) Loppem (Bessendreef)

29-08 2 ex. waarvan 1 geringd RV

In het voorjaar noteerden we 1 broedgeval in het Tillegembos (PD, RL). O.a. 13-05 1 ex. met voedsel. Verder zijn er losse wrnm. uit het Bulskampveld (09-04 1 ex. PK), de Doornstraat te SA (2 ex. op 10-04 (JNM)) en te Loppem (03-06 1 ex. Beukeweg (WLT)).

KORTSNAVELBOOMKRUIPER (CERTHIA FAMILIARIS)

12-10 1 ex. Haagje Heist TDS

WIELEWAAL (ORIOLOUS ORIOLOUS)

door P. Keirsebilck

Zomerwrnm.:

01-07	1 m.	't Boompje	JN
16-07	1 ex.	Blauwe Toren (een broedgeval is niet uitgesloten)	MaP
12-07, 16-07, 01-08, 02-08	resp. een m., w., 1 ex., 1 m.	(waarschijnlijk broedgeval) Beverhoutsveld	Beernem
			VKR
30-07	1 m.	Eernegemse Meersen	KMa

Voorjaarswrnm.:

22-04	1 zingend ex.	Oostkerke	GVT
30-04	idem	Zwin	FW
08-05	idem	Beernem	WIG
15-05	idem	Gulke Putten, Ruiselede	VKR
22-05	idem	Rijckeverde	CW
27-05	2 ex.	Tillegem	FDR

Waarnemingen die op mogelijke broedgevallen wijzen:

04-06	1 w.	Wenduine	FDR
05-06	1 zingend ex.	Oedelem	FDS
13-06	idem	Rijckeverde	CW
19-06	idem	Kerkhof Damme	FDS
26-06	idem	St.-Pietersveld, Wingene	FDS

Broedgevallen:

Nieuwenhovebos, Oostkamp	: 2	PK
--------------------------	-----	----

Alles bijeen werden maar weinig broedgevallenesignaleerd, wat misschien ook wat te wijten is aan het lopende Broedvogelonderzoek. Zo ontbreekt elk geg. uit het Vloetenveld (normaal goed voor 5 paar) en de bossen van St.-Andries.

GRAUWE KLAUWIER (LANIUS COLLURIO)

21-08	1 ex.	Zwinbosjes	DH
08-09	1 ex.	Haag Heist	Raf Dryvers
12-05	1 m.	Zwinbosjes	BDS

KLAPEKSTER (LANIUS EXCUBITOR)Slechts 1 zekere wrnm.:

04-04	1 ex.	Blauwe Sluis Hoeke	GVT
-------	-------	--------------------	-----

EUROPESE KANARIE (SERINUS SERINUS)

door Frank De Scheemaeker

Najaarswrnm. :

01-10	1 ex.	Haag Heist	JSL, e.a.
19-12	1 m.	Heist	VUW

Voorjaarswrnm. :

02-04	1 zp.	Duinbergen	GVD
20-04	1 ex.	Oostkamp (Nieuwenhove)	PK
30-04	1 ex.	Fonteintjes	LV, DV
08-06	1 ex.	Roksempot	BB

Met slechts 6 wrnm. beleven we een nooit gekend dieptepunt voor deze soort. Waarschijnlijk stuurden niet alle 'vogelaars' hun wrnm, door. De 'Broedvogelatlas' zal wellicht een beter inzicht geven over het voorkomen van de soort in de regio.

NOTEKRAKER (NUCIFRAGA CARYOCATACTES)

15-04	1 ex.	Militair Domein Zedelgem	Michel Hoste
29-05	1 ex. gezien, 3 ex. gehoord	Duinbosjes De Haan-Wenduine	FDR

Verder nog onbevestigde geruchten al zouden 4 ex. overwinterd hebben aan de kust in BLOK 1. De wilde oorsprong van deze vogels staat niet vast.

ROEK (CORVUS FRUGILEGUS)Eerste broedgeval voor de regio :

19-07	2 juv. ex.	te Zevenkerke St.-Andries	FDR
-------	------------	---------------------------	-----

RAAF (CORVUS CORAX)

03-04	2 ex.	NO 13h30 Ronselare Dudzele	FDS
12-05	1 ex. t.p.	Zwinbosjes	DSB

FRATER (CARDUELIS FLAVIROSTRIS)

door J. Demulder

Najaarswrnm.

02-11	15 ex.	Voorhaven	C. Beel, G. De Bonnet, N. De Saedeleer
04-11	25 ex.	Voorhaven	D. Vangeluwe, S. Lannoo, H. Deman
11-11	60 ex.	Achterhaven	DRN
14-11	60 ex.	Zwin	GO
17-11	21 ex.	Zwinbosjes	FV
18-11	20 ex.	Achterhaven	FDR, GO
16-12	2 ex.	Uitkerke	FV
20-12	45 ex.	Zwin	EV

Voorjaarswrnm.

18-02	5 ex.	Achterhaven	LL
25-02	4 ex.	Voorhaven	TDS
08-03	13 ex.	Vosseslag	FDR
13-03	4 ex.	Voorhaven	TDS

BARMSIJS (CARDUELIS FLAMMEA)

door P. Keirsebilck

Van de binnengekomen wrnm. werd maar in een paar gevallen de ondersoort bepaald. Aangenomen mag worden dat de bij ons broedende vogels tot de ondersoort 'Kleine Barmsijs' behoren. Doortrekkers en eventuele overwinteraars kunnen zowel tot de ondersoort 'Kleine' als 'Grote' Barmsijs behoren.

Najaarswrnm. :

29-08	2 ex.	Zwinbosjes ringvangst	DH
		(Eventueel behorend tot de lokale broedpopulatie)	
13-10	1 ex.	Kampveld, Op	PK
18-10	1 ex.	Zevenkerke, S.A.	RV, PK
01-11	1 ex.	ZW over Fonteintjes	TDS
09-11	1 ex.	Fonteintjes	GDS
	1 ex.	Zeebrugge	DNG

Zoals praktisch ieder najaar vrij onopvallende doortrek in zeer klein aantal. In de literatuur ('Vogels in Vlaanderen') wordt voor de 'Kleine' Barmsijs voor de najaarstrek 2 doortrekpieken (1ste en 2de decade okt. & nov.). Hoewel dit wel klopt met bovenstaande reeks wrnm., zijn die toch te klein in aantal om zeker van een bevestiging te kunnen spreken.

Voorjaarswrnm. :

De voorjaarsstrek is in onze regio in regel meer uitgesproken : er is een duidelijke piek gedurende de 3de decade van april :

18-02	4 a 5 ex.	Zevenkerke	TDF
21-02	minstens 1	Ryckvelde	VKR
15-04	1 ex.	NO Heist	TDS, Mergus
16-04	2 ex.	Zwinbosjes	FDR, Mergus
17-04	1 ex.	Fonteintjes	BSP, DIG, DZR, JSL
19-04	3 m. + 2 w.	Zwinbosjes	PaL
20-04	7 ex.	Snellegem	MP
27-04	4 zp.	Zwinbosjes	PaL
vanaf dan meerdere wrnm. met 1 zeker broedgeval GBu			
06-05	1 ex.	N Zwin	PK
08-05	1 ex.	Fonteintjes	GDS

GOUDVINK (PYRRHULA PYRRHULA)

Najaarswrnm. :

25-10	m.	Haagje - Heist	FDS, GDP, PB, ea.
28-11	m.	Tillegem	GO, CVV

Winterwrnm. :

07-02	m.	Zeeweg-St.-Andries	RV
	m.	Bulskampveld	VWG-Beernem
08-02	m.	Tillegembos	GO, CVV
13-02	w.	Bulskampveld	DXR, WIG

Voorjaarswrnm. :

02-04	1 ex.	Zwin	DZR, SAG, JSL
10-04	m.+w.	Tillegembos	RPi
27-05	1 zp	Zevekerke	FDR

Broedgevallen ('88) :

1 koppel Warande te Oostkamp (WD)

KRUISBEK (LOXIA CURVIROSTRA)

Slechts twee najaarswrnm. :

02-07	ca. 40 ex.	Tudor Kasteel - Hoge Beuk
26-09	6 ex. O	Haagje - Heist

L. Snijers

IJSGORS (CALCARIUS LAPPONICUS)

door J. Demulder

Na een eerder uitzonderlijk jaar met 52 wrnm. kwamen we deze winter opnieuw tot de normale aantallen. Er liepen 39 wrnm. binnen en dit uit de 2 pleisterplaatsen van de Ijsgors, nl. de Achterhaven en het poldercomplex van Uitkerke.

Achterhaven (13 wrnm)

03-10	4 ex.	BOP,DNG
17-10	5 ex.	DNG
18-10	10 ex.	BOP,DNG,GDS
25-10	10 ex.	BOP
15-11	2 ex.	FDS,WAB
28-11	2 ex.	ringvangst GVT
05-12	8 ex.	TP,GVT
10-01	3 ex.	W. Dias

Poldercomplex Uitkerke (20 wrnm.)

01-11	7 ex.	Hooistr. Uitkerke	JS
09-11	2 ex.	Uitkerke Noord	FV
15-11	5 ex.	Uitkerke-Nieuwmunster	FV
25-11	2+1 ex.	weiden Blank. vaart	JS
16-12	3 ex.	Uitkerke Noord	FV
22-12	2 ex.	Uitkerke-Schoeringe	FV
27-01	1 ex.	Noordede	FV
31-01	1 ex.	Stalhille	FDS, FV
02-02	1 ex.	Noordede	FV

Andere (6 wrnm.)

18-10	1 ex.	Zevekerke	RV, PK
05-11	1 ex.	ZW De Haan	FV
08-11	1 ex.	Westdam	FW, FDR, GDP
21-11	1 ex.	Zevekerke	RV, PK
25-11	8 ex.	Voorhaven	DNG
31-12	1 ex.	Voorhaven	FW, KMa

SNEEUWGORS (PLECTROPHENAX NIVALIS)

door J. Demulder

Van de 60 wrnm. die zijn binnengekomen zijn er 42 (of 70%) afkomstig uit de Voorhaven; meer dan het dubbele van het totaal aantal wrnm. van het vorig jaar (19 wrnm.). De Achterhaven, het tot nu toe traditionele overwinteringsgebied, was nog goed voor 13 wrnm.

Enkele Maxima :

Voorhaven : 22 wrnm.

04-10	1 ex.	Voorhaven	A. Basse-Perez, A. Holvoet
08-11	9 ex.	Westdam	FW
14-11	14 ex.	Voorhaven	TDS
15-11	26 ex.	Voorhaven	TDS
28-11	70 ex.	Voorhaven	DNG
29-11	49 ex.	Voorhaven	GO, CVV
20-12	37 ex.	Voorhaven	GDP
25-12	70 ex.	Westdam	FW, GDP
13-01	35 ex.	Voorhaven	GO, YV
14-01	40 ex.	Oostdam	FW, GDP
06-02	28 ex.	Voorhaven	DBL
19-02	16 ex.	Voorhaven	LL
24-02	20 ex.	Voorhaven	TDS
29-02	12 ex.	Westdam	DBL
08-03	5 ex.	Voorhaven	TDS
26-04 t.e.m. 04-05 1 w. in zomerkleed Voorhaven			TDS

Achterhaven : 13 wrnm.

17-10	1 ex.	GDS, BP
24-10	2 ex.	FDR
06-08	9 ex.	GO, CVV
08-11	16 ex.	WD
21-11	38 ex.	HEP, GOT

Andere

11-10	m.+w.	ZW De Haan	FV
12-10	1 w.	Drijfstr. Uitkerke	JS
14-11	7 ex.	Zwin	GO
19-11	1 w.	Uitkerke	FV
07-11	1 ex.	O Zwinbosjes	GBu

GEELGORS (EMBERIZA CITRINELLA)

door PK

Na de grondige onderzoeken in de voorjaren van '83 en '84 en de hieruit volgende verslagen in de overeenkomende jaarboeken nam de belangstelling voor de Geelgors gevoelig af zodat vergelijkingen tussen de opeenvolgende seizoenen moeilijk te maken zijn.

Najaarswrnm. :

26-09	1 m.	Zeebrugge	DIVG
01-11	1 ex.	Zeebrugge	DIVG

Winterwrnm. :

23-01 tot eind febr. : 10 ex. bijeen, Kampveld PK

Over de overwintering van de Geelgors in de regio is tot nu toe vr weinig bekend. In bovenstaand geval overwinterden het groef

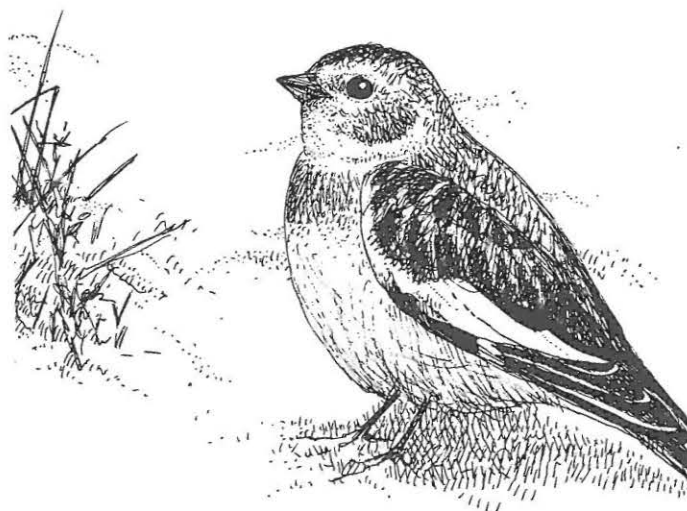
Geelgorzen tesamen met Vinken in een jonge Lariksaanplant. In het hetzelfde biotoop broeden jaarlijks een 4 paartjes Geelgorzen; klaarblijkelijk zochten de gorzen ook 's winters hetzelfde voorkeursbiotoop op als 's zomers : jong naaldboutbos omgeven door hoogstammen en grenzend aan zandige (graan)akkers.

Voorjaarswrnm. (=zangposten en mogelijke broedgevallen)

03-04	1 a/ Bethanie, Loppem	PDC	
10-04	koppel, Eernegem	KMa	
11-04	3 a 4 Kampveld, Oostkamp	PDC	
23-04	1 ex. Meersen Eernegem	KMa	
20-05	1 ex. Vloetenveld	WLT	
27-05	1 ex. Zomerweg, Jabbeke	FDR	
29-05	1 ex. a/ E40 bij Beisbroeck	JLT	
18-06	1 ex. Merkenveld, Ruddervoorde	PDC	
	1 ex. Hertsberge	JLT	
26-06	1 ex. Merkenveld, Ruddervoorde	PDC	
Aansluitend bij broedseizoen '87 :			
02-07-87	3 ex. Spoorweg Zedelgem - Heidelberg	JS	
06-07	1 ex. Moerkerke		CW
28-07	1 ex. St.-Anna, S.A.		JS

ORTOLAAN. (EMBERIZA HORTULANA)

14-09	1 ex.	Heist	GDS, VUW
15-04	2 m.	Zwinbosjes	PB

WATERRAL (RALLUS AQUATICUS)

door R. Fillen

Tijdens aug. en sept. liggen enkel wrnm. voor uit de kleiputten te Heist (FW, MG, VLF, GDS, VUW, J & J Esbrouck). Waarschijnlijk verbleven hier tijdens die periode min. 3 ex.

Gewoontegétrouw komt de eigenlijke trek van de Waterral pas eind okt. goed op gang met wrnm. te Zeebrugge op 20-10 (Fonteintjes, RPi : 1 ex.) en een nachtelijke wrnm. uit het havengebied op 21-10 (TDS). De laatste week van okt. is deze soort dagelijks waargenomen in de Fonteintjes (23,26,29-10; RPi min. 2 ex.).

Vanaf november duikt de Waterral op in de stadswallen te Damme met max. op 15-11 (4 ex.) en 01-12 (5 ex., RPi). Het betreft hier steeds minimumtellingen; waarschijnlijk herbergt dit gebied tijdens de najaarstrek vaak hogere aantallen. Verder nog een wrnm. op 09-11 in de kleiputten te Heist (TDS).

Vanuit twee gebieden bereiken ons gegevens van overwinterende rallen : de stadswallen te Damme (min. 3 ex. PK, RPi) en traditioneel ook de Zwinbosjes waar meerdere wrnm. genoteerd werden (PAL, PEL).

De voorjaarswrnm. zijn schaars : op 08-03 1 ex. te Dudzele (FDS) en op 03-04 pleistert er een Waterral in de kleiputten te Heist (PAL).

Het vaststellen van broedgevallen van deze soort is vrij moeilijk. In blok 2 worden een 4-tal mogelijke broedgevallen (GVT, FDS, FW, ea.) vastgesteld. Volgens mij is het niet uitgesloten dat in dit blok het broedbestand nog iets hoger lag want naast de streek rond Hoeke heeft de soort ook gebroed in de Zwinbosjes (PAL, PEL). Verder zijn er wrnm. op 09-05 van een roepend ex. t.h.v. Distringas (TDS) en van de Fonteintjes te Zeebrugge (meerdere data; PAL, PEL, SF).

Als gevolg van het hoge broedbestand in de streek rond Hoeke worden er in juli nog verschillende Waterrallen waargenomen langs de Hoekevaart en de kleiputten (06-07; FDS, FW) en in de Blauwe Sluis op 26 en 31-07 (min. 2 ex.; RPi).

PORCELEINHOEN (PORZANA PORZANA)

door R. Pillen

Na het historisch dieptepunt tijdens het najaar van 1986 (geen wrnm.) liet het Porceleinhaantje zich in 1987 veelvuldig bewonderen. Er liggen 11 wrnm. voor van 14 ex. De eerste vogels worden gezien eind aug. in de Zwinbosjes en in de Achterhaven (Distrigas). Vanaf 16-09 tot 12-10 wordt deze soort regelmatig waargenomen in de kleiputten te Heist. Begin okt. vermelden de bezoekers van dit ondergewaardeerde gebied de aanwezigheid van 2 ex.

In het voorjaar van '88 wordt een dood Porceleinhaantje aangetroffen langs de koninklijke baan ter hoogte van de Fonteintjes.

Alle wrnm. :	19-08	1 ex.	Zwinbosjes	DH
	20-08	1 1ste j,	RV Heist, Distrigas	FW, FDR, GDP, TDS
	26-08	1 ex.	Zwinbosjes	DH
	16-09	1 ex.	Heist, kleiputten	GDS, VUW, DNG
	18-09	1 ex.	Heist, kleiputten	TDS
	19-09	1 ex.	Heist, kleiputten	J&J van Esbrouck
	30-09	2 ex.	Heist, kleiputten	DNG, VLF, DSG
	03-10	2 ex.	Heist, kleiputten	BOP, DNG
	04-10	2 ex.	Heist, kleiputten	FW
	12-10	1 ex.	Heist, kleiputten	TDS
	07-05	1 ex., dood	Zeebrugge, Font.	BSP, DIG, ea.

KLEIN WATERHOEN (PORZANA PARVA)

door R. Pillen

Op 29 april wordt in de Fonteintjes te Zeebrugge een roepend mannetje gehoord (PEL). Voorjaarswrnm. van deze soort zijn in onze streek bijzonder schaars.

KWARTEL (COTURNIX COTURNIX)Najaar 1987

van 1 tot 10-07 dagelijks 1 roepend ex. langs de Ronselare te Dudzele (FDS, EW). Idem op 26-07 (FDS). Op 07-07 1 ex. roepend langs de Westernieuweg te Houtave (FDR).

Voorjaar 1988

Op verschillende plaatsen werden zangposten vastgesteld :

- Achterhaven Dudzele - Zeebrugge :

28-04 1 zp TDS, 08-05 1 zp FDS

- Zwinbosjes :

02-05 1 zp, 07-05 1m., 12-05 1 zp (alles Pal)

- O.T. Brugge :

op 21 en 22-05 1 zp FDR,RV

- Uitkerke :

01-06 3 a 4 zp YDS

- Moerkerke :

24-05 1 zp GO

- Dudzele (Ronselare Weiden) :

10-06 1 zp FDS

Uit deze geg. blijkt dat de Kwartel duidelijk toeneemt in de regio.

FENOLOGIE

FENOLOGIEVERSLAG 1983 NOORD-WEST VLAANDEREN

Frank De Scheemaeker

01 Beflijster - Turdus torquatus

03 04	1 w	Hoeke	FW
07 04	1 m	Eernegem	KMa

02 Blauwborst - Luscinia siveica cyanecula

01 04	1	Heist	PBu
	1	Zeebrugge	FW
02 04	2 m	Heist	TDS

03 Boerenzwaluw - Hirundo rustica

23 03	1	Roksem	YG
01 04	1	Lapscheure	GVT
	4	Bekegem	TDS

04 Bonte Vliegenvanger - Ficedula hypoleuca

17 04	1	Zeebrugge	BSP e.a.
18 04	1	Heist	PB
	1	Zeebrugge	LV, DV

05 Boomleeuwerik - Lullula arborea

geen waarnemingen

06 Boompieper - Anthus trivialis

06 03	1	Roksem	JVP, EL
30 03	1	"	PBu

07 Boomvalk - Falco subbuteo

03 04	1	De Haan	FV
13 04	1	De Haan	FV

08 Bosruiter - Tringa glareola

26 04	1	Roksem	PBu
29 04	1	Ettelgem	PBu, JVP

09 Bosrietzanger - Acrocephalus palustris

25 04	1	Ryckeverde	CW
16 05	1	Beernem	WIG

32 Lepelaar - Platalea leucorodia

11 03	1	Dudzele - Zeebrugge
12 03	1	" "

TDS
GVT

33 Nachtegaal - Luscinia megarhynchos

17 04	1	Knokke
18 04	1	Duinbergen

BC
GVT

34 Noordse stern - Sterna paradisaea

17 04	?	Zwin
-------	---	------

GVT

35 Oeverloper - Actitis hypoleucos

15 04	2	Heist
16 04	1	Roksem
	2	Westkapelle

FW
JVP
GVT

36 Oeverzwaluw - Riparia riparia

23 03	1	Roksem
03 04	2	Knokke

JVP, PBu
FW

37 Paapje - Saxicola rubetra

03 04	2	Knokke(Zwin)
	2	Knokke(Zwinbosjes)

FW
PaL

38 Purperreiger - Ardea purpurea

14 04	1 NO	Blankenberge
15 04	1+1	Blankenberge

JVG
RDJ, FDR

39 Regenwulp - Numenius phaeopus

09 04	5	Roksem
10 04	2	Achterhaven

PBu
FW

40 Rietzanger - Acrocephalus schoenobaenus

14 04	1	Zeebrugge - Dudzele
17 04	1	Heist

FW
PBu

41 Rode wouw - Milvus milvus

15 03	1	Roksem
16 03	1	Roksem

PBu
YG

42 Roodborsttapuit - Saxicola torquata

winterwnm:		
15 02	1	Lapscheure
26 02	1 m	Zeebrugge

GVT
MaP

voorjaarswnm:

22 03	1	Hoeke	LL
	3	Heist	LL

43 Snor - Locustella luscinioides

21 04	1 zp	Heist	PBu
14 05	1 zp	Dudzele - Zeebrugge	FW

44 Spotvogel - Hippolais icterina

07 05	2 v	Duinbergen	GVT
09 05	1 zp	Beernem	WIG

45 Sprinkhaanrietzanger - Locustella naevia

16 04	1 zp	Knokke	PaL, JVP
17 04	3 zp	"	DVT

46 Strandplevier - Charadrius alexandrinus

26 04	1	Voorhaven	TDS
04 04	1	Brugge	FW

47 Tapuit - Oenanthe oenanthe

25 03	2	Heist	TDS
01 04	1	Heist	PBu

48 Tjiftjaf - Phylloscopus collybita

winterwnm:

10 01	2 v	Duinbergen	GVT
-------	-----	------------	-----

voorjaarswnm:

17 03	1 zp	St.-Michiels	FW
19 03	1	Meetkerke	PDc

49 Tortelduif - Streptopelia turtur

18 04	1	Zeebrugge	LV, DV
24 04	1	Beernem	WIG
	1	Zwinbosjes	FW

50 Tuinfluiter - Sylvia borin

16 04	1 v	Duinbergen	GVT
24 04	1 zp	Beernem	WIG

51 Visdief - Sterna hirundo

12 04	1	Zeebrugge	FW
14 04	4	Zeebrugge	DVT

52 Wielewaal - Oriolus oriolus

22 04	1	Oostkerke	GVT
30 04	1	Knokke	FW

53 Zomertaling - Anas querquedula

01 04	3	Hoeke	FW
03 04	4	Oostkerke	FDS, GDP

54 Zwarte roodstaart - Phoenicurus ochrurus

25 03	1	Zeebrugge	TDS
26 03	1	Duinbergen	GVT

55 Zwarte stern - Chilidonias niger

17 04	2	Zeebrugge	GOT
22 04	2	Ettelgem	PBu

56 Zwarte wouw - Milvus migrans

18 04	1	Knokke	FW
29 04	1	Roksem	PBu

57 Zwartkop - Sylvia atricapilla

02 04	2 v	Duinbergen	GVT
03 04	1	Beernem	WIG
	1	Torhout	BC

Met dank aan JVP, BC, FW, DVT, PBu, KMa, GOT, GVT, YG, HDB, FDS, WIG, TDS, WLT, GO, PDe voor het doorgeven van hun volledige lijst.

